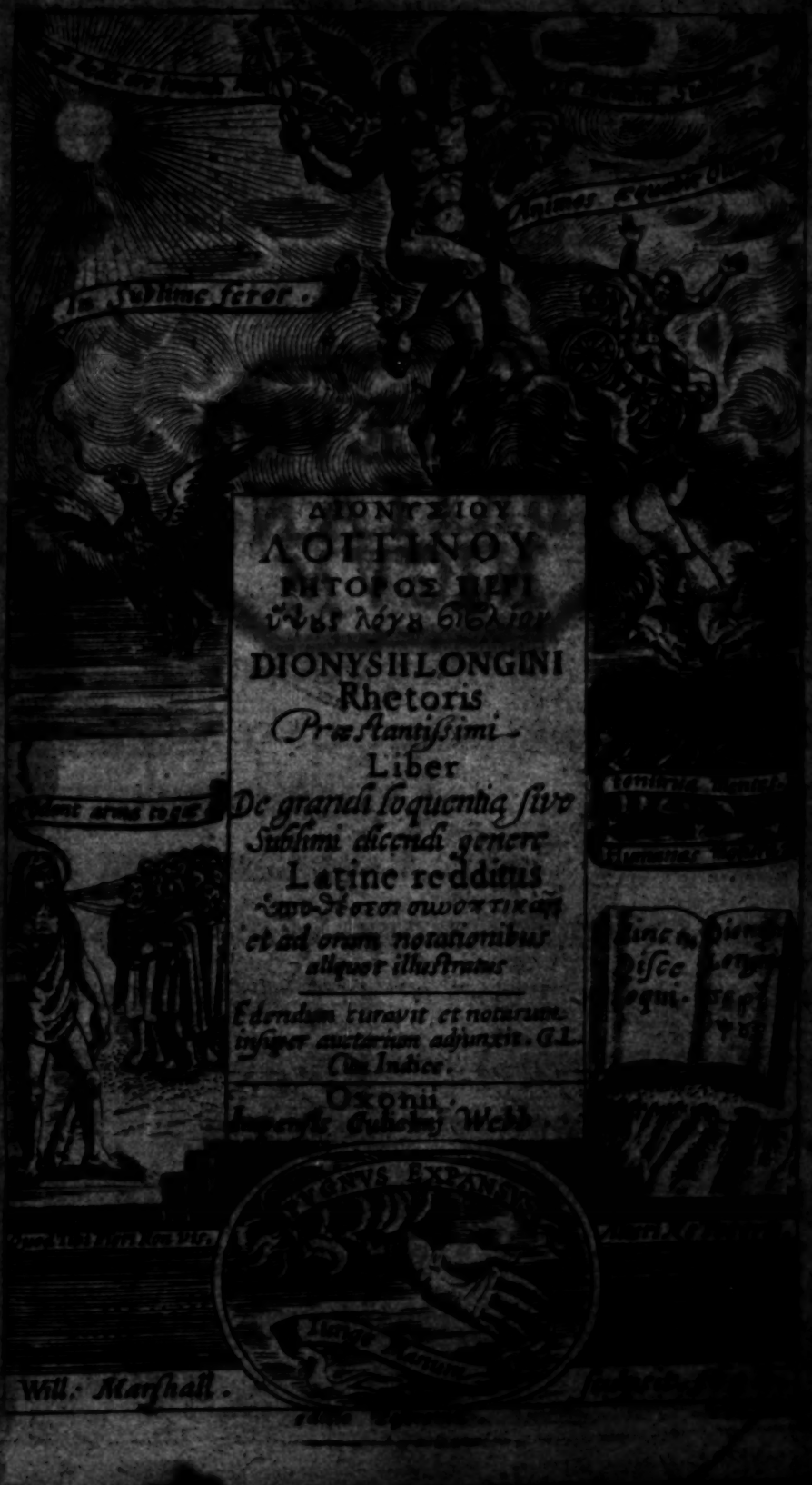
Ut Sublime ferar.
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΛΟΓΓΙΝΟΥ
ΡΗΤΟΡΟΣ ΠΕΡΙ
ὕψους λόγου βιβλίον
DIONYSII LONGINI
Rhetoris
Præstantissimi
Liber
De grandi loquentia sive
Sublimi dicendi genere
Latine redditus
καὶ δοκίμων συγγραφέων
et aliorum notationibus
aliquot illustratus
Editionem curavit, et notarum
insuper auctarium adjunxit, G. L.
Cum Indice.
Oxonii,
Impensis Guilielmi Webb.
Will. Marshall.

MVSEVM
BRITAN
NICVM

IVVENTVTI ACADEMICÆ.

NOstis (*Adoleſcentes*) quàm mollis ſit animus diligentis, & ad quemvis ſenſum doloris argutus; qui non minori ſollicitudine utilitati publicæ proſpectum cupit quàm quieti ſuæ, ægrè feret capacem ſublimitatis indolem inter humiliora fordeſcere: rara eſt in vernanti ætate ea ingeniorum felicitas quæ monitorem non admittat; quò deſtinatum ſtudijs iter vel auſpicatò incipiat, vel alacriter pergat: multis, nec verborum tantùm, lenocinijs impetrandum à nobis eſt, ut docti eſſe velimus.

nus. Senſit hoc provida majorum muni-
ficentia, & abundè cavit nequid nobis ad
literas deſit præter nosipſos. Quam non
Illi laborum pariter & pecuniarum, in no-
bis poſitum, jacturam dixerim an impen-
ſam fecerunt? quibus tot codices & typis
& calamis exaratos, nullius linguæ, nul-
lius literaturæ generis immunes, ſolâ le-
ctorum paucitate infelices: nempe dum a-
lijs comprehendere non datur, alijs non
vacat, frigere patimur inter inſcios &
ignavos. At non ſic exteri; qui, & mitiori
patriæ cœlo, & indignantis Neptuni minis
poſthabitis, gregatim advolant, animarum
æquè ac facultatum prodigi Tanti illis
conſtat felicitatis noſtræ pars quantilla.
Iuvat Oxonii *ſtuduiſſe vel ſic. An lite-*
rarum majeſtas cum ſuprema illa &
ſceptri moderatrice hoc habet commune, ut
major *illi ſit* è longinquo reverentia?
Non committam ut alijs leges ponam do-

cendus

endus ipse: Næ ego tantus non sum ut
d præscriptum meum se componant quot-
uot uspiam sunt ex Apollinis familia:
ec erubescam tamen privatam studiorum
ationem in examen Vobis proponere,
eutiquam in exemplum. Humanioris lite-
aturæ desiderium (præfiscini dixerim)
nihi vel nascenti inditum, vel à teneris
dnatum ante alpha & beta; quod cum
etate crevit unà, & jam, temporis alum-
us, altiores egit radices quàm quæ facili
nanu divelli sustineant. Habetis confi-
entem, sed non reum: Sin aliter, crimen
st quod, securus de Catonis supercilio,
leprecari mallem quàm carere; nempe
uod crimen audit alieno veriùs præjudi-
io quàm merito suo. Pace vestrâ, Theolo-
i, non majori compendio ad sacras literas
tur quàm per profanas; nec in acie Chri-
tiana fortiùs militaverit, quàm qui in
Gentilium castris tyrocinium egit. Appello

fidem memoriæ vestræ, si quis tremenda fidei mysteria digniùs tractaverit, quàm cui religio non fuit, & in hisce sacris primitùs operari. Parva sunt, agnosco; sed & parva hæc non contemnendo, majores nostri magni evaserunt. *Nec quenquam terreat ætatis teneritudo, siquidem sororum omnium, non consortium dico, sed principatum ipsa Apolliniis lanugo demeruit. Nec quisquam artium difficultatem obtendat; invia sunt disciplinarum adyta, sed non-tentantibus, sed infestum scrupulis iter credere potiùs quàm scire volentibus: occlusæ scientiarum fores, non obseratæ; quotidianus reserantium numerus naturam imbecillitatis ream & Musas severitatis absolvit: felices animæ, nec in suam solùm commoditatem natæ! A quibus ego obnixè peterem ne ulteriùs contenti sint votis tantùm adesse poscentibus: ne humeros subtrahant nutanti reipublicæ literarum*

um Atlantes; nec patiantur tot adorandæ
ntiquitatis authores cum blattis solùm &
ineis in arenam committi; quin in liberta-
em asserant meliori luce non indignos;
allor, an in hoc versatur salus Græciæ?
ntempestiva verecundia est quæ cum in-
uria publica conjuncta; & certè in com-
iune peccat, qui nactus indolem negotiis
arem, non exercet: reus est virtutis suæ
ui non ostentat; & malè de ingenio æsti-
at, qui in umbra tantum specimina exhi-
et. Innocens ambitio est quæ ad eruditio-
em terminatur; imò ejusdem animi est
on sustentare ruentem & impellere: Eti-
m et indoctis conceditur, literis bene
elle; Dij meliora quàm ut in hoc subsi-
ant Atticorum filij. Ego equidem, serò
icèt, exorari me passus sum in discrimen
amæ meæ; forsan et in dispendium rogan-
is, nisi succurrat lectorum haud infre-
uens et expectata benignitas: quibus pro-
spexi-

ſpeximus de comite haud inutili, ut ſpero, certè non injucundo ad eloquentiam ituris; qui ſi dux viæ eſſe non poterit, index erit. Scriptorem damus non minorum gentium, Longinum περὶ ὕψους: *cujus dum præcepta exhibet eadem et exempla ſunt; Imo verò omnia in Illo magna, præter molem: Nec invitus credo quòd vel ob hoc vitium delicatioris ſeculi Genio commendatior accedet;*

Libros non legit ille, ſed libellos,

Tantùm addam, me cum lectorum vulgo hâc lege agere, Damnent, ſed legant. *Sub conditione iſtâ uti non graventur* Longino *meo ſpondere auſim, tot patronos habiturum eſſe quot lectores; nam et ſtylus et argumentum vel intelligentium palatis non ingrata futura ſunt, vel ego guſtum habeo non publici ſaporis.*

GERARDVS LANGBAINE
Collegii Reginæ apud
OXON: Socius.

ORNATISSIMO AC DOCTISSIMO viro, Dn. GABRIELI de PETRA *Collegæ amicissimo*, S. P. D.

VIDI eruditas tuas in *Longinum* lucubrationes, ornatissime Domine Collega, nec possum non tuam industriam & diligentiam maximopere laudare. Et quemadmodum hactenus te hortatus sum sæpius, ut inchoatam feliciter utilissimi & gravissimi auctoris interpretationem pertexere constanter pergeres: ita nunc te colophonem addidisse, & opus laudatissimum ad finem perduxisse, tibi Scholeq; nostræ, & toti Reipublicæ literariæ, quæ hactenus (ni fallor) tanti Auctoris versione Latinâ caruit, ex animo gratulor. Operæpretium verò facturum esse judico, si illum Rhetorum Principem, tuâ versione, notisque tuis illustratum,

publici juris feceris. Vale, & de literis benè mereri perge. *Lausan. Kal. April.* 1612.

T. T. Jacobus ad Portum
Academiæ pro tempore
Rector.

D. STEPH

D. STEPH. CASTROBELLO,

utroque Θεολογίας καὶ φιλολογίας nomine celebratissimo, Ecclesiæ Lustriacensis Pastori dignissimo GABRIEL DE PETRA.

DOCTISSIME Domine, quæ nuper in Ochiano tuo ut ἀκροατὴς imò κεντὴς novitii scripti à me rogatus ἐκ φρενῶν μυχῶ (quod dicitur) hoc est, ex adyto ut spero tui pectoris, πολὺ μὲν ἀλλὰ μάλα πιστῶς profudisti, vix credas quàm virium adspirârint novam & fœlicem auram. Velim jam animus, jam otium sit dirigendi & corrigendi quæ ego ad te, (labimur enim, neq; ἀλλὰ τοῦτο ἐγὼ) οὐ παντῶν αὐτάξιον ἄλλων recognoscenda mitto. Et in his quidem unum, solutionem nostram ad illam ἔκφρασιν, quî factum, ut tam diversâ ratione idem subjectum tractâsse videantur duo illi artis magistri longè præstantissimi *Hermogenes Tarsensis* Rhetor, & *Dionysius Longinus*. Quid etiam sentias de præmissa synopsi: in qua ut *Quintilius* nostri ævi, pro ingenii tui candore & acumine, deme, adde, muta. Num denique grata & tolerabilis

rabilis noſtra verſio. Illa enim (ut in aliis, maximè in hoc ſcripti genere) quæ tibi proba nullo ſeculo improba futura lucem ſpectare poſſe puto. Vale, vir ornatiſſime. Ex muſæo noſtro pridie Cal. Jan. quas ſalutares tibi precor Anno M.D.C.X.

DOMINO

DOMINO GABRIELI de PETRA humaniore & divinâ literaturâ viro politissimo, Professori apud Lausannenses Græcæ linguæ meritissimo STEPHANUS A CASTROBELLO.

GRATA mihi multis nominibus fuit, vir doctissime & amice dilectissime, tua illa προφρονεις καὶ προσφθογγοις. Ac omnium primum gratissimum fuit, quod si non dicis, tu non invius dici audies, sicut boni omnes, te juxta atque alios Lycei & Scholæ nostræ Lausannensis (semper enim nostram nescio quo modo & jure nostro nomine) indigenas Professores aliquos aliquo loco prodire & monimentis Præceptores illos olim nostros nominatissimos, (quod & quantum nomen illis invideat nemo) simul & solidam Principum nostrorum domesticam gloriam, seminarii inquam patrii & patriorum ingeniorum, excolendam nativam fœcitatem referre & memorare. Tum res mihi digna illa visa est, te de munere tuo perquam

præclarè & ſtudiosè cogitare. Nihil enim iniquius, nam etſi πλανᾶται πρεσβύτερον γνωμολογεῖν ἀμαθέστερον μᾶλλον, ſtudium fortaſſe noſtrum ætatem ſupplebit, & meritum, nihil iniquius, inquam, quàm munerum ſanctitatem & dignitatem aut turpi ignorantiâ, aut deſide & infideli ſocordiâ perdere, ac diſſimulare. At illud dignius te, nihil humile, ſed arduum cogitâſſe. Quid enim præter ipſam ſublimitatem ipſo *Longino* ſublimius? qui verbis præcepta, quod vix quiſquam cuiquam æquum & facile ſperet, nam per ſe ſunt κατασκευαστικώτατα, præcepta Rhetorica æquat, artem profeſſione exæquat, & ſeſe ipſe docentem ſuperat? At hactenus quantum audimus, neque Latinè loquitur *Longinus* tuus, neque explicatus neque illuſtratus in vulgus prodit ſublimitate admirabilis, multiplici difficultate circumvallatus. Nihil reſtabat ad omnem dignitatem quàm ex Iuſtitiæ, ut lege illa aurea quæ ſuum unicuique tribuit, pleniſsimè atque exæquatiſsimè illud καθ' ὅλης τροπῶν ſervares (niſi vocem indignabitur Philoſophus) & ipſam artem τεχνικὸς & ejuſdem artis Magiſtrum longè præſtantiſsimum *Longinum* ipſum typum atque exemplar ſublimis & grandis, ſi ulla ſit, orationis expreſsiſsimum, ſublimibus, & in ſumma dignitate conſtitutis viris, iiſdemque ſummè eloquentibus inſcriberes, atque eâ ratione omnia pleniſsimè exæquares. Næ tu id feciſti? & omnium quidem

dem calculo veriſſimo, digniſſimè cum duobus magnis & ſingularibus invictiſſimæ Reipublicæ *Bernenſis* luminibus, haſce tuas ſcholas cordatè nimis dicâſti, nuncupâſti, conſecrâſti. Ampliſſimo dico & ſapientiſsimo CONS. ALBERTO MANUELI & ABRAHAMO STURLERO Quæſtori longè clariſſimo. Quid enim (bona cum venia & gratia tua hoc dicam, nam ſub te dico) majus *Berna* videt? quid grandius audit ALBERTO CONS. MANUELE? Cum quo cui dubium eſt, quis ſeu eloquentiæ granditate, ſeu morum comitate ſit ſatis comparandus, quàm STURLERUS ille Deceſſoris incomparabilis VINCENTII DACHSELHOFFERI, *Fabii* alterius *Maximi* ſucceſſor digniſſimus. Itaque benè à te hîc ſervata omnia: neque enim in his quicquam, aut vix quicquam video quod ipſe quæras & deſideres, qui in ſynopſi judicioſiſſimus & κεφαλαιώτατος, in diagrammate διαλεκτικὸς, in verſione, dictione grandi, ſpiritu ſublimi, lacunis nonnunquam ipſis minimùm obvia aut ſatis proclivi, quamvis fidum vicilti interpretem. Nam ſiquid in his fortè ultra peccatum, quàm rectè cum tuo *Longino* ἁμάρτημα ἐυγνὲς nominas? ignavis, invidis, ac degeneribus animis animos eripis, bonis atque æmulis facis. Enimverò in horum cenſu debuiſti me potiùs legere ac numerare, & æquâ lege mecum agere, quàm eò me vocare quò vocas, tu iſtius

scripti κεπτὸν minimum ac minimè idoneum qui facis, & ἀπειρίαν addis, quî fiat, inquis, ut præstantissimi duo Artis Magistri *Hermogenes* & *Longinus* unum hoc idémque subjectum tam diversâ ratione tractârint. Nam quis te ista meliùs fecit aut faciet usquam, cui genius ingenium facit? Nam tu primus ista proponis: atque idem admones ejus esse, qui benè & doctè dubitârit, proximè dubitationem tollere, & rem ipsam docere, & ἐκ τῦ ἀπορεῖν εὐπορεῖν. Age tamen, siquidem ita vis, & si jam pridem resides animos desuetâque Musis hisce pectora in arma vocas & culpam præstas, & studio peccas qui mihi plus tribuis, quàm ipse aut postulem, aut ipse in me sentiam & agnoscam? Sequamur te, & quod censemus dicamus. Etiam μέγεθος, hoc est, grande dicendi genus, σεμνότητι, τραχύτητι, ζοφερότητι, λαμπρότητι, ἀκμῇ, ἀδρολῇ perfici *Hermogenianum* est, & *Hermogenianum* totidem esse species τῦ μεγέθους, & grandis orationis. Ego verò, ut hoc addam, aut redimam etiam, siquidem ita incidit, ἐν τῷ κάλλει μεγέθος perfici dixerim, etsi genus distinctum facit sicuti χρῶμα *Hermogenes*. Sed movet me res & ratio Philosophi passim scribentis τὸ καλὸν ἐν τῷ μεγέθει καὶ τάξει ἐστὶ, pulchritudo in magnitudine & ordine sita est. Itaque nullum animal παμμικρον καλὸν & pulchrum dici potest, sicut neque παμμέγεθες. Et alibi, ἐν μεγέθει γὰρ ἡ μεγαλοψυχία, ὥσπερ καὶ τὸ κάλλος ἐν τῷ

μεγάλῳ

μεγαλη σωματα· οἱ μικροὶ δ' ἀστεῖοι καὶ εὐμέτρητοι, καλοὶ
δέ. Magnanimitas in magnitudine ſicut pul-
ritudo in magno corpore conſiſtit. Itaque
rvi & puſilli homines elegantes & concinni
cuntur, pulchri non item. Idem de Oratione
ci par eſt: Orationem grandem quæ pulchra
ſe non poteſt, ſi grandis non ſit, pulchram eſſe
portet. Ac primùm quidem, ut iſta princi-
is repetitis decurram & repræſentem ſubje-
orum, rerum, & ſententiarum majeſtate &
gnitate gravem, σεμνὴν. Interdum caſtigatione
ajoris dignitatis perſonarum acrem atque
peram, πικρὰν. Interdum minorum perſona-
m inſectatione atque ἐπιφορὰν, vehementem,
δριμεῖαν, nonnunquam λαμπρὸν αὐτὸ παρὰ δεινότη-
τος & propriè virtutis conſcientiâ & præclarè
ſtorum & meritorum opportunâ aut coactâ
mmemoratione aut communicatione ſplen-
dam, tum in his ἀκμαίαν quaſi ſole meridiano
rventem, vigentémque: tum διὰ παντὸς λαμπρὸν
aſi ſolſtitium longo tractu lucem tenentem.
t τραχὺν ne granditate immani inculta atque
rrida monſtroſa & polyphemica ſit: tum
διὰ παντὸς perpetuâ ſtagnet nonnunquam con-
tatam γοργὴν, nec ſemper vaſtâ ſe mole mo-
ntem, caſtigandæ, inquam, moræ, & tardita-
& longi tractûs διαπτῶσιν (διαπτὼσις enim incidit
concitat) corrigendi: in ſumma varianda
t oratio & craſei omnium iſtarum idearum
temperanda. Hæc eſt ἀκρόασις Hermogenia-

ma de granditate Orationis. At *Longinus*, jam hîc à te audio, istas ideas & species neque nominat neque numerat, sed duntaxat quinque fontes aperit fusos atque excurrentes per universum sublime dicendi genus. 1. τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἀδρεπήβολον, 2. τὸ σφοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος, 3. τὰς σχημάτων πλάσεις, 4. λιπαρὰν φράσιν, 5. & ultimum, τὸν ἐν ἀξιώματι καὶ λόγοις σύνθεσιν. Hîc, amice doctissime, dignissimè quæris, quomodo possint ista conspirare, & συναληθεύειν. De fine respondes: Cogis deinde ista, & conducis in unum. Demùm comparatione analoga componis. Næ tu doctis, si me audis, nedum stultis atque otiosè curiosis satisfacis. Quid igitur dicam & superaddam, cui quidem tu nihil reliquisti aliud, quàm ut ista tam fœliciter indaganti ac definienti adstipulari & suffragari possim? Hoc quidem fortè differre φύσιν seu ortum theoreticum & γένεσιν, seu ortum practicum, sive, si ita vis, methodum doctrinæ & methodum πράξεως: ac videri *Hermogenem* Theoriam in his nudè tradere: singulas species persequi, & singularum accuratam anatomen instituere; *Longinum* autem praxim magis premere atque usurpare, & jam exercitatis politicis scribere. Sed dicam, quod vix attenditur, *Hermogenem* duo præstitisse *Longinum* de duobus illis unum suo proposito & consilio additum usurpâsse. Namque *Hermogenes* ubi omnem docendi doctrinam, &

prin

incipes formas, earúmque species tradidit; m idem tractatum περὶ τῦ πολιτικῦ λόγυ addi- t atque subjunxit, in quo πολιτικῷ λόγῳ omnis ea expressa est tanquam suo subjecto: Hoc t, hîc ubi omnes ideas permixtas μετὰ δεινότη- cernére atque agnoscere debeas: adeò ut λιτικὸς λόγ, nihil aliud sit quàm crasis & ξις omnium idearum. Quæ uti optima erit, ptimam etiam efficiet orationem politicam. n igitur: quare nulla oratio de qua loquimur randis adeò & sublimis usquam solitaria est & ota in toto, & aut σεμνὴ, aut ἠθικὴ, aut Cφο- ρὰ, aut λαμπρὰ, aut ἀκμαία, aut ἀγωνιστικὴ, aut αλὴ, aut γοργή. Istæ enim omnes ideæ facilè, t monuimus, μεγέθει cedunt & concedunt. Sed liquid tandem potiùs ex hisce omnibus unum, oc unum & illud contraxit & abstraxit, con- ummatum tuus *Longinus* profert, & πολιτικῦ όγυ tum ποιήσεως sententias ἀδρεπτόλυς, Cφοδρὸν ἐνθυσιαστικὸν πάθος, σχημάτων πλάσεις, ἡνιαίαν φράσιν, ύνθεσιν, partes totidem συστατικὰς atque inte- grantes in genere definit. Ac eadem tamen unt iis quæ per omnes ideas *Hermogenianas* usa sunt analoga atque antistropha. Habes gitur in *Longino* contractum *Hermogenem*, & ummæ, si ita dicere liceat, eloquentiæ sum- nam habes & poëmaticum & politicum λόγον, & quidem versantem in genere Deliberativo ν πρὸ Cυμβουλευτικῷ: quod genus præter pane- gyricum etiam, seu demonstrativum, auctore

Her-

Hermogene, ἀξιωματικὸν ὅτι καὶ ἐν τοῖς ποιοῦσι μᾶλλον πλεονάζει τὸ πάθος μὴ τὸ ὕψος καὶ φαινομένης λεπτότητος. Habes rursum, sicuti apud *Hermogenem*, corpus Doctrinæ ἐκ ὕλης fusum atque dispersum: Ita apud *Longinum* pressius, πλὴν χεῖρες τὰ ὑψηγορίας πανταχόθεν ἀναιρετέον καὶ συνθετέον ingenuos quinque ejus ipsius fontes. At tu de iisdem, vir Doctissime, quos olim jamdiu hausisti, penè dixi exhausisti, bibe largiter & studiosis propina liberaliter, qui sublimi spiritu magnificam Dei elogia atque eloquia personent, & te duce sublimi feriant sydera vertice.

Vale. Ex Ochiano nostro XVI Martij, Anno M. DC. XII.

DO-

OCTISSIMO AC SPE-
atissimo Domino GABRIELI DE
PETRA, in Academia Lausannensi
Græcæ Linguæ Professori dignissimo,
Longinum civitate Latina do-
nanti accinebat SAMSON
GENILLIODUS
Gymnasiarcha.

Dum pretiosa suis lustrant data munera templis
Indigena Latii, celeberrima numina, Musæ,
Una ait, Eloquij, quum tres sint ordine gemmæ
Ecce duas cerno tantùm: Quo fulget in auro
Tertia? quòve latet fano? Peregrata nec arces
Attenuis intravit nostras, decorata superbo
Nec fuit hæc nostro (Euterpe respondet) amictu.
At soror, en cernis (roseo nam diva tegebat
Ipsa sinu donum) vos cernitis aqua sorores
Numina. quid majus? nostris quid dignius aris?
Ergo ponamus meritò nunc marmore summo,
Carmineq; hoc tantum gratè signemus alumni:
Hinc ruit è PETRA tibi Nectaris unda profunda
Surgite, lateris magni LAVSANNA Lemanni.

TOT

ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΒΛΟΝΔΕΤΟΥ
φιλοσόφου εἰς τὸν αὐτὸν διζυγον.

Γραικὸς μὲν ἦμι Λογγῖνος ὁ γεγηθὼς ὕμνος,
Τὸν μὲν γὰρ ἐκ Σικελίης γίνετο πέρι Πλωτίνου.

DE DIONYSIO LONGINO CASSIO, CRITICO & Rhetore præstantissimo.

QUæ patria, qui natales Dionysii Longini fuerint, incertum est. Græcum se profitetur sacit. 10. λέγω δὲ ταῦτα, εἰ καὶ ἡμῖν ὡς Ἕλλησιν ἐφεῖταί τι περὶ τούτων γνῶναι, id est, Hæc verò dico, quatenus etiam nobis ut Græcis hominibus de his aliqua permittitur cognitio: Sed quum fuerit Porphyrii Nobilis Tyrii præceptor: eundemq; ad se ex Phœniciam ex Sicilia revocat, teste ipso Porphyrio in vita Plotini, ἀξιῶν με [ὁ Λογγῖνος] ἀπὸ τῆς Σικελίας παρ' ἑαυτὸν ἐλθεῖν φορτίδα καὶ κομίζειν τὰ βιβλία τοῦ Πλωτίνου, φησίν. Flagitat Longinus, ut ego ex Sicilia ad se proficiscar in Phœniciam, ferámque mecum libros Plotini

ait

ac denique Palmyræ, quæ urbs est in Phœ-
cia Syriæ regione, Zenobiæ illius loci Reginæ
consiliis esset, non sine gravi conjecturâ ipsum
digenam suspicari liceat. Hoc saltem maxi-
æ auctoritatis virum fuisse, quam illi eximia
quâ inter suos excelluit, conciliavit tum pru-
entia tum eruditio: utrumq; verò, eruditio-
em inquam & prudentiam, qui fuerit conse-
untus ipse docet apud Porphyrium in vita
lotini, in libro qui inscribitur DE FINE *ad*
lotinum & Gentilianum, cujus libri initium
abes ibidem; ἔτι δέ, *inquit Longinus*, μικροῦ
τῶν ἰδεῶν ἐν ὀλίγῃ καὶ ἐν φανερᾷ λύσῃ νενοή-
ται, ὃς ἁπάντων μὲν ἐστὶν ἡμῖν ἰδεῶν ἡμῶν ἐν
ἀνδράσι σοφοῖς πολλοὺς τοὺς ἄνω τῶν ἐπιστημῶν,
on pauci Philosophiæ & politioris literaturæ
udiis excellebant me puero, vel saltem ad-
odum adolescentulo, quos quidem omnes
idere nobis contigit: quoniam à teneris an-
is multas passim regiones una cum parentibus
eragravimus. *De Longino sic scribit Suidas*:
Longinus, inquit, Cassius Philosophus Porphy-
ii Philosophi præceptor, multæ eruditionis
etiam Criticus fuit, *hoc est*, aliorum scriptorum
Censor judiciosissimus. *Quamquam quo ad*
primum illud negat Porphyrium in vita Pla-
tini, Plotino visum fuisse Philosophum. Sic
enim ille: Ἀναγνωσθέντας δ' αὐτῷ (τῷ Πλωτίνῳ) τὰ τε
περὶ ἀρχῶν Λογγίνου καὶ Φιλάρχου, φιλολόγου μὲν
ἦν ὁ Λογγῖνος, φιλοσόφου δὲ οὐδαμῶς, *id est*, Longini
&

& Philarchæi de principiis libro perlecto, Plotinus Longinum politioris literaturæ peritissimum pronunciavit, Philosophum verò minimè. *Sed quum* φιλόσοφος *significet etiam* περὶ λόγους καὶ παιδείαν σπουδάζοντα καὶ διαιρίβοντα, *literarum & disciplinarum humaniorum scientissimum, latiore significatione tum à Suida tum à Flavio Vopisco Philosophum pro Philologo: hoc est, pro eximia literatura & eruditione conspicuo crediderim vocitarum. Quod refero,* ὅτι ἐστὶ πολυμαθὲς, τὸ πολυιστορικὸν, *hoc est,* multarum rerum notitiâ præsignis. *Criticum fuisse addit, qualem verò & quantum! ex illius scriptis, quorum præter hunc* περὶ ὕψους *libellum fragmenta quædam extant apud Porphyrium in Plotini vita, & apud Eusebium* ἐναγγ. προπαρασκ. *lib.* 15. *tum maximè ex gravissimorum auctorum testimoniis intelligimus. Porphyrius inibi post recitatam partem Epistolæ Longini subjicit,* ταῦτα ἐπὶ πλέον ἐξητάσθη, καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς κεκινηκότας ἡγούμενα, καὶ τὰ μὲν ἄλλα χαίροντα τῷ περὶ αὐτὸν διαλήγξαντι δεινὸς οἶα γέγονεν ἐν τοῖς περὶ τὸν ὕψους κείσις (*id est*) hæc apposuimus, ut ostenderem quid de Plotino nostri ævi Criticus summus judicârit, qui fermè suo tempore omnia Scriptorum opera discussit atque redarguit. *Et non ita multò pòst,* Ἀρετῶνι ὁ σοφὸς ἀνὴρ, καὶ ἐν τοῖς πρῶτος ὢν (*id est*) satis est ergo vir tantus judicióque primus. *Denique* ἐλλογιμώτατον, καὶ λογικώτατον αὐ-

ἐρα-

...a, id est, eximium & ad ingenia arguenda promptissimum virum appellat. *Eunapius Longinum* βιβλιοθήκην τινὰ ἔμψυχον καὶ αὐτοσχεδίαν αὐτῶν, *hoc est, scientiarum & disciplinarum omnium receptaculum quoddam, ut hoc pacto incredibilem & inexhaustam hominis eruditionem nobis ingerat, vocare non dubitavit: Quo tempore floruerit, scribit continuò Suidas,* ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ τοῦ Καίσαρος, *Aureliani Imperatoris temporibus vixit. Photius in sua Bibliotheca, Claudio imperante floruisse annotat.* ἐπὶ Κλαυδίου, *inquit,* οὗτος ἤκμαζε, καὶ τὰ πολλὰ συμπαραλαμβάνεται τῇ Ζηνοβίᾳ τῇ τῶν Περσῶν βασιλίδι, τοῦ ἀρχὴν καὶ πηχθέντα Ὀδαινάθου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς πεπολεμηκότος. In plurimis adfuit Zenobiæ Osroënorum reginæ imperium tenenti mortuo jam Odenatho marito. *Quam ob causam tandem, victâ vinctâque Zenobiâ, interemptum ab Imperatore addit Suidas,* καὶ ἀνῃρέθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς σύμπνους Ζηνοβίᾳ τῇ Ὀδαινάθου γυναικί, quòd cum Zenobia Odenathi uxore conspirâsset (*non consuesset, ut peram vertit Rhodig. Antiq. lect. libro* 18. *ap.* 26.) in Imperatorem, *uti ex Flavio Vopisco intelligimus, cujus hæc sunt verba,* Grave inter eos qui cæsi sunt de Longino Philosopho fuisse perhibetur, Quo Zenobia magistro usa esse ad Græcas literas dicitur: quem quidem Aurelianus dicitur occidisse quòd superbior illa epistola ipsius diceretur dictata consilio, quamvis Syro esset sermone contexta. *Illius porrò*

Epistolæ, quam Zenobia imperatori ipsius deditionem petenti rescripsit, exemplum ex eodem auctore appingere non gravabor.

Zenobia Regina Orientis. Nemo adhuc, præter te, quod poscis literis, petiit: virtute faciendum est quicquid in rebus bellicis est gerendum. Deditionem meam petis, quasi nescias Cleopatram Reginam perire maluisse quàm in qualibet vivere dignitate. Nobis Persarum auxilia non desunt, quæ jam speramus: Pro nobis sunt Saraceni: pro nobis Armenii. Latrones Syri exercitum tuum, Aureliane, vicêrunt: quid igitur, si illa venerit manus quæ undique speratur? Pones profecto supercilium quo nunc mihi deditionem quasi omnifariam victor imperas. *De Longini mortis causâ, eruditione, ejusdemq; in subeundo supplicio constantiâ, hæc Zosimus ex versione Leunclavij.* Zenobia culpâ semet eximens multos alios in medium producebat, qui eam veluti fœminam seduxissent, quorum in numero & Longinus erat, cujus extant scripta, magnam doctrinæ studiosis utilitatem adferentia. Ei convicto de his propter quæ accusabatur, statim pœnam mortis Imperator statuit. Quam adeò fortiter Longinus pertulit, ut illos etiam qui hanc calamitatem ejus, indigno ferebant animo, consolaretur. *Libros multos ediderat, quorum plerosque recenset Suidas, cujus hæc sunt verba,* ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλα· Ἀπορήματα ὁμηρικά·

ξυσεως· εἰ φιλόσοφος Ὁμηρος· περὶ λύσεως ἐν βιβλίοις ϛ'. πῶς πρὸς τὰς ἱστορίας οἱ γραμματικοὶ ὡς ἱστορικὰ ἐξηγοῦνται. Περὶ τοῦ παρ' Ὁμήρῳ πολλὰ σημαινόντων λέξεων, δ'. Ἀττικῶν λέξεων ἐκδόσεις β'. εἰσαγωγικὸν. Λέξεις Ἀντιμάχου καὶ Κλείτου. καὶ ἄλλα πολλὰ (*ut verbi gratiâ* περὶς Πλωτῖνον καὶ Πεντηκοντάετον ὑπόμνημα, *quam justæ voluminis magnitudini parem fuisse scribit Porphyrius.* Περὶ ἀρχῶν βιβλίον *Plotino ut judicium ferret exhibitum. Item* Λογγῖνου πρὸς Πλωτῖνον καὶ Πορφυρίου Ἀμελίου περὶ τέλους. Περὶ τοῦ παλαιτέρων βιβλίων· *quæ opuscula omnia summa cum Reipublicæ literariæ jactura nobis perierunt. Hæc denique libellum istum verè aureum, ut dictum est, sed ut ita multis in locis mutilatum, ut & frequentibus lacunis sit perspicuum.*

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ Λογγίνου ἀρκέσει.

IN DIONYSIVM LONGINVM *Synoptica Præfatio.*

SCRIPSERAT Cecilius quidam, haud dubiè Siculus ille Rhetor Calactanus, cujus meminerunt Dionysius Halicarnasseus, Quintilianus, & Athenæus Δειπνοσοφ. lib. 6. præter alia, libellum de grandi oratione: in quo tractatu, quum non uno modo peccâsse, pluribus observatis & notatis ejus erroribus, Dionysio Longino Critico, ejusdémque familiari Posthumio Terentiano videretur, quod putà stylo susceptæ materiæ (quippe humili nimis) dignitati non responderet; quod præcipuam de duabus partibus tractationis, solâ nempe τῆς ὑψους descriptione contentus, viam & rationem tantæ facultatis consequendæ neglexisset: quod ne sic quidem in priori illa suæ tractationis parte, ea omnia quæ in constitutionem τοῦ ὑψους veniunt, τὸ πάθος μεγαλοπρεπὲς, recensuisset: quòd privato quodam erga Lysiam affectu perperam Platonem ipse postposuisset, atque hujus generis plures alios errores commisisset, operæ pretium facturum se putavit auctor gravissimus,

viſſimus, juxtáque non ſui tantùm Terentiani (cui συντάγματιον inſcriptum voluit) ſed maximè literatorum omnium utilitatis ſtudioſiſſimus, ſi in compendium, quæ præcipua ſunt in hac doctrina de ſublimi oratione, redigeret. Quocirca præfatus ea quæ ad ſcribendum impuliſſent, ad rem aggreſſurus, in Anteceſſum, vice προοιμίου ad ſequentem doctrinam, quærit, ordine & neceſſitate adactus (quod nempe huic dubitationi niſi fuerit ſatisfactum priùs, ſequentia non poſſint ſubſiſtere) utrum arte τὸ ὕψος comprehendi poſſit, quia planè videatur eſſe à natura? Non it inficias, τὸ ὑψηγορικὸν φύσεως ἔργον εἶναι ἐν ἡμῖν, ſed tamen illud nihil eſſe niſi ars ipſa acceſſerit, quippe quâ naturalis illa ad granditatem diſpoſitio excitatur in nobis, ut nimium luxurians ceu fræno intra limites proprios contineatur. Hinc κατὰ παρέκβασίν τινα ad vitioſos digreditur tumores, τὸ περιττὸν ἀδὲς, καὶ παρενθυρσον, quibus frigida redditur oratio: cujus appoſitis exemplis, ad rem ἐπαγωγὸν, notas duas certiſſimas τοῦ ὕψους præmittit: atque his ita in anteceſſum progatis κατὰ πλῆθος ἐπιστήμας μέθοδον, quinque illis partes, ſive ideas enumerat conſtituítque, 1. Sententiarum amplitudinem & gravitatem: 2. Vehementem, & animos concitantem, qui enthuſiaſticus dicitur, affectum 3. Ornamenta hujus Characteris propria 4. Pra-

4. Præstantem phrasin; 5. denique aptam ad hæc in dignitate & sublimitate positam compositionem, de quibus singulis seorsim dicturum se pollicetur, si modo refutarit errorem Cecilii ad hanc partitionem; qui existimavit primum & secundum, τὸ ὑψηλὸν scilicet & τὸ ζωηρὸν πάθος, idem esse, qua distinctione, quid per utrumque intelligendum sit, paucis aperit. Hinc præceptum de maturè assuefaciendis ad grandia, oratorum ingeniis, & ab humilibus cogitationibus avertendis, grandium postmodum sententiarum nova subjicit exempla eaque varia; Ex quibus oblatâ occasione digreditur in comparationem Homeri cum Homero: Homeri, inquam, ingenii viribus florentis, Iliademque scribentis; & Homeri jam senescentis, Odysseam suam concinnantis. Hinc prætermisso altero sublimitatis fonte (quod seorsim περὶ ἐκ ζωηρῶν παθῶν alio libro scripturus sit, quemadmodum pollicetur & profitetur in fine sect. 2. & ultima hujus libri sub finem) alia quædam ἰδιώματα investigat persequiturque, verbi gratiâ, circumstantiarum præcipuarum delectum, earundemque in unum veluti corpus conductionem, cujusmodi sunt quæ rem vel comitantur vel consequuntur. Signa, πῶς αὔξησις, cujus præsens descriptæ plures esse species, prorsum amplificandarum varietate esse monet,

net, ejusdémque veram definitionem & dis-
crimen, quo tum à sublimitate ipsa, tum ab
argumentis & probationibus differt, subji-
cit: quibus omnibus appingit Ciceronis &
Demosthenis comparationem, ita ut hunc
Demosthenem inquam) ab Amplitudine &
Majestate orationis, illum verò à fusiori &
vehementiori oratione amplificationum
scilicèt, quibus excellit, beneficio, commen-
det: unde tertiæ virtuti locus in χύσει, quâ
non tam moveri, quàm perfundi & veluti
infusione quâdam foveri auditorem ipsum
asserit, μυθωδέστερον tamen, hoc est, grandio-
re hâc ipsâ virtute Orationem, exemplo
Platonis docet, quam quum ex ipsius & ali-
orum gravissimorum auctorum lectione in-
telligamus & comparemus nobis, hinc fit,
ut quartam addat virtutem τὴν μίμησιν, imi-
tationem præstantissimorum quorúmque
auctorum: quâ non aliter affici imitatores
ipsos affirmat, quàm Tripodi olim admotam
Pythiam oraculum consulentibus responsa
naturam moveri & incitari solitam ex vete-
rum monumentis intelligimus. His addun-
dit tum imitatorum exempla, tum de vera
imitatione aliquot præcepta. Quum verò
posteriores etiam formarum fictiones, quas
phantasias vocant, sint ἐνθουσιαστικὰς, adeóque τῆς
ἐνθουσιασμοῦ τινὸς, πνεύματός τινος. De iis etiam
quædam pro Compendii ratione tandem

dicendum esse censuit, posita generali τῆς φαντασίας definitione, & phantasiæ à phantasia ex diverso fine, distinctione; atque utriusque tum poëticæ tum rhetoricæ descriptione & illustratione, ut jam ex his constituere liceat grandem & vehementem orationem verè dici posse, quæ, habito præcipuarum Circumstantiarum in unum veluti corpus coalescentium delectu, amplificatione, præstantissimorum quorúmque auctorum imitatione, ac denique μιμήλεως, quas vocant, φαντασίας perficitur. Quoniam verò τὸ ὕψος sua sibi quibus circumfulgeat, vendicat ornamenta, hinc τοῖς χρωμασιν utriusque generis tum διανοίας tum λέξεως τὸ ὕψος πομπικὸν datus tertius locus: (secundum enim tenent, ubi τὰ παθητικὰ desiderantur, particulæ superiores ὑψηλοτέροι, de quibus hactenus dictum est) qualia sunt ὅρκος non tantum ἠθικὸς ἀλλὰ ξένος καὶ ὑπερφυὴς, insolens & magnitudine insigne jusjurandum, Interrogationes, & Percontationes, Asyndeta, Hyperbata, Polyptota, Congeries, Commutationes, Gradationes, Numerorum Temporúmque Enallagæ, Personarum commutationes, loco denique & tempore, adhibitæ Periphrases, quæ omnia ex tertio ὑψηγορίας fonte scaturiunt. Quarta causa & ipsa πομπικὴ τοῦ ὕψους his additur γενικὴ ἀρετὴ, id est, genus dicendi exquisitum positum in duabus partibus

ous, verborum delectu & tropis. Ait ergo
bus magnis exprimendis μεγάλα καὶ σεμνὰ ὀ-
ματα adhibenda esse. Quoad metaphoras,
on duabus tribúsve tantùm locum esse pos-
in eadem periodo, sed pluribus etiam, ubi
mpe, quum affectus torrentis instar agun-
r, eásque tanquam necessarias simul rapi-
t volvúntque secum magnâ copiâ, τὰ
ἐν χειμάρρου δίκην ἐλαύνεται, καὶ πλῆθος πολυπλη-
ται αὐτῷ ἐξ ἀνάγκης συνεφέλκεται. In gene-
, tropos in locorum tractationibus & in
scriptionibus usurpari percommodè, illu-
ri Platonis loco & exemplo demonstrat,
iorum tamen abusum eo diligentiùs ca-
ndum esse monet, quòd interdum idem
ato nonnullis eo laborare visus sit: ex quo
ctum ut Platoni Lysiam præferre voluerit
ecilius: quam ut non satis idoneam &
fficientem causam refutat Criticus, specie
hâdam λύσεως, quæ dicitur κατ' αὐτοφάσιον.
lto (inquit) peccârit sanè interdum Plato,
omnibus aliàs magnus. Non sequitur ta-
en inde Lysiæ, qui nunquam erret, post-
onendum esse, quòd majores virtutes plu-
bus virtutibus præstent in omni scripti ge-
re. Ad quam suæ sententiæ confirmatio-
em progreditur, propositâ hâc quæstione;
Utrum præstet oratio sublimis nonnunquam
rans, an mediocris quæ nunquam erret?
espondet, orationis virtutes non ex nu-

 mero,

mero, sed ex præstantia æstimandas es
Quam suam sententiam astruit & confirm
περὶ ἀναλογίαν τινὰ, id est, oratoriæ comm
nicationis specie quâdam, factâ option
diversi generis auctorum, quibus tande
appingit τὸ ὑψηλόν, ab humanis mentis & inge
præstantiæ magnificâ descriptione: Und
τὴν ἀντίθεσιν ἐπανάληψιν, quid de utroq
Scriptorum genere sentiendum sit, pronu
tiat, ἀναιρεῖται quidem & mediocribus a
ctoribus suam laudem non esse tollendam
At gravissimorum auctorum grande semp
sectantium genus dicendi, scripta ita suspic
ut unâ sublimitatis virtute alia vitia sive e
rata redimi & compensari posse; sempérqu
πεπτωκέναι illos Heroas, quales Homerus, De
mosthenes, Plato etiam aliquoties lapso
asserat, ac tandem artis cum natura amic
consspirantis conjunctionem requirat. Me
περὶ ἐπιθέτου, post benè longam digressionem
ad τὸ φαντασιῶδες reditus, de quo quarto Subl
mitatis fonte dicere cœperat suprà sectio
27. & de Metaphoris 28, quibus jam hau
ita absimiles esse dicit Parabolas & Iconas, i
quibus proinde modum servandum esse cen
set. Quibus omnibus tandem quinta & ul
tima pars, eaque τὰ μεγάθους αἰτιώτατα ἢ ἐν ἀξιώσει
ἢ διάθεσι ζωώδεις adjicitur: cujus quidem ad
mirabili quâdam verborum conjunctione
descriptæ, accommodatè ad institutum vire

sequitur & illustrat, quòd non sit πρὸς
ον ἀλλὰ χρήσιμος, hoc est, non ad delecta-
nem modò, sed ad motum quoque ani-
rum valeat: in qua Pyrrhichios ut &
ntrarios Trochæos, Dichoræos, & id ge-
alias brevibus syllabis constantes dicti-
, concisam item, hoc est, mutilatam ora-
nem, exilia verba diligenter cavere jubet,
c finem facturus περὶ τῆς χορηγίας ὑπομνήμα-
e Corollarii quærit, quî fieret ut suâ jam
ate non tam præclara, ut anteà, vigerent
genia. Hanc ὑπόθεσιν ut lubricam & peri-
losam non suam sed philosophi cujusdam,
νόμως tamen, esse dicit, ut prioris solutio-
invidiam declinet, quippe quâ non me-
criter Imperatorem offendi posse suspi-
atur meritò: Causam enim τοσαύτης ἐπα-
μεγάλων φύσεων mutatæ Reipublicæ formæ
buit, eámque collatione utriusque De-
cratici & Monarchici statûs ad institu-
n accommodatâ firmat. Quod sub illo,
mocratico inquam, fuerit μεγάλων φύσεων
ὑπὸ πλήθους ἡ εὐδοξία: contrà, devolutâ re-
n summâ ad unius arbitrium successerit ἡ
δοξία, quæ non aliter quàm τὰ γλωττόκομα
γμαίων αὐξήσεις κωλύοντα oratorum ingenia
custodia contineat, ut jam non oratores,
l adulatores insignes nascantur & emer-
nt: quam tamen solutionem tanquam
lgi, ut minùs idoneam cautè eludit &
elevat

elevat in gratiam Aureliani, qui tum rerum potiebatur, à querula hominum natura præsenti rerum statu nunquam acquiescentium, substitutis aliis causis, avaritiâ, voluptate, divitiis, fastu, arrogantiâ, luxu, contumeliâ, insolentiâ, negligentiâ, corruptissimi denique sui temporis moribus: quibus factum, ut amissâ libertate, unius Imperio Rempublicam subjici è re ipsius fuisse, apposità brevissimâ ad insequentem, qui non extat hodiè, περὶ τῆς πολιτικῆς libellum περιέχοντι, concludat.

ΑΠΟ

ΠΟΡΙΑΣ ΦΙΛΟΣΟ-ΦΙΑΝ ΕΧΟΥΣΗΣ ΛΥ-ΣΙΣ necessariò præmissa.

QUum *videantur duo illi artis dicendi coryphæi (Hermogenem Rhetorem illum præstantissimum & Dionysium Longinum* τῶν τεχνογράφων κεφαλαιώτατον *intelligo)* μεγέθος *(quod Hermogenis verbum)* τῆς ὑψους ἢ ὑψηγορίας, ἢ μεγαληγορίας, ἢ μεγαλοφυΐας, καὶ ἐξαιρέσεις *(quæ sunt Longini vocabula) nominibus idem intelligere: Quæritur fiat ut idem subjectum tam diversâ ratione tractârint: Notum enim* τὸ μέγεθος *Hermogene in suas tributum species,* ἀφθονία, πραγματικὴ, ζηλωτὸν, λαμπρότης, ἀξίωσις, καὶ ἀφειδολία: *& unicuique speciei sententias & ornamenta propria assignata fuisse, quibus ceu notis & differentiis propriis quæque ab idea distinguitur: contrà, nullam fieri à Longino* τοῦ μεγέθους ἢ τοῦ ὑψους *specierum men-*

mentionem ; ſed duntaxat quinque, vel
quas ille vocat fontium, à quibus omnem
orationis græditatem, cujus tandem
illa ſit ſpecies, derivat. Verum enimvero
tam diverſæ ejuſdem hypotheſeως tractan
ratio, non aliundè orta, quàm ex diverſo ſi
propoſito utrique auctori: Hermogeni en
artem dicendi perfectiſſimè tradere in a
mo fuiſſe nemo neſcit: Dionyſium contr
neglecto hoc ſcopo, iſtius partis Rhetori
ſeu ſpeciei δεινότητα, & (ut loquuntur) ſu
mum tantùm apicem ſectari. Non enim
rationis, ſed jam in arte exercitatis ſcrib
ſe profitetur. πολιτικοῖς, φιλοσόφοις, ἀνδράσι, μ
λίσσα ἢ φιλτάτῳ παιδείας ὀνόματι Terentia
ſuo. Quocirca in καταςάσει doctrinæ ſuæ, v
ἀεροβατεῖσθαι ὥσπερ ἔδαφός τι κοινὸν, πλὴν ἐκ
κέχρηνται ἁπάντων, ἢ πάντα τὰ ὕψους ἰδέαις, ἃς χ
ἦλθε δεῖν ὅτι μάλιστα : Atque eò ſe collinea
profitetur ipſe (quod neglexit Cecilius)
doceat quo pacto noſtra ingenia in aliquanti
lum Amplitudinis incrementum proveh
quiſq; valeamus, ſi ὅτε ἕκαστος τῶν ἑαυτῷ φύ
ἀφέξειν ἰκανοῦ ἂν εἰς πολὺ μεγέθους ἐπίδοσ
Atque adeò quo pacto grandis fieri po
Orator: quod naturæ vel artis beneficio n
bis contingere docet (in utriuſque ver
conjunctione omnibus conteſtantibus conſu
mæ facultatis terminum ſtatuit) duos pri

fontes αὐθυγενεῖς à natura, reliquos verò
ab arte scaturire asserit: à quibus fon-
es ita grandiorem deducit, ut seorsim
m aliquid per se possint singuli: ut solâ
m Cωδίκι Demosthenem interdum, fermè
per Euripidem μεγαθωΐζειν & assurgere
mplis luculentis demonstret. Et hoc re-
ctu πηγὰς fontes nominavit: quatenus verò
ul vel omnes, vel aliqua concurrũt, μοίρας
τελέους εἰς τὸ ὕψος vocavit. τῷ ἐμπεπόλῳ
τας ἰδέαις, ἀκράτοις, ἀμίκτοις, ἀνεπιβολῆς
ας, ut τῷ Cωδρῷ ἐπιτεχνήσεως πάσης γρα-
τ&, Cωδίκι &, & id genus alias senten-
inclusit. At quod amplexi φύσεως ἔργον ἐν
refero, quæ de præcipuarum circum-
tiarum delectu & coïtione in unum ve-
corpus, de amplificatione, furâ & co-
â oratione, de imitatione & phantasys
per ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ positis adjiciuntur, quæ con-
ò deinde traduntur de figuris utriusque
ris διανοίας & λέξεως, de phrasi præstanti,
pta verborum membrorumq; junctur â
ompositione τῇ τέχνῃ, hoc est, arti, illa
ia accepta referenda, sub quibus ἐννοιῶν
δν, λέξιν, Cωδίκλω, ἀνάπαυσιν, ῥυθμὸν ne-
riò comprehendi puto. Atque hoc modo
llimè utrumque auctorem conciliari posse
ltimo: ut videatur se habere Hermogenis
torica ad ἰδέαν τοῦ ὕψους præstantissimam

Longini

Longini doctrinam, quomodo Analyti
priora ad ἀπόδειξιν, hoc est, ut id videat
esse in universa Elocutione τὸ ὕψος, quod
in Analyticis ἡ ἀπόδειξις. Χαιρέτω
δ' ὅμως ἔπαινος οἷς ἥδεται.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ ΠΕΡΙ ΛΟΓΓΙΝΟΥ.

Λογγῖνος ὁ Κάσσιος φιλόσοφος, διδάσκαλος Πορφυρίου τοῦ φιλοσόφου, πολυμαθὴς καὶ κριτικὸς γραμματικός. ἦν δὲ ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ τοῦ Καίσαρος, καὶ ἀνῃρέθη σὺν αὐτῷ, ὡς ἔμπυνος Ζηνοβίᾳ τῇ Ὀδαινάθου γυναικί. ἔγραψε δὲ κατὰ Φοιδίου· Ἀπορήματα Ὁμηρικά· εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος· προβλήματα Ὁμήρου, καὶ λύσεις ἐν βιβλίοις ϛ'· πίνακας ἰσοειδεῖς οἱ γραμματικοὶ ὡς ἰσοειδὲς ἐξηγοῦνται· καὶ σὺν παρ' Ὁμήρῳ πολλὰ σημαινομένων λέξεων, δ'· ἀπλῶν λέξεων ἐκδόσεις ϛ' εἰσὶ δὲ καὶ στοιχεῖον· λέξεις Ἀντιμάχου καὶ Κλέωνος· καὶ ἄλλα πολλά.

De Longino, ex Suida.

Onginus Cassius, Philosophus, Porphyrii Philosophi Præceptor, vir multæ eruditionis, Criticus; floruit sub Aureliano Cæsare, à quo etiam morte affectus est, eò quòd cum Zenobia Odynati uxore conspirâsset. Scripsit Oratione contra Phidiam, Dubia Homerica. An Philosophus fuerit Homerus. Problemata Homeri & solutionis lib. 2. Quæ præter historias ut historica à Grammaticis referuntur. De dictionibus varia significantibus ad Homerum, lib. 4. Atticarum dictionum commentarios 2. secundùm ordinem alphabeticum. Antimachi & Cleonis voces, & plura alia.

Eunapius ait Porphyrium Longini fuisse discipulum: deinde addit Λογγῖνος δὲ καὶ ὁ χρόνον ἐκεῖνον βιβλιοθήκη τις ἦν ἔμψυχος, καὶ θεσπεσίου μουσεῖον· καὶ κρίνειν ἐκεῖνος τοὺς παλαιοὺς ἐπιτέτακτο, καθάπερ δὴ καὶ ἐκεῖνος πολλοὶ ἕτεροι. Addit & alia de eodem nonnulla valdè honorifica.

DIONYSII LONGINI, DE SUBLIMI ORATIonis genere, LIBER.

LIBELLUM Cecilii, quem de Sublimi genere Orationis concinnavit, una inſpicientibus & revolventibus nobis, ut tute ſcis, Poſthumi Terentiane chariſſime, ſerpere humi viſus eſt infra ſubjecti totius dignitatem; & quæ ſint præcipua minimè attingere; atque iis qui in ipſum inciderint non multum conferre emolumentum, quô tamen maximè collineare decet eum qui ad ſcribendum animum appellit. Deinde, quum in omni artis tractatione & ratione duo requirantur, quorum prius quidem in demonſtratione ſubjecti, alterum verò (ordine poſterius, poteſtate autẽ & vi potius) in hoc poſitum ſit ut intelligamus quo pacto nobis hoc ipſum, & quibus viis parari poſſit; Cecilius tamen quale quidem exiſtat ſublime dicendi genus, tanquam ignaris, conatur permultis oſtendere: At quo pacto noſtra ipſorum ingenia, *ſive quas habemus à natura dotes*, ad aliquantulum amplitudinis incrementum pro-

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΛΟΓΓΙΝΟΥ, ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ ΛΟΓΟΥ, ΒΙΒΛΙΟΝ.

a Tertitulis librorum articulum ferè non adhibetur. adhibetur tamen aliquando: sic enim Aristoteles inscripsit, περὶ τῆς ποιητικῆς, Aristippus, περὶ τῆς παιδείας.

Ὁ μὲν δὴ [b] Κεκίλιος συγγεγραμμένον, ὃ περὶ ὕψους συνετάξατο, ἀνασκοπουμένοις ἡμῖν, ὡς δοκεῖ, καιρὸς, Ποστούμιε Τερεντιανὲ φίλτατε, [1] παντελῶς ἔφαινε τῆς ὅλης ἀπιδίοτον, [2] καὶ ἡμᾶς τὴν χρείαν ἐφαπτόμενον, ὠφελεῖσθαι, εἰς [3] μάλιστα δεῖ σχολάζειν τὸν μέλλοντα, ἀποτείνειν τοῖς ἐντυγχάνουσιν. [4] εἶτ' ἐπὶ φάσιν τεχνολογίας ἀνοῖν ἀπαιτουμένων, πρότερον μὲν, τὸ δεῖξαι τὸ ὑποκείμενον, ὕστερον δὲ τῇ τάξει, τῇ δυνάμει δὲ πρωτεῦον, πῶς ἂν ἡμῖν αὐτὸ τοῦτο, καὶ δι' ὧν τινων μεθόδων κτητὸν γένοιτο· ἔοικε ὁ Κεκίλιος, πάνυ μέν τι ὑπολείπειν τὸ ὕψηλὸν, διὰ μυρίων ὅρων, ὡς ἀγνοῶν, περιφέρειν δεικνύναι· τὸ δὲ ὅτι ἕξιν τινὰ τῶν ἑαυτῆς φύσεις προάγειν ἰσχυρίζεται ἂν

b Hic putatur esse Cecilius Rhetor Siculus, qui Romæ floruit æqualis & amicus Dionysii Halicarnassæi. Hujus, præter Longinum meminerunt Dionys. Halicarnass. Quint. Plut. in vita Demosth. statim abinitio. Athenæus Δειπνοσοφ. lib. 6 Patria ejus Καλὴ ἀκτὴ, vulgò Καλάκτη, oppidum in littore septentrionali Siciliæ.

provehere quisq; valeamus, nescio quo modo, uti non necessarium, omisit. Sed fortasse hunc virum non tam culpare propter defectus, quam ob hanc ipsius commentationem studiúmque æquum est laudare. Porrò, quandoquidem hortaris etiam nos, ut aliquid de Sublimi genere Orationis in tuam omninò gratiam commentemur, eia age, siquid jam videmur viris politicis animadvertisse utile, expendamus. Ipse verò, dilectissime, de particularibus, ut moris est, & convenit, unà nobiscũ demùm judicabis verismè: Appositè enim utiq; ille, quid Diis simile habeamus, designans, beneficentiam & veritatẽ dixit. Quum autem ad te amicissimum scribam, nec politioris humanitatis expertem, præmittendæ pluribúsq; tractandæ hypotheseos hujus curâ fermè liberor. Summum videlicèt & excellentissimum quid esse in tractationibus ipsam Orationis granditatem: ac Poëtarũ adeòq; auctorum celebratissimos quósq; hinc tantùm nec aliunde primas tulisse, & laudibus suis orbem impleviſſe. Non enim ad persuasionẽ auditores, sed ad stuporẽ rapiunt grandia. Ac ubiq; quod probabile est, & ad gratiam comparatum genus orationis, cum consternatione *quadam* semper vincit Admirabile. Siquidẽ persuadendi, uti & multa *alia*, vis, nostræ est potestatis. At ista, *grandia nempe*, vim & robur inexpugnabile *orationi* afferentia, quemlibet auditorẽ superant. Quinetiam ipsam inventionis peritiam, rerum item ordinem,

εἰς πολιὰ μεγέθους ἐπίδοσιν, οὐκ οἶδ' ὅπως, ὡς οὐκ ἀναγκαῖον, παρέλιπεν. [s] πλὴν ἴσως τέτυπται μοὶ τὸν ἄνδρα οὐχ οὕτως αἰτιᾶσθαι τὰ ἐκλελειμμένων, ὡς αὐτῆς τῆς ἐπινοίας καὶ σωφρόνως ἄξιον ἐπαινεῖν. [t] ἐπεὶ δ' ἐνεκολάπτων καὶ ἡμᾶς τι χρὴ ὑψηλοῖς πάντως εἰς πλὴν καταμνημονεύσασθαι χάριν, φέρε, εἴ τι δὴ βοηθήσει ἀνδράσι πολιτικοῖς τὰ θεωρητικὰ καὶ χρήσιμον, ἐπισκοπῶμεν. αὐτὸς δ' ἡμῶν, ἑταῖρε, τὰ ἐπὶ μέρους, ὡς πέφυκε, καὶ καθήκει, συνεπισκοποῦμεν ἀληθέστατα. [u] ἔστι γὰρ δὴ ὁ ἀποφαινόμενος, τὶ θεοῖς ὅμοιον ἔχομεν, εὐεργεσίας εἶπε, καὶ ἀλήθειαν. [v] γράφων γὰρ πρὸς σὲ, φίλτατον παιδείας ἐπισήμονα, χρεὼν ἀπέλαγμαι καὶ τὰ διὰ πλειόνων προϋποτίθεσθαι, ὡς ἀκριβῆς, καὶ ἐξοχή τις λόγων ὄντι τὰ ὑψηλὰ, καὶ ποιητῶν τε οἱ μέγιστοι καὶ συγγραφέων, οὐκ ἄλλοθεν, ἢ ἐνθένδε μοι δοκοῦσιν ἐπιφορτίσασθαι, καὶ ταῖς ἑαυτῶν φύσεις βάλλον ἀθανασίαις τὸν αἰῶνα. [w] ὁ γοῦν εἰς [x] πειθὼ τοὺς ἀκροωμένους, ἀλλ' εἰς ἔκστασιν ἄγει τὰ ἐναντία. [y] πάντῃ δὲ γε σοὶ ἐκπλήξει τὸ πιθανὸν, καὶ τὸ πρὸς χάριν ἀεὶ κρατεῖ τὸ θαυμάσιον. [z] εἴγε τὸ μὲν πιθανὸν, ὡς τὰ πολλὰ, ἐφ' ἡμῖν· ταῦτα δὲ δυνασείαν, καὶ βίαν ἄμαχον προσφέροντα, πάντος ἐπανω τοῦ ἀκροωμένου κρατήσεται. καὶ πλὴν μὲν ἔμπειρίαν τῆς διρέσεως, καὶ πλὴν τῶν πραγμάτων

[s] ὁ Δημοσθένης, ὃς ἐρωτηθεὶς, τί ἄνδρωπος ὅμοιον ἔχει θεῷ; ἔφη, τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν. Hujus generis sententias καὶ ἀποφθέγματα χρείας dixit Aphthon. vide ὅρον τῆς χρείας.

[t] Συνομοιοπαθεῖ γὰρ ὁ ἀκούων ἀεὶ παθητικῶς λέγοντι. Arist. Rhet. 3.

ordinem, atque dispositionem non ex uno, neque ex duobus, sed ex universo tractationis contextu vix elucentem cernimus. Producta verò in medium, *& usurpata* tempestivè sublimitas omnia, turbinis instar, disturbat, atq; Oratoris statim confertas & densas vires ostentat. De istis enim opinor, & id genus aliis, suavissime *Terentiane*, ipse etiam experientiâ *edoctus aliis* præcepta dare possis.

Sect. 2.

ILlud verò in principio quærendum nobis, An sit Granditatis sive Sublimitatis ars quædam: siquidem reperti sunt qui existimârint omninò eos deceptos esse, qui ista ad certa artis præcepta revocare voluerunt: Naturâ enim (inquiunt isti) quæ magna sunt, constant, nec ullâ doctrinâ comparari possunt; & hæc una ars ad illa *consequenda* ita à natura comparatum esse, deterioráque (uti existimant) quæ sunt naturæ opera, atque omninò imbecilliora redduntur artium præceptionibus excarnificata & arefacta. Ego verò rem aliter habere evidentibus argumentis deprehensum iri aio, siquis observaverit naturam, uti, majori quidem ex parte, liberam & sui juris, sic quoque non futile quid & planè expers methodi esse solere: Eâmque primum quid & primigenium ortûs atque fundamentum in omnibus substernere: ad quantitates autem & incrementa, atque in singulis opportunitatem,

τάξιν καὶ οἰκονομίαν, οὐκ ἐξ ἑνὸς, οὐδ' ἐν δυοῖν, ἐν ᾗ τῶν ὅλων ἐκ λόγων ὕφος, μόλις ἐκφανομένῳ ὁρᾶσθαι. ὕθεν δή που [c] καιρίως ἐξενεχθὲν, τά τε ἀφ' ἑνὸς πάθη, διχῶς σκηπτοῦ, πάντα διαφθεῖρον, καὶ τὴν τῶν ῥητόρων εὐδιᾶ ἀθρόαν ἐπεδείξατο δυνάμιν. [11] ταῦτα γὰρ οἶμαι καὶ τὰ φαντάσματα, τερετισμὸν ἤδιστε, καὶ αὐτὸς ἐν πείρᾳ ὑφηγήσαιο.

[c] Benè hoc: nam intempestivè usurpata sublimitas insantiæ est.

β.

Ἡμῖν [a] δὲ ἐκεῖνο διαπορητέον ἐν ἀρχῇ, εἰ ἔστιν ὕψους [b] τις ἢ βάθους τέχνη· ἐπεί τινες ὅλως οἴονται διαπαίζεσθαι τοὺς τὰ τοιαῦτα ἄγοντας εἰς τεχνικὰ θεωρήματα. [c] γίνεσθαι γάρ φασι, τὰ μεγαλοφυῆ, καὶ οὐ διδακτὰ φαίνεται, καὶ μία τέχνη ἐστὶ αὐτά, τὸ πεφυκέναι. χείρω τε τὰ φυσικὰ ἔργα, ὡς οἴονται, καὶ πῃ παντὶ δειλότερα καθίσταται, ταῖς τεχνολογίαις καταστελετόδυθμα. ἐγὼ δ' ἐλεγχθήσεσθαι τῶδ' ἑτέρως ἔχον [d] φημὶ, εἰ [e] ὁπωσοῦν φαίνοιτό τις ὄπ ἡ φύσις, ὥσπερ τὰ πολλὰ ἐν τοῖς παθητικοῖς καὶ διημένοις αὐτόνομον, ἄτως ἂν εἰκαῖόν τι, κἀκ παντὸς ἀμέθοδον εἶδ) φιλεῖ. καὶ ὅπ [f] αὖτη μὲν πρῶτόν τι καὶ ἀρχέτυπον ἡμῖν ἔστω χρεῖον ὅπ πάντων ὑφέστηκεν· τὰς δ' [g] ποσότητας, καὶ τὸν ἐφ' ἑκάστῳ ἀπόφασις ἐπικειπκή.

[a] Ἀπορία δὲ παντός.

[b] Ad verbum, altitudinẽ reddit Auctor Dialogi de oratoribus, qui falsò Cornelio Tacito meliori conjecturâ Quintiliano tribuitur.

[c] Pindarus, σοφὸς καὶ πολλὰ εἰδὼς φυᾷ.

[d] Ἐμοὶ καὶ χαλεπὸν εἰς ἐνθουσιασμὸν φρένας πιθέσθαι.

[e] Democritus. μάθησις τὰς φρένας πιθήσει.

tunitatem, nec non pręterea ad certiſsimam exercitationem, & uſum conferendum, methodū ipſam ſufficere. Et quemadmodum rurſum quæ in ſeſe abſq; ſcientiâ inſtabilia, nec ullo pondere firmata, relicta ſunt, periclitantur magis. Ita etiam quæ magna ſunt, ſi ſoli impetui rudíque audaciæ, & temeritati permittuntur. Illis enim ut ſtimulis plerumque, ſic quoque fræno opus eſt. Quod enim *Demoſthenes* in communi hominum vitâ bonorum quidem maximum eſſe affirmat, fœlicem eſſe: alterum, idémque priore illo haud inferius, prudenter deliberare, quod *poſterius* quibus non adfuerit, unà perimit & tollit prorſus alterum, hoc ipſum etiam de oratione dicere poſſumus.

* * *

Et fornacis continuerint longiſsimè proſilientes flammas. Si quem videro domûs cuſtodem ſolum, Unicâ attractâ, quę torrentis inſtar, volvitur flammâ, Incendam tectum, penitúſq; comburam. Nunc verò nondum ſuaviſsimum ſonuit Melos.

Non ampliùs tragica hæc, ſed ſupra cothurnum tragicā *rem* exaggerantia, *undoſi flammarum vortices*. Item illud, *in cœlum vomere & facere Boream auletem*, atq; hujusgeneris alia quæ ſequuntur: dicendi enim genere turbata, & phantaſiis exæſtuantia potiùs, quàm cum gravitate tractata & exaggerata videntur: & ſi unumquodque iſtorum ad *rationis* radios inſpicias

&

μαεῖν, ἔτι ἡ τῶν ἀπλανεστάτων ἄσκησίν τε, καὶ χρῆσιν, ἱκανὴ [f] παρεῖσαι, καὶ συνενεγκεῖν ἡ ἐξοδος. καὶ ὡς [g] ἔστιν δυνότερα [*] αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν, δίχα ὀπτικῶν ἀσκείτα, καὶ ἀνερμάτιστα λεγόμενα, ἅπερ τὰ μεγάλα ἐστὶ μόνη τῇ φορᾷ, καὶ ἀμαθεῖ τόλμῃ λειπόμενα. δεῖ γὰρ αὐτοῖς ὡς πένησι πολλάκις, ἅπερ δὴ καὶ χαλινοῦ. ὅπερ γὰρ ὁ Δημοσθένης ἐστὶ τῶν καινῶν τῶν ἀνθρώπων ἀποφαίνεται βίᾳ, μέγιστον μὲν εἶναι τῶν ἀγαθῶν τὸ εὐτυχεῖν· δεύτερον δέ, καὶ οὐκ ἔλαττον, τὸ εὐβουλεύεσθαι, ὅπερ οἷς αὖ μὴ πάρεστι, σφαλεροὶ πάντως καὶ θάτερον, τοῦτ' αὖ καὶ ἐστὶ τῶν λόγων ποιῶν, ὡς ἡμῶν. [φύσις ἄνευ μαθήσεως τυφλὸν τι τὸ ἐπαγόμενον.

f πρεῖσαι lego: ita enim legendum patet ex verbo ἐφερμηνευτικῷ συνενεγκεῖν.

g Hermogenes pag. 211. sub finem. & 212.

* γρ. αὐτά.

Ita ex Plut. περὶ πλοῦτ. ἀγωγῆς succurrimus huic loco. Addamus ex Stobæo illud simyli, τέτοιος ὁμοίως ἐστὶν· ὅτε φύσις ἱκανὴ γένεται τέχνης ἀτερπέστερον ἐστὶ τὸ δόγμα παρέχειν ἑαυτῇ.

* * *

Καὶ καμίνου χῶσι μάκιστον σέλας.
Εἰ γάρ τιν' ἐσιδεῖν ὄψομαι μόνον,
Μίαν παρείρας πλεκταῖσι χειμάρρουν,
Στέγαις πυρώσω, καὶ καταυθρακώσομαι,
Νιφὰς δ' ἃ * κηρέχει που τὸ γηγενὲς μέλαν.

* ἴσως, κήρεα γά που.

τραγικὰ ἔτι ταῦτα, ἀλλὰ Θουκυδίδεια, αἱ πολεκταῖαι, καὶ τὸ πρὸς ἕωαν ἐξεμεῖν, καὶ τὸ τὸν βορέαν αὐλητὴν ποιεῖν, καὶ τὰ ἄλλα ἐξῆς. [b] πεδόλωται γὰρ τῇ φράσει, καὶ πεδορύσηται ταῖς φαντασίαις μᾶλλον, ἢ δεδείνωται. κἂν ἕκαστον αὐτῶν πρὸς αἰτίας ἀνασκοπῇς,

b καὶ μεταφορὰν ἀπὸ τῶν πραγμάτων τῶν ἐν μέλανι ἢ ἄλλῳ τινὶ ὑγρῷ ταραττομένων. Θολὸς enim atramentum sepiæ nigrum.

& examines, ex terribili ad vile contemptúmque paulatìm abſcedit. Quum verò in Tragœdia, rei jam ſuâpte naturâ tumenti & magniloquentiam recipienti, turgere tamen importunè, ſit nefas *& veniâ prorſus indignum*, multo minus opinor quadrare poſſet veris orationibus. Hoc nomine videntur etiam illa *Leontini Gorgiæ* ſcribentis, XERXES PERSARUM JUPITER: & VULTURES ANIMATA SEPULCHRA. Sic & *Calliſthenis* nonnulla, quum ſint non quidem ſublimia & grandia, ſed meteôra, id eſt, elata & tumida tantùm: quibus inſuper accenſenda *Clitarchi* multò magis ridicula ſcripta, Homo nimirum corticeus & vaniſſimus, juxta *Sophoclem*, *Spirans exilibus tibiis abſque ligula*. Talia utique *Amphicratis*, *Hegeſiæ*, & *Matridis ſcripta*. Quum enim videantur paſsìm ſibi ceu divino correpti & incitati furore, non bacchantur, ſed nugantur pueriliter. Enimverò ſiquid difficile, difficillimum orationis tumorem cavere atque vitare. Naturâ enim omnes quum granditatem ſectentur, iidémque imbelle atq; aridum dicendi genus ut vitioſum fugiant, fit tamen neſcio quomodo ut eò imprudentes delabantur, ſententiâ illâ adducti,

In magnis labi generoſum peccatum eſt. Vitioſi autem tumores, tum in corporibus, tum in tractationibus, qui fungoſi, inanes & non veri, & quandoq; nos circumagentes & convertentes in contrarium. Nihil enim (aiunt) hydropico

ſiccius

τῶ φορτερῶ καὶ ὀλίγον ὑπονοστεῖ πρὸς τὸ δι-
ατεφρύηκεν. ὅπου ἡ ἐν τραγῳδίᾳ, πρέγματι
γκηρῷ φύσει, καὶ ἐπισχημένῳ σόμφον, ὅμως τὸ
δὲ μέλος οἰδεῖν ἀσύγγνωστον, χαλὴ γὰρ ἂν ὄι-
λόγοις ἀληθινοῖς ἁρμόσειεν. d ταύτη καὶ τὰ
Λεοντίνε Γοργίε γελᾶται, γεάφοντος, Ξέρ-
ης ὁ τῶν Περσῶν ζάς· καὶ, γύπες, ἔμψυχοι
φοι. καί τινα τῶν Καλλισθένες, ὄντα ὐχ ὑψη-
λὰ, ἀλλὰ μετέωρα. καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ Κλειτάρ-
χε. φλοιώδης γὰρ ὁ ἀνὴρ, καὶ φυσῶν, ἅτε τὸν Σο-
φοκλέα,

Μικροῖς μὲν αὐλίσκοισι, φορβειᾶς δ' ἄτερ.

καί γε μὴν Ἀμφικράτης τοιαῦτα, καὶ Ἡγησίας, καὶ
Κλείταρχος. πολλαχοῦ γὰρ ἐνθουσιῶν ἑαυτοῖς δο-
κοῦντες, καὶ βακχεύουσιν, ἀλλὰ παίζουσιν. e ὅλως δ'
ἔστιν εἰπεῖν τὸ οἰδεῖν, ἐν τοῖς μάλιστα δυσφυλακτό-
τατον. f φύσει γὰρ ἅπαντες οἱ μεγέθους ἐφιέμενοι,
ὀλίγοντες ἀδρείας καὶ ξηρότητος κατάγνωσιν,
διὰ ὅπως ἐπὶ τοῦθ' ὑποφέρονται, πειθόμενοι

Μεγάλως ὑπολιθαίνειν, ἁμάρτημα δ' ἧττον.

κακοὶ μὲν ὄγκοι καὶ ἐπὶ σωμάτων καὶ λόγων, οἱ κενοὶ
καὶ ἀνάλθεις, καὶ ἔνιοτε φεύγοντες ἡμᾶς εἰς
τὸναντίον. g ἥδιον γάρ (φασι) ξηρότερον ὑδρωπικῦ.

c Καιρὸν ad δεινότητα μέθοδον pertinens.

d Hujusmodi τροπικαὶ λέξεις καὶ διαγνωσθῆναι ad 4. genus μεταφορῶν pertinent, de quibus Hermog. περὶ σεμνότητος pag 244. lin 4. & sequentibus.

e Ambitiosa sublimitatis affectatio insitum fermè omnibus vitium.

f Simile perelegans.

ἀλλὰ

ſiccius & ſiticuloſius. Sed quod turgidum, grandiloquum, ſuperare geſtit: quod verò puerile, ex adverſo repugnat magnitudini. Prorſùs enim humile & abjectum & re ipsâ vitium longè ignobiliſſimum. Quid igitur tandem in oratione puerile eſt? Perſpicuum eſt utiq; ſcholaſticum eſſe commentum, quod à nimia accuratione frigeſcit. Labuntur in hoc vitii genus, qui quod exiguum eſt & fictum, & maximè quod jucundum eſt appetunt, dum in tropicum & pravæ æmulationis vitium ſubinde impingunt. Huic tertium quoddam vitii genus adjacet proximè in patheticis, quod *Theodorus Parenthyrſum* nuncupabat. Eſt autem aliud nihil quàm intempeſtiva, inanis, & ubi nihil opus eſt affectibus, affectuum uſurpatio: Vel quum ſine modo adhibentur, ubi moderati & mediocres requiruntur. Sæpè enim tanquam ab ebrietate nonnulli, non jam quidem rerum proprios, ſed innatos ſibi, quóſve habent à ſcholâ, adhibent affectus; fitq; ex eo, ut apud ipſos auditores, quos nullâ prorſùm ratione movent & afficiunt, indecorè, inſulsè & odioſè geſtiant: haud injuriâ, quippe apud eos commoventur toti qui prorſùm non moventur. Sed de iis, quæ ad concitandos affectus pertinent, alius nobis *diſſerendi* reſervatur locus.

Sect. 3.

EOrum porrò vitiorũ de quibus diximus, altero, frigido inquã, paſsim laborat *Timæus*,

vi

λὰ τὸ μὴ οἰδῶν ἀφαιρεῖν ἐθέλειν τὸ ὕφος; ἢ μειρακιώδεις ἀντιπρὸς ἐναντίον τοῖς πάθεσι. ταπεινὸν γὰρ ἐξ ὅλου, καὶ μικρόψυχον, καὶ ἔντι κακὸν ἀφυέστατον. τί ποτ' ἐν μειρακιώδες ἔστιν; ἢ δῆλον, ὡς φλαυρία τις νόσος, ὑπὸ φαυλρίας λήγουσα εἰς ψυχρότητα ὀδυνᾶσθαι δ' εἰς οὐδὲν τὸ γὰρ ὀργιζόμενοι μὲν φευκτόν, καὶ πεποιημένον, καὶ μάλιστα ἂν ἦ πάθος, παροξύνονται δ' εἰς ἔμπληξιν καὶ κακόζηλον. τέτοιον δ' ἐστὶ καὶ τὸ περὶ τὰ κακὰ εἴδη ἐν τοῖς διδακτικοῖς, ἅπερ ὁ Θεόδωρος [d] παρένθυρσον καλεῖ. ἔστι γὰρ πάθος ἄκαιρον καὶ κενὸν, ἔνθα μὴ δεῖ πάθους· ἢ ἀμείζον, ἔνθα μετρίου δεῖ. πολλὰ δὲ, ὥσπερ ἐν μέθῃ, τινὲς εἰς τὰ μικρὰ τῶν ἐγκωμάτων, ἰδίᾳ ἑαυτῷ, καὶ φολικὰ ἁβρύνουσι καὶ παίζουσι. εἶτα πρὸς ὕβριν πεπονθότας ἀκεραίους ἀγωνιοῦσιν, εἰκότως· ἐξεστηκότες πρὸς ἐξεστηκότας. πλὴν δεῖ μὲν καὶ παθητικῶν, ἀλλ' ἡμῖν ὑποκείσθω τόδε.

c τὸ μειρακιῶδες. *Labuntur facilè in hoc vitium qui majora viribus audent.*

d *A Mænadum & bacchantium Thyrsis tractum hoc vocabulum, quo clamosorum & tanquam furentium istorum vociferationes & gestus notantur.*

e *Superioris illius nominis notationis ratio & illustratio simili constans ἐκ τοῦ πρωτοτύπου ἀκαίρου καὶ ἀμείζους πάθους.*

Γ.

ΘΑτέρα δ' ἐστὶν ἡ ἐν τοῖς ἐναντίοις, λέγω δὲ τὴν [a] ψυχροῦ, πλήρης ὁ [b] Τίμαιος,

a *Demetrius Phalereus de elocutione orationis frigidæ meminit, dicítque ostentationis eandem quæ frigoris esse rationem. Quint. lib. 2. hæc scribit, Itaq; illud quæstionis & argumentorum frigus apud corrupta iudicia evitant. ψυχρολογία à Græcis dicitur & ψυχρολογεῖν.* b *Non ille Platonicus, sed ejusdem nominis quidam historicus, qui se Thucydidem gravitate & vehementiâ facilè superare posse dicebat, Plutarchus in Nicia statim ab initio.*

ἀνὴρ

vir *alioqui* quæ ad artem pertinent alia callens non mediocriter, nec interdum in conciliandâ orationi magnitudine ſterilis, qui multa novit conſultus & prudens, præterquam quòd ad alienos errores reprehendendos propenſiſſimus, propriorum autem ſenſu deſtitutus, aliorum commentationes ſubinde agitandi cupidine, plerumque ad id quod infantiſſimum eſt excidens. Unum porrò viri illius & alterum afferam in medium, ſiquidem plura jam antè recenſuit *Cecilius*. Quum laudat *Alexandrum* magnum, *qui univerſam Aſiam* (inquit) *cepit intra pauciores annos iis quos in componenda panegyrica Oratione pro bello geſto contra Perſas conſumpſit Iſocrates*. Egregia verò *Macedonis* comparatio cum ſophiſta. Conſtat enim, ô *Timæe*, *Lacedæmonios* hoc nomine *Iſocrati* quoad fortitudinem inferiores fore, ſiquidem illi tricesimo tantùm anno *Meſſenem* ceperint, hic autem decem, nec plurium annorum ſpatio, panegyricam ſuam orationem concinnârit, abſolverítque. Captis *Athenienſibus* in *Sicilia* quomodo exclamat? *quòd in Mercurium impii fuiſſent, ejúſque ſtatuas dejeciſſent, hanc ob cauſam pœnas dediſſe, propter unum hominem (qui in admiſſi tranſgreſſionis criminis culpâ per parentes erat) Hermocratem Hermonis filium*, adeo ut non poſſim non mirari, ſuaviſſime *Terentiane*, quî fiat ut non etiam ſcribat in *Dionyſium Tyrannum* illum. Quum enim ille

γὴρ τὰ μὲν ἄλλα [b] ἱκανὸς, καὶ σοφὸς λέγειν ἐνίοτε μέ-
γεθος οὐκ ἄφορες, πολυΐστωρ, ἐπινοητικὸς, [d] πλὴν ἀλ-
λοτρίων μὲν ἐλεγκτικώτατος ἁμαρτημάτων, ἀνε-
ραίσθητος δὲ ἰδίων, ὑπὸ δὲ ἔρωτος τῆς ξένας νοή-
σεις ἀεὶ χαίνειν, πολλάκις ἐκπίπτων εἰς τὸ [e] παιδα-
γωγότατον. ἐξαμάρτοιμι δ' τ' ἀνδρὸς εἰπὼν, ἢ δύο. ἐ-
πειδὴ τὰ πλεῖστα παρέλαβεν ὁ Κεκίλιος. ἐπαινῶν
Ἀλέξανδρον τὸν μέγαν, ὃς τὴν Ἀσίαν ὅλην, φησὶν,
ἐλάττοσι παρέλαβεν ἔτεσιν, ἢ ὅσοις ἦρξε τῶν περὶ
τοὺς Πέρσας πολέμων παπυρικὸν λόγον Ἰσοκρά-
της ἔγραψεν. θαυμασίως δὲ Μακεδόνος ἡ πρὸς
τὴν σοφιστὴν σύγκρισις. δῆλον γάρ, ὦ Τίμαιε, ὡς οἱ
Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολὺ τῶν Ἰσοκράτους κατ'
ἀξίαν ἐλείποντο· ἐπειδὴ οἱ μὲν τριάκοντα
ἔτεσι Μεσσηνίων παρέλαβον, ὁ δὲ παπυρικὸν ἐν
μόνοις δέκα συνετάξατο. Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἅλωσι
περὶ Σικελίαν, τίνα ἔστιν ὅπως ἐπιφωνεῖ; ὅτι εἰς τὴν
Σικελίαν ἀποβάντες, καὶ πρόφασιν ποιησάμενοι αὐτοῖς τὰ ἀ-
γάλματα, διὰ τοῦτ' ἔδωσαν δίκην. ἐκ δίκης δὲ ἔπε-
σεν ἀνὴρ, ὃς ὑπὸ τῶν πεφρονηματισμένων διὰ πατέρων λύ-
ραν μετεχειρίζετο Ἕρμωνος. ὥστε θαυμάζειν με,
πῶς ἐν τοσούτοις ἔπεσε, πῶς δὲ καὶ εἰς Διονύσιον χάρις
ἦν τὸν πύραυνον, ἐπεὶ εἰς τὸν Δία καὶ τὸν Ἡρα-
κλέα

b *Supple* τῆς τέχνης: *sic Galenus* ἱκανὸς πάντα, *horum peritus non mediocriter.*

d *In aliorum vitiis lynceus, talpa in propriis.*

e *Ad infantissimum excidit. Dum expediteè loqui volunt, infantissimi reperiuntur. Auctor ad Herennium. Cic. ad Quint. Frat. omninò nihil accusatore Lentulo subscriptoribusque infantius.* παιδαριωδέστερον *Græcè dixeris.*

vir *alioqui* quæ ad artem pertinent alia callens non mediocriter, nec interdum in conciliandâ orationi magnitudine ſterilis, qui multa novit conſultus & prudens, præterquam quòd ad alienos errores reprehendendos propenſiſſimus, propriorum autem ſenſu deſtitutus, aliorum commentationes ſubinde agitandi cupidine, plerumque ad id quod infantiſſimum eſt excidens. Unum porrò viri illius & alterum afferam in medium, ſiquidem plura jam antè recenſuit *Cecilius*. Quum laudat *Alexandrum* magnum, *qui univerſam Aſiam* (inquit) *cepit intra pauciores annos iis quos in componenda panegyrica Oratione pro bello geſto contra Perſas conſumpſit Iſocrates*. Egregia verò *Macedonis* comparatio cum ſophiſta. Conſtat enim, ô *Timæe*, *Lacedæmonios* hoc nomine *Iſocrate* quoad fortitudinem inferiores fore, ſiquidem illi tricesimo tantùm anno *Meſſenem* ceperint, hic autem decem, nec plurium annorum ſpatio, panegyricam ſuam orationem concinnârit, abſolverítque. Captis *Athenienſibus* in *Sicilia* quomodo exclamat? *quòd in Mercurium impii fuiſſent, ejúſque ſtatuas dejeciſſent, hanc ob cauſam pœnas dediſſe, propter unum hominem (qui in admiſſi tranſgreſſionis criminis culpâ per parentes erat) Hermocratem Hermonis filium*, adeò ut non poſſim non mirari, ſuaviſſime *Terentiane*, quî fiatut non etiam ſcribat in *Dionyſium Tyrannum* illum. Quum enim ille

tum

ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα [b] ἱκανὸς, καὶ ποῆς λέγων ἐνίοτε μέ-
γεθος οὐκ ἄφορος, πολυίσωρ, ὀπτικὸς, [d] πλὴν ἀλ-
λ' ἐν τοῖς ἐλεγκτικώτατος ἁμαρτημάτων, ἀνε-
παίσθητος καὶ ἰδίων, ὡσὰν καὶ ἔρωτος τῶν ξένας νοή-
σεις ἀεὶ κινεῖν, πολλάκις ἐκπίπτων εἰς τὸ [e] παιδα-
γωγότατον. Φράσομαι καὶ τ' ἀνδρὸς ἕν, ἢ δύο. ἐ-
πειδὴ τὰ πλείω ὠφέλησεν ὁ Κεκίλιος. ἐπαινῶν
Ἀλέξανδρον τὸν μέγαν, ὃς πλὴν Ἀσίας ὅλης, φησὶν, ἐλάττοσι παρέλασεν ἔτεσιν, ἢ ὅσοις ὁ ἰσχνὸς τὰ
πρὸς Πέρσας πολέμου παπυρικὸν λόγον Ἰσοκρά-
της ἔγραψεν. θαυμασὶ γὰρ Μακεδόνος ἡ ποῆς
τὸν σοφιστὴν σύγκρισις. ἄλλον γὰρ, ὦ Τίμαια, ὡς οἱ
Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολὺ τοῦ Ἰσοκράτους κατ'
ἀξίαν ἐλείποντο· ἐπειδὴ οἱ μὲν τριάκοντα
ἔτεσι Μακεδόνα παρέλασον, ὁ δὲ παπυρικὸν ἐν
δέκα λόγοις ἔργα συνετάξατο. Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἄλλοσι
μὲν Σικελίαν, τίνα ἔμπορον ὠφελεῖ; ὅτι εἰς πλὴν
ἀρχὴν ἀσεβήσαντες, καὶ ἀνεκόμισαν αὐτῷ τὰ ἀ-
γάλματα, διὰ τοῦτ' ἔδωκαν ἄλλα. ἐκ ἴκεσία δ' ἔγε
ἄνδρα, ὃς ὑπὸ τῶν παραγομένων διὰ πατέρων ἰῶν,
ἀρμοκράτην τὸν Ἕρμωνος. ὥστε θαυμάζειν μοι
ἔρχεται πῶς ἠδύνατο, πῶς ὁ καὶ εἰς Διονύσιον γράφει
τὸν τύραννον, ἐστὶ γὰρ εἰς τὸν Δία καὶ τὸν Ἡρα-
κλέα.

b Supple τῆς τέχνης: sic Galenus ἱκανὸς τοῦτο, horum peritus non mediocriter.

d In aliorum vitiis lynceus, talpa in propriis.

e Ad infantissimum excidit Dum expediè loqui volunt, infantissimi reperiuntur. Auctor ad Herennium. Cic. ad Quint. Frat. omninò nihil accusatore Lentulo subscriptoribusque infantius. παιδαριωδέστερον ἢ μειρακιωδέστερον Græcè dixeris.

tum in *Jovem*, tum in *Herculem* impius fuisset, hanc ob causam, ipsum *Dion* & *Heraclides* tyrannide spoliârunt. Verùm quid opus est plura dicere de *Timæo*? Quum heroës etiam illi (*Xenophontem* intelligo & *Platonem*) quanquam ex *Socratis* palæstra prodeuntes, nihilominùs tamen vilitate atque exilitate istiusmodi, sui interdum obliviscuntur: hic quidem in libro de *Lacedæmonum* Rep. scribit: *sanè vocem illorum minùs audias, quàm si lapidei, minùs oculos flexeris, quàm si essent ahenei: deniq; verecundiores esse dixeris, quàm sint ea quæ in oculis sunt virgines. Amphitratem*, non etiam *Xenophontem* decebat in oculis nostris *coras*, hoc est, pupillas Virgines verecundas appellare. Quale verò illud, *Hercules!* persuasum habere continuò omnium *coras* & pupillas verecundas pudibundas esse? quum hoc vulgò asserant, nullâ nimirùm aliâ re adeò significari & patescere nonnullorum impudentiam, quàm oculis: Quocirca, *Homerus* impudentem compellat ita, *O vino gravis & caninos oculos habens*. Nihilominùs *Timæus*, tanquam furtum quoddam attingens & contrectans; neque hoc ipsum *Xenophonti* reliquit frigidum. Igitur in *Agathocle* (inquit) *Et quod per vim consobrina quæ altera data esset, ex muneribus à viro & reliquis domesticis sponsæ contribui solitis, abducta discesserit, quod quis fecerit, si modò in oculis coræ*. quæ vox & Virgines significat & luminum pupillas

ηλία δυσπεδὴς ἐγένετο, διὰ τοῦτ' αὐτὸν Δίων καὶ Ἡρακλείδης πλὴν τυφλωνίδα ἀφείλοντο. καίτοι τί δεῖ περὶ Τιμαίου λέγειν; ὅπου γε καὶ οἱ πρῶτοι ἐκεῖνοι, (Ξενοφῶντα λέγω καὶ Πλάτωνα) καίπερ γ' ὄντες Σωκρατικοὶ παλαίστρας, ὅμως διὰ τὸ ὕπνος μικρολογεῖν, ἔσυρόν ποτε ὀπίσω ἀνδράποδα. ἐν μὲν γε τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, Ἐκείνων γοῦν ἧττον μὲν ἂν φωνὴν ἀκούσαις, ἢ τὴν λιβύων, ἧττον δ' ἂν ὄμματα μεταβάλλοις, ἢ τὴν χαλκῶν, αἰδημονεστέρους δ' ἂν αὐτοὺς ἡγήσαιο καὶ αὐτῆς τῆς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παρθένων. [b] Ἀμφικράτει, καὶ τῷ Ξενοφῶντι ἔφερεπε τὰς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν [c] κόρας λέγειν παρθένους αἰδημονας. οἷον ᾗ, ἠρέσκεις, τὸ τὰς ἁπάντων ἐξῆς κόρας αἰσχυντηλὰς εἶναι πεπεῖσθαι; ὅπου φασὶν ἑνὶ ὕπνῳ ἐνομαίνεσθαι πλὴν πρῶν ἀναίδειαν, ὡς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς. διόπερ Ὅμηρος τὸν ἰταμὸν, οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, φησίν. ὁ μέντοι Τίμαιος, ὡς ἔοικε τινὸς ἐφαπτόμενος, ἐᾷ τοῦτο Ξενοφῶντι τὸ ψυχρὸν κατάλιπεν. φησὶ γοῦν ἐπὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους, Καὶ τὸ πλὴν ἀνελεῖν, ἑτέρου δεδημόλου, ἐν τῇ ἀναγλυπτείων ἁρπάσαντα ἀπολέσθαι· ὃ τίς ἂν ἐποίησεν, ἐν ὀφθαλμοῖς

[a] μικρολογεῖν Longini verbum infrà reperies sectione 36.

[b] Amphicrates Græcus auctor scripsit librum de viris illustribus.

[c] Lusit eadem hac τῆς κόρης ὁμωνυμία Plutarchus in libello περὶ σωφροσύνης.

pillas, *non autem πόρνας, meretrices, habeat?* Quid verò alias divinus *Plato* tabulas dicere volens. *Quum scripserint* (inquit) *in sacris cupressea monumenta ponent*: & rursùm, *De muris autem* ô Megille, *Spartiatis ego assentior, uti subversos dormire, & jacere humi, nec resurgere sinamus*. Haud absimile & illud *Herodoti*, vocantis formosas mulieres, *dolores oculorum*: quanquam quod videtur durius, lenitur excusatúrque hoc nomine, quòd qui apud ipsum ita loquuntur, sint barbari & ebrii: sed ne sic quidem ex istiusmodi personis, quæ ut animo, sic sermone vilescerent; ad æternitatis exemplum uti atque abuti oportuit.

Sect. 4.

HÆc tamen omnia adeò dignitati & gravitati contraria, unam ob causam, inseruntur orationibus, *nempè*, ob novitatis, in exprimendis sententiis & animi conceptibus, studium: Circa quod maximè hoc ævo Scriptores insaniunt. A quibus enim ipsa bona nobis, fermè ab iisdem ipsis quæ contraria sunt, ortum suum habere solent. Unde ipsa in concinnandis libris & scriptis proclivitas & fœlicitas, ipsaq; elocutionis ornamenta, granditas ipsa, & quæ his accedit, Orationis suavitas; & hæc ipsi quemadmodum benè succedunt, ita principia & hypotheses etiam contrariorum constituuntur: cujus generis & hyperbolæ & quæ dicun-

χόρευε, μὴ πέρνας, ἔχων; τί δ' ὁ τ' ἄλλα θεῖος Πλάτων τὰς κέλτεις θέλων εἰπεῖν, * Γεγάμασι, φησὶν, ἐν τοῖς ἱεροῖς δύτεσι κιτταιστίνας ἡμέρας. καὶ πάλιν, [d] ὥσει δ' τειχῶν, ὦ Μέγιλλε, ἐγὼ ξυμφεροίμην αὖ τῇ Σπάρτῃ, καθ' ὅδειν ἔχειν ἐν τῇ γῇ κατακείμενα τὰ τείχη, καὶ μὴ ἐπανίστασθαι. καὶ τὸ [a] Ἡρόδοτειον ὑ πόρρω, τὸ φάναι τὰς καλὰς γυναῖκας, [b] ἀλγυνδόνας ὀφθαλμοῖς. καί τι γε ἔχει πρὸς ἡδυφωνίαν. οἱ γὰρ αὐτῷ ταυτὶ λέγοντες εἰσὶν οἱ βάρβαροι, καὶ οὐ μέθη. ἀλλ' ὑφ' ἓν τούτων πρόσωπον δὲ μικροψυχίαν, καλὸν ἀγωνιεῖν πρὸς τὸν ἰῶνα.

* Νόμων ε.
d Νόμων ς.
a In Terpsichore, qui historiæ lib. 5. ita loquuntur Septem Persæ apud Amyntam Macedonum regem: vide locum.
b ὅτω προσπίπτω. barbari εὐμόρφους γυναῖκας ex παχυτέρῳ illo translationum genere, de quibus Herm. ἐν τῇ συμν. Comicum ita decuit loqui in Phormione, Vin' primum hodiè facere quod ego gaudeam? & quo tuo viro oculi doleant?

ϛ.

Ἅπαντα [c] ταῦτα μιμοῦσι τὰ ἔτος ἄσημα διὰ μίαν ἐμφύεται τοῖς λόγοις αἰτίαν, διὰ τὸ περὶ τὰς νοήσεις [c] καινοποιόν, περὶ ὃ δὴ μάλιστα κορυβαντιῶσιν οἱ νῦν. [d] ἀφ' ὧν γὰρ ἡδὺν τὰ γενέσθαι φιλεῖ. ὅθεν ἐπίφορον εἰς σωτηρίαν κατόρθωσιν τό τι κάλλιστον τῆς ἐμμελείας καὶ τὸ ὕψος, καὶ πρὸς τούτοις αἱ ἡδοναὶ, καὶ τὰ ταῦτα καθάπερ τῆς ἔμπνοιας, ἔτος καὶ ἐκστάσεις καὶ τὴν ἐναντίων καθίστασθαι. τοιούτων πως καὶ αἱ ἁρμονίαι, καὶ τὰ πλη-

c φιλόκαινον novitatis studium.
d Sic ἀπὸ μεθέξεων ἐπαινεταὶ καὶ φαῦλαι ἡδοναὶ λεγόμεναι ἕξεις. Arist. Nicomach. 2.

tur pluralia, quodammodo videntur esse. Ostendemus autem in sequentibus quod videntur habere periculum: Proinde illud jam quærendum constituendúmq; necessariò, quodāmodo grandibus immixta vitia fugere possimus. *Istud* verò fiet, ô amice, si quam veræ sublimitatis, in primis puram simplicémque scientiam, & judicium comparaverimus *nobis*, quanquam hoc animo consequi & intelligere difficillimum. Scriptorum enim judicium, multæ est experientiæ, & postremum quoddam consectarium. Cæterùm, ut veluti uno præcepto moneamus, hinc fortè ipsa dijudicandi facultas suppeditari possit.

Sect. 5

SCiendum, Chariſſimè, quòd quemadmodum in communi vita Nihil Est Magnum, Cuius Contemptus Magnum *quid* Reputetur, ut verbi gratiâ, divitiæ, honores, decora, regna, & quæcunque Hercle alia tragicum fastum extrinsecùs adhibitum multum præ se ferunt, non utique prudenti *vir* bona eximia videantur, quorum despectu bonum non mediocre censeatur. In majori igitur admiratione & pretio iis qui hæc ipsa possident, illi sunt; qui quum habere possint quâ sunt animi magnitudine tamen despiciunt. Ita de elatis & sublimibus in poëmatibus & orationibus statuendum, videndum ne quam magnitudinis phantasiam præ se ferant

(c

πλησιαντικά. [2] δείξομαι δ' ἐν τοῖς ἑπομένοις τὸν λόγον ὃν ἐποιησάμην. διόπερ ἀναγκαῖον ἦν διαπορεῖν, καὶ ἐπισκοπεῖσθαι, δι' ὅτου τρόπου ταῖς ἀνακεφαλαιώσεσι καὶ τοῖς ὑπολοίποις ἐπιφανεῖς ἂν γενοίμεθα. Ἔστιν δέ, ὦ φίλε, εἴ τινα ἀφεκτοποιησάμεθ' ἐν τοῖς προτέροις καθαρὰν τὴν ἀλήθειαν ὕφους ἐπιστήμην, καὶ ἐπίκειται. καίτοι τὸ πρᾶγμα δύσληπτον. ἡ γὰρ τῶν λόγων κρίσις, πολλῆς ἕξεως πεῖρας τελευταῖον ἐπιγίνεται. ἡ μὲν οὖν, ὡς εἰπεῖν ἐν προοιμίοις, ἐντεῦθέν ποθεν ἴσως τῷ διαγνῶναι αὐτὴν ἐφικτὸν ποιεῖσθαι.

E.

Εἶναι χρὴ, φίλτατε, διότι καθάπερ κἀν τῷ κοινῷ βίῳ, ἔστιν ὑπάρχει μέγα, καὶ τὸ καταφρονεῖν ὅτι μέγα, οἷον πλοῦτοι, τιμαὶ δόξαι, τυραννίδες, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα ἔχει πολὺ τὸ ἔξωθεν περιαφῶν ἐμφόν, ὃν ἂν τις φρονίμως διέλθειν ἀγαθὰ ὑπερβάλλοντα, ὧν αὐτὸ τὸ περιφρονεῖν ἀγαθὸν καὶ μέγιστον. [2] θαυμάζουσι γοῦν τὴν ἐχόντων αὐτὰ μᾶλλον τῶν μὴ κεκτημένοις ἔχειν, καὶ διὰ [b] μεγαλοψυχίαν ὑπερορῶντας. τῆδε πως καὶ ὅτι τὴν διηρμένων ἐν ποιήμασι καὶ λόγοις ἐπίστασθε, μή τινα μεγάλους φαντασίαν ἔχοντα

a Hic μεγαλοψύχως Fabritius, Malo imperare aurum habentibus, quàm aurum habere: & Virgilius, Parvóque potentem Fabritium. Æneid 6. b Bene hoc siquidem ἡ μεγαλοψυχία περὶ τιμὴν καὶ ἀτιμίαν μεσότης, Nicomach. 2. 6. 7.

(cui ſæpè adhæreſcit temerè *quippiam* affi-ctum) ſi interim explicentur, inflata & inania deprehendantur, quæ contemnere, quàm mirari & ſuſpicere generoſius ſit. Naturâ enim quodammodo à vera ſublimitate tum attollitur mens noſtra, tum præſenti & alacri robore aſſumpto impletur gaudio, nec aliter lætitiâ & oſtentatione geſtit, quàm ſi ipſa genuiſſet quod audivit. Quum igitur quippiam audimus à ſapiente aliquo, & in literis apprimè verſato, quod tamen ad elationem & magnitudinem non ſimul moveat componátque animum noſtrum, nec menti *noſtræ* ampliùs quiddam reputandum relinquat eo ipſo quod dicebatur, ſed cadat, & degeneret meditationis continuatio in diminutionem, non erit vera ſublimitas, quippe quæ non ultra auditum retineatur. Illud namque verè magnum, quod ſubinde cogitandum conſiderandúmq; nobis occurrit, quod vix, ac ne vix quidem animo excidere poteſt, ſed conſtanti, firmâ, ac indelebili memoriâ retinetur. Denique præclaram illam demùm granditatem & veram eſſe ducito, quæ per omnia & omnibus placeat: Quum enim in oratione aliqua qui moribus, vitæ ratione, inſtitutis ſtudiiſque & ætatibus differunt idem ſimul de iiſdem ſentiunt omnes, tum à diſſidentibus aliàs & diſcrepantibus, veluti profectum judicium & approbatio unanimis ei quod habetur in admiratione, fidem certam & minimè dubiam acquirit.

SECT.

ἢ πολὺ φεύγειται τὸ εἰκῆ φερόμενον τύφλον, * ἀναπτυσσόμενα ἢ, ἄλλως δεῖ σκοπεῖν λαμπρὰ, ὧν τὸ θαυμάζειν τὸ φερόμενον ἀγνώσεσιν. φύσει γάρ πως ὑπὸ τ' ἀληθοῦς ὕψους ἐπαίρεται τε ἡμῶν ἡ ψυχὴ, καὶ χαρὰν ἐόν τι φρονήματα λαμβάνουσα, πληροῦται χαρᾶς καὶ μεγαλαυχίας, ὡς αὐτὴ γεγενήσθαι ὅπερ ἤκουσεν. ὅταν οὖν ὑπ' ἀνδρὸς ἐμφρονος καὶ ἐμπείρου λόγων, πολλάκις ἀκούσωμεν τι φορτικὸν μεγαλοφροσύνης, τῇ ψυχῇ μὴ συνδιατεθῇ, μηδ' ἐγκαταλείπῃ τῇ διανοίᾳ πλεῖον τὸ λεγόμενον τὸ ἀκουσθὲν, [c] πάπη δ', ἂν τὸ συνεχὲς ἐπισκοπῶμεν, εἰς ἀναύξησιν, οὐκ ἂν ἔτ' ἀληθὲς ὕψος εἴη μέχρι μόνης τῆς ἀκοῆς σαλεῦον. [a] τοῦτο γὰρ τῷ ὄντι μέγα, ὃ πολλὴ μὲν ἡ ἀναθεώρησις, δύσκολον καὶ, μᾶλλον δ' ἀδύνατος ἡ κατεξανάστασις. ἰσχυρὰ καὶ ἡ μνήμη, καὶ δυσεξάλειπτον. [b] ὅλως καλὰ νόμιζε ὕψη, καὶ ἀληθινὰ, τὰ δι' ἁπάντων ἀρέσκοντα, καὶ πᾶσιν. ὅταν γὰρ τοῖς ὑπὸ διαφόρων ἐπιτηδευμάτων, βίων, ζήλων, ἡλικιῶν, λόγων ἓν τι, καὶ ταυτὸν ἅμα φαίνηται αὐτοῖς ἅπασι δόξαν, τότ' ἡ ἐξ ἀσυμφώνων ὡς κρίσις καὶ [2] συγκατάθεσις τῷ ὅτι τῷ θαυμαζομένῳ πίστιν ἰσχυρὰν λαμβάνει, καὶ ἀναμφίλεκτον.

* ἀναπτυσσόμενα.

c Non est grande putandum quod citò excidit animo.

a Cic. in Lucullo. Nunc de offensione atque approbatione, quam Græci συγκατάθεσιν vocant, pauca dicemus. Agellius Noctium Atticarum l. 10. c. 1. probationes vocat τὰς συγκαταθέσεις.

Sect. 6.

QUum autem quinque sint (uti quis dixerit) magniloquentiæ fontes fœcundissimi, præparato ac subjecto veluti quodam communi solo quinque iltis formis, Ipsa *nempe* Dicendi facultate; sine qua omninò nihil fit: primum quidem & præstantissimum est quod in fœlici quadam sententiarum ubertate, & amplitudine consistit, (quemadmodum in iis quæ de *Xenophonte dedimus*, exposuimus.) Alterum autem constituit vehemens, & animos concitans, qui dicitur enthusiasticus affectus. (At istæ duæ quæ granditatem constituunt partes, majori ex parte sunt naturales, reliquæ autem jam ab arte sunt.) Certa figurarum fictio, varietásque, (duplices porrò sunt istæ, hæ quidem sententiæ, illæ verò dictionis.) Ad hæc egregia ac præstans phrasis, cujus rursum partes sunt verborum delectus & tropica factáque dictio. Quinta autem Magnitudinis *efficiens* causa, eadémq; concludens, quæ ipsam præcedunt omnia, nihil est aliud quàm in dignitate & elatione posita compositio. Age igitur, expendamus jam quæ in unaquaque harum Idearum continentur, ubi illud præmonuerimus, nempe ex his quinq; partibus aliquas omissas fuisse à *Cecilio*, verbi gratiâ τὸ πάθος, id est, vehementiores illos affectus & perturbationes. Sed si hæc duo tum granditatem, tum quod ad movendos

5.

Περὶ ἓξ πέντε, [b] ὡς ἄν εἴποι τις, πηγαί πές εἰσιν αἱ τῆς ὑψηγορίας γονιμώτατοι, θεοῦ-δωρος ὥσπερ ἐλάφοις πνὸς κοινῆς παῖς πέντε ταύτας ἰδέας, τῆς ἐν τῷ λέγειν δυνάμεως, ὅλως χωρὶς εἶδεν. θεσπὺν μὲν γὰρ καὶ ἔμπνουν, τὸ ἐκ τῆς νοήσεως ἀδρεπίβολον, ὡς καὶ τοῖς πρὸ ἡμῶν ἐδοκιμάσθη. ἐνθουσιῶντος δεικτέον ἢ, τὸ σφοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος. ἀλλὰ αἱ μὲν δύο αὗται τοῦ ὕψους καὶ τὸ πλέον ἐκ φύσεως αὐξάνεις, αἱ λοιπαὶ δ' ἤδη καὶ διὰ τέχνης, ἦ, τε πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν ἀνθρώπων πλάσις. δοκεῖ δέ μοι ταῦτα, τὰ μὲν, νοήσεως, τὰ δὲ λέξεως ἐπὶ ἓξ πέντε μὲν ἡγεμονίαις φέρειν, ἧς μέρη πάλιν ὀνομάτων τε ἐκλογὴ, καὶ ἐξεργασμένη καὶ πεπυκνωμένη λέξις· πέμπτη δὲ μεθ' ἁπάσας αἰτία καὶ συγκλείουσα τὰ πρὸ ἑαυτῆς ἅπαντα, ἡ ἐν ἀξιώματι καὶ διάρσει σωμάτων φέρε δὴ τὰ ἐμφερέστατα καθ' ἑκάστην ἰδέαν τούτων ἐπισκεψώμεθα, τοσοῦτον προεκθέμενοι, ὅτι τῶν πέντε μορίων ὁ κεχιλιοστὸς ἔστιν ἃ παρέδομεν, ὡς καὶ τὸ πάθος ἀμύλει, ἀλλ' εἰ μὴ, ὡς ἔνι, πᾶσι ταῦτ' ἄμφω, τό, τε ὕψος, καὶ τὸ

Πέντε τόποι τοῦ ὕψους.

b *Doctrina partium præcipuarum κατάστασις.*

c *In hanc sententiam M.T. de orat. lib. 1. citante Agellio lib. 1. c. 15. Quid enim est tam furiosum, quàm verborum, vel optimorum & ornatissimorum sonitus inanis, nullâ subjectâ sententiâ nec scientiâ.*

d Ex τῶν, ἀδρὸν *sublime* & ἐπίβολον *quasi* ἐπιβολὸν παρὰ τὸ ἐπιβάλλειν ὅ ἔστιν στοχᾶσθαι, *compos voti quòd assequutus est aliquid: ut hâc voce significet, in sublimium sententiarum delectu felicem successum.* Ἀδροεπίβολον igitur περὶ τὰς νοήσεις ἤτοι ἐννοίας. *In sententiis fœliciter uberem & grandem verbere possis.*

vendos affectus comparatum est, sentiat tan
quam unum quid ubique simul esse, & suâpt
naturâ inter se concreta, errat: etenim reperi
untur affectus nonnulli à granditate distincti, &
separati, iidémque humiles, cujus generis sunt
miserationes, mœstitiæ, terrores: & contrà mul
ta sunt sublimia quæ carent affectibus, cujusmo
di sunt præter alia sexcenta, ea quæ Poëta d
Aloïdis audacter protulit. *Ossam Olympo ag
gressi imponere, pôst etiam Ossæ Pelion umbro
sum, cœlos ut scandere possent*: & quod insupe
ad hæc additum majus, *Quin etiam feciss*
Apud Oratores verò, laudationes, ad pompa
item & ostentationem aliæ compositæ oratio
nes, gravitatem & sublimitatem omninò in
continent, & maximâ ex parte carent affecti
bus. Quo fit ut omnium Oratorum minimè
apti videantur illi ad laudandum, qui affectibu
student, aut vice versâ, laudatores ad movendo
affectus. Quòd si rursum *Cecilius* in universu
non existimârit affectus ad amplitudinem ora
tionis interdum conferre, & propterea à null
hîc mentione dignos duxerit, omninò fallitur
Illud enim præcisè constituere ausim, nihil a
què ac præstantes illos & vehementes affectu
ubi oportet adhibitos, magniloquum esse, qui
pe qui tanquam à furore quodam & spiritu di
vinum quid exhalantes, orationi Phœbeum
veluti vigorem afferant conciliéntque.

θητικὸν, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ πάντη συμπάρχειν ἀλλήλοις, καὶ συμφυκέναι, διαμηχανᾶται. καὶ πάθη μὲν ἀπὸ διεζευγμένα ὕψους, καὶ ταπεινὰ ἐξίσκεται, καθάπερ ὀδύναι, λύπαι, φόβοι· καὶ πάλιν πολλὰ ὑψηλὰ δίχα πάθους, οἷς, φέρε μυρίοις ἄλλοις, καὶ τὰ περὶ τοὺς [a] Ἀλωάδας πῶς ἂν τις ἐξαγορεύσειεν μέμηκα,

[b] * Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν· αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.

καὶ τὸ τούτοις ἔτι μεῖζον ὑπερβάλλον,

Καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν.

πολὺ γὰρ μᾶλλον τοῖς ῥήτορσι τὰ ἐγκώμια, καὶ τὰ προτρεπτικὰ, καὶ ὑποθετικὰ, τὸν μὲν ὄγκον, καὶ τὸ ὑψηλὸν ἐξ ἅπαντος ἀφαιρεῖται· πάθους δὲ μᾶλλον καὶ τὸ πλεῖστον. ὅθεν ἔγνωσα τοὺς ῥητόρων οἱ ἀφεπαθεῖς ἐγκωμιαστικοὶ, ἢ ἔμπαλιν οἱ παινετικοὶ ἀφεπαθεῖς, εἰ δ' αὖ πάλιν ἐξ ἄλλου μὴ ἐνθυμοῖτο ὁ Κεκίλιος τὸ ἐμπαθὲς τὰ ὑψη ποτὲ συμπελεῖν, καὶ διὰ τοῦτ' οὐχ ἡγήσατο ἀξίωμα ἄξιον, πάνυ διατάττεται. [c] Θαρρῶν γὰρ ἀφοσιώμην ἄν, ὡς ἔδει ὕπως ὡς τὸ ὑψηγορικὸν πάθος, ἔνθα χρὴ, μεγαλήγορον, ὥσπερ ἐκεῖ μανίας πρὸς καὶ πάθους ἐνθουσιαστικῶς ἐμπνέον, καὶ οἱονεὶ φοιβάζον τοὺς λόγους.

a Aloidarum meminit Virg. Æneidos 6. Geminos immania vidi Corpora, qui manibus magnum rescindere cœlum Aggressi. Quem locum vide & confer cum Homeri loco. Homerum enim hic superâsse judicatur Virg.

* Ὄσσαν.λ'.

b Sic Georg. 1. Et conjuratos cœlum rescindere fratres, Ter sunt conati imponere Pelio Ossam, scilicèt atque Ossæ frondosum involvere Olympum.

c Ἀποφαντικῶς καὶ σεμνῶς conceptus Aphorismus.

φοιβάζειν τοὺς λόγους, Phœbo plenam reddere orationem, divinum & Phœbeum conciliare vigorem orationi.

Οὐμὲν

Sect. 7.

VErùm enimverò, quum præſtantiſſimam partem inter alia obtineat, quod primum poſitum fuit, (intelligo autem quod ſuâpte naturâ magnum) neceſſe eſt etiam hîc (& ſi rec eſt quæ *divino* potiùs tribuitur munere quàm acquiritur (nihilominùs tamen pro virili aſſuefacere ingenia ad magna, & dare operam ut ea tanquam prægnantia & plena reddamus generoſa, audacia, & animi præſentia. At quonam pacto dicet quiſpiam iſtud aſſequemur? ſcripſi alio quodam in loco, hujuſmodi ſublimitatem eſſe tanquam imaginem, quæ animi magnitudinem referat. Vnde fit, ut interdum etiam admiremur, nudam abſque voce & per ſe ſententiam ob illam ipſam nempe animi magnitudinem, ut verbi gratiâ, *Ajacis* in *Necya* ſilentium magnum & quâvis oratione ſublimius. Primum ergò *principium* illud, ex quo ortum ſuum habet ante omnia, poni eſt neceſſe; *videlicet*, veri Oratoris cogitationem & meditationem non debere eſſe humilem & abjectam. Neq; enim fieri poteſt ut qui parva, & quæ ſervitiorum ſunt propria, ſapiunt fatagúntque per omnem vitam, admiratione & omni ævo dignum quicquam edant. Horum verò, uti conſentaneũ eſt, grandia verba *& grandis oratio*, quorum graves fuerint & ponderoſæ ſententiæ. Atq; hoc modo in elati ſpiritûs ho-

ζ.

Ὅτ' μὲν ἀλλ' ἐπεὶ τὴν κρῆσιν μοῖραν ἐπέχει τῶν ἄλλων τὸ πρῶτον, λέγω δὴ μεγαλοφυεῖς, καὶ καὶ ταῦτα, εἰ μὴ δωρητὸν πρᾶγμα μᾶλλον, ἢ κτητόν, ὅμως, καθ' ὃν οἷόντε, ταῖς ψυχαῖς ἀναπτέρειν πως τὰ μέτρια, καὶ ὥσπερ ἐγκύμονας ἀεὶ ποιεῖν γενναίου πνεύματος. πῶς φήσει τις πρὸς ταῦτα; γέρων μέν που καὶ ἐπέρωθι τὸ τοιοῦτον ὕψος μεγαλοφροσύνης ἀπήχημα. ὅθεν καὶ φωνῆς δίχα θαυμάζεταί ποτε ψιλὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἔννοια δι' αὐτὸ τὸ μεγαλόφρον· ὡς ἡ τοῦ Αἴαντος ἐν νεκυίᾳ σιωπή, μέγα καὶ παντὸς ὑψηλότερον λόγου. πρέπον οὖν τὸ, ἐξ οὗ γίνεται, πρέπειν πάντως ἀναγκαῖον· ὡς ἔχειν δεῖ ἀληθῆ ῥήτορα μὴ ταπεινὸν φρόνημα, καὶ ἀξυνές. ἔνι γὰρ οἷόντε μικρὰ, καὶ δυλοπρεπῆ φρονήματα καὶ ἐπιπηδεύοντας παρ' ὅλον τὸν βίον, θαυμαστόν τι καὶ τοῦ παντὸς αἰῶνος ἐξεγκεῖν ἄξιον. μεγάλοι δὲ οἱ λόγοι τούτων, ἢ τὸ εἰκὸς, ὧν αὖ ἐμπειρεῖς εἶσιν αἱ ἔννοιαι. ταύτῃ καὶ εἰς τὰς μάλιστα φρονηματίας

περὶ Νοήσεως.

a Supra sect. 6. τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἀφρεπίζολον.

b Magnitudinem cogitationum dixit ad verbum auctor Dial. de Oratorib.

c τετάρτῃ ἐν τῇ ὀδυσ. λ'. quae inscribitur tum Νεκυομαντεία, tum Νεκύα, διὰ τὸν ἐν αὐτῇ τῆς ὀδυσσέως ὁμιλίαν πρὸς τὰς ἐν Ἅιδου νέκυας.

Ibi fingitur οἵη ἥτοι μὲν Αἴαντος ψυχὴ, &c cæt. Eustat pag. 451. τῆς ὀδυσσείας, lin. 23. Plenaque ista omnia Virgil. Æneidos 6. affingit Didoni.

ἐμπίπτει

mines maximè cadunt quæ ſunt grandia. Etenim qui *Parmenioni* dicenti, Ego quidem acquieſcerem *his ſcilicèt Darii conditionibus, ſi Alexander eſſem, reſpondit, & ego per Iovem, ſi eſſem Parmenio.*

* * *

Quod à terra ad cœlum intervallum : *in contentionis deſcriptione apud Homerum*, & hoc aliquis dixerit non magis contentionis, quàm *Homeri ipſius* dimenſionem & menſuram. Cui diſſimile omninò illud *Heſiodi* de caligine, ſi modò *Heſiodi* quod inſcribitur Aſpis, ſive ſcutum, Poëmation, ſtatuendum ſit. *Hujus ex naribus mucus fluebat, manabat.*

Non enim formidoloſum fecit Idôlum, ſed odioſum. Hic verò diis ſuis quantam affingit atque apponit majeſtatem ! *Quantum quis aëris vidit oculis ſedens in ſpecula, proſpectans in purpureum mare, Tantum ſaltu conficiunt Deorum altiſoni equi.* Eorum impetum mundi ipſius ſpatio admetitur.

Quis igitur propter Magnitudinis exceſſum non acclamet meritò, Si iterum deinceps pariruant impetu Deorum equi, non ampliùs inventuros in mundo locum ? Grandes etiam illæ de Deorum pugna, animo conceptæ imagines. *Circúmque reſonuit vaſtum cœlum Olympúſque.*

Item,

πεῖ τὰ Σαφφοῦς. ὁ δὲ τῷ Παρμενίωνι φησαντι, ὡς ἠρέσθω,

* * *

[εἰ Ἀλέξανδρος ἤμελλε, καὶ γὼ νὴ Δία εἰπὼν Παρμενίωνι ἤμελλον, τὸ αὐτῷ μεγαλόφρον δείκνυσιν· ὡς καὶ τὸ ὅλμῳ παρεῖζει μεγαλοφυές, ἐν τῷ ἐπὶ ἐσχάρᾳ πάρα καὶ ὅτι χθονὶ βαίνει.] τὸ ἐπ' ἐσχατὸν ἀπὸ γῆς διάστημα. καὶ τοῦτ' ἂν εἴποι τις ἐ ἄλλον τῆς ἕδρας, * ἢ Ὄλμῳ μεῖζον. ᾧ ἀνόητον γε τὸ Ἡσιόδειον ὅτι τῆς ἀχλυός, εἴ γε Ἡσιόδῳ καὶ τῷ Ἀσπίδα δοτέον·

Τῆς δ' ὅτι μυρίνων μύξαι ῥέον.

δεινὸν ἐποίησε τὸ [a] εἴδωλον, ἀλλὰ μιαρόν. ὁ πῶς μεγεθύνει τὰ δαιμόνια;

† Ὅσσον δ' ἠερόεις ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ὅτε οἶνοπα πόντον, τόσσον ὑφαίχενες ἵπποι. ὄλμῳ αὐτῷ κοσμικῷ διάστημα καταμετρεῖ. ἐν ὀκ ἂν εἰκότως διὰ τὴν ὑψολιὼ τὸ μεγέθους ὑπωδέγξατο, ὅτι ἂν δὶς ἐξῆς ἐφορμήσωσιν τῆς θεῶν ἵπποι, ἐκεῖθ' ἁρήσουσιν ἐν κόσμῳ ; Σαφφοῦς καὶ τὸ ὅτι τῆς στομαχίας φαινόμενα,

* Ἀμφὶ δ' ἐπάλπνυξεν μέγας ἔρανος, [b] ἕλυμπός τε. καὶ,

d Quis non videt hîc desiderari quod Parmenioni respondisse ferunt Alexandrum Magnum? Δαρείῳ διδόντος τῷ Ἀλεξάνδρῳ, &c. vide Plutarchum in Alexand. ubi qualem se profitetur Alexander comparatè ad Parm. talem fuisse Homerũ ad Hesiodum, & alios Poëtas dicere voluit Rhetor: cujus ingenij μίσγον τὸ ἐπ' ἐσχατὸν διάστημα ἀπὸ γῆς potiùs, quàm τῆς ἕδρας, quam cœlo & terrâ circumscribit. ἐσχατῶ] εἰδωλοποιία τερατῶδες πλάσμα δαιμόνιον, cui similis illa Virg. de Fama, Æneid. 4. Ἰλιάδ. δ'. a Factum à verbo εἴδω, quâ formâ à φείδομαι φειδωλὸς significat. imaginem, simulachrum, sunt & Homero εἴδωλα, quæ Latinis umbræ dicuntur. † Ἰλ. ε'. * Ἰλ φ'. b Loco τε, ἕλυμπός τις fine versûs legitur citatis loco ἔστι δὲ Ζεὺς ἄμβρος ἕλυμπος.

Ἔδδεισιν

Item, *Timuit autem & infernus umbrarum Rex Pluto: & territus è solio desiliit, clamavitq; ne ipsi deinceps terræ motu Neptunus solum aperiret. Sicq; domos mortalibus & inmortalibus quamlibet Dijs horrendas formidatas, obscuraſq; palam faceret.*

Animadvertis, amice, ut abimis sedibus terrâ discissâ & hiante, ipso autem nudato tartaro, totius mundi subversionem, & dissolutionem accipiente, cuncta simul, cœlum, inferorum locus, mortalia & immortalia, in illo quotum committebatur prœlio, simul *inter se* pugnent & periclitentur? At hæc quidem terribilia, nisi allegoricè accipiantur, & omninò impia, nec servantia decorum. *Homerus* enim mihi videtur, quum tradit vulnera, Deorum factiones, vindictas, lachrymas, vincula, varias & multas clades, homines qui in bello apud Ilium gesto interfuêre, pro virili Deos facere, & contra Deos homines voluisse. Sed nobis miseris & infœlicibus, portus malorum reservatur, mors. Deorum autem non naturam, sed infortunium facit sempiternum. Multò porrò præstantior iis, quæ de Deorum pugna dicuntur, quæcunq; incorruptum quid & magnum numen ipsum quale reverà est, & purum repræsentant; cujusmodi sunt ea (à multis autem ante nos locus hic fuit illustratus) quæ de *Neptuno leguntur. Tremebant autem montes magni, & sylva sub pedibus immortalibus Neptuni ambulantis: Per*

* c Εδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Αϊδωνεύς.

Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο, καὶ ἴαχε, μή οἱ ὕπερθε
Γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Οἰκία δ' ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι φανείη,
Σμερδαλέ' εἰρωέντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ.
Τοῖον ἄρ' ἐρρίγησε κατὰ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἅρμα βάθεων ὑπένερθε, ἃ οἱ ἵπποι ἀκοστήσαντες ἔβασταζον.

Ἀμφὶ δὲ μιν κλόνος ἔσχετο, καὶ ἐλάσσατο θυμὸς,
Ἀμφὶ δὲ μιν κλόνος ἔσχετο, καὶ ἐλάσσατο θυμὸς,
Ἀμφὶ δὲ μιν κλόνος ἔσχετο, καὶ ἐλάσσατο θυμὸς,

rexit autem impellendo ad undas currum. *Cetè verò ſub ipſo undiq; exultabant è latebris, neq; ignoraverunt Regem; Præ lætitia autem mare aperiebatur, atque hi volabant.* Sic & *Judæorum* Legiſlator, vir non vulgaris, quandoquidem Numinis potentiam pro dignitate notam fecit declaravítque, ſtatim initio procœmii legum ſuarum ſcribens, *Dixit Deus*, inquit, quid? *fiat lux, & facta eſt: fiat terra, & facta eſt.* Nec fortaſsè moleſtus (amice) videar, ſi unicum poëtæ à rebus humanis inſuper petitum *exemplum* appoſuero, doctrinæ causâ: quippe ad heroicam magnitudinem conſcendere aſſuefacit. *Caligo repentè, & nox multa ipſi Græcorum moratur & inhibet pugnam. Hic igitur Ajax inops conſilii, Iupiter* (inquit) *Pater, ſed tu libera à caligine filios Achivorum, fac ſerenitatem, daq; oculis videre: in luce perde nos.* Eſt verè *Ajacis* affectus: non enim vitam precatur, (petitio enim abjectior quàm quæ in tantum heroa competere poſſit) ſed quum in denſis & inertibus tenebris *conſtitutus*, ad nullum fortitudinis facinus, virtutem *ſuam* exere re poſſet; ob id indignatus quòd à pugna ceſſa ret, petit, ut quàm primum illuceſcat dies tanquam virtute ſuâ adepturus dignam ſepultu ram, etiam ſi *Jovem* ipſum ex adverſo in ac contra ſe ſtantem haberet. At enim *Homerus* hîc tanquam ventus ſecundus unà adſpira præliis, atque ita afficitur, *Et furit haud aliter*

quà

Βῆ δ' ἐλάων ἐπὶ κύμαθ'· ἄτειλε δ' ἀπ' ὄχεα θοὰ.
Παντοίην δὲ κάθηκεν, ἐὺ δ' ἐγγύθεν ἔπεσε πᾶσα,
Τὴν δοσύην δ' θάλασσα διίσατο τοῦ δ' ὑπὸ πόντος.

Ταύτῃ δ' ὁ μὲν Ἰδαίων διαμοιδέτης, ἐκ ὁ τυχὼν
ἀνὴρ, ἐπειδὴ τὰν τῶ θείω δυνάμων καὶ τὰν ἀξίαν
φράσαντ', καξήρμοσεν, ἀθὶς ἐν τῇ [b] εἰσβολῇ γεάψας
μὲν νόμων, ἔφην ὁ θεὸς, φησὶ, πλησθήτω φῶς, καὶ
ἐπλήσθετο· γηθήτω γῆ, καὶ ἐγήθετο. ἐκ ὀχλεῖς αὖ ἴσως,
ἀκούσαις, δόξαμι, ἐν ἐπῶν τοιούτων, καὶ μὲν ἀνθρωπίνων
ἐγκαθέντων, ἢ μαθεῖν χρεὼν, ὡς εἰς τὰ ἤρωϊκὰ με-
θῆκε σωμεμιξαίνειν ἐθίζει. ἀχιλεὺς ἄφνω καὶ νυξ * ἀ-
ρείεσε αὐτῷ τὰν μὲν ἐλλιτάων ἐπέχει μάχαν· ἔνθα δὲ Αἴας ἀμύναεν,

* Ζεῦ πάτερ (φησὶν,) ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπὸ πέρ-
ξας Ἀχαιῶν,

* Ποίησον δ' αἴθριον, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι,

[b] Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον. --

ὧν ὡς ἀληθῶς τὸ πάθος Αἴαντος. ἐ γὰρ ζητῶ δι' ἡμέ-
ραν, (ἰσῶ γὰρ τὸ αὐτίκα τοῦ ἤρως τανυστερον.) ἀλλ'
ἐπειδὴ ἐν ἀφεγκτῳ σκότει τὰν ἀνδρίαν εἰς ὕδωρ
ἔβαλεν εἰ μὴ διαδύς, διὰ ταῦτ' ἀγανακτῶ, ὅτι ἀφεὶς
τὰν μάχαν ἀργεῖ, φῶς ὅτι πάλαι αἰτεῖται, ὡς πάντως
ἀρετῆς ἀρίστων ἐυπάριον ἄξιον, καὶ αὐτὸν Ζεὺς
ἐπάτρησεν. ἀλλὰ γὰρ Ὅμηρος μὲν ἐνθάδε ἔα
μεμενηκὲ τοῖς ἀγῶσιν, καὶ ἐκ ἄλλο τι αὐτὸς πα-
ρέξειν, ἢ διδύεται,

a τῆς Μανιώδους σκιᾶς φείδεσθαι. αὐτὴ δὲ σύνεσις γίνεται καὶ πρῶτον τῆς ἀποφάσεως τέρμα μεῖζον διαλύσης τὴν καταφάσεως. ταυτὸν ἔν τὸ ὁ τυχὼν αἰνῆς τῷ ἐνδοξότατος καὶ πρέπει λόγους δεινότατος.

b In ingressu, in proœmio: infra ita Isocratis & Paneg. orationis principium dixit.

c τὰν ἔννοιαν κοινὴν ἔφελκυσε Dionys. non verba. vide geneſ. 1.

* χρ. ἀπορρὲς.

* Ιλιάδ. ρ'.

a Ἀντιδιεφθὼν δὲ ἀλλήλαις, ἵνης ἤτοι ζόφος καὶ αἴθρη ἐναλία.

b Proverbium eos qui non mala quidem deprecantur, ſed ea mala que nihil conſolationis habent admixtum. Sic in odyſſ. ἀδύνατα με τὰ φίλτατα λίπει αἰών. & jejunus moriens paratus ἐν κόρῳ διαρραγῆναι δὲ χρὴ. Sic ille ἐξ ἐμοῦ ξύλα ἀπάγξασθαι optat in Comœdia. Idem illud Ovidii πάθος votum Triſt. primo, eleg. 2. Nec letum timeo, genus eſt miſerabile mihi: Demite naufragium, mors mihi munus erit.

quàm Mars hastilia vibrans, Quum trepidas acies sternit, seu flamma coruscans, Densas depascit sylvas in montibus altis, Spuma autem patulos circumfluit albida rictus. Odysseæ tamen libris ostendit, (etenim hoc quoque juxta monendum & attendendum multorum causâ) magni ingenii labascentis jam proprium esse in ipsa senectute fabulis delectari: hanc enim alteram materiam delegisse sibi palàm est, cùm ex multis aliis compositam & conflatam, tum maximè ex cladium Iliacarum, quæ Odysseæ continentur reliquiis, tanquam historiæ de bello *Troiano* partibus insuper adjectis, atque adeò ex deplorationum & miserationum, tanquam olim heroibus præcognitarum additâ hîc narratione: neque enim quicquam aliud est quàm Iliadis epilogus, Odyssea. *Hîc jacet invictus Telamonius, hîc & Achilles, Hîcq; Menœtiades sano dijs consilio par, Hîc mea progenies chara.* Ab eâdem, opinor, causâ factum, ut quum Ilias scripta & concinnata sit ab *Homero*, quo tempore animi ingeniiq; viribus polleret, maximè ei ornamentum totum scenicum, & ad certamina comparatum accommodaverit: Narrationibus autem majori ex parte constantem fecerit Odysseam quod senectutis proprium: quocirca in Odysea comparare possit aliquis *Homerum* occidenti Soli, cujus citra vehementiam manet semper magnitudo. Non enim am-

pli-

* Ὡς ὃτ' Ἄρης ἐγχέαυλος, ἢ ἀλοὸν πῦρ
Οὔρεσι μαίνηται βαθέης ἐνὶ πάρφασιν ὕλης,
ἀμφιδρυμὸς δ' ὦδὲ τέτμα γίνεται. Δείκνυσι δ' ἑ Παρέκβασις ἐποποιϊκὴ, in qua suum de Odyssea profert judicium.
ὅμως διὰ τῆς Ὀδυσσείας (καὶ γὰρ ταῦτα πολλῶν ἕνεκα περιστοιχιστέον) ὅτι, μεγάλης φύσεως ἐστὶν ἐφεξῆς ἤδη, ἴδιόν ἐστιν ἐν μέρει τὸ φιλόμυθον. ὅλως γὰρ ἐκ πολλῶν τε ἄλλων συντεθεικὼς ταύτην ὑφηγεῖται τὴν ὑπόθεσιν, ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ λείψανα τῶν Ἰλιακῶν παθημάτων διὰ τῆς Ὀδυσσείας, ὡς ἐπεισοδιά τινα τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ περιπεισφέρειν, καὶ νὴ Δί' ἐν αἷς ἀλοφύρεις καὶ τὰς οἰκτὰς ὡς παλαί τε περιγινομένας τοῖς ἥρωσιν, ἐνταῦθα περιπαθόνει. ἐ γὰρ ἄλλο, ἢ τῆς Ἰλιάδος ἐπίλοιπός ἐστιν ἡ Ὀδύσσεια.

* Ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' Ἀ- * Ὀδ. γ'. χιλλεύς,
Ἔνθα δὲ Πάτροκλος θεόφιν μήτιος ἀταλάντου,
Ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱός.

ἀπὸ δὲ τὰ αὐτῆς αἰτίας οἶμαι, τὰ μὲν Ἰλιάδος κατεσκευασμένης ἐν ἀκμῇ πάθους, ὅλον τὸ σωμάτιον δραματικὸν ἐπεδείξατο καὶ ἐναγώνιον· τῆς δὲ Ὀδυσσείας τὸ πλέον [a] διηγηματικὸν, ὅπερ ἦθος γήρως. ὅθεν ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ παρεκάσαι τις ἂν κατιδυομένῳ τὸν Ὄμηρον ἡλίῳ, ἃ δὲ λοιπὰ τῆς σφοδρότητος ἀμένει τὸ μέγεθος. ἐ γὰρ ἔστιν ἐν μέρει τὰ Ἰλιάδος καὶ τὴν παλαιὰν ἀλήθειαν ἡ Ὀδύσσεια. a In Odyssea exemplar vitæ & morum magis videtur exprimi quam in Iliade. ἠθικωτέρα quam Aristides καλὸν ἀνδρῶπε καὶ τοπικὸν vocavit.

plius Iliacis poëmatibus parem hîc ſervat tonum, nec ſtylum æquè ſublimem & uſquam ſubſidentem, nec ſimilem promiſcuè adhibitorum affectuum profuſionem: nec illud orationis genus quod volubile & politicum, veritatis phantaſiis condenſatum; ſed veluti in ſeipſum refluentis Oceani, & proprias oras deſerentis, magnitudinis receſſus *ſeu æſtus littora deſtituentis* apparent, necnon, in fabuloſis, & fictis error. Hæc verò quum dico, tempeſtatum, Cyclopis, & quorundam aliorum de quibus in Odyſſea non ſum oblitus: ſed ſenectutem commemoro, ſenectutem tamen *Homeri*: præterquam quod in iſtis quæ ſequuntur omnibus, ab eo *quod* fabuloſum, ſuperatur quod practicum eſt. Ad hæc porrò, ut dixi, ſum digreſſus, ut oſtenderem in nugas quandoque facillimè, deficiente jam illo *ingenii* robore, quæ grandia ſunt evadere: qualia ſunt quæ dicuntur de utre, de iis qui à *Circe* in porcos converſi paſcebantur, quos *Zoïlus* flentes porcellos dixit. Talia item quæ de *Iove* tanquam avis pullo à Columbis nutrito, de *Ulyſſe* per decem dies poſt factum naufragium inedia laborante. Huc quoque referuntur quæ ad procorum cædem narrantur abſurda. Quid enim hæc aliud eſſe verè dixerimus, quàm *Iovis* inſomnia? Alterum porrò hæc eſto cauſa, ob quam inſuper mentio facta ſit eorum, quæ in Odyſſea continentur, *nempe* ut intelligas deficientem affectuum vi-

gorem,

ἐπὶ τοῖς Ἰλιακοῖς ἐκείνοις ἐπαίνοις ἴσον ἐν τῷ δια-
τείνει τὸν τόνον ἐξωμαλισμένα τὰ ὕψη, καὶ ἰζή-
ματα ὑπολαμβάνοντα, ἢ ἧ τινι φέρεται ὁ-
μοίαν τὴν ἐπαλλήλων παθῶν, ἢ ἧ τὸ ἀγχίφορον καὶ
πολιτικὸν ταῖς τῆς ἀληθείας φαντασίαις καταπ-
επυκνωμένον· ἀλλ', οἷον ὑποχωρεῖν εἰς ἑαυτὸν
ἐκεανὸν, καὶ πρὸς τὰ ἴδια πέρατ' ἐρημικῶς, τὸ λοι-
πὸν φαίνονται τοῖς μεγέθοις [b] ἀμπώτιδες, καὶ ἐν τοῖς
μυθώδεσι καὶ ἀπίστοις πλαίσ. [5] λέγων ἧ ταῦτ' ἐκ
ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ χειμώνων, καὶ τῶν
περὶ τὴν Κύκλωπα, καί που ἄλλου· ἀλλὰ γῆρας ἀμ-
φοῦσαι, γῆρας δ' ὅμως Ὁμήρῳ. πλὴν ἐν ἅπασι
τούτοις ἐξῆς τὸ φαντικὸν κρατεῖ τὸ μυθικόν. [c] παρ-
εξέβην δ' εἰς ταῦθ', ὡς ἔφην, ἵνα δείξαιμι ὡς εἰς
λῆξιν ἐνίοτε ῥᾴδιον καὶ πρὸς μικρὰ τὰ μεγαλοφυῆ
ἐκφέρεσθαι· οἷα [d] τὰ περὶ τὸν ἀσκὸν, [e] καὶ τοὺς ἑταί-
ρους συοφορβουμένους, ὡς ὁ ζωτικὸς ἔφη, χοιρείοις κλαί-
οντας· καὶ [3] τὰ ὑπὸ τῶν Πελειάδων ὡς νεοττὸν ἐκφε-
ρεφόμενον Δία· [4] καὶ τὸν ἐπὶ τῇ ναυαγίᾳ δέκα ἡμέ-
ρας ἄσιτον· [5] τά, τί περὶ τινὰ μνησικακίαν ἀπίθανα.
τί γὰρ ἂν ἄλλο φήσαιμι ταῦτα, ἢ πρὸ ὀφθαλμῶν Διὸς
ἐνύπνια; δευτέρᾳ ἧ ἕνεκα παρεισπορεύσω τὰ περὶ τινὰ
Ὀδυσσείαν, ὅπως ἢ σὺ γνώσεσθον ὡς ἡ ἀπαμὴ

b ἢ Ἄμπωτις ἡ ἀμπώσις recessus æstûs; marinus οἷον ἀνάπτωσις παρὰ τὸ ἀναπίνειν: quod Græcis idem est quod Latinis resorbere, quum dicitur de mari, reciprocare, refluere. κατ' ἐξοχὴν μυθικὸν μεταφ. à refluente et resorbente mari est. πλὴν ἀπαχμὴ ὁμήρου μεγέθους significavit.

c Cur hâc digressione sit usus.

d Μυθικὰ λεπτομερέστερα, 1. c. utre, Odyss. x'. vers. 19. Δῶκε δέ μοι, &c. de Ulyssis sociorum in porco

mutatione, odyss. κ'. 3. de Iove tanquam pullo à columbis nutrito, odyss. μ'. ver. 16. 4. de naufragio vide odyss. μ. post cujus descriptionem subjecit ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην: & in fine ῥαψῳδίας. quæ est ῥαψῳδία ὀδυσσ. χ'. e Videntur Antiqui quicquid eximium videri volebant, in suo genere Iovi tribuisse. ut Iuven. & Iovis aurita servas. Διὸς ἐγκέφαλον pro ciborum delicijs. Διὸς γάλα, quod cibis insigniter lautum esset veteres appellabant. Ex hac loquendi consuetudine quæ sit sententia hujus ἐπιφωνήσεως intelligimus. insomnia illa quidem esse, sed Iovis insomnia, id est, in insomniorum genere præstantissima.

gorem, in magnis auctoribus & Poëtis ad mores degenerare. Talia enim fermè sunt, quæ de *Procorum* vita in *Ulyssis* domo ipsi *ab Eumæo subulco* muratâ oratione recitantur, sunt, *inquam*, instar comœdiæ cujusdam mores effingentis exprimentísque.

Sect. 8.

AGe jam, siquid aliud habemus, quod ad sublimem orationem efficiendam valeat, dispiciamus. Enimverò quandoquidé omnibus in rebus particulæ quædam, quæ *subjectis* materiis simul insunt, necessariò sublimitatis causa erunt nobis, cùm eorum quæ semper potissima sunt in illis quæ proferuntur delectus, tum hæc ipsa mutuâ aptâque conjunctione, tanquam in unum corpus redigendi facultas: Illud enim propositionum delectu, illud verò constipatione, & densitate eorum quæ electa fuerint, prolicit conciliátque auditorem. Ut verbi gratiâ, Sappho, quæ amatoriis furoribus accidere solent perpessiones, ex consequentibus & ex ipsâ veritate undique colligit. Vbi verò *hanc potissimùm* ostendit virtutem? quando nempè quæ extrema, & summa tum diligendi, tum invicem connectendi rationem callet. *Videtur ille mihi par esse Diis, Quisquis adversus tibi sedet, & prope suaviloquum te audit,*

Et ridentem, suave quod mihi animum

in

ἐν πάθεσι ἐν τοῖς μεγάλοις συγγραφεῦσι καὶ ποιη- b ὄντες, ἐκλυό-
ταῖς εἰς ἦθος ἐκλύεται. τοιαῦτα γὰρ πάντα ἐστὶ μόνης τῆς παθους
τοῦ Ὀδυσσέως b ἠθικῶς αὐτῷ βιολογεῖσθαι οἰ- ἀπαιτεῖς εἰς
όμενον, οἱονεὶ κωμῳδίαν τινὸς ὄχλου ἠθολογουμένην. ἦθος παρά-
δειγμα ὄζει τὰ
ἠθικῶς λεγόμενα ἐστὶ τὰ εὐμαίου ὑφορᾶσθαι τὸν Ὀδυσσέα μὴ ἀγνώσῃ σφὲ
κολάσῃ τὴν μνηστήρων ὕβριν. In quibus οἷον Κωμῳδίας τινὸς ἠθολο-
γουμένης ὑπόθεσιν illustrem contineri annotat Auctor.

ΙΗ.

Ἥρεκ νῶν, εἴ τι καὶ ἕτερον ἔχομεν ὑψηλὸς ποιεῖν
τοὺς λόγους δυνάμενον, ἐπισκεψώμεθα, ἐκεῖν
ὅτι πᾶσι τοῖς πραγμασι φύσει συνεπόμενόν
τι μόρια τοῖς ὕλαις συνυπάρχοντα, ἐξ ἀνάγ-
κης ἡμῶν ἂν ὕψος αἴτιον, τὸ μὲν συ-
γκρουομένων ἐκλέγει ἀεὶ τὰ κραταιώτατα, καὶ ταῦτα
τῇ τοῦς ἄλληλα ἐπισωρεύσει, καθάπερ ἔν τι
σῶμα ποιεῖν δύναται. τὸ μὲν γὰρ, τῇ ἐκλογῇ
τῶν ἡμιμάτων τὸν ἀγῶνα λαμβάνει, τὸ δὲ, τῇ πυκνώσει
τῶν ἐκλελεγμένων πεφόρτισται. οἷον ἡ Σαπφὼ
τὰ συμβαίνοντα c ἐρωτικῆς μανίας παθή-
ματα ἐκ τῶν παρεπομένων, καὶ ἐκ τῆς ἀληθείας
αὐτῆς ἐκάστοτε λαμβάνει. πῶς δὲ τῶν ἀρετῶν ἀπο-
λείπονται; ὅτε τὰ ἄκρα αὐτῆς καὶ ἐφαπτόμενα
μόνα καὶ ἐκλέξαι, καὶ εἰς ἄλληλα συνδῆσαι
δύναται.

c Φαίνεταί μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν
ἔμμεν' ἠνήρ, ὄστις ἐναντίος τοι
ἰζάνει, καὶ πλησίον ἆδυ φωνεί-
σας ὑπακούει,
καὶ γελαίσας ἰμερόεν, τό μοι τὰν
καρδίαν

c Hic locus extat inter fragmenta Lyricorum cum Catulli partim, partim Henrici Stephani versione.

in pectoribus affecit. Ubi te vidi, ad fauces enim mihi vocis nihil amplius venit. Verùm mihi quidem lingua fracta est, Interim tenuem continuò cutem ignis subiit: Oculis autem nihil video, resonant autem mihi aures, & bombum edunt. *Quin etiam frigidus defluit sudor: & tremor occupat* me *totam, Pallidior verò herbâ sum. Iamq; moribunda Videor exanimis. Verùm quidlibet audendum: siquidem pauperem.* Non miraris ut in idem, animum, corpus, auditum, linguam, visum, colorem, omnia contraria *inter se* diffluentia, & distabescentia conquirat? & ut contrariis affectibus agitata simul inalgescat, uratur, desipiat, sapiat? aut enim metuit, aut ferè moritur, adeò ut non una aliqua perturbatio, sed perturbationum synodus in ipsam confluxisse videatur? Ista quidem omnia experiuntur qui amant: Verùm, uti dicebam, extremorum tum sumptio, tum in unum contractio, perduxit ad *sublimitatis* fastigium *orationem*: quomodo meâ quidem sententiâ, in Tempestatis descriptione poëta sumit, quæ in adjunctis & consequentibus sævissima sunt. Auctor enim *Ariphronis* illa gravia putat & terribilia, *Res novæ visuq; mira nobis & hoc magnum animis nostris. Viri aquam incolunt procul à terrâ in mari. Infœlices quidam* ex illis *sunt. Improbi enim occupantur laboribus, vel opera exercent laboriosa, Oculos ad astra, mentem autem in*

mar-

παρθίαν ἐν σώμασιν ἐπόησεν.
ὡς ἴδον σ', ὡς βέβηχεν ἐμοὶ χδ αὐδᾶς
ἡδὲν ἔτ' ἦκες.
Ἀλλὰ καμμὲν γλῶσσ' ἔαγε· λέπτον
αὖτικα χρῶ πῦρ ὑπαδεδρόμακεν.
ὄμμάτεσσιν δ' οὐδὲν ὁρημι· βομβεύει
δ' ἐπακουάϊσιν.

Καδ δ' ἰδρὼς ψυχρὸς χέεται. τρόμος δὲ
παῖσαν ἀίσσει· χλωροτέρη δὲ ποίας
ἔμμι· τεθνάκην δ' ὀλίγω δεῖπνος
φαίνομαι ἄπτες.

Ἀλλὰ πᾶν τολμητόν· ἐπεὶ πένητα.

Θαυμάζεις ὡς ἐν αὐτῷ, τὴν ψυχὴν, τὸ σῶμα,
τὰς ἀκοὰς, τὴν γλῶσσαν, τὰς ὄψεις, τὴν χέρσον,
πάντ' ὡς ἀλλότρια διοχλεῖται; καὶ καθ' ὁμοίαν
αὖθις ἀντιθέσεις ἅμα ψύχεται, καίεται, ἀλογεῖ, φρονεῖ;
ἢ μᾶλλον φοβεῖται, ἢ παρ' ἐλπίδα τέθνηκεν· ἅπερ
ἐν τῷ περὶ αὐτὸν πάθει φαίνεται, πᾶσιν ἡ συμφορὰ.
ταῦτα μὲν τὰ παθήματα γίνεται διὰ τὰς ἐκπλήξεις.
ἐπιλήψῃ δ', ὡς ἔοικεν, καὶ τῶν εἰς τὸ αὐτὸ συμπαιρόντων, ἀπειρηκότα τὴν ἕξιν ὄντας
καὶ ὀλιγανδρίᾳ καὶ χειμῶνα ἅμα ὑποπτεύοντας ἐκλαμβάνειν καὶ ἀθυμολογοῦντας τὰ χαλεπώτατα, ὁ μὲν
δὲ τὰ Αειμαπόνα ποιήσας, ἐκεῖνα οἵτινα ἐστὶ,

Θαῦμ' ἁμῖν ἐγένετο μέγα φρεσὶν ἡμετέρῃσιν,
Ἄνδρες ὕδατι ναίουσιν ἀπὸ χθονὸς ἐν πελάγεσσι,
Δύσποοι πρὶν ἔσσαν· ἔχουσι δ' ἔργα πονηρά.
Οἵμασι δ' ἐν ἀγροῖσι, ψυχὴν δ' ἐν πόντῳ ἔχουσιν,

a Similes fermè perturbationes exprimit Simetha apud Theocrit. Idyll. 2. πᾶσα μὲν ἐς χροιὴν χλωροτέρη πέλον.

b Λεπτίνης ὁ ῥητορικός, Strabo lib. primo τοιούτους τινας [Αειμακτοὺς] μονομμάτους Κύκλωπας φασὶν, ὃς ἐν τοῖς Αειμακτείοις ἐπιδεικνύειν ἐπιδείκνυσιν Λεπτίνης ὁ ῥητορικός, vel, ut alii volunt, ῥητορικὸς.

a Naufragorum varia & elegans descriptio & quidem diversorum auctorum cum judicio Longini.

mare defixam *habent. Crebrò utique ad Deos charas manus tendentes, Vota faciunt, extis miserè renuentibus.*

Sed credo, cuivis perspicuum sit, quæ hîc dicuntur, plus habere floris, & suavitatis. *Homerus* verò quo modo *hoc idem tractavit argumentum? exemplum* enim hoc ex multis esto unum. *Incidit autem veluti quum unda velocem in navem ingruerit è nubibus ventus aucta, hæc autem tota spumâ operta est. Venti verò gravis flatus in velo fremit, ipsique animo trepidant nautæ, timentes; paulum enim à morte distant.* Hoc ipsum conatus est interpretari *Aratus*, aiens, ὀλίγον ϑ' ἀπὸ ξύλου ἀϊδὴς ἐρύκει: at quod terribile esse oportuit, humile politúmque fecit. Præterea, periculum designavit, inquiens, *Lignum prohibet orcum*, id est, mortem: ergo arcet & submovet procul. At Poëta non semel declarat & repræsentat quod grave & periculosum, sed subinde & tantùm non pereuntes ad singulos fluctus tanquam in tabula depingit; quinetiam præpositionibus *suâpte naturâ* incompositis illis quidem, præter naturam in unum conductis, & in se invicem coactis, ὡσ' ἐπ θανάτοιο; perinde versum affecit, atque ipse qui simul incidit affectus: carminis autem compressione summè effinxit perturbationem & affectum, & quod quis propriè in tali periculo constitutus loqueretur, in dictione propemodum impressit, ὡσ' ἐπ θανάτου

φέρονται

Ἦ ῥα πολλὰ θεοῖσι φίλας ἀνὰ χεῖρας ἔχοντες
Εὔχονται παύλης χρύσι κακῶς ἀναβαλλομένοισι.
πάντῃ μὲν οἶκαι δῆλον, ὡς πλέον ἄνθρες ἔχεσι
τὰ λεγόμενα, καὶ ἠδέα. ὁ δὲ Ὅμηρος πῶς; ἢν γὰρ ἀπὸ πολλῶν λεγέσθω,

*Ιλ. ϛ.

*Ἐν δ' ἔπεσ' ὡς ὅτε κῦμα θοὴ ἐν νηὶ πέσῃσι
Λάβρον ὑπαὶ νεφέων ἀνεμοτρεφὲς, ἡ δέ τε πᾶσα
Ἄχνη ὑπερφρίσσει, ἀνέμοιο βίῃ δεινὸς ἀήτης
Γίγνῳ ἐμβρέμεται, τρομέουσι δέ τε φρένα ναυτῶν
Δειλότες, [b] τυτθὸν γὰρ ὑπ' ὀλίγον θανάτοιο φέρονται.

b Βραχὺ γάρ ἐστι τὸ δεινὸν αὐτοὺς τοῦ θανάτου διάστημα, ὃ ἐστι παρ' ὀλίγον θνήσκειν. ἐγγὺς ὄντες τοῦ θανάτου. Anacharsis admetitur digitis hoc ſpatium ὃς ἐρωτήσας ἐν τῇ πλέειν ὁπόσον ἐστὶ πάντα τὴν θάλασσαν τοῦ ναυηγοῦ καὶ μαθὼν ὡς πόσοι οἱ δάκτυλοι εἶεν, ὅτι τόσον τοῦ θανάτου ἀπέχομεν.

ἐπιχείρησε καὶ ὁ Ἄρατος τὸ αὐτὸ τοῦτο μετενεγκεῖν.

[c] — ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον αἰὲν ἐρύκει.

πλὴν μικρὸν αὐτὸ, καὶ γλαφυρὸν ἐποίησεν ἀντὶ σοβερῦ. ἔτι δὲ παρώξυνε τὸν κίνδυνον εἰπὼν, ξύλον αἰὲν ἐρύκει. ἀκῦν ἀπείργει. ὁ δὲ ποιητὴς οὐχ ἅπαξ [d] παρεμφέρεται τὸ δεινὸν, ἀλλὰ τὰς ἀεὶ, καὶ μονονοὺ καὶ πᾶν κῦμα πολλάκις ἐπολλυμένους εἰκονογραφεῖ. καὶ μὴν τὰς συμφορὰς, ἀσυμφόρους οὔσας ἀναγκάσας, φιλὰ φύσιν, καὶ εἰς ἀλλήλας [e] συμβιασάμενος, ὡς ἐκ θανάτοιο, τῷ μὲν συνεμπίπτοντι πάθει τὸ ἐπ' ὁμοίοις ἐβασάνισεν· τῇ δὲ ἑτέρᾳ συνθλίψει τὸ πάθος ἄκρως ἀπεπλάσατο, καὶ μονονοὺκ ἐκτύπωσε τῇ λέξει τὸν κίνδυνον τὸ ἰδίωμα, ὡς ἐκ θανάτοιο

c Aratus paraphraſes proximè ſuperiora illa Homeri. d παρεμφαίνει. e ἴσως συμβιβασάμενος, faciens ut coëant in ſe invicem.

φέρονται,

φίεσθαι. Non aliter *Archilochus* in naufragio & *Demosthenes* ἐπὶ τῇ σκοταγωγίᾳ. *Advesperascebat enim*, inquit: nempe *illi* delectu facto summa & eminentissima (quæ dixerit quispiam) discutientes, aptissimâ composuerunt junctură, nihil corticeum aut indecorum, & subjectæ materiæ repugnans, aut scholasticum per medium inserentes: Totum enim hæc ipsum labefactant corrumpúnteq; tanquam psegmata aut raritates & interstitia quæ dum mutuâ inter se constructâ affectione veniunt in constitutionem ædificii, faciunt ut in molem crescat ingentem.

Sect. 9.

IN eodem præmissarum virtutum consessu, locus est etiam virtuti illi, quam vocant Αὔξησιν: quando ita ferente rerum causarúmque naturâ, tum periodis, tum periodorum principiis & clausulis, aliæ aliis advolutæ & annexæ, magnitudines ascendendo & crescendo continenter adjiciuntur: Idque vel ad loci alicujus tractationem, vel ad gravitatem Orationis & exaggerationem, sive in rebus, sive in confirmationibus corroborandis positam, vel ad accuratam factorum aut affectuum dispensationem (infinitæ enim ejusmodi dari possunt formæ amplificationum.) Nosse enim debet Orator, nihil horum per se quicquam perfectum & partibus suis absolutum sine sublimi-

tate

λεγόμενα. ὃν ἄλλως ὁ Αρχίλοχος ἐπὶ τῷ ναυαγίῳ, καὶ ἐπὶ τῇ σφαγῇ ὁ Δημοσθένης. οὐ μὴν ἀεὶ γε λῷον, φησίν. [a] ἀλλὰ τὰς [c] ἐξοχὰς, ὡς εἴποι τις, ἀεὶ σὺν λόγῳ διανθήσεσθαι, ἢ σεμνύνεσθαι, ἢ φλοιοῦσθαι, ἢ ἄσημον, ἢ ἀλλόκοτον ἐγκαταστίζοντας διὰ μέσου. [b] λυμαίνεται γὰρ σαῦτα τὸ ὅλον, ὥσπερ εἰ ῥήγματι, ἢ ῥαφάσμασιν ἐμποιοῦντα μεγάλα συμπτώματα τῇ σφῶν ἄλληλα ἁρμόσει συμπεπτεικόσιν ἁρμονίᾳ.

a Circumstantiæ leves negligendæ.

b Circumstantiæ futiles totam orationem deformant.

3.

Σαφέστερον δὲ ἡ σφοκειμένων ἀρετὴ, καὶ ὧν καλοῦσιν Αὔξησιν, [a] ὅταν λεγομένων ᾖ σφαγμάτων, καὶ ἀγώνων καὶ φειδοῦς, ἀρχαὶ ἢ πολλαὶ, καὶ [c] ἀναπαύλας, ἕτερα ἑτέροις ἐπεισπικλέμενα μεγάλῃ συνεχῶς ἐπεισάγηται καὶ ἐπίτασιν. τοῦτο γὰρ, εἴτε [a] διὰ τοπικείαν, εἴτε δείνωσιν, ἢ σφαγμάτων ἢ κατασκαφῶν ἐπίῤῥωσιν, εἴτ' ἐνοικονομίαν ἔργων, ἢ παθῶν, (μυρία γὰρ ἰδέαι ἡδὺ αὐξήσεων γίνοιντο) καὶ γινώσκειν ὅμως τὸν ῥήτορα, ὡς οὐδὲν ἂν τούτων καθ' αὑτὸ σεμνὸν ἔχοις

a Circumstantiæ leves negligendæ.

c Hermog. ἀναπαύσεις vocat. Periodi partes ἀρχὰς καὶ ἀναπαύλας facit Long.

ὑφὴν

tate constitui posse, nisi *Hercule*, in miserationibus aut extenuationibus. Si autem ab aliarum Αὐξήσεως specierum aliquâ, quod sublime est *ipsa*, abstuleris animam, de corpore sustuleris: Earum namque vis & efficacia, continuò debilitatur & evanescit, nullis sustentata & corroborata sublimitatis adminiculis. Quocirca differunt ab iis quæ modò dicta, ea quæ nunc traduntur: hactenus enim fuit quædam tantùm delineatio, & rudis informatio summarum propositionum, & earundem in unum coagmentatio: jam quâ in universum differentiâ, discrepent grandia ab amplificationibus, perspicuitatis causâ breviter dicendum.

Sect. 10.

Definitio igitur, *ut ad rem accedamus*, quam afferunt artis Scriptores, non mihi probatur. Αὔξησις est (inquiunt) oratio subjectis *rebus* magnitudinem concilians: quæ scilicèt definitio tum granditati, tum affectibus tum tropis convenit & communis est: siquidem illa etiam *omnia*, orationi certam quandam magnitudinem afferunt, conciliantque. Mihi verò hæc inter se differre videntur, quatenus scilicèt granditas ipsa in elatione, αὔξησις autem, sive amplificatio, etiam in multitudine. Quam ob causam, *granditas* quidem vel unicâ sententiâ sæpè, hæc verò, *nempè amplificatio*, omninò cum quantitate, & exuberatione sive copiâ

ὕψους τέλειον. [c] πολλὰ γὰρ εἰ μὴ ἐνοίκτους ἁμαρτήσεται, ἀλλ' ἐν ἀτελισμοῖς. τὴν δ' ἄλλην αὐξητικὸν ὅτι πως αὐ τὸ ὑψηλὸν ἀφέλῃς, ὡς ὕψος ψυχρὰν ἐξαιρήσεις σύνταξιν. δίδως γὰρ ἐπιτρέχειν καὶ χαυνοῦται τὸ ἐμπεφυκὸς αὐτῇ, μὴ τῆς ὑψεσι ζωπυρούσης. [d] ἡ μὲν οὖν διαφέρει τὸ ἁρπάσας εἰρημένον τοῦ ἀγγελθὲν μᾶλλον, (ἀπαγγελία γάρ τις καὶ ἐκεῖνο τὴν ἄκρων πτωμάτων, καὶ εἰς ἐνότητα ζυνταξις) καὶ τίνι κατὰ τὴν αὐξήσιν ἀλλάττει τὰ ὕψη, τῆς σαφηνείας ἕνεκα ζωστέον λεκτέον.

c Interdum Amplificationi locus non datur.

d Differt à descriptione amplificatio.

I.

[a] Οἱ μὲν οὖν τὴν τεχνογράφων ὅρον ἐκφεύγειν γ' ἐκ ἀρεστὸν. αὐξησις ἔστι, φασὶ, λόγος μέγεθος ἐπιδεὶς τῆς ὑποκειμένοις. διὰ πάντων μὲν γὰρ ἀμέλει καὶ ὑψους, καὶ πάθους, καὶ ἤθων κατὸς ἔστιν ὁ ὅρος, ἐπειδὴ κἀκεῖνα τῷ λόγῳ ἐπιτίθησι πλέον τι μέγεθος. [b] ἐμοὶ δὲ φαίνεται ταῦτα ἀλλήλων διαλλάττειν, ἡ μὲν τὸ μὲν ὕψος ἐν διάνοιαι, ἡ δ' αὐξησις καὶ ἐν λέξει. ὥσπερ ἐκεῖνο μὲν κἂν γένοιτο ἑνὶ παθήματι, ἡ δὲ παντὸς μὲν ποσότητος

a Quidam artis periti afferunt Αὐξήσεως definitionem repudiari, quòd sit communis τῷ ὕψει καὶ τοῖς τροποις.

b Διαφορὰ τοῦ ὕψους καὶ τῆς αὐξήσεως.

copiâ quâdam ſubſiſtit: Eſtque Αὔξησις, ut rem ſummatim complectar, earum omnium particularum quæ rebus ipſis continentur, & locorum (*propoſitæ quæſtionis*) confirmationi commoratione robur afferens, complementum: hoc ab argumento, & probatione diſſidens, quòd hæc quæſtioni probandæ adhibeantur,

Deſiderantur multa.

Copioſiſſimè, tanquam pelagus quoddam, in apertam & porrectam, multis in locis, diffunditur magnitudinem. Unde credo, in Oratione, hic quidem Orator, quippe affectibus concitatior, ignei vigoris multum retinet, nec non animoſæ & inflammatæ concitationis. Ille verò in amplitudine & majeſtate conſiſtens, non quidem friget, ſed neque, chariſſime *Terentiane*, tam volubilis eſt & contortus (ut mihi quidem videtur) in nonnullis aliis, quàm in iſtis. *Hæc* verò dico, quatenus etiam nobis ut *Græcis hominibus* de iſtis aliqua permittitur cognitio & judicium. Atque *Cicero* ipſe à *Demoſthene* quoad magnitudinem differt: hujus enim ſublimitas brevis & conciſa eſt majori ex parte: *Ciceronis* verò fuſior & copioſior: Et noſter, quod vi, celeritate, item robore & vehementiâ veluti incendat, rapiátque ſimul *obvia* quæque, procelloſo cuidam turbini, aut fulmini commodè aſſimilari poſſit. *Cicero* autem, mea quidem ſententia, ceu ingens quoddam incendium undique depaſcitur et

ο τε αὐξήσεως ὄρος.

d Addo ἡ δὲ αὔξησις, nihil est aliud quàm exaggerata ratiocinatio, sive, ut loquitur Cicer. in Partitionibus, gravior quædam affirmatio, quæ motu animorum conciliet in dicendo fidem: Estque Oratoris propria. ut contrà, ἡ πίστις καὶ ἡ διὰ πίστεως ἀπόδειξις muda est probatio & demonstratio rei. Estque Dialectici propria.

e Alludit ad illud Ciceronis

logium, Dives Ciceronis lingua. Quid verò Cicerone largius, quem extra omnem ingenii aleam positum admiratur Plinius? Vide Cæl. Rhod. Antiq. lect. lib. 25. c. 3. de Ciceronianæ oratonis virtutibus. Quæ aquarum fluenta adeò exuberant? Quod elazus immodestè spatiosus? &c. a Sublimis & constructus Demosthenis. Cicero verò fusus in hunc συγχεῖται τὸν locum audiendus est Fab. Inst. lib. 10. c. 1. Et ipse Cicero de se & Demosthene modestissimè scribens: Vides, inquis, illum multa perficere, nos nulla tonari, illum posse, nos velle quæcunque modo causa postulet dicere.

nia, & sursùm volvitur, multam & constantem semper retinens inflammandi vim: alibi tamen aliter apud ipsum distributam, continuatione verò & successione nutritam. Sed de his vos demum ipsi meliùs judicare potestis. *Demosthenicæ* porrò, & sublimi orationi datur commodè locus, tum in ipsis exaggerationibus grandioribus, tum in vehementioribus perturbationibus, adeóque quotiescunque auditorem perterrefacere necesse est: fusæ contrà orationi, ubi perfundendus seu fovendus, *tanquam infusione quâdam auditor*: locorum enim tractationibus, perorationibus item majori ex parte, digressionibus, enarrationibus omnibus, demonstrationibus, historiis, & physicis tractationibus, & non paucis aliis partibus, apta & congrua oratio fusior & copiosior.

Sect. II.

Quòd porrò *Plato* (redeo enim) fine spiritu & leni quodam fluens agmine, nihilominùs grandescit, si legeris quæ in Politico continentur, typum non ignoras. *Prudentiæ* (inquit) *& virtutis rudes, sed qui conviviis, epulis & id genus aliis intersunt, quotidie deorsum* (uti videtur) *feruntur: Atq; ita per* omnem *errant vitam: Ad veritatem verò sursum nec aspexerunt unquam, nec attracti sunt; neque solidam puramq; voluptatem gustârunt: sed pecudum instar deorsum semper intuentes,*

ἢ ἀνειλεῖται, πολὺ ἔχων καὶ ὑπόμονον ἀεὶ τὸ κρῖον διαλλαττόμενον ἄλλοτ' ἄλλως ἐν αὐτῷ, καὶ κατ' ἀναδοχὰς ἀναζεφόμενον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑμεῖς ἂν ἄμεινον ὑπεκείνοιτε. Καιρὸς δὲ τῆς Δημοσθενικῆς μὲν ὕψους, καὶ ὑπερτεταμένης, ἔν τε τοῖς δεινώσεσι καὶ τοῖς σφοδροῖς πάθεσι, καὶ ἔνθα δεῖ τὸν ἀκροατὴν τὸ ζωόλον ὑπολῆξαι· τῆς δὲ κύσεως, ὅτε χρὴ καταπλῆσαι. τοπηρείας δὲ, καὶ ὑπολόγοις καὶ τὸ πλέον, καὶ παρεκβάσεσι, καὶ τοῖς φερεπνοῖς ἅπασι, καὶ ὑπαγωγικοῖς, ἰσοείας δὲ, καὶ φυσιολογίας, καὶ ὀλίγοις ἄλλοις μέρεσιν ἁρμόσει.

b Demosthenicæ & sublimi orationi quando sit locus.
c διαχέαι dixit Hermog.
d κοινοῖς τόποις. Aphth.

ια.

Ὅτι μέντοι ὁ Πλάτων (ὑπαίθριμι γάρ) κριμάτι τινὶ ἀλόφρητι βίων ὕδλην ἦθος μεμελάνευται, ἀνεγνωκὼς τὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ, τὸν τύπον ἐκ ἀγροεῖς. Οἱ ἄρα φερενήσεως, φησὶ, καὶ ἀρετῆς ἄπειροι, διωχέαις δὲ, καὶ τοῖς τοιούτοις ἀεὶ ζωθέντες, κάτω, ὡς ἔοικε, φέρονται, καὶ ταύτῃ πλανῶνται διὰ βίου. θεῶν δὲ τὸ ἀληθὲς ἄνω ὅτ' ἀνέβλεψαν πώποτε, ὅτ' ἀνηνύχθησαν, οὐδὲ βεβαίως καθαρᾶς ἡδονῆς ἐγεύσαντο, ἀλλὰ βοσκημάτων δίκην κάτω ἀεὶ βλέποντες, καὶ

oculos in terram mensasq; deflectentes, pascuntur, sese implentes pabulo, & salientes, atque hujus generis plura consequendi cupiditate calcitrantes, & cornibus ferreis & unguliis se invicem petentes, ad necem ab insatiabili illâ cupiditate miserè pereunt. Ostendit nobis vir ille, si modò prorsùs negligere noluerimus, præter ea quæ diximus, aliam quoque viam esse ad sublimia tendentem: qualis verò, & quænam hæc? Magnorum *nempe* qui ante nos scripserunt Auctorum, poëtarúmque imitatio & æmulatio: Et hunc quidem, ô charissime, firmiter teneamus scopum. Multi enim alieno ceu divino spiritu afflati, rapiuntur, eodem prorsùs modo, quo fama est, Pythiam *Apollinis Sacerdotem* tripodi admotam corripi: Vbi, ut perhibent, hiatus quidam est terræ, vaporem inde aurámque exhalans divinam, factámque Deo plenam, numinis instinctu (*consulentibus*) responsa dare, & oracula reddere: sic ab illis priscorum magnis ingeniis, in animos imitantium ipsos, tanquam ex sacris ostiis rivi quidam feruntur, à quibus afflati etiam, qui, suâpte naturâ, non isto Phœbeo aguntur furore, aliorum magnitudine impulsi concitantur, rapiuntúrq; simul. Solus *Herodotus* valdè fuit *Homericus*, ante ipsum quoque *Stesichorus* & *Archilochus*, sed omnium hujus Poëtæ studiosissimus imitator fuit *Plato*, ab illis *Homericis* laticibus ad se seductos rivos quamplurimos transferens.

κυμφότες εἰς γῆν, καὶ εἰς τραπέζας, βόσκοντα τὰ χερταζόμενοι, καὶ ὀχλοῦντες. καὶ ἕνεκα τούτων πλεονεξίας λαμπζοντες, καὶ κυείσσοντες ἀλλήλους σιδηρᾶς ὑφέρσι, καὶ ὀπλαῖς, ἀποπνυόμενοι δὲ ἀσωλησίαν. Ἐνδείκνυται δ' ἡμῖν ἔσω ὁ ἀνὴρ, εἰ βυλοίμεθα μὴ καταλιμπάνειν, ὡς καὶ ἄλλη τις ὁδὸς ἐπὶ τὰ εἰρημένα ὁδὸς ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τείνει, πία ἢ καὶ τίς αὕτη; [a] ἡ σφῶ [b] ἐμπεσοῦσα μεγάλων συγγραφέων καὶ πιστῶν μιμήσις τε, καὶ ζήλωσις. καὶ τούτῳ γε, φίλτατε, ἀφιξ ἐχόμεθα τῶν ἔσω. [c] πολλοὶ γὰ ἀλλοτείων θεσφορημένων ἐνθυμηθέντες τὸν αὐτὸν τύπον, [d] ὃν καὶ τιὰ Πυθίαν λόγον ἔχει τρίποδι πλησιάζουσαν, ἔνθα [e] ῥῆγμά ὅτι γῆς ἀναπέον, ἐς φρέαρ σιν, ἀτμὸν ἔνθεον αὐτόθεν, καὶ ἐγκύμονας τῆς δυνάμεως κατασκιδνᾶσι δυνάμεως πνεύματα τινα χρησμῳδεῖν καὶ ἐπίφροσιν. ὕπως [f] ἀπὸ τῆς τῶν ἀρχαίων μεγαλοφυΐας εἰς τὰ τῶν ζηλούντων ἐκείνους ψυχὰς, ὡς ἀπὸ ἱερᾶς τομίας, ἀπόῤῥοιαί τινες φέρονται, ὑφ' ὧν ἐπιπνεόμενοι καὶ οἱ μὴ λίαν φοιβασικοὶ, τῷ ἑτέρων ἐνθουσιῶσι μᾶλλον. μόνος [g] Ἡσίοδος ἀκμαστὸς ἐκμάντος ἐγένετο. [h] Στησίχορος ἐπ δεύτερος, ἆ, ἔ, Ἀρχίλοχος. πάντων δὲ τούτων μάλιστα ὁ Πλάτων, ἀπὸ τῆς Ὁμήρου ἐκείνου πάμπολος εἰς αὐτὸν ῥυείσης ὅσης πηγῆς ἀπεκ-

περὶ Μιμήσεως.

a ἄθεον συμβάλλει θεὸς τὸ ὕψος ἡ μεγάλων συγγραφέων μίμησις.

b Ἐπιχείρημα.

c Ἐπιχείρηματος ἐξασία ἀπὸ τῆς ὁμοίου.

d τῆς πρόγματος ἀφήγησις.

e Ἀπόδοσις.

f Nova illustratio, sive Metaphora ἀπὸ τῆς παραδείγματος ἐξασίας.

g Poëta Lyricus Doricâ linguâ plures libros scripsit. Vide Suidam.

h Hujus Poëtæ versus citantur aliquoties apud Stobæum & Athenæum. Apud Stobæum, Athenæum, & passim in Græcorum scholiis citatur. Iambici carminis Auctorem facit Horat. in Arte.

rens. Et fortè hæc ſubjectis exemplis demonſtranda forent, niſi qui τὰ ἐν' ἰνδὸς ἢ οἱ περὶ Αμμώνιον ſelegerunt & enarrarunt, literis prodidiſſent. Factum porrò hoc non eſt cenſendum furtum, ſed tanquam ab honeſtis & præclaris moribus aut figmentis, aut operibus efficta expreſſaque forma. Neque etiam philoſophiæ dogmatibus tanta immiſcere videtur mihi, & ad poëticas materias ſubinde collabi, & phraſes: Niſi Hercle *quum* de primis toto animo cum *Homero*, tanquam novus antagoniſta cum eo qui jam fuerit omnibus admirationi, fortè quidem contentioſiùs veluti haſtâ certans, non tamen incaſſùm, ſtrenuè pugnare inſtituit: Utilis enim, juxta *Heſiodi* ſententiam, contentio mortalibus hæc eſt: & reverà præclarum hoc, & victoriâ digniſſimum, pro gloria certamen & præmium, quippe in quo à majoribus vinci non ſit inglorium.

Sect. 12.

VTile igitur & præclarum, quando molimur aliquid quod ſublimitatem & majeſtatem requirat, animis noſtris fingere, quomodo (ſi fortè contigiſſet) idem hoc *Homerus* dixiſſet, quomodo *Plato* aut *Demoſthenes* grande effeciſſent, aut in hiſtoria *Thucydides*. Illæ enim in imitationis negotio occurrentes nobis, ac veluti prælucentes perſonæ, animos noſtros quodammodo efferent tollentq; ſurſum,

ad

λοιάδωρ. καὶ ἴσως ἡμῖν ἀποδείξεων ἕξει. μὴ τὸ * ἐν Ἰνδοῖς καὶ οἱ περὶ Λιμώνιον ἐπλέοντες ἀνέγραψαν. ἔστι δ' ὑψηλὸν τὸ περιγραφικόν, ἀλλ' ὡς ἀπὸ καλῶν ἠθῶν, ἢ πλασμάτων, ἀνωμαλημάτων ἀποτύπωσις. καὶ εἰ δ' ἂν ἐμβιβάσαι μοι δοκεῖ [b] τηλικαῦτά τινα τοῖς τῆς φιλοσοφίας δόγμασι, καὶ εἰς ποιητικὰς ὕλας πολλαχοῦ ξυνεκβῆναι, καὶ φράσεις, εἰ μὴ περὶ περιττῶν νῦν Δία παντὶ δυμῷ περὶς Ὅμηρον, ὡς ἀνταγωνιστὴς νέος περὶς ἤδη τεθαυμασμένον, ἴσως ἂν φιλονεικότερον, καὶ οἱονεὶ παλαιστικώτερον, καὶ ἀναφελῶς δ' ὅμως, διαιτήσαιτο. [c] ἀγαθὸν γὰρ, * καὶ τὸν Ἡσίοδον, ἔστιν ἡδὲ βεβοῖσι. καὶ τῷ ὄντι καλὸς ὁ, καὶ ἀξιονικότατος ἐπὶ πᾶσι ἀγὼν † καὶ σκοπὸς, ἐν ᾧ καὶ τὸ πταῖσαι τῶν περιφανῶν, οὐκ ἀνεξόν.

a πόθεν καὶ τί ἡ μίμησις.

b Tanta, tam magna. aliàs σμικρὰ ὅσα, tantula.

c Laudabile studium, & certamen imitationis.

* ἐν τοῖς Ἔργοις, καὶ Ἡμέραις.

ιβ.

Ὅτι δὲ [d] καὶ ἡμᾶς πρὸς ἃ ἂν διαπονῶμεν ὑψηγορίας τι καὶ μεγαλοφροσύνης διδοίμεν, καλὸν [e] ἀναπλάττεσθαι ταῖς ψυχαῖς, πῶς ἂν τύχοι, ταυτὸ τοῦτ' Ὅμηρος εἶπεν, πῶς δ' ὁ Πλάτων, ἢ Δημοσθένης ὕψωσαν, ἢ ὁ ἱστορικὸς Θουκυδίδης. προαπτόντα γὰρ ἡμῶν τι ζῆλον οἰκεῖα τὰ μέγιστα, καὶ οὐ διαφθείροντα, τὰς ψυχὰς ἀνοίσει πως πρὸς τὰ ἀνειδω-

d Precepta quoad imitationem omnibus qui scripturi sunt observanda tria.

e Cicero pro Milone, fingite animis, liberæ enim sunt cogitationes.

ad rerum imagines & simulachra, adumbrant
informantésque versus: sed magis etiam, si illu
quoque cogitatione delineatum proponam
quisque sibi, quomodo hoc ipsum quod à n
dicitur, præsens *Homerus* audire posset, a
Demosthenes, aut quomodo super hoc ipsi a
fecti fuissent. Reverà enim illud decus ma
mum, & quod palmarum loco ducendum, ta
operum suorum constituere judicium & the
trum; nec non apud tantos heroas arbitros &
testes pro scriptis causam dicere, eadémque i
lorum judicio citra omnem jocum subjicer
Istis adhuc *omnibus* hoc ad incitandum effic
cius erit, si nempe addideris, quomodo hæc
in lucem dedero quod me sequetur sæculu
excepturum sit. Si quis verò inde metuat, n
quid quod vitæ suæ tempus excedat, profera
necesse est quæ istius *hominis* animo concip
entur, quippe imperfecta & cæca tanquam ab
ortivum fœtum supprimi & extingui, quo
immatura & infrugifera illa famæ & nomin
apud posteros celebritatis tempus non attin
gant.

Sect. 13.

AMplitudinem, magniloquentiam, & co
tentionem præter ea, ô adolescens, ma
mè efficiunt phantasiæ, quas vocant nonn
εἰσδυομένας, *interiores* formarum fictiones &
præsentationes. Vulgò enim phantasia defi

εἰδωλοποιίαν μέγα. Ἐπ' ἐμοῦ μᾶλλον, εἰ
ἐμπεσοῦμαι τῇ δεινότητι συντονώτερον, πῶς
ἂν τόδε τι τῶν ἐμοῦ λεγομένων παρὰ Ὁμή-
ρου ἔπαινον, ἢ Θουκυδίδους, ἢ πῶς ἂν ἐπὶ τούτῳ
μετενεχθείην. τῷ γὰρ ὄντι μέγα τὸ ἀγώνισμα,
μιμεῖσθαι δυνατὸν τοῖς ἰδίοις λόγοις ἐκείνων,
καὶ δέεσθαι, καὶ ἐν παλαίουσι πρᾶσι, καὶ
παῖσι τ', καὶ μάρτυσιν ἐντυγχάνειν τοῖς γεγραμ-
μένοις ἐνθυμίοις, καὶ μὴ παίζειν. Πλέον δὲ τού-
των παρέχεται κόσμον, εἰ φαντασίαις, πῶς ἂν
ἐμοὶ ταῦτα γράφαντο ὁ μὲν ἐμὲ πᾶς ἀκούσειεν αἰών.
εἰ δέ τις αὐτόθεν φοβοῖτο, μὴ
τοῖς βίοις καὶ χρόνοις ἀπόχρωσι τὰ ἐκφήνασθαι,
ἀναγκαῖα καὶ τὰ συλλαμβανόμενα ὑπὸ τῆς τέ-
τε ψυχῆς ἀτελῆ καὶ πτελά, ὥσπερ ἀμβλύνεσθαι
φῶς ἐκ ὑστεροφημίας ἄλλης μὴ τελεσφορήσαντος
χρόνου.

ιγ.

Ὄγκε, καὶ μεγαλοφροσύνης, καὶ ἀγῶνος
ἐπὶ τούτοις, ὦ νεανία, καὶ αἱ φαντασίαι
παρασκευαστικώτατοι εἰδωλοποιίας αὐτὰς ἔνιοι
λέγουσι. καλεῖται, μὲν γὰρ κοινῶς φαντασία,

ἐκφαντασίας. a Cic. lib. 1. Epist. ad Atticum Ἀγῶνα interpretatur contentionem seu contentionis studium. d Καὶ αἱ φαντασίαι, quas Græci phantasias vocant, nos sanè visiones appellamus, per quas imagines rerum absentium ita repræsentantur animo, ut eas cernere oculis, ac præsentes habere videamur. Quint. lib. 6. c. 2. Cic. in Lucullo visum impressum. Efficiuntque, ait, quam τύπωσιν ἐν ψυχῇ desiderant.

παῖ

tur quælibet notio mentísque conceptus, generandæ & procreandæ orationis vim habens, quomodocunque rem exhibens: sed peculiari significatione in istis hoc nomen obtinuit: quum scilicet ea quæ dicis, ab enthousiasmo & commoratione *quâdam vehementiori* cernere videris, *eademq;* auditoribus ob oculos ponis. Nec verò te lateat aliud velle Rhetoricam, aliud Poëticam phantasiam: ac in poësi phantasiæ finem esse Terrorem & Consternationem; In prosa autem evidentiam: utraque tamen hoc ipsum requirit, nempe commotionem. * *O mater, obsecro te, ne mihi immiseris*

Sanguinolentas puellas, & serpentibus horridas: Ipsæ enim jam propiùs me impetunt. Et, *Heu mihi! interficiet me, quônam fugiam?*

Hîc ipse Poëta non videbat furias: Attamen spectrum expressit quod propemodum ut cernerent auditores effecit. In his igitur duabus, furoris nempe & amoris, perturbationibus tragicè exprimendis & amplificandis laboriosissimus est *Euripides*, & in iisdem (siquibus in aliis nescio) fœlicissimus, quinetiam ad prorumpendum in alias phantasias non inaudax: licèt suâpte naturâ minimè sit sublimis: Attamen hanc suam ipsius naturam ingeniúmque tragicum esse cogit, & præter quævis alia in Magnitudine, ut hîc illud Poëtæ usurpemus, *Et latera & lumbos hic sævo verbere caudæ*

Excitat ad pugnam, totam dum colligit iram.

Pha-

[1] ...σῦ [b] ἐνόημα λόγῳ ἡμιπτικὸν ὑποστρῶσαι πυκνότητι. [2] ἰδίως δ' ἐπὶ τούτων μεταβαίνειν τὸ νόημα, ὅταν ἀπὸ λόγου, ὡς ἐνθουσιασμοῦ καὶ πάθους βλέπειν δοκῇς, καὶ ὡς ὄψιν παθεῖν τοῖς ἀκούουσιν. [4] ὡς δ' ἕτερόν τι ἡ ῥητορικὴ φαντασία βούλεται, καὶ ἕτερον ἡ τῶν ποιητῶν, οὐκ ἀγνοεῖ σχεδὸν ὅτι τὸ μὲν ἐν ποιήσει τέλος ἔκπληξις, τῆς δ' ἐν λόγοις ἐναργείας. ἀμφότερα δ' ὅμως ταῦτ' ἐπιζητοῦσι τὰ συγκεκινημένα.

[d 5] * Ὦ μή τις ἐκπλήσσοι σε μηδ' ὑποπτήσσοι μου
Τὰς αἱματωπὰς καὶ δρακοντώδεις κόρας.

[e] Αὐτὰ γὰρ αὐτὰ πλησίον θεᾶσθαί μου,
καὶ,
Οἴμοι, κτανεῖν με ποῖ φύγω;

Ὁ δὲ ποιητὴς αὐτὸς οὐκ εἶδεν ἐφαντάσθη, μικρὸν δεῖν διεσπάσθαι καὶ τὸν ἀκούοντα ἀνάγκασεν. ἔστι μὲν οὖν φιλοπονώτατος ὁ Εὐριπίδης δύο ταυτὶ πάθη, μανίας τε, καὶ ἔρωτος ἐπεξεργάσασθαι, καὶ τούτοις, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τισιν ἑτέροις, ὅπου χρὴ τὸ μὲν ἀλλὰ καὶ δεῖ ἄλλως ἐπιτίθεσθαι φαντασίαις οὐκ ἀτολμότατος. ἔπεστι γέ τι μεγαλοφυὲς ὢν, ὅμως πρὸς αὐτὸς αὐτῷ φύσιν ἐν πολλοῖς ἡμῖν τεχνικῶς ἀναγκάσαι, καὶ παρ' ἔκστασιν ἐπὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς, ὡς ὁ ποιητὴς,

[* 2] Οὐρῇ δ' ἅλις ἔτι καὶ ἰχὼρ ἀμφοτέρωθεν
Μάστακι, τὸν δ' αὐτὸν ἐποχεύνει μαχάων.

b *Verbâ*, prævisam rem non invita sequentur. Cic. ex inventione rerum & cognitione efflorescat & redundet, oportet oratio, &c.

* Εὐριπίδ. ἐν Ὀρέστῃ.

d τῆς φαντασίας εἶδη.

e Vide Ciceronem Academicarum quæst. lib. 4. textu 157. Incede, Incede, adsunt, meme expetũt, &c. Vide locum. Et Seneca in Herc. furente, Cinxere tenebræ: Phœbus obscuro meat sine nube vultu. Quis diem retrò fugat? &c.

* Ἰλιάδ. υ. 2 ἔγχει κε πόλλησιν accommodatĩ, quos ex Il. υ. ad Cæsarem transtulit Lucanus lib. 1. Inde mortis solvit belli, &c.

Phaëtonti igitur tradens habenas Sol, *sic loquitur apud ipsum; Age jam, nêve Libycum athera ingressus, Temperationem enim undam habens quâ rotarum curvaturas Infra aspergat.* Deinde in sequentibus. *Vade ad septem Pleiadas cursum dirigens. Hæc quum audivisset, corripuit habenas: Percusso autem latere pennigerorum currum. Dimisit* equas: *hæ verò volabant ad cœli juga. Pater autem ponè dorso Sirij conscenso Equitabat, monens filium, in eam partem dirige: modò huc flectebat currum, modò illuc.*

Annon diceres animam scribentis conscendere currum, ejusdémque periculi sociam cum velocibus equis, volucrem quoque factam convolare? Neque enim nisi cum iis, quæ in cœlis facta narrantur, pariter currens *anima* ferretur, talia finxisset expressissétque unquam: hujus generis censentur illa apud eundem in *Cassandra: Verùm, ô Bellicosi Troës. Æschylum* quoque in phantasiis verè heroïcis audacem esse, argumento sunt illa, *in tragœdia quæ inscribitur* septem ad *Thebas*, apud ipsum:

Viri (inquit) *septem strenui turmarum ductores, Tauros mactantes ad scutum cujus nigrum est manubrium. Et concingentes manibus taurinum sanguinem, Martem, Bellonam, & sanguinarium* METUM *sanctè jurârunt.* In propriam ipsorum sine commiseratione mortem invicem conjurati: Quum porrò rudes inter-

γῆν φλέξοντι δεδοικὼς τὰς ἡνίας ὁ Ζεύς,
Ἔλαχε, φησὶν Ἀλκυὼν αἰδὴρ εἰσβαλὼν,
Κεῖσαι γὰρ ὑγρὰν ἐν ἔχων ἀφίδας ὧν
Κάτω δίεισι, φησὶν. ἐξῆς δ'
Τεὶ δ' ἐρ' ἑπτὰ [b] Πλειάδων ἔχων δρόμον.
Τοσαῦτ' ἀκούσας [c] εἶτ' ἐμάρψεν ἡνίας.
Κρούσας γὰρ πλευρὰς πτερωφόρων ὠκυπόδων,
Μέθηκεν. αἱ δ' ἔπαρτ' ἐν αἰθέρ' πτυχάς.
Πατὴρ δ' ὅπως ναῦται χειρὸς βεβὼς
Γνώσοι παῖδα νεοδμῆ, ἐκεῖσ' ἔλα.
* [c] Τῇ ῥ' ἔσῃρ' ἅρμα, τῇ δε.

[a] ἐν ἂν εἴποις [d] ὅτι ἡ ψυχὴ τῦ γεφύροντ@ συμβαίνει τῷ ἅρματ@, ἢ συγκινδυνεύει τοῖς ἵπποις ζωπερᾶται; ἃ γὰρ ἂν, εἰ μὴ τοῖς θείοις ἐκείνοις ἔργοις ἐνσωματοῦται ἐφέρετο, ταῦτ' ἂν ποτε ἐφαντάζετ'. ἔοικε δὲ τὰ ὑπὸ τ' ἀνάνδρας αἰτίᾳ,

Ἀλλ' ὦ φίλιπποι Τρῶες,

τῦ δ' Αἰσχύλ φαντασίας ὑπολαμβάν@ ἡρωϊκὰς, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τὰ ὑπὸ Θήβας πρὸ αὐτῆς,

Ἄνδρες (φησὶν) ἑπτὰ θοῦροι λοχαγέται,
Ταυροσφαγοῦντες εἰς μελάν λίτρον σάκ@,
Καὶ θιγγάνοντες χερὸς ταυρείᾳ φόνῳ,
Κρεῖ τ', Ἐνυὼ, καὶ φιλαίματον θόρον
Ὄρκωμότησαν,

ἴδιον αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους δίκαιον ὄμν@ ζωπυροῦσι θάνατον. ἐπὶ τοῦτο μόνον ἀναπτήσας, καὶ

b Ἑπτάπορ@ πλειὰς dicitur in Oreste, quòd Pleias septem stellis constet.

c πρὸς ἡνίας συλλαμβάνουσ@ σπουδὴν & studium expressit his verbis Ovid. Metamorph. 2. Ille levem juvenilis corpore currum, &c. loci conferendi.

* ἴσως, τῇδε τρέφ.

d Sensus. Diceres utique poëtam eodem vectum curru cælestes illos tractus & vastitates tum lustrasse, tum horruisse simul cum Phaetonte periclitatum.

a Ἡρωϊκώτατα τὰ Αἰσχύλ φαντάσματα.

interdum & inculcas hirtásque sententias usi
părit, seipsum tamen *Euripides* illis quoq
ambitione quâdam adjungit periculis. Ver
gratiâ, apud *Æschylum* mirum in modum,
præter expectationem, regia Lycurgi non ali
ter quàm si esset *Dionysii* celebritas, concitat
furítque. *Insanit jam domus, bacchantur tect*
Idem hoc *Euripides* aliter, additâ insuper su
vitate, pronuntiavit: *Totus Bacchantibus a*
sonuit mons. Sophocles autem in *Oedipo* mori
ente & seipsum, cum prodigiosâ quâdam tem
pestate, sepeliente, rerum imaginibus conci
piendis summè excelluit, nec non in *Græcorum*
discessu. Deinde quum *Achilles* ad sepulchrum
solventibus *Græcis* apparet: quod visum nesci
an aliquis evidentiùs repræsentârit *Simonide*
Exempla apponere omnia non possumus. Ca
terùm quæ apud Poëtas reperiuntur, fabulo
siores continent, & modum omnem, uti dice
bam, fidémque superantes casus. Quod ver
in Rhetoricâ phantasiâ præstantissimum sem
per efficacitas est & insita veritas: Contrà
grâves & alienæ digressiones, si oratio fueri
poëtica & fabulosum figmentum, & ad quod
vis absurdum deficiens; scilicèt id factitan
hodiè qui periti & eloquentes apud nos Ora
tores volunt haberi: *nempe* tanquam Tragi
vident furias. Nec illud boni illi animadvertu
possunt, *Orestem*, quum ita loqueretur, *Mitt*
qua una mearum erinnyum. medium me com
plecteri

καὶ οἱονεὶ παρεισδεῖς τὰς ἐννοίας, καὶ ἀμαλάκτους φέρον-
τος, ὅμως ἑαυτὸν ὁ Εὐριπίδης κἀκείνοις κατὰ
φιλοτιμίαν τοῖς κινδυνίοις ἐπιβιβάζει. [b] καὶ τυφλὸν
μὲν Αἰσχύλῳ παραδόξως τὸν τῆς Λυκούργου βασιλείαν καὶ
τὴν ὑπερφάνειαν ἡ Διανύσου θεοφορεῖται,

Ἐνθουσιᾷ δὴ δῶμα, βακχεύει στέγη.

ὁ δ' Εὐριπίδης τὸ αὐτὸ τοῦθ' ἑτέρως ἐρημίαν ἐξεφώ-
νησε,

Πᾶν δ' ξυνεβάκχευεν ὄρος.

ἄκρως δὲ καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐπὶ τοῦ δήποτε Οἰδίπου,
καὶ ἑαυτὸν μὲν θεσπεσίας πρὸς θάτερον παραστή-
σας, καὶ καθ' ὑπερβολὴν τῆς ἐλλείψεως, ἔπειτ' Ἀχιλ-
λέως ἀναφανομένου τοῖς ἀναγομένοις ὑπὲρ τοῦ τάφου.
μῶν οἶδ' εἴ τις ὄψιν ἐναργέστερον εἰδωλοποίησε
Σιμωνίδου. πάντα δ' ἀμήχανον ἀφηγήσεως, ἅμιλλα
ἀλλὰ τὸ μὲν ἀφελὲς τοῖς παλαιοῖς μυθικωτέραν ἔχει
τὴν ὑπόκρισιν, [b] ὡς ἔφην, καὶ πάντη τὸ πιθανὸν ὑπεραί-
ρεσαν. [c] τῆς δὲ ῥητορικῆς φαντασίας, κάλλιστον ἀεὶ τὸ
ἔμπρακτον, καὶ ἐναλήθες. δεινοὶ δὲ καὶ [c] ἔκφυλοι καὶ
[d] ἀβλαβεῖς, πλὴν ἂν ᾖ [e] πολιτικὸν τὸ [f] λόγου, καὶ μυ-
θοῦντες τὸ πλάσμα, καὶ ἐς πᾶν παρασκήπτον τὸ ἀληθέ-
στατον. ὡς ἦν νὴ Δία καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς δεινοὶ ῥήτορες, κα-
θάπερ οἱ βαγῳδοὶ, βλέπουσιν εἰρωνείας. καὶ διὰ τοῦτο
μανθάνειν οἱ γνησιώτατοι δυνάμενοι, ὅτι ὁ λέγων Ὀρέστης,

Μέδειε, μὴ ἔσω σὴν ἐμὴν εἰρωνείαν.

b Æschyli locum cum Euripidis loco comparatus.

c Locus est hic Oedip. Colon. ubi nuncius introducitur mortis Oedipi aliquis è comitatu Theseï, qui iamiam absorbendo terræ hiatu adsuerat Oedipo. Tota illa dictio legenda cuius initium est, ταῦτ' ὄζειν ἤδη καὶ ποθεινὰ μέσοις ῥέπον, &c.

a Scilicèt φαντασιῶν ἀφηγήματα.

b Suprà, nempe in hâc eâdem sectione ὑπὲρ ἐν ποιήσει τὸ λόγου ὄζειν ἢ ἔκπληξις : & quod hîc ἔμπρακτον καὶ ἐναλήθες, citato loco ἐν λόγοις ἐνάργειαν dixit. τὸ ἔμπρακτον Cic. in or. de petit. Cons. dicitur efficacitas.

c Ἔκφυλοι παρεκβάσεις. ἡ δὲ παρέκβασις καὶ παρεκβατικὸς λόγος, ad causæ utilitatem excurrens oratio est Fabio. e suprà γνησιωτικὸν τοῦ λόγου, efficiens ad verbum fermè dixit Cic. Quod honestas actiones affert & efficit.

d efficiens dici potest.

plecteris, ut in tartarum præcipites: hæc videri ſibi videre quòd inſaniret. Quæ igitur vis Rhetoricæ phantaſiæ? *nempe hæc* quòd multa etiam alia tum ad contentionem, tum ad concitationem comparata inſuper afferat. Immixta porrò argumentationibus ipſum ſpectantibus negotiũ, non flectit tantùm & allicit, ſed etiam ſubigit auditorem. *Quòd ſi quis* (ait Orator) *derepentè clamorem audiverit ante forum judiciale, deinde dixerit quiſpiam apertum eſſe carcerem: captivos autem fugere; Nullus, quamlibet ſenex aut juvenis, nullus tam negligens & incurioſus reperietur, qui pro virili non accurrat ad auxilium: ſi quis prodiens dixerit, nec facta fuerit illi dicendi poteſtas, confeſtim obrnatur & pereat neceſſe eſt.* Sic ſanè etiam *Hyperides*, quum ſervos poſt cladem apud *Chæroneam* acceptam libertate donaviſſet, *Hoc ſcitum*, inquit, *non rogavit Orator, ſed Charonenſes pugna tulit impetravitq;*. Dum enim rem adſtruit argumentis, ſimul quoque phantaſiæ fecit locum. Quocirca etiam perſuadendi terminum ſumptione tranſcẽdit. Naturâ autem quodammodo in his omnibus quod potius & præſtantius eſt ſemper audimus. Quò fit ut a demonſtratione ad id quod in phantaſia terribile eſt, quo res ipſa *ceu* ſplendore & lumine circumfuſa occultatur, diſtrahamur. Nec ſine cauſa ita afficimur: De duobus enim compoſitis & coëuntibus in unum, ſemper quod eſt potius

Μέσον μ' ὀχμάζεις, ὡς βάλῃς εἰς πάρτεχον, φαντάζεται ταῦθ' ὅτι μαίνεται. τί δὲ ἡ ῥητορικὴ φαντασία δύναται; ἢ πολλὰ μὲν ἴσως καὶ ἄλλα τοῖς λόγοις ἐναγώνια, καὶ ἐμπαθῆ συγκυκᾶν φέρειν· κατακιρναμένη μέντοι ταῖς περιληπτικαῖς ἐπιχειρήσεσιν, ἐκ πείθει τὸν ἀκροατὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ δουλοῦται. Καὶ μὴν εἴ τις, φησὶν, αὐτίκα δὴ μάλα κραυγῆς ἀκούσεται πρὸ τῶν δικαστηρίων, εἶτ' εἴποι τις, ὡς ἀνέῳκται τὸ δεσμωτήριον, οἱ δὲ δεσμῶται φεύγουσιν, ἅπαντες ἅμα ἔτε γέρων, ἔτι νέος ὀλίγωρός ἐστιν, ὃς οὐχὶ βοηθήσει καθ' ὅσον δύναται. εἰ δέ τις εἴποι παρελθὼν, ὡς ὁ τούτου ἀφεὶς ἔτος ἐστὶν, ἅδε λόγου τυχών, πῶς ἂν ἀπόλοιτο. ὡς νὴ Δία καὶ ὁ Θρασύβουλος κατηγορούμενος, ἐπειδὴ τοὺς ἄλλους μὲν τῶν ἡττᾶν ἐλαθδέρους ἐψηφίσατο, τοῦτο τὸ ψήφισμα, εἶπεν, οὐχ ὁ ῥήτωρ ἔγραψεν, ἀλλ' ἡ ἐν [a] Χαιρωνείᾳ μάχη. ἅμα γὰρ τῷ πραγματικῷ ἐπιχειρεῖν ὁ ῥήτωρ, πεφάνταται. διὸ καὶ ἧττον πείθειν ἔοικε τῷ λήμματι. φύσει δέ πως ἐν τοῖς τοιούτοις ἅπασιν ἀεὶ τὸ κρεῖττον ἀκούομεν. ὅθεν ἀπὸ τῆς ἀποδεικτικῆς μεταλαμβάνομεν εἰς τὸ τῆς φαντασίας ἐπιπληκτικόν· ᾧ τὸ πραγματικὸν ἐγκρύπτεται μεταλαμβάνομενον. καὶ τοῦτ' οὐκ ἀπεικότως πάσχομεν. δυοῖν γὰρ ζωπατουμένοιν ὑφ' ἕν, ἀεὶ τὸ

f τυχεῖν λόγου dicuntur ij quibus dicendi facta potestas, καὶ ἐκ ἀκείτως ἀπαγόμενον.

a Victus est Baotiæ Atheniensium clade nobilitatus.

& præſtantius alterius vim contrahit, vendicátque ſibi. Atque hæc de ea quæ in ſententiis poſita eſt ſublimitate, & quæ ab animi magnitudine, vel ab imitatione, vel à phantaſia gignitur & proficiſcitur, *dicta* ſufficient.

SECT. 14.

ILlic *ſuprà in conſtitutione partium* τ῀ ὕψους, *tertius* porrò figuris pariter aſſignatus eſt locus: hæ namque, ut dixi, ſi adhibeantur & adornentur eo modo quo oportuit, non utique pars magnitudinis contemnenda fuerint. Verum enimvero, quum omnes nunc quidem exactè perſequi operoſum valdè ſit, imò infinitum, paucas ex his magnitudinem perficientes, propoſitæ quæſtionis adſtruendæ & confirmandæ cauſâ ideò percurrimus. *Demoſthenes* adminiſtratæ Reip. declarationem & demonſtrationẽ *talem* ſubjicit. Quis verò erat naturalis illius uſus? *nempe hic, Non errâſtis, ô viri Athenienſes, libertatis & ſalutis Græcorum cum periculo defenſione ſuſceptâ, habetis autem domeſtica hujus rei exempla. Neq; enim qui in Marathone* pugnârunt, *erraverunt, neq; qui ad Salaminem, neque qui ad Plataas: ſed tanquam derepentè à Deo inſpiratus, ac veluti afflatus Phœbi numine, quum per proceres Græciæ,* qui ſtrenue pugnantes occiderant in *Marathonia* pugna, *jurat exclamando, Non eſt quod deliqueritis, non per eos qui pro aliis in Marathone*

κρεῖττον εἰς [8 b] ἑαυτὸ τὴν πατέρα δύναμιν ἀπεκτᾷ. τοσαῦτα μὲν τὴν χρῆσιν ταῖς νοήσεις ὑφηλῶν, καὶ ὑπὸ μεγαλοφροσύνης, ἢ μιμήσεως, ἢ φαντασίας ἀπογλυκαινομένων ἀρκέσει.

[8 b] Hactenus prima pars, in qua de primo fonte actum, nec non de quibusdam veluti proprio tractatu particulis loco secundi fontis περὶ πάθους, de quo, seorsim dicturum se recepit Auctor. Iam de tertio fonte dicendum.

ιδ.

περὶ σχημάτων.

Αὐτόθι μήτοι, καὶ ὁ περὶ σχημάτων ἐμφερὴς τέτακται τόπος. καὶ γὰρ ταῦτ', ἂν ὄν δεῖ σκοπεῖσθαι τρόπον, ὡς ἔφην, οὐκ ἂν ἡ τυχοῦσα μυρίους εἴη μεῖς. ἐγὼ μὲν ἀλλ' ἐπεὶ τὸ πᾶν πλαγιάζομαι πολὺ ἔργον ἐν τῷ παρόντι, μᾶλλον δ' ἀσχολίαν, [c] ὀλίγα τούτων ὅσα μεγαληγορίας ἀποτελεσικὰ, τῷ πιστώσασθαι, τὸ προκείμενον ἕνεκα, καὶ δι' ὀλίγων. ἀποδείξειν ὁ Δημοσθένης ὑπὲρ τῆς πολιτευμάτων εἰσφέρει. πῖς δ' ἐν ἡ χρῆ φύσιν χρῆσις αὐτῆς; οὐχ ἡμάρτετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον [d] ἀναδεξάμενοι. ἔχετε γὰρ οἰκεῖα τότε παραδείγματα· οὐ γὰρ οἱ ἐν Μαραθῶνι ἤμυναν, οὐδ' οἱ ἐν Σαλαμῖνι, οὐδ' οἱ ἐν Πλαταιαῖς. ἀλλ' ἐπειδὴ καθάπερ ἐμπνεύσεις ἐξαίφνης ὑπὸ θεοῦ, καὶ οἱονεὶ φοιβόληπτος γενόμενος, τὸν τῆς ἀνοίας τῆς ἑλλάδος ὄρκον ἐξεφώνησεν, * οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι

[c] ὀλίγα σχήματα ὕψους ποιητικά.

[d] ἀναδέχομαι. Sic Plato de Rep. 2. ἐὰν οὖν τοῦτο ἡμῖν ἀναδεξώμεθα, suscepimus, aggressi sumus, Alibi κινδύνους ἀναδέχεσθαι, dixit Demost.

* ἐν τῷ περὶ στεφ.

periclitati sunt, Videtur, unâ illâ, jurisjurandi formâ & figurâ (quam hîc ego Apostrophen voco) majores divinis prosecutus honoribus, eos qui sic occubuissent, tanquam Deos per quos jurare oporteat producere: Iudicibus verò ipsis Demonstrationis naturâ in eximiam quandam sublimitatem, concitationem, atque in novi insigníque jurisjurandi dignitatem, & auctoritatem mutatâ, eorum qui illic antè occubuissent animum insinuare, simúlque medicatricem quandam, & propulsandis noxiis aptam in auditorum animos demittere orationem: ut elatos laudibus non minùs pugnâ contra *Philippum*, quàm victoriis, tum *Marathoniis*, tum *Salaminiis* exultandum & confidendum esse doceat: quibus omnibus, auditores figurato dicendi genere correptum ivit: quanquam non desunt qui *hujus* jurisjurandi semen apud *Eupolidem* inveniri asserant, *Non enim per meam ad Marathonem pugnam, Gaudeat quisquam eorum meum tristitiâ afficiet animum.* At quum quis jurat temerè & quomodocunque, non est magnum censendum: *jurare verò* ubi, quomodo, quibus convenit occasionibus & certo fine, *grandem demum efficit orationem*: sed in illo Poëtæ nihil est præter *simplex* juramentum, & quidem *conceptum* apud florentes nec ullâ indigentes consolatione *Athenienses*: Præterea, viros nequaquam faciens immortales juravit Poëta, ut illorum

virtute

σφηνηλωδίσαντας, φαίνεται δὲ ἐνδεῖς τῷ ὁμοπτῷ σχήματι (ὅπερ ἐνθάδε ἀποστροφὴν ἐγὼ καλῶ) τοὺς μὴ τοὺς γονεῖς ἀποδεικνύοντας, ὅτι δεῖ τοὺς ὅτους ἀποθανόντας ὡς θεοὺς ὀμνύναι παιδεύων· τοῖς δὲ κείνοις, τὸ μὴ ὀκνεῖν τοὺς σφηνηλωδισάντων ἐντιθεὶς φρόνημα, τῇ δὲ τῆς ἀποδείξεως φύσιν μεθιστὰς εἰς ὑπερβάλλον ὕψος, καὶ πάθος, καὶ ξένων, καὶ ὑπερφυῶν ὅρκων ἀξιοπιστίαν, καὶ ἅμα παιδευτήριόν τινα, καὶ ἀλεξιφάρμακον εἰς τὰς ψυχὰς τὴν ἀκουόντων καθιεὶς λόγον, ὡς κυφιζομένους ὑπὸ τὴν ἐγκωμίων, μηδὲν ἔλαττον τῇ μάχῃ πρὸς Φίλιππον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἐπὶ Μαραθῶνα καὶ Σαλαμῖνα νικητηρίοις παιδεύειν φρονεῖν, οἷς πᾶσι τοὺς ἀκροατὰς διὰ τοῦ σχηματισμοῦ ξυναρπάσας ᾤχετο. καὶ τοι καὶ τὴν [b] Εὐπόλιδι τοῦ ὅρκου τὸ ἀπέρμα φασὶν ἐρῆσθαι,

Οὐ γὰρ μὰ τὴν Μαραθῶνι τὴν ἐμὴν μάχην,
Χαίρων τις αὐτὴν τἀμὸν ἀλγυνεῖ κέαρ.

ἔστι [c] δ' ὃ τὸ ὀπωσοῦν τινα ὁμόσαι μέγα, τὸ δὲ πῶς, καὶ πᾶσι, καὶ ἐφ' οἷς καιροῖς, καὶ τίνος ἕνεκα. [d] ἀλλ' ἐπεὶ μὴν, οὐδὲν εἰς εἰ μὴ ὅρκος, καὶ περὶ ῥητορικῶν τινας ἔτι, καὶ ἐν δικαίοις παρηγορίας, τοὺς Αἰσχίνας. ἔτι [e] δ' ἐκεῖ τοὺς ἄνδρας ἀποθανόντας ὁ ποιητὴς ὤμοσεν, ἵνα ὁ ἐπαίνων

a Ὁμοπτὸν σχῆμα figura διανοίας, (per quam furor Demosthenis in dicendo expressus,) Ἀποστροφὴν vocat Longinus.

b Atheniensis Comicus, cujus fabulæ non extant.

c Quando usurpandum jusjurandum & quomodo, ut sit μέγα.

d Eupolidis & Demosth. locorum τῶν ταυτὸν συγγενείας.

e Συγγενείας prius membrum, quo describitur Comici illius juramentum à personis. a Ad jurisjurandi diversa materia apud utrumque auctorem. Eupolis enim per inanimum quid jurat.

virtute auditoribus dignam ingeneraret orationem: Sed ab iis qui pro aliis dimicaverant ad inanimum quid, qualis ipsa est quam jurat pugna, aberravit: apud *Demosthenem* contrà juramentum circa eos tantùm qui occubuissent totum vertitur, ne *Charoneam* ampliùs *Athenienses* tanquam inauspicatum quiddam aversarentur: Atque in eodem (uti dicebam) continentur simul, ratio quâ non errâsse *Athenienses* demonstrat, exemplum jurisjurandi, fides, laus, adhortatio. Et quoniam *hoc* occurrebat & objici poterat Oratori, Tu recitas cladem publicâ functus administratione, mox per Victorias juras? Hanc ob causam continuò, ut tutò agat, verba, quibus utendum, *veluti* regulâ *quâdam* admetitur, quòd vel in debacchationibus sobriè agere necesse sit, eos *qui ex majoribus ante Marathone* (inquit) *periclitati essent, & eos qui in Salamine navali certamine pugnâssent, eos etiam qui in Artemisio, & qui ad Platæas in acie stetissent, nusquam victoriâ potitos* dixit, sed prorsus finis suppressit & occultavit verbum, quia auspicatum foret, & iis quæ ad *Charoneam* gesta essent contrarium. Quamobrem etiam ipsum auditorem antevertens & occupans statim subjicit, *Quos omnes sepelijt publicè civitas, ô Æschine, non eos tantùm qui rem prosperè gessissent.*

SECT.

ρετῆς τοῖς ἀκούσιν ἐντέχνῳ λόγου ἄξιον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς σεχνολογιῶν ὅτι τὸ ἄψυχον ἀπολαμβάνῃ, πλὴν μιᾶς χιν. [b] πρὸς ἣν τὴν Δημοσθένει πεποίηται σὺς ἱστορικὸς ὁ ἀνήρ, ὡς μὴ Χαιρώνειαν ἐν Αθηναίοις ἀπόνοια φαίνεσθαι· καὶ ἔτι ταυτὸν, ὡς ἔφην, ἀπόδειξις ἐστὶ τοῦ μηδὲν ὑπερφυὲς, ἢ διάστημα, ὅρκων πίστις, ἐγκώμιον, σεσγνολογία. [c] καίτοι δοκεῖ τὰ ἐναντία τοῖς ῥήτορσι, λέγειν ἀπόνοιαν, πολιτευόμενον, εἶτα νίκης ὀμνύναι; διὰ ταῦτ' ἐξῆς κανονίζει, καὶ δι' ἀσφαλείας ἄγει. καὶ ὀνόματα διδόασιν, ὅτι καὶν ἀναγκάζωσι νίφειν ἀναγκαῖον, τοὺς σεχνολογιῶντας φησὶν ἐν Μαραθῶνι τὴν σεγλαν, καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας, καὶ τοὺς ἐπ' Αρτεμισίῳ, καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους, ὑδαμοῦ νικήσαντας, εἶπεν, ἀλλὰ πάντη τὸ τοῦ τέλους διαπέπλοφεν ὄνομα, ἐπειδὴ τὸν δὶ τύχης, καὶ τοῖς κατ' Χαιρώνειαν ἐναντίον. διόπερ καὶ τὸν ἀπεραντολογιῶν φθάνων ἐπιδεῖξαι, ἐπιφέρει, ὡς ἅπαντας ἔδαφος δημοσίᾳ, ἐποίουν, ἡ πόλις, Αθηναῖοι, ὑπὸ τοὺς κατορθώσαντας λόγους.

b Alterum membrum collationis de Demosthenis juramento: in quo multa notatu digna concurrere demonstrat.

c σεγλαψις, cuius σεγτασις ἢ κατάσασις hæc Καὶ πειδὴ πᾶσι ἐοικότα τοῖς ῥήτορσι. Απάντησις seu ἐπιφορὰ, λέγειν πτῆναι πολιτευόμενον, εἶτα, &c.

d λύσις ab ipsius Demosthenis artificij consideratione.

Sect. 15.

NEque verò hîc omittendum, quod præter alia ut scitu dignum aliàs à nobis observatum, charissime. Prorsùs brevis ero, figuræ nempe naturâ quodammodo arma sublimitati consociare, & vicissìm figuras ab ea mirum in modum juvari: quibus autem in locis & quomodo ipse edisseram. Seorsim figuras usurpando, callidè agere & dolosè, suspectum est atque insidiarum, & paralogismi injicit suspicionem, maximè si directa fuerit oratio ad Judicem Dominum, & penes quem vel damnandi, vel absolvendi potestas: Inprimis verò ad Tyrannos, Reges, & summos Imperatores. Graviter enim & iniquo fert animo statim quòd tanquam puer aliquis imprudens, ab artis Magistro aliquo minutis quibusdam figuris eludatur. Quinetiam in sui contemptum accipiens, fallacem Ratiocinationem interdum quidem omninò efferatur. Quòd si maximè iram retinuerit orationis lepôre adductus, attamen mens licèt persuasa repugnat. Quamobrem tum quidem optima figurata oratio, cum figura ipsa quâ figura latuerit. Proinde tum grandis ipsa, tum affectus in exornanda *oratione*, adversus *affectationis* suspicionem, remedium adhibetur auxiliúmque præsentissimum. Atq; quodammodo assumpta Ars dolosè & callidè agendi, à pulchritudine & magnitudine, quo

reliqua

ιε.

Οὐκ ἄξιον δ' ἐπὶ τέτε ἢ τότε φθονολογεῖν ἔν τι τῶν ἡμῖν πεθεωρημένων, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον. ἔσαι δὲ παύ Ζύντομον, ὅτι φύσει πᾶς συμμαχεῖ τῷ ὕψει τὰ σχήματα· καὶ πάντων αὐτισυμμαχεῖται θαυμασιώτατα ἐν αὐτῷ. ἐπὶ δὲ, καὶ πῶς, ἐγὼ φράσω. ὑποπτον [a] ὄντων τὸ διὰ σχημάτων πανεργεῖν καὶ παραβάλλον ἀκόνοιαν ἐνέδρας, ἐπιβελῆς, ἀλογισμῷ· καὶ ταῦθ' ὅταν ἡ πρὸς πειθὼ [b] κρείττων ὁ λόγος, μᾶλιςα δὲ πρὸς τυράννες, βασιλέας, ἡγεμόνας ἐν καιροχαῖς. ἀγανακτεῖ γὰρ εὐθὺς, εἰ, ὡς παῖς ἄφρων, διὰ τεχνίτε ῥήτορος σχημάτοις καταφρίζεται· καὶ ὅις κατεφρόνησιν ἑαυτῷ λαμβάνων ἢ παραλογισμὸν, ἐνίοτε μὲν ἀποδυσπετεῖ τὸ ξύνολον· κἂν ἐπιθεατὴς δὲ τὰ ἢ δυμῷ πρὸς ἢ πειθὼ τῆς λόγου, πάντως ἀντιδιατίθεται. διόπερ καὶ τότε ἄξιον φυλακτέον τὸ σχῆμα, ὅταν αὐτὸ τῦτο διαλανθάνῃ, ὅτι σχῆμά ἐςι. [c] τὸ τοίνυν ὕψος, καὶ πάθος τι ἐπὶ τῷ σχηματίζειν ἐπινοίας, ἀλλ' ἑρμηνείας καὶ διατάσεως τῶν στοιχείων καθίσαται. καὶ πῶς ἀποδιδόασι ἢ πανεργεῖν τέχνη, τοῖς κάλλεσι, καὶ μειζόσιν τὸ

a Figurata oratio insidiarum & paralogismi suspecta.

b Iudex, in cujus potestate, jus vel damnandi vel absolvendi. De hac potestate judicis in reum Cic. pro Quintio. Propterea quod omnes, quorum in alterius manu vita posita est, sæpius illud cogitant, quid possit is cujus in ditione ac potestate sunt, quam quid debeat facere.

c Κρύψις τῶν σχημάτων optima illa, quæ τῷ ὕψει καὶ τῷ πάθει

λοιπὸν

reliquum erat, induit, omnémque ſuſpicione effugit. Argumento ſit idoneo allatum a *exemplum* ὃ μὰ τὸν ἐν μαραθῶνι. Quâ enim hîc Orator ornatum occultavit orationis? *ut ut cuivis fit* perſpicuum, ipsâ luce: fermè e ut exile aliquod & obſcurum jubar, evaneſci conſpectu noſtro, Sole undique illuſtratum Sic Rhetoricæ Sophiſmata obſcurat undiq circumfuſa magnitudo. Tale quid etiam fort *aut ſaltem* non procul diſtans ab hoc ipſo, co nere eſt in picturâ: Ductis enim & collocatis eodem plano lineis, æquali ſpatio diſtantibu tum umbræ tum luminis adhibitis coloribu occurrit inprimis oculis noſtris quod lumino ſum eſt flagrans excellenter, & propiùs *adm tum, aſpectui* multò magis conſpicuum apparc ſic nempe quæ in oratione etiam concitata grandia ſunt, propius admota animis noſtri tum ob naturalem cognationem, tum ob ſplen dorem, figuris ipſis multò magis conſpicua ap parent, quippe quarum artificium obumbra & tanquam occultum aſſervant.

Sect. 16.

Quid verò memorem illa, Percontation *inquam* & interrogationes? an non ejuſ modi figurarum conformationibus contendu fortiùs orationem, eamque longè vehementio rem & concitatiorem reddunt? *Num vultis lius percontari alium in foro? age, dic mihi qu affertur novi? quid enim magis novum eſſe p*

ιπὸν ἐποδέδυκε, καὶ πᾶσαν ἐκπέ-
λγκε. ἱκανὸν δὲ τεκμήριον τὸ προειρημένον,
μὰ τὸς ἐν Μακεδόσι. πίνι γὰρ ἐνταῦθ' ὁ
πωρ ἀπέκρυψε τὸ ῥῆμα; δῆλον ὅτι τῷ φωτὶ
ιτῷ. χαλεπὸν γὰρ ὤσπερ καὶ τὰ ἀμυδρὰ φέγγη
αφανίζεται τῷ ἡλίῳ ὑπερλαμπόμενα, ὅτω
ὲ τῆς ῥητορικῆς σοφίσματα ἐξαμαυροῖ ὑπε-
ὸν τὸν παντοῖον τὸ μέγεθος. Οὐ πάρρω δ'
ως τότε καὶ ἐπὶ τῆς ζωγραφίας τὸ τοιοῦτο
μβαίνει. ἐπὶ γὰρ τῶν αὐτῶν κειμένων ἐπιπέ-
ε παραλλήλων ἐν χρώμασι τῆς σκιᾶς τὸ, καὶ τὸ
ντὸς, ὅμως περὶ πάντα τὸ φῶς τὸ ὄψεσι
μύθιον ἔχοχον, καὶ ἐγγυτέρω παρὰ πολὺ
αίνεται. ἔχομεν καὶ ἡμῖν λόγων τὰ πάθη, καὶ τὰ
ὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐγγυτέρω κείμενα, διὰ
ε φυσικήν τινα συγγένειαν, καὶ διὰ λαμπρό-
ητα ἀεὶ τῶν ῥημάτων προεμφανίζεται, καὶ
λὺ τέχνῃ αὐτῶν ἀποσκιάζει, καὶ οὗ ἐν κατα-
αλύψει τηρεῖ.

15.

ΤΙ δ' [a] ἐπεῖνα φῶμεν, [a] τὰς πτώσεις τε, καὶ ἐ-
ρωτήσεις; ἆρα ἐκ αὐταῖς ταῖς τῶν ῥημά-
των εἰδοποιίαις ἥκιστα ἐμφερέστερα καὶ σα-
φαρώτερα συντείνει τὰ λεγόμενα; * ἢ [a] βέλ-
τε, εἰπέ μοι, ἀλλήλων [b] πυνθάνε-
ται, λέγεταί τι κοινόν; τί γὰρ ἂν γένοιτο τούτου
ρώτησιν genus, τὸν πῶσιν verò speciem dicant.
ίλ. ε'. b Legendum in infinitive πυνθάνε-

[a] περὶ πτώσεως καὶ Ἐρωτήσεως. a Vide Hermog. περὶ μέθοδ. δεινο. ἐρώτησις καὶ πῶσις pro eodem: sunt tamen qui τὸν πῶσιν vero speciem dicant. * ὃν τῷ κ[illegible]

κεν-

teſt, quàm quòd vir Macedo Athenienſes bellat & ſubigit, & Græciam regit & admi ſtrat? obijt Philippus? non per Iovem, ſed eg tat. Quid verò veſtrâ intereſt? etſi eni maximè aliquid acciderit humanitùs, celeri vos alium Philippum facietis. Et rurſum, *N vigemus in Macedoniam* (inquit) *At quò pellemus, Roget aliquis? Bellum ipſum dep hendit res illius labefactatas.* Quod ſi r dixiſſet ſimpliciter, totius negotii ſumm dignitati impar fuiſſet oratio. Nunc verò D vina illa & celerrima concitatio Interrogati nis & Reſponſionis, itémque quòd ſibi ip tanquam alteri objicienti occurrit, non ſolù ſublimius effecit quod dixit, verùm etiam cr dibilius. Tunc enim magis movent & impe lunt *Auditorem* perturbationes, quum ipſ non affectare Orator, ſed ipſas gignere occa ipſa videbitur. At interrogatio, *quam quis* ſeipſum *dirigit*, cum ſubjecta reſponſione im tatur affectus opportunitatem. Fermè eni qui ab aliis interrogantur, incitantur è veſtig ad id quod cum contentione dictum eſt, atq ab ipſa veritate contrà occurrunt, ſic inter gationis & reſponſionis figura eò adducit a ditorem, & ita decipit, ut exiſtimet quæcun meditata afferuntur, ex tempore *nata* aut c citata dici. Præterea (unum enim illud *He dati*, ſi quod aliud, ſublimitate maximè exc lere exiſtimatum eſt) ſi ita.

N

ρότερον, ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ Ἀθηναίους κατα-
λεμῆ, καὶ τὰ τῆς ἑλλήνων διοικῶν; τέθμ-
Φίλιππος; ἐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀδύνει. τί δ'
ῶν διαφέρει; καὶ γὰρ αὖ ὅτος τι πάθῃ, τα-
ως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε. καὶ
άλιν, πλέοντι ἐπὶ Μακεδονίαν, φησί. ποῖ
ὶ πεσορμίσεσθαι ἤρετό τις; ἀρήσει τὰ συ-
ὰ τῆς Φιλίππου πεφυγμάτων αὐτὸς ὁ πόλε-
. ἰδοὺ γὰρ ἁπλῶς ῥηθὲν τὸ πεφυγμα, τῆ-
αυτὴ καταδεέστερον. νυνὶ δὲ τὸ ἔνθυμ, καὶ ὁ-
ύρροπον τῆς πιθάνους, καὶ οἰκείους, καὶ τὸ
ρὸς ἑαυτὸν, ὡς πρὸς ἕτερον, ἀνυπαρτᾶν,
μόνον ὑψηλότερον ἐποίησε τῷ σχηματισμῷ
ὸ ῥηθὲν, ἀλλὰ καὶ πιθανώτερον. ἄγει γὰρ τὰ πα-
ητικὰ τότε μᾶλλον, ὅταν αὐτὰ φαίνηται
ὶ ἐπιτηδεύειν αὐτὸς ὁ λέγων, ἀλλὰ γλυφᾶν
κμερός. [c] ἡ δ' ἐρώτησις [3] ἡ εἰς ἑαυτὸν, καὶ
οίκεισις, μιμεῖται τὸ πάθος τὸ ἐπικαιρον.
ᾳδὸν γὰρ [d] ὄσον ὑφ' ἑτέρων ἐρωτώμενοι πα-
ροξύνονται ἐπὶ τὸ παραχρῆμα φρὸς τὸ λεχθὲν
ναγωνίως, καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀνθυ-
αιρτῶσιν, ὅτω τὸ σχῆμα τῆς πιθάνους καὶ οἰ-
είσεως, ἧς τὸ δοκεῖν ἕκαστον τῆς ἐσκεμμένων ἐξ
ωνγύε κεκινῆθαί [4], καὶ λέγεσθαι, ἀκροατὴν
ποιεῖ, καὶ παραλογίζεται. Ἔτι τοίνυν (ἐν
ἀρ τι τῆς ὑψηλοτάτων τὸ Ἡροδότειον πεπί-
ται) ἧς ὅτως

ἁπλοῦν

c Vide Hermogenem citato loco pag. 415. adeoque de hac interrogandi & respondendi forma in methodo δεινοτεινείας pag. 234. in fine.

d malim ὅσοι.

* * *

Non implicata excidit, ac veluti profundi oratio, ipsum etiam propemodum prævenie Oratorem. Et *collatis* (inquit *Xenophon*) *cly urgebantur, pugnabant, interficiebant, mor bantur.* & illa *Eurylochi,*

* * *

Ivimus, ut jusseras, per sylvas, inclyte U lysses; Invenimus in vallibus fabricatas ad Circes. Hæc enim concisa inter se & nihilomi nùs accelerata, ingentis doloris *Orationem Eu rylochi* partìm impedientis, partìm modera tis & regentis simul, significationem præ se fe runt. Talia protulit asyndetis usus Poëta.

Sect. 17.

SUmmopere etiam concurrentes in idem fi guræ afficere solent: *ut verbi gratiâ,* cùm duæ aut tres tanquam factâ societate permixt robur, persuadendi vim, & pulchritudinem in vicem contribuunt. Qualia sunt illa in *Midia* anaphoris seu repetitionibus diatyposi, *Infe mationem & descriptionem vertunt,* simul jun cta & immixta asyndeta, *Multa enim is q verberat fecerit, quorum qui læsus est, quæd aliis nec referre possit gestu, obtutu, voce.* De inde ne ad idem prolapsa oratio subsistere (etenim in constructione ordinata quies perturbationum sedatio, ut contrà in confus ordine ipsa perturbatio, quæ est animi impet

* * *

ἁπλοκα. ἐκπίπτει, καὶ οἱονεὶ σφέγγεται τὰ λεγόμενα, ὀλίγα δεῖν φθάνοντα καὶ αὐτὸν τὸν λέγοντα. καὶ συμβαλόντες, φησὶν ὁ Ξενοφῶν, τὰς ἀσπίδας, ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. καὶ τὰ τῆς Εὐρυλόχης.

* * *

μομαι, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμὰ φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.

Εὐεργεσίαι ἐν βίαιον πεπυγμέναι δώματα Κίρκης.

τὰ γὰρ ἀλλήλων διαχεομένα, καὶ ἐδεὶν ἦτλον κατεσθιόμενα, φέρει τὰ ἀγωνίας ἐμφασιν, ἅμα καὶ ἐμποδιζόσης τινὸς καὶ συνοικούσης. τοιαῦθ' ὁ ποιητὴς ἐξιλύσσηκε διὰ τῆς ἀσυνδέτων.

ιζ.

Ἄκρως δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τοῦτο συνοδὸς τῶν σχημάτων εἴωθε κινεῖν, ὅταν δύο, ἢ πλείω τῆς συμφορᾶς ἀναγκαίως ἀλλήλοις ἐφαπτόμενα ἰσχύῃ, πλὴν πειθοῦς, τὸ κάλλος. ὅπερ καὶ τὰς εἰς τὸν Μειδίαν ταῖς ἀναφοραῖς ὁμοῦ, καὶ τῇ διαπτώσει συναναπεπλεγμένα τὰ ἀσύνδετα· πολλὰ γὰρ ἂν ποιήσειεν ὁ πάθος, ὧν ὁ παθὼν ἕνια μὲν ἂν ἀπαγγεῖλαι δύναιτο ἑτέρῳ, τῷ σχήματι, τῷ βλέμματι, τῇ φωνῇ. εἶθ' ἵνα μὴ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁ λόγος ἰὼν στῇ, (ἐν τάξει γὰρ τὸ μεμῦσθαι, ἐν ἀταξίᾳ δὲ τὸ πάθος, ἐπεὶ φορὰ ψυχῆς

a Ἀσυνδέτου εἰσβολὴ μεγάλου ἐνδεικνυμένη λύπην διὰ τῆς ἑταίρων ἀδηκόα πότμον, ut loquitur Hom.

* ἐν τῷ εἰς Ἀγησίλαον.

* Ὀδ. κ'.

b Τετέσι μεγάλης λύπης δηλωτικὰ τὰ ἀσυνδέτως ἐξενεχθέντα.

c Elegans καὶ τερπνὴ in unum idémque concurrentium figurarum ἐνεργείας descriptio.

d διαπτώσει miscentur Epanaphoræ & Asyndeta apud Demosth. pag. 337. text. 130. 416. item pag.

σύνοδος τῶν σχημάτων.

θεὶ τῆς ἀσυνδέτων Herm. in methodo deinv. pag. 209. lin. 1. item pag. 348. 4. & 19. item pag. 261. 3.

& commotio) statim ad alia asyndeta & epanaphoras transiliit. *Quum ut insultans, quum ut inimicus, quum pugno, quum in mala.* Quibus *omnibus* Orator non aliâ ratione quàm qui verberat affecit, dum aliorum super alia additorum impetu ferit judicum animos. Deinde rursus hinc tanquam supernè ingruentium ventorum procella, factâ novâ impressione, *subjicit continuò*, Hæc commovent, hæc ad insaniam adigunt homines ferendis contumeliis non assuetos. *non est qui hæc referens rei gestæ acerbitatem repræsentare possit.* Epanophorων igitur, sive repetitionum & asyndetων naturam, frequenti mutatione ubique servat. Atque ita tum Ordo inordinatum, tum vice versâ, Inordinatum, certum quendam ordinem includit, eodem comprehenditque.

Sect. 18.

AGe igitur, adde conjunctiones si velis, ut faciunt Isocratici *hoc modo*. *Atqui nec istud omittendum quod is qui verberat multa fecerit*, quorum qui læsus est quædam nec referre possit aliis, *primùm quidem gestu, deinde verò obtutu, tertio denique etiam ipsâ voce.* Et intelliges *hæc* ita insuper adscribens in sequentibus, urgendi & exasperandi vim in affectibus si conjunctionibus æquaveris, in lævem quandam & prorsus aculei exortem lenitatem degenerare atque continuò extingui. Quemad-

modum

συχνότης ἔστιν) εὐθὺς ἐπ' ἄλλα μεταβαλλόμενος
μάλιστα, καὶ ἐπαναφορᾶς. ὅταν μὲν γὰρ ὀργιζώμεθα,
ταν ὡς ἐχθρὸς, ὅταν καταλύοις, ὅταν ἐπὶ χορὸν
. ἐδὲν ἄλλο διὰ τούτων ὁ ῥήτωρ, ἢ ὅπερ ὁ
ῆσων, ἐργάζεται τὴν διάνοιαν τῆς ἀκροατῶν, τῇ
ελλήλων παλίπλοκι φορᾷ. εἶτ' ἐντεῦθεν πάλ-
, ὡς αἱ κεραυνίδες, ἄλλῳ πάθει καὶ ἐμ-
λῷ, Ταῦτα κινεῖ, ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπους,
θεις ὄντας τὸ φερόμενον ἐκφεύγειν. ἐδεὶς γὰρ οὕτω
αγγέλλων, δύναιτο τὸ δεινὸν παρεισῆσαι.
ὲν τὴν μὲν φύσιν τῆς ἐπαναφορᾶς καὶ ἀκμὴν ἐ-
ν πάντη φυλάττει τὴν ὠκεῖαν μεταβολήν.
ως αὐτῷ καὶ ἡ τάξις ἄτακτον, καὶ ἔμπαλιν ἡ
αξία ποιὰν φιλαμβάνει τάξιν.

---

in.

Ερε " ἂν φέρῃς τὸν ὠκύμορον, εἰ θέλοις,
ὡς ποιοῦσιν οἱ Ισοκρατικοί. καὶ μὲν δὴ καὶ
το χρὴ παρελκτέον, ὡς πολλὰ ἂν ποιήσειεν
πάθος, ῥωτον μὲν τῷ ῥήματι, εἶτα καὶ
βλέμματι, εἰτά γε μὴν αὐτῇ τῇ φωνῇ. καὶ
η καὶ τὸ ἑξῆς ἅπαν φθεγξάφαν, ὡς ἂν πά-
ς τὸ ὠκυδιαγυμνὸν καὶ ἀποτραχυνόμορον,
τῆς ὠκυόμοις ἐξομαλίσῃς, εἰς λειό-
τα ἄκυμον τε φερομένη, καὶ εὐθὺς ἔρρυσα.

a δεῖ τὴν πολυ-
συνθέτων, qui-
bus orationis
patheticæ vis,
ἀκμὴ & conten-
tio remitti-
tur & relaxa-
tur, eiusdémque
retardatur im-
petus.

modum enim si quis currentium corpora coll
gaverit, eorum quoque impetum *neces*
sustulerit: sic etiam ipsa perturbatio sive af
ctus vehementior, si conjunctionibus & a
additamentis impediatur, non fert: liben
enim cursuræ abrumpit impetum, nec non v
illam, quâ tanquam ab Instrumento quod
emittitur.

Sect. 19.

IN hac quoque Idea erunt reponenda hyp
bata: est autem *hyperbaton*, verborum
sententiarum quoad consequutionem muta
& turbatus ordo, & quasi contentiosi affect
verissimus, & maximè germanus character.
enim qui verè irascuntur, aut metuunt, aut
dignantur & dolent vehementius, sive à susp
cione & invidia, sive quovis alio *turbati a*
ctu; multæ siquidem adeóq; infinitæ pertur
tiones, quas proinde nullus recensere poss
dum subinde *sententiâ*, quippe qui alia sibi p
posuissent, excidunt, ut plurimum ad alia tra
liunt; mediis quibusdam *tum rebus tum ver*
temerè interjectis: deinde ad prima rursum
voluti, ac præ doloris vehementia, tanquam
instabili spiritu, in omnem partem modò h
modò illuc diversè revulsi & retracti, ver
sententias, quoad ordinem qui in naturali s
positus est, omnibus modis multiplici con
sione immutant. Sic præstantissimi quíque

ὥσπερ γὰρ εἴ τις ζυνδήσειε τὴν διόντων τὰ
ματα, τὴν φορὰν αὐτῶν ἀφήρηται, ὅτως καὶ
πάθη ἴσως τὴν ζυνδέσμων καὶ τὴν ἀλ-
περδηκῶν ἐμποδίζουσιν ἀναπνεῖν. τὴν
ληθείαν ἀπολύει τὴν δρόμου, καὶ τὸ ὡς ἀπ'
ένου πνὸς ἀφίεσις.

b *Illustratio argumenti à simili.*

c περὶ τῶν ζυνδέσμων, Herm. p. 416.

19.

Ἡ ς [1] ἡ αὐτῆς ἰδέας καὶ τὰ ὑφρλατὰ διατέον. [2] ἔστι [a] δὲ λέξεων, ἢ νοήσεων, ἐκ κατ' ἀκολουθίαν κεκινημένη τάξις, καὶ οἱονεὶ παρεκτὸς ἐναντίως πάθους ἀληθέσατον. [3] ὡς οἱ τῷ ὄντι ὀργιζόμενοι, ἢ φοβούμενοι, ἢ ἀνιαχτῶντες, ἢ ἴσως ζηλοτυπίας, ἢ ἴσως ἄλλου (πολλὰ γὰρ καὶ ἀναρίθμητα πάθη, καὶ ὧν' αὖ εἴη τις ὁπόσα λύσειτο) ἑκάστοτε ἐξαπίνης, ἄλλα παρὰ δόξαν, πολλάκις ἐπ' ἄλλα μεταπηδῶσι, μέσα πνὰ παρεμβαλόντες ἀλόγως, καὶ αὖθις ἐπὶ τὰ πρῶτα ἀναχυκλοῦντες, καὶ τὴν πρὸς τῆς ἀγωνίας, ὡς ἴσως ἀεί τε πολὺ τῆδε κἀκεῖσε ἀγχιστρόφως ἀνταπαίοι, ταῖς λέξεις, ταῖς νοήσεις, τὴν ὀνομάτων καὶ ἐρμῆ παντοίως πρὸς μυρίας ἔμπαλιν ἐκβάσεις τάξιν. ὅτω [4] δὲ πῶς ἀείσας

c *Supra* μεταλλαξις *in eadem significatione usurpatum.*

ctores in hyperbatis hujuſmodi imitantur n
turæ opera. Tunc enim perfecta ars, quum
naturam ita exprimit ut natura ipſa eſſe videa
tur. Rurſum, Natura eſt ſucceſſu fœlix, quum
latentem in ſe continet & regit artem. Hujuſ
modi ſunt illa *Dionyſii Phocenſis Ducis* apu
Herodotum, *In ſummum enim diſcrimen res n
ſtræ adductæ ſunt, viri Iones, ut aut liber
ſimus aut ſervi, & quidem tanquam fugitivi
ſi igitur vultis devitare calamitates, ſubeun
dus eſt vobis inpræſentiarum labor: Ita ſupe
ratis hoſtibus liberi eſſe poteritis.* Si in iſtis or
do ſervaretur, dicendum eſſet, *ô Viri Iones
nunc tempus & occaſio ſeſe vobis offert* labore
ſuſcipiendi: *res enim veſtræ ſunt in ſumm
periculo*. Hîc verò verba illa, *ô Viri Iones*
trajecit: Adjecit enim ſtatim poſt incuſſu
priùs metum, ne ſi præmiſiſſet in principi
ſtatim ipſos ad imminentem & proximè a
ponendum terrorem videretur appellare a
ditores: Deindè ſententiarum etiam inver
ordinẽ: antequam enim ipſis ſuſcipiendos c
labores dicat (hoc enim ipſum eſt *ad* quod
hortatur) reddit priùs cauſam ob quam ſit l
bor ſubeundus, inquiens, *In ſummo peric
res veſtræ poſitæ ſunt*, ut non videatur me
tata dicere, ſed coacta. Quum etiam *Thu
dides*, quæ naturâ prorsùs unita, nec illi diſt
butioni obnoxia, ſejungendi ab invicem ej
modi trajectionibus peritiſſimus & ſagaciſ

συγχεῖσθαι διὰ τὴν ὑπερβατὴν ἡ μίμησις ἐπὶ τὰ τῆς φύσεως ἔργα φέρεται, [d] τότε γὰρ ἡ τέχνη τελεία, ὅταν μὲν φύσις ᾖ λαβοῦσα. ἐὰν δὲ αὖ φύσις ἐπικρύπτῃ, ὅταν λαβοῦσα ἀπολείχῃ τὸν τέχνου. ὥσπερ λέγει ὁ Φοινικὶς Διονύσιος ἀπὸ τοῦ Ἡροδότου. * ἐπὶ [e] ξυρῆ γὰρ τῆς ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγματα, ἄνδρες Ἴωνες, ἢ ἔστε ἐλευθέροισι, ἢ δούλοισι, καὶ τέτασι, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν. νῦν ὦν ὑμέες ἐὺ μὰν βάλησθε ταλαιπωρείας ἀνέχεσθαι, τὸ παραχρῆμα μὲν πόνου ὑμῖν ἔσται, οἷοί τε ἔσεσθε ὑπερβάλλοντες τοὺς ἐναντίους, ἐς ἐλευθέρους. [c] ἐνταῦθα ἐὺ τὸ καιρὸν τάξιν, ὦ ἄνδρες Ἴωνες, νῦν καιρός ἐστιν ὑμῖν πόνου ἐπιδέχεσθαι. [a] ἐπὶ ξυρῆ γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγματα. ὁ μὲν, τὸ μὲν, ἄνδρες Ἴωνες, ὑπερέβαλεν. παρεσκεύασεν γὰρ εὐθὺς ἀπὸ τοῦ φόβου φθάναι, ὡς ἐπὶ ἀρχὰν πρὸς τὸ ἑρμηνεῦσαι τοὺς ἀκούοντας. [b] ἕπεται δὲ τὴν τοῦ νοημάτων ἀπέρεψε τάξιν. πρὸ γὰρ ἧς φησι, ὅτι αὐτοὺς δεῖ πονεῖν, (τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ παραινεῖται) ἐμπροσθεν ἀποδίδωσι τὴν αἰτίαν δι' ἣν πονεῖν δεῖ, ἐπὶ ξυρῆ ἀκμῆς, φήσας, ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγματα. ὡς μὴ δοκεῖν ἐσπερμένα λέγειν, ἀλλ' ἀναγκασμένα. ἔτι [c] ἢ μᾶλλον ὁ Θουκυδίδης καὶ τὰ φύσει πάντως ἐῦωμένα, καὶ ἀδιανόητα, ὅπως ταῖς ὑπερβάσεσιν ἀπ' ἀλλήλων ἄγειν δεινότατος.

d Naturæ & artis conjunctionem quâvis occasione inculcat, ὅτι καὶ ἡ Ἀγάθωνα τέχνη ἔστερξε φύσιν καὶ φύσις τέχνην: * ἐν τῇ ἑρμοῖ.

e Νῦν ἐν κινδύνῳ ἐστὶ τὰ καθ' ἡμᾶς. Sic apud Soph. ἐν Αντιγ. Tiresias Vates loquitur, φέρει βεβὼς αὖ νῦν ὅδ' ἐπὶ ξυρῆ πύξου, i. sapias scito te versari in fortunæ novacula, i. in summo discrimine.

a Sic loquitur Nestor apud Hom. Il. κ'. Νῶϊ γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυρῆ ἴσταται ἀκμῆς πρήγματα, πῆχεν ἐπιλλυσσαι.

b Hermog. pag. 419.

c Thucydidis artificium in Hyperbatis.

mus est. At in istis *Demosthenes* parcior & prudentior *Thucydide*, qui in hoc genere etiam ad satietatem usque omnium creberrimus est, tum vehementiam magnâ ex parte, tum certè ex tempore dicendi facultatem *ab ejusmodi* trajectionibus esse consignificans. Ad hæc etiam in periculum commune longorum hyperbatorum eos qui audiunt dum rapit (sæpè enim sententiam quam dicere cœperat suspendens, ac interea veluti alieni & abhorrentis ordinis gratia, alia aliis per medium, etiam extrinsecùs aliunde attexens, conjecto in metum ipso auditore, non aliter quàm si in summo versaretur discrimine tota Oratio, adeóque ab anxietate & æstu quodam animi simul cum Oratore periclitari coacto,) mox præter expectationem longo post tempore quod antea quærebatur, opportunè adjiciens, hoc ipso auso & facto periculoso & lubrico in verbis sententiisque ita transponendis multò magis afficit percellítque. In tanta autem exemplorum copia iis supersedendum puto.

Sect. 20.

Quod porrò ad Polyptôta quæ dicuntur, attinet. Congeries, Commutationes, & Gradationes, planè *ista omnia* ad contentionem & vehementiam comparata, ut tutè scis, ad ornatum omnémque sublimitatem & affectus conferunt. Quid verò Casuum, Temporum

ὁ γὴ [d] Δημοσθένης ἐχ ἕτως μὲν αὐθάδης, ὥσπερ ἔστι, πάντων δ' ἐν τῷ ἤθει τούτῳ κατακορέστατος, καὶ [e] πολὺ τὸ ἀγωνιστικὸν, ἐκ τοῦ ἐμβριθάζειν, καὶ ἔτι νὴ Δία τὸ ἐξ αὐτυχύας λέγειν, συνεμφαίνων· καὶ πρὸς τούτοις εἰς τὸν κίνδυνον τῆς μαχρᾶς ἐμβάσεως τοὺς ἀκούοντας συνεπαναφέρει. πολλάκις γὰρ τὸν νοῦν, ὃν ὥρμησεν εἰπεῖν, [f] ἀναχρεμάσας, καὶ μεταξὺ, ὡς εἰς ἀλλόφυλον καὶ ἀποικίαν τάξιν, ἄλλ' ἐπ' ἄλλοις διὰ μέσε, καὶ ἔξωθέν ποθεν ἐπεισκυκλῶν, εἰς φόβον ἐμβαλὼν τὸν ἀκροατὴν, ὡς ὅτι παντελεῖ τῷ λόγῳ διαπίπτοντι, καὶ συναποκινδυνεύειν τῷ ἀγωνίας τῷ λέγοντι συναναγκάσας, εἶτα θαλθῶς διὰ μακρᾶς τὸ πάλαι ζητούμενον εὐκαίρως ὅτι τέλει τις προσαποδοὺς, αὐτῷ τῷ χρῆ τὰς ἐμβάσεις παρεμβάλῳ, καὶ ἀκροσφαλεῖ πολὺ μᾶλλον ἐκπλήξει. φειδὼ γὴ τῶν παραδειγμάτων ἔχω διὰ τὸ πλῆθος.

d Demosthenes prudenter & aptè utitur hyperbatis.

e Quid efficiat τὸ ἐμβριθὲς apud auditores, μακρᾷ ἐμβάσει describit.

f Καὶ τοὺς οὖ ἀνεχρέμασεν τῷ λόγῳ ἐμβριθῆ ἔννοιαν, quoad illius effectum in auditorum animis.

κ.

Πολύπτωτα.

ΤΑ γε [g] μὴν πολύπτωτα λεγόμενα, ἀθεσμοὶ, καὶ ἀντιμεταβολαὶ, καὶ κλίμακες, πάνυ ἀγωνιστικὰ, ὡς οἶδα, κόσμε τε, καὶ πάντος ὕψος, καὶ πάθος συνεργά. τί γὰρ τῶν πτώσεων,

porum, Personarum, Numerorum, Generum mutationes? quomodo tandem elocutionem ipsam variant excitántque? Aio igitur quoad numerorum mutationes, non tantùm ornatum addere illa quæ formâ & terminatione singularia, potestate, si attentè considereres, pluralia deprehenduntur, *statim, inquit, populus infimitus ad littora properans divisi clamaverunt: at illa* observatione potiùs digna, quia reperiuntur quandoque pluralia grandiora, ipsáque adeò numeri multitudine, elatæ ac inflatæ Orationis ambitionem præ se ferentia. Talia sunt *Oedipi* apud *Sophoclem, ô Nuptiæ, Nuptiæ! genuistis nos, & postquam genuistis, rursum remittitis idem semen: atque exhibuistis Patres, Fratres, Liberos, Sanguinem cognatum, Sponsas, Uxores, Matresq́, & quæ turpissima inter homines censentur.* Hæc enim omnia unum nomen sunt, *Oedipus*: ex altera verò parte, *Iocasta*. Verumtamen fusus in pluralia numerus simul etiam infortunia multiplicavit & auxit: cujus generis amplificationum sunt & illa, *prodierunt Hectoresq́ & Sarpedones*. Nec non *Platonis* illud quod etiam de *Atheniensibus* verba facientes usurpavimus, *Neque enim Pelopes, Neque Cadmi, neque Ægypti, Danaíve, Neque alii Naturâ Barbari unà nobiscum habitant: Sed ipsi Græci duntaxat nullâ prorsus infecti Barbarorum confusione* has terras *incolimus*, & quæ sequuntur. Naturâ enim

χρόνων, προσώπων, ἀριθμῶν, ἡλικιῶν ἐναλλάξεις; πῶς, πότε καταποικίλλει, καὶ ἐπεγείρει τὰ ἐρωτικά; [a] φημὶ δὴ τὴν χρῆσιν τοῦ ἀριθμοῦ μόνα ταῦτα κοσμεῖν, ὁπόσα τοῖς τύποις ἐνικὰ ὄντα, τῇ ἡλικίᾳ χρῆται τῶν ἀναστάσεων πληθυντικὰ δείκνυται, αὐτίκα [a] (φησὶ) λαὸς ἀπείρων ἡμιόνων ἐπ' ἠϊόνεσι διεσάμβοι κελάδησαν. [b] ἀλλ' ἐκεῖνα μᾶλλον παραπρήσεως ἄξια, ὅτι ἔνθ' ὅπου παραπίπτει τὰ πληθυντικὰ μεγαλορρημονέστερα, καὶ αὐτῷ ἀξιοκομποῦντα πρὸ ὄχλῳ τοῦ ἀριθμοῦ. τοιαῦτα δὴ καὶ τὰ Σοφοκλεῖ τὰ ἐπὶ τοῦ Οἰδίπου. * — ὦ γάμοι γάμοι, Πληθυντικά.

a Thucyd. locus est.

* ἐν τῷ Οἰδίποδι τυράννῳ.

Εφύσατ' ἡμᾶς, καὶ φυτεύσαντες, πάλιν
[b] Ἀνεῖτε ταυτὸν σπέρμα, κἀπεδείξατε
[c] Πατέρας, ἀδελφοὺς, παῖδας, αἷμ' ἐμφύλιον,
Νύμφας, γυναῖκας, μητέρας τε, κ' ὅπόσα
Αἴσχιστ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίνεται.

b Ἀνεσπάσατε πῆγυν, ὦ μῆτερ ἣ γλυκήσατό με καὶ πάλιν ἑαυτῇ εἰς ταὐτὸν ἐμοὶ δῦσα.

c Διὸ καὶ μητρὸς ἐπαισθοῦσα, καὶ δόξασα, ἃς ἔσπειρε καὶ τῆς αὐτῆς μητρὸς ἐφύτευσε.

πάντα γὰρ ταῦτα ἦν ὄνομα ὄβριν, Οἰδίπους· ἐπὶ ἢ θατέρᾳ Ἰοκάστη. ἀλλ' ὅσων χρῆσις εἰς τὰ πληθυντικὰ ὁ ἀριθμὸς, συνεπλήρωσε καὶ τὰς ἀπυχίας, καὶ ὡς ἐκεῖνα, πεπλεόνασεν.

Ἐξῆλθον Ἕκτορές τε, καὶ Σαρπηδόνες.

καὶ τὸ Πλατωνικὸν, ὃ καὶ ἑτέρωθι δεδατείμεθα ἐπὶ τῆς Ἀθηναίων. * ὃ γὰρ Πέλοπες, ἢ Κάδμοι, ἢ δ' Αἰγυπτοί τε, καὶ Δαναοὶ, ἢ δ' ἄλλοι πολλοὶ φύσει βάρβαροι συνοικοῦσιν ἡμῖν, ἀλλ' αὐτοὶ Ἕλληνες, ἢ μιξοβάρβαροι οἰκοῦμεν, καὶ τὰ ἐξῆς. φύσει

* ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ.

enim res ita congeſtis acervatim nominibus percipiuntur grandiores: Nec tamen *hoc* ipſum in aliis factitandum, niſi in quibus ſubjecta Materia, amplificationis, aut multitudinis, & copiæ, aut exceſſûs, aut affectuum, capax eſt, ſeorsìm nempe iſtorum unius aut plurium ſimul. Siquidem ubique adhibere & appendere tintinnabula aut crepitacula ejuſmodi nimis Sophiſticum.

Sect. 21.

QUin etiam quæ contrà ex pluribus contrahuntur in ſingularia, interdum videntur ſummè ſublimia, *Deinde Peloponneſus univerſa in factiones erat diviſa*, inquit *Demoſthenes*. Etiam illud *Phrynicho* fabulam agente *Mileti* excidium, *nempe* in lachrymas prorumpunt Spectatores. Etenim eorum quæ diviſa ſunt numerum ad unita revocare & contrahere, corpulentius *quiddam exiſtit*: Cauſam verò ornatus in utriſque eandem *eſſe* cenſeo. Ubi enim occurrunt verba ſingularia, ſi præter expectationem feceris pluralia, affecti & perturbati animi indicium erit: Si contrà pluralia fuerint, & in unum quiddam benè ſonorum quæ plura erant collegeris & contraxeris, ob rerum ipſarum in contrarium transformationem præter opinionem, *commoti quoque animi ſignum eſſe judico.*

γὰρ ἐξακούεται τὰ θεάγματα κομψοτέρως ἀγελησδὸν ὕπως τῶν ὀνομάτων ὑποσυνδεμένων. [1] ἀμήτοι δεῖ ποιεῖν αὐτὸ ἐπ' ἄλλων, εἰ μὴ ἐφ' ὧν δέχεται τὰ [2] ὑφηκείαθμα αὔξησιν, ἢ πληθυν, ἢ ὑφοολιὼ, ἢ πάθος, ἢ τι τύτων, ἢ τὰ πλείονα. ἐπεί τοι τὸ πανταχοῦ [b] κώδωνας ἐξηφθαι, λίαν σοφιστικόν.

a legō ὑποκείμενα.

b Κατὰ τεῦπον μεταφορᾶς τεῖτον παρ' ἑρμογένει ἐν τῇ σεμν. Sunt autem Κώδωνες quos vulgò sonalios vocamus, ex equorum phaleris propendentes plerumque tintinnabula. Propriè Κώδων τὸ τῆ Σάλπιγγος πλατὺ, à cujus similitudine tintinnabula Κώδωνες dicuntur Græcis.

κα.

Ἀλλὰ μὴν [1] καὶ τὐναντίον, τὰ ἐκ τῶν πληθυντικῶν εἰς τὰ ἑνικὰ ὑποσυναγόμενα ἐνίοτε ὑψηλοφανέστατα. [2] * ἔφειτ' ἡ Πελοπόννησος ἅπασα δειςήκει, φησί. καὶ δὴ Φρυνίχου δρᾶμα Μιλήτου ἅλωσιν [d] διδάξαντι, εἰς δάκρυα ἔπεσον οἱ θεώμενοι. [3] τὸ γὰρ ἐκ τῶν διηρημένων εἰς τὰ ἰδιωτικὰ ὑποσυρέσθαι τὸν ἀριθμὸν, σχηματοειδέστερον. αἴτιον δ' ἐπ' ἀμφοῖν τὸ κοσμεῖ ταυτὸν εἶναι. ὅπου [f] γὰρ ἑνικὰ ὑπάρχει τὰ ὀνόματα, τὸ πολλὰ ποιεῖν αὐτὰ, φέρει δόξαν, ὅπου [f] πληθυντικὰ, τὸ εἰς ἕν τι ἔυηχον συγκορυφοῦν τὰ πλείονα, διὰ [f] εἰς τὐναντίον μεταμόρφωσιν τῶν θεαγμάτων, ἐν τῷ Φιλοκτήτῃ.

* ἐν τῷ ἑξῆς.

c Exemplum aliud ode 18. lib. 3. carm. Ludit herboso pecus omne campo quum novæ redeunt Decembres Festus, in pratis vacat otioso cum bove pagus.

d Quod Græci dicunt δρᾶμα διδάξαι, Cic. agere & docere fabulam vertit. De utroque Phrynicho, Tragico, & Comico. vide Suidam. Unde porrò pendeat Dativus iste ex contextu non constat. Haud dubiè quia locus citatus ἀτελὴς aliunde pendet, quod hic in contextu non expressum: simile quid habes in sequenti pag. in illo Herod. loco.

xζ.

Sect. 22.

QUoad temporum verò immutationem, cùm præterita tanquam præsentia, nec aliter quàm si jam fierent, induxeris; orationem ipsam non ampliùs effeceris narrationem, sed rem ipsam, quasi coràm gereretur, repræsentabis. *exempli gratiâ, Et cùm quidam cecidisset subter equum Cyri*, inquit *Xenophon*, & *conculcaretur, gladio ventrem equi ferit.* Equus autem, saucius *quum nutaret, Cyrum excutit, hic cadit.* Talis in plurimis *Thucydides.*

Sect. 23.

PEræquè etiam efficax personarum commutatio, quæ facit sæpè ut auditor versari se putet in mediis periculis: *cujusmodi est Homericum illud, Dixeris indefessos & indomitos inter se occurrere bello, tanto studio & contentione pugnabant:* Et *Aratus, Hoc cave te Ponto studeas committere mense.* Sic alibi etiam *Herodotus, ab Elephantina*, inquit, *urbe sursùm contendenti* locus occurrit acclivis, &c. *posteà pervenies planum in locum: Peragratâ autem regione alterum rursus navigium ingressu duodecim diebus navibus. Postmodum venies in urbem magnam cui nomen Meroë.* Vidésne, amice, ut assumptam animam tuam per illa deducat loca, auditum in aspectum convertens? Hæc autem hujus generis omnia, ipsis applicata rebus, ad ea quæ aguntur, adducunt sistúntq; audito-

lunc vertit ita Cic.

κβ.

Ὅταν γε ῥηθῇ τὰ παρεληλυθότα τοῖς χρόνοις εἰσάγῃς ὡς γινόμενα, καὶ παρόντα, ἐκπλήττουσιν ἔτι τὸν λόγον, ἀλλ' ἐναγώνιον ποιοῦσι τὴν ἀπόδειξιν. πεπωκὼς δέ τις, * φησὶν ὁ Ξενοφῶν, ἅμα τῷ Κύρῳ ἵππῳ, καὶ πατάξαντι εἰς τὴν καρδίαν τῇ μαχαίρᾳ τὸν ἵππον αὐτοῦ. ὁ δὲ σφαδάζων ἀποσείεται τὸν Κῦρον. ὁ δέ, πίπτει. τοιοῦτον καὶ τοῖς πλείοσιν ὁ Θουκυδίδης.

* ἐν τῷ ζ'. τῆς παιδείας.

κγ.

Ἐναγώνιον δ' ὁμοίως καὶ ἡ τῶν προσώπων ἀντιμετάθεσις, καὶ πολλάκις ἐν μέσοις τοῖς κινδύνοις ποιοῦσα, τὸ ἐπεργαστικὸν δηλοῦν σπουδῆς.

Προσώπων ἀντιμετάθεσις.

* Φαίης κ' ἀχμῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
Ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ· ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο.

* Ιλ. ϐ.

καὶ ὁ Ἄρατος,

Μὴ κείνῳ ἐνὶ μυρὶ περικλύζοιο θαλάσσης.

ὡς δέπου καὶ ὁ Ἡρόδοτος, * Ἀπὸ δὲ ἐλεφαντίνης πόλεως ἄνω ἰόντι, [a] καὶ ἔστιν ἃ ἀπίξεαι ἐς πλοῖον λεῖον. διεξελθὼν δὲ τοῦτο τὸ χωρίον, αὖθις εἰς ἄλλο πλοῖον ἐμβὰς, δυώδεκα ἡμέρας πλέων καὶ ἔστιν ἃ ἵξεαι ἐς πόλιν μεγάλην, τῇ οὔνομα Μερόη. ὁρᾷς, ὦ ἑταῖρε, ὡς θαλαττῶν σε τὴν ψυχὴν, διὰ τῶν τόπων ἄγει, τὴν ἀκοὴν ὄψιν ποιῶν; πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα πρὸς αὐτὰ ἀπεικάσματα τὰ πράγματα, ἐπ' αὐτῷ ἵστησι τὸν ἀκροα-

* ἐν τῇ Ευτέρπῃ.

a Supple ἄναντές ἐστι χωρίον, &c. multa de industria omissa a Rhetore, quæ si videbitur, supplebis ad illa usque verba καὶ ἔστιν ἃ ἵξεαι, &c.

auditorem: Et quum veluti non omnes, sed tanquam unum aliquem alloqueris, *exempli gratiâ, Tydidem autem non agnosceres utri interesset*, & commotiorem protinùs, & attentiorem & curâ plenum reddes ad teipsum *directis* compellationibus excitatus.

SECT. 24.

PRæterea, fit interdum ut Auctor ipse *aliquid* de aliquo narrans repentè prætersapsus illius subeat locum. Et hæc quidem species *Personarum commutationis* nihil est aliud quàm Affectuum impressio quædam & impetus, *ut, Hector autem Trojanis imperabat, longè clamans, in Naves ut ruerent, omitterent autem spolia cruenta. Quem verò ego procul à navibus alibi animadvertero hîc ei mortem inferam.* Nimirùm narrationem utpote convenientem, sibi vendicavit: brevem verò & præcipitem comminationem, concitato Ducis animo, repentino quodam impetu sine ulla alia præmonitione attribuit: frigeret enim Oratio si interjecisset, *putà, hæc aut ejusdem sententiæ alia verba.* Talia quædam dixit *Hector*, Nunc autem repentè prævertit transeuntem ipsa Orationis transitio. Quocirca, usus hujus figuræ est tum maximè quum urget Temporis opportunitas, nec patitur scribentem diutiùs immorari, sed statim cogit ex personis ad personas transire, ut apud *Hecataum*, *Præco autem hæc gravia* esse *ratus*, *confestim Heraclidarum filios*

ἀλεγατίω τῆς ἐνεργημάτων. καὶ ὅταν ὡς ἐ πρὸς ἅπαντας, ἀλλ' ὡς πρὸς μόνον τινὰ λαλῇς,

* Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης, ποτέρωι μετείη. Ιλ. ε.
ἐμπαιδέτερόν τε αὐτὸν ἄμα, καὶ πρεσβικώτερον, καὶ ἀγορῆθεν ἐμπλεῶν ἀποτελέσεις, ταῖς εἰς ἑαυτὸν προσφωνήσεσιν ἐξεγειρόμενος.

κδ.

Ἔτι * μειλιὸν ἔδ' ὅτε πρὶν προσώπου διηγέεσθον ὁ συγγραφεὺς, ἐξαίφνης παρενεχθεὶς εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀντιμεθίσταται. καὶ ἔστι τὸ τοιοῦτον εἶδος * ἐμβολή τις πάθους,

* Ἕκτωρ ἧς Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀύσας, Ιλ. ζ.
Νηυσὶν ἐπασσυίας, ἐὰν δ' ἐναρὰ βροτόεντα,
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπαΐδῃσι νεῶν ἐπέρωσι νοήσω,
Αὐτῷ οἱ θάνατον μητιόωσαι.

ἀκούω γοῦν μου διήγησιν, ὅτε πρόσωπα, ὁ ποιητὴς προσῆψεν ἑαυτῷ· τὸν δ' ἀπότομον ἀπειλὴν τῇ θυμικῇ τοῦ ἡγεμόνος ἐξαπίνης, ὡς ἐν προσηλώσας, ἀφελέσθαι. ἐψύχετο γὰρ εἰ παρενεπίδει, ἔλεγε τίνα, καὶ τοῖα ὁ Ἕκτωρ. νυνὶ δ' ἔφθακεν ἄφνω τὸν μεταβαίνοντα, ἡ τοῦ λόγου μετάβασις· διὸ καὶ ἡ περίχρησις τοῦ σχήματος τότε μάλιστα ὀξὺς ὁ καιρὸς ὢν, διαμφίειν τῷ γράφοντι μὴ δίδωσι, ἀλλ' αὐθὶς ἐπαναγκάζει μεταβαίνειν ἐκ προσώπων εἰς πρόσωπα. ὡς καὶ ἐνταῦθα τῇ Ἑκαταίῳ, Κῆρυξ ἦ ταῦτα δεινὰ πεπόνθω, αὐτίκα ἐπῆλθε τοῦ Ἡρακλειδῶν

* ἀ δ' προλέγων τὸ πάθος dixit Herm. in idea veritatis.

filios discedere jubet, Neq; vos ut non amplius superstes tueri possum: atq; ipsi periistis, me quoq; ejicientes ad alium quendam populum cogetis *transire*. At enim *Demosthenes* alio quodam modo in Aristogitone hanc personarum varietatem promptâmque mutationem affectibus plenam repræsentavit, *Neq; quisquam vestrûm* (inquit) *iram & indignationem præ se ferens reperietur, quòd nefarius hic & impudens leges violet? Qui* (*ô scelestissime omnium*) *clausâ tibi hâc effrænati oris audaciâ non cancellis, non foribus, quæ clàm fortasse aperiri queant:* In imperfectâ sententiâ mutatis *personis*, & fermè uno vocabulo præ ira in duas discerpto personas, *Qui* (*ô improbissime*; Oratione deinde, quâ *Aristogitonem* urgebat, revocata, ita ut è vestigio absistere videatur, nihilominùs affectibus multò magis flexit attraxítque *auditorem*: nec aliter quàm *Penelope, cujus hæc sunt verba, Præco, cur te præmiserunt proci* isti *superbi? An dicturum ancillis Ulyssis Divini ut ob opere cessent, ipsis autem convivium apparent? Nec ambientes, nec usquam aliò decedentes, ultimùm & postremùm nunc hîc cœnent: qui quidem congregati simul victum hîc absumitis multum, bona Telemachi prudentis. Nunquam ne à Patribus anteà audistis pueri cùm essetis qualis Ulysses erat?*

ἀπογόνους ἐκχωρεῖν. ὑ γὰ ἡμῖν ἔνιατός εἰμι ἀρήγειν ὡς μὴ ὤν, αὐτοί τ' ἀπόλεσθε, κἀμὲ ἐξώστετε ἐς ἄλλον τινα δῆμον ἀποίχεσθαι. ὁ μὲν γὰ Δημοδένης κατ' ἄλλον τινα τρόπον ἐπὶ τ Αειστρατον ἐμπαθὲς τὸ πολυπρόσωπον κὴ ἀγχίστροφον παρέσησεν. * κὴ ὑδεὶς ὑμῶν φοβηθήσεται (φησιν) ἐπ' ὀργιλῳ ἔχων [b] εὑρεθήσεται ἐφ' οἷς ὁδιλευρὸς εἶτα, κὴ [c] ἀναιδὴς βιάζεται; ὃς (ὦ μιαρώτατε [d] ἁπάντων) κεκλεισμένης τοι τῆς παρρησίας, ὑ κιγκλίσιν, ὐδὲ θύραις, ἃ κὴ φθάνοιξεν ἄν τις· ἐν ἀτελεῖ τῷ νῷ ταχὺ διαλλάξας, κὴ μονονὺ μίαν λέξιν, διὰ τ θυμὸν, εἰς δύο διατάσας πρόσωπα, ὃς, ὦ μιαρώτατε· εἶτα τὸν πρὸς Αειστρατον λόγον ὑποστρέψας, κὴ ἀπολιπεῖν δοκῶν, ὅπως διὰ τ πάθος πολὺ πλέον ἐπέστρεψεν ἢ κ ἄλλως ἡ Πηνελόπη,

Κῆρυξ, πῶς δέ σε πρόσθεν μνηστῆρες ἀγαυοί;

Ἢ εἰπεῖν ἐθέλεις ὁμωῆσιν ὁδυσσῆος θείοιο
Ἔργον πασσάσθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;

[b] Μὴ μνησάμενοι, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες
Γ' σατε κὴ σύματα ναῦ ἐνθάδε λειπήσειαν.

[c] Οἱ θάμ' ἀγειρόμενοι βίοτον κατακείρετε πολλὸν,
Κ῎πσιν Τηλεμάχοιο διαφθερσ· ὐδέ τι παιρῶν
Γ' μετέρων φρονέετε πρόσθεν ἀκόρετε πῶδες ἐόντες,
Οἷς ὁδυσεὺς ἔπτε.

* ἐν πρῶ κτὶ Αειστρατον ἀ.

b *In codice* φανήσεται.

c ἀναιδὴς ἄνθρωπος ὅστοι βιάζεται τὲς νόμες.

d ἁπάντων τῶν ὄντων ἀνθρώπων.

a *Doloris impatiens accedentem ad se præconem conspicata antevertit, & prior quærit & quæritur Penelope.* Κῆρυξ, *&c.*

* Οδ. δ'.

b Ενθάδετ ἀρχὴ ἡ τ Πηνελόπης κτὶ μνηστήρων.

c Κεῖ) ἄλλο χῆμα (*scilicet in ista antimetathesi* προσώπε *quam vocat Auctor*) ἐνθαδὶ τε λόγε κτὶ ὀργιλῳ τὸ, οἷ δ' ἄμα, *&c.* φησὶ χιτλιάζεσα.

Sect. 25.

Quòd periphraſis grandem etiam efficiat ſermonem, nullus eſt, opinor qui dubitet. Ut enim in Muſicâ ex diſcordibus (quæ vocantur) vocibus, qui præcipuus & primarius eſt ſonus ſuavior efficitur: Ad eundem ſæpè modum Periphraſis cum propria concordat loquutione, & ad ornatum ut plurimùm conſonat: & maximè ſi nihil ventoſum & inſulſum, ſed ſuaviter temperata [omnia] habeat. hujus doctrinæ argumento & teſtimonio idoneo eſto ipſe *Plato*, initio funebris Orationis, *Re quidem ipsâ, Iuſta his apud nos exhibita ſunt, quæ jam aſſequuti iter fatale peragunt, tam publicè à civitate quam privatim à ſuis magnifico ſumptu dimiſſi.* Mortem igitur dixit fato *deſtinatam fatalem viam: & quod* juſta perſoluta aſſequuti ſint publicis ſumptibus, inſtitutam quandam à patriâ pompam [interpretatur.] An iſtis mediocriter tumidam grandémque fecit ſententiam? Aut nudam ſimplicémque dictionem modulatus eſt tanquam concentum quendam circumfusâ per periphraſim [ejuſmodi] ſuavi melodiâ? & *Xenophon, laborem ad jucundè vivendum ducem exiſtimate. Quæ autem res eſt omnium pulcherrima, maximéque bellatoribus conveniens, eam animis veſtris acquiſiviſtis, quòd laude magis quàm aliis rebus omnibus delectamini.* Pro velitis exer-

κε.

Καὶ μὴν τοι καὶ ἡ [z] περίφρασις, ὡς ὑψηλοποιὸν ἁπλῶς ἂν, οἶμαι, διαίσειεν. ὡς γὰρ ἐν μουσικῇ διὰ τῆς συμφώνων καλουμένων ὁ κύριος φθόγγος ἡδίων ἀποτελεῖται, [d] οὕτως ἡ περίφρασις πολλάκις συμφθέγγεται τῇ χειρολογίᾳ, καὶ εἰς κόσμον ἐπὶ πολὺ συντείνει. καὶ μάλις' ἂν μὴ ἔχῃ φυσῶδές τι καὶ ἄμουσον, ἀλλ' ἡδέως κεκραμένον. ἱκανὸς δὲ τοῦτο τεκμηριῶσαι καὶ Πλάτων καὶ τὴν εἰσβολὴν τῆς ἐπιταφίου, [e] Ἔργῳ μὲν ἡμῖν οἷς ἔχουσι τὰ πρόσφορα σφίσιν αὐτοῖς, ὧν τυγχάνοντες πορεύονται τὴν εἰωθυῖαν πορείαν, προπεμφθέντες κοινῇ μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως, ἰδίᾳ δὲ ἕκαστος ἀπὸ τῆς [f] προσηκόντων. ἔχουσι τὸν θάνατον εἶπεν [a] εἰωθυῖαν πορείαν, τὸ δὲ τετυχηκέναι τῆς νομιζομένων, προπομπήν τινα δημοσίαν ἀπὸ τῆς παιδείας. ἆρα δὲ τούτοις μείζοις ὄγκοις τὴν νόησιν, ἢ ψιλὴν λαῶν τε λέξιν ἐμελοποίησε καθάπερ ἁρμονίαν τινὰ τὴν ἐκ τῆς περιφράσεως εὐεπιφθόγγου δημέλειαν; καὶ Ξενοφῶν, [*] πόνον δὲ τὴν ζῆν ἡδέως ἡγεμόνα νομίζετε. κάλλιστον δὲ πάντων καὶ πολεμικώτατον κτῆμα εἰς τὰς ψυχὰς συγκεκόμικε. ἐπαινέσαιμι γὰρ μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασι χαίρετε, ἀντὶ τοῦ πονεῖν

Περὶ περιφράσεως.

d Grandis periphraseos exemplum vide apud Horatium ode. 17. lib. 3. carm. Auctore ab illo originem, &c. Hic porrò est ἀπόδοσις, cujus sententia, Sic periphrasis ex diversa sonantibus exprimit concentum. id est sensum τῆς χειρολογίας, non sine maxima voluptate.

e In textu apud Platon. ἀπὸ τῶν οἰκείων.

a Mortis periphrasis.

* ἐκ τοῦ ἀ. τῆς παιδείας.

exerceri labore, *laborem ducem ad jucundè vivendum ducite*, quum dixit, & alia itidem dilatavit, magnum quendam ſenſum laudationi inſuper adjecit & deſignavit. Inimitabile etiam illud *Herodoti*, *Scytharum autem illis qui templum ſpoliâſſent Dea* [*Venus*] immiſit fœmineum morbum.

Sect. 26.

QUanquam in Periphraſi opportunitatis major habenda ratio quàm in cæteris, niſi [forte] ſine modo & ineptè ab aliquo uſurpetur. Continuò enim remiſſum quid & languens accidit, Orationis vanitatem & obœſitatem redolens: unde & ipſum *Platonem* (qui gravis ſemper in hoc ornamento, quamvis nonnullis intempeſtivè [uti eo] videatur) in legibus dicentem, *Nec argenteas opes nec aureas in civitate ſedem habentes, habitare permittendum eſſe*, irrident & ſubſannant: & ſi pecorum, inquiunt [iſti,] greges boúmque armenta poſſidere prohibuiſſet, perſpicuum eſt dicturum fuiſſe *in pecoribus & armentis poſitas divitias*. Verùm enimverò hæc pro uſu figurarum quæ ad ſublimitatem comparatæ ſunt, Chariſſime *Terentiane*, diſſeruiſſe ſufficiat. Quod hæc omnia Orationem concitatiorem & commotiorem reddant: Affectus autem granditatis tantum participat, quantum ipſa granditas ſive ſublimitas voluptatis & ſuavitatis.

Sect.

θέλετε, πόνον ἡγεμόνα τῆς ζωῆς ἡδέως ποιεῖσθε εἰπών, καὶ τ' ἄλλ' ὁμοίως ἐπικτείνας, μεγάλην πρὸς ἔννοιαν τῷ ἐπαίνῳ περιεβείασατο. καὶ τὸ ἀμίμητον ἐκεῖνο τοῦ Ἡροδότου, ᵇ Φοίνικες ἰχθυόεσσαν τὸν ἱερὸν, ἐνέβαλεν ἡ θεὸς θήλειαν νῆσον. b ἐν χλιοῖ.

κε.

ΕΠίκαιον ᵃ μήποτε τὸ περίεργον ἡ περίφρασις τῆς ἄλλων πλέον, εἰ μὴ ᶜ ἀσυμμέτρως τις λαμβάνοιτο. ἐνθὺς γὰρ ἀβλεμίας περιπίπτει, κακοζηλίας τε ὄζον, καὶ παχύτητος. ὅθεν καὶ τὸν Πλάτωνα (δεινὸς γὰρ ἀεὶ περὶ ἅπαν, εἰ καί ποτε ἀκαίρως δοκεῖ) ᵈ ἐν τοῖς νόμοις λέγοντα, ὡς ὅτε ἀργυρᾶν δεῖ πλοῦτον, ὅτε χρυσοῦν ἐν πόλει ἰδρυμένου ἐᾶν οἰκεῖν, ᵉ διαχλευάζουσιν, καὶ εἰ περίβατά, φασιν, ἐκώλυε κεκτῆσθαι, δῆλον ὅτι περιβάτειον αὖ, καὶ βόειον πλοῦτον ἔλεγεν. ᶠ ἀλλὰ γὰρ ἄλλως ὑπὲρ τῆς εἰς τὰ ὑψηλὰ τῶν ῥημάτων χρήσεως ἐκ παρενθήκης τοσαῦτα περιλελόγηται, Τερεντιανὲ φίλτατε. πάντα γὰρ ταῦτα παθητικωτέρους, καὶ συγκεκινημένους ἀποτελεῖ τοὺς λόγους· πάθος γὰρ ὕψους μετέχει τοσοῦτον, ὅσον ὕψος ἡδονῆς. c περιφράσεις, id est qui luxuriat circumlocutionibus, effertúrque, ut inquit Cicero, immoderatione verborum is ἀμετροεπὴς Homero dicitur.
d Nom. 6.

Sect. 27.

QUum porrò orationis tum ſententia, tum dictio, alterutro pandatur plerumque nobis: age jam de eâ parte quam phraſis conſtituit, ſi quæ præterea ſunt reliqua, inſuper expendamus. Quod autem propriorum grandiúmque verborum delectus mirè afficiat & permulceat auditores, ipsísque Oratoribus, & in genere ſcriptoribus omnibus, ſummum dicendi genus ſectantibus, magnitudinem ſimul, pulchritudinem, perſpicuitatem, pondus, vim, robur, & alia præter ea ſi quæ ſunt, conciliet, idémque faciat ut verbis tanquam pulcherrimis quibuſdam ornamentis efflóreſcant, ac veluti animam quandam vocalem rebus indat, ſuperfluum apud artis peritos fuerit pluribus demonſtrare. Utique enim propria mentis lux, præclara vocabula: quorũ tamen majeſtas non ubique utilis. Minutiſſima enim quæq; magnis & gravibus verbis exprimere, perinde eſt ac ſi quis Tragicam magnámque perſonam puero alicui vel infanti attribuerit.

* * *

Fœcundum ac prægnans illud Anacreontis, Threïſſa non mihi ùltrà curæ. Sic & illud Theopompi laudabile propter analogiam & quod optimè reſpondeat: mihi enim ſignificantiſſima habere videtur, quod *Cecilius* neſcio quo modo accuſat damnátque, *Philippus* (inquit)

rerum

κζ.

Ἐπειδὴ [1] μέντοι ἡ τῶν λόγων νόησις, ἥ τε [b] φράσις, τὰ πλείω δὲ ἑκατέρα διέπτυκται, ἴδωμεν δὴ περὶ τὸ φρασικὸν μέρος, εἴ τινα λοιπὰ ἔστι, περιπατησόμεθα. ὅτι [2] μὲν τοίνυν ἡ τῶν καλῶν, καὶ μεγαλοπρεπῶν ὀνομάτων [c] ἐκλογὴ θαυμασίως ἄγει, καὶ [d] κατακηλεῖ τὰς ἀκροατὰς, καὶ ὡς πᾶσι τοῖς ῥήτορσι, καὶ συγγραφεῦσι κατ' ἄκρον ἐπιτήδευμα, μέγεθος ἅμα, κάλλος, σαφήνειαν, ἡδονὴν, ἰσχὺν, κράτος, ἔτι δὲ τἄλλα, ἂν ὅσα τινα, τοῖς λόγοις, ὥσπερ ἀγάλμασι καλλίσοις, δι' αὐτῆς ἐπανθεῖν παρασκευάζουσα, καὶ οἱονεὶ ψυχήν τινα τοῖς πράγμασι φωνητικὴν ἐμποιεῖσα, μὴ καὶ [e] περιττὸν ἢ πρὸς εἰδότας λεχθέναι: [f] φῶς γὰρ τῷ ὄντι ἴδιον τοῦ νοῦ τὰ καλὰ ὀνόματα. ὁ [3] μέντοι γε ὄγκος αὐτῆς ἐν παντὶ χρειώδης· ἐπεὶ τοῖς μικροῖς πράγμασι περιπλέκειν μεγάλα καὶ σεμνὰ ὀνόματα, ταὐτὸν ἂν φαίνοιτο, ὡς εἴ τις τριχῶν ἀγαλμάτιον μέγα παιδὶ περιθείη νηπίῳ. πλὴν ἐν μὲν ποιήσει καὶ

* * *

ἰδιωτικώτατον, καὶ γόνιμον. [g] τὸ δ' [4] Ἀνακρέοντος, ἐκεῖ τι θρηϊκίης ἐπιστρέφονται. ταύτῃ καὶ τὸν [5] Θεόπομπον, ἐκεῖνο τὸ ἐπαινετὸν, διὰ τὸ ἀνάλογον, ἔμοιγε σωματικῶς ἁλᾶσθαι ἔχειν δοκεῖ ὥσπερ ὁ Κεκίλιος ἐκ οἴνης ὅπως, καὶ ἀμέμφει). Δεινὸς ὢν, φησὶν, ὁ Φίλιππος

περὶ ὀνομάτων ἐκλογῆς.

a *Inter ea quæ mutuam sibi præstarẽt interpretationem & explicationem censentur.*

b *Græcum vocabulum retineamus ut receptissimis, quo genus loquendi significatur.*

c *Verborum delectus eloquentiæ origo. Cic. in Bruto.*

d Κυρίως, *siquidem* ἡ κήλησις, ἡδονὴ δὲ ὧν κατακηλῶσα, *voluptas auditus animum deliniens, inquit Cic. Tusc. 4.*

e *Superfluum [fuerit] ut τὸ μὴ καὶ sit παρέλκον, ut & in illis apud Athenæum τὸ ὃ κατ' Αἰγυπτίους*

μὴ καὶ γελοῖον ἦ. *Illud verò quod Ægyptii facitant ridiculum.*

f τῶν καλῶν ὀνομάτων ὄρος κατ' εἰκόνα. g *Post* γόνιμον *tollo distinctionem, & lego* οὐφὲν τὸ δ' Ἀνακρέοντος, *&c.*

verum neceſſitatem devorare callidus. Simplicitas interdum eſt ipſo ornatu multò evidentior & ſignificantior: quod vel inde ex ipſa communi vita agnoſcitur. Quod autem jam in uſum receptum conſuetúmque, illud quoque credibilius & perſuaſibilius. Igitur de eo qui turpia & ſordida, ut rebus ſuis conſulat impenſiùs, patienter ſuſtinet, & lubenti perfert animo, ſignificantiſſimè uſurpatum illud, *Rerum neceſſitatem devorare*. Sic ſe quodammodò habent illa *Herodoti: Cleomenes* (inquit) *furens carnes ſuas gladiolo in minutas partes concîdit, donec totum reſcindens perierit. Et Pythes eò uſque pugnando reſtitit in navi, donec totus velut in laniena concîſus*. Hæc enim prope adradunt idiotam & illiteratum hominem, quanquam, quoad ſignificatum, nihil rude & imperitum.

Sect. 28.

Quoad Tranſlationum etiam multitudinem, *Cecilius* videtur conſentire cum iis, qui præcipiunt duas aut ad ſummum tres in re unâ [exprimendâ] admittendas eſſe. At *Demoſthenes* nobis horum [eſto] regula. Pluribus metaphoris tum opportunus locus videlicet, quum affectus torrentis inſtar aguntur, eáſque tanquam neceſſarias ſimul rapiunt volvúntque ſecum magnâ copiâ. *Homines*, inquit, *nefarii, & adulatores, & furiæ, qui ſuam quoque*

ἀναγκοφαγῆσαι πρήγματα. ἔστιν ἅρ' ὁ
ατισμὸς ἐνίοτε τῷ κόσμῳ περιττολυ ἐμφα-
σώτερον· ἐπιμνώσκεται γὰρ αὐτόθεν ἐπ
κοινῷ βίῳ. τὸ ϗ σύνηθες ἤδη πρότερον. ἐ-
ῶ ἐπὶ τ αἰσχρῷ ϗ ῥυσῷ τλημόνως, ϗ μὴ
ῆς, ἕνεκα πλεονεξίας καρτερέοντ, τὸ ἀ-
γκοφαγεῖν τὰ πρήγματα, ἐναργέσατα πα-
λήπται· ς ὧδέ πως ἔχει ϗ τὰ [b] Ηρόδ-
τα· ὁ Κλεομβρότ, φησὶ, μανεὶς, ταῖς ἐ-
πῷ σάρκας ξιφιδίῳ κατέταμψ εἰς λεπτὰ,
ϗ ὅλον καταχρησάμων ἑαυτὸν διέφθειρεν. ϗ,
ὁ Πύθης ἕως τόδε ἐπὶ τῆς νεὼς ἐμάχετο,
ϗ ἅπας κατεχρεωργήθη. ταῦτα γὰρ ἐγγὺς
ῥάξύει τὸν ἰδιώτεω, ἀλλ' ὐκ ἰδιωτεύει πρὸ
μαντικῷ.

a Dicitur de eo qui se indigna ac turpia patienter lubentique animo perfert ut suis rebus consulat & sartagat impensius.

b ἐν τῇ ἐρατοῖ.

c ἐν τῇ πολυμιΐᾳ.

κη.

Περὶ πλήθυς μεταφορῶν.

Περὶ ϗ [a] πλήθυς ϗ μεταφορῶν, ὁ μὲν Κε-
κίλιος ἔοικε συγκαταπίπτειν τοῖς δύο, ἢ
τὸ πλεῖστον χρεῖς ἐπὶ ταυτῷ νομοθετοῦσι πάτ-
ξαι. ὁ γὰρ Δημοσθένης ὄρθ ϗ ἐν τοιού-
των. [d] ὁ τῆς χρείας ϗ καιρὸς, ἔνθα τὰ πά-
θη χειμάῤῥοι δίκην ἐλαύνεται, ϗ τὴν πο-
λυπλήθειαν [c] αὐτῶν ὡς ἀναγκαίαν ἐνταῦθα
ξυνεφέλκεται. * ἄνδρες τοι, φησὶ, μαργοὶ, καὶ
ἀλάστορες, ϗ κόλακες, ἠκροπελασμένοι ταῖς

d Quando in eadem periodo pluribus metaphoris locus fit.

c αὐτῶν μεταφορῶν.

* ἐν τῷ περὶ στεφ.

ἑαυτῶν

quoq; patriam mutilarunt, quasi propinatâ l
bertate, olim Philippo, nunc Alexandro, ven
metientes etiam fœdissimis libidinibus fœlic
tatem: libertatem autem, & nulli parere D
mino, qui veteribus Græcis fines erant & reg
le bonorum, subverterunt. Hîc verborum tro
picorum multitudine & copia palàm fit, & se
prodit in proditores Oratoris animus. Quoci
ca, *Aristoteles*, & *Theophrastus*, audaciorum
translationum hæc aiunt esse lenimenta qua
dam, *ut sic dicam*, & *tanquam*, item, *Si in hu*
modum loqui oporteat, & *Si quid gravius c*
periculosius dicere fas. Etenim *Excusatio*
inquiunt, *remedium est contra nimiam in Me*
taphoris audaciam. Ego verò hæc quoqu
admitto & probo: ita tamen, ut translatio
num tum multitudinem, tum audaciam (quo
dicebam) nec non ipsas tempestivè usurpata
figuras, affectus vehementiores & [dictionis
præstantiam statuamus remedia seu amulet
quædam granditatis propria, quòd hæc ips
impetus vehementia, transversa auferant, pro
volvântque suâpte naturâ alia omnia, atque
adeò quæ sunt audacia tanquam omninò neces
saria exigant, nec auditorem immorari sinan
in pluribus illis metaphoris examinandis & re
prehendendis, quippe qui cum ipso Oratore
communi furoris rapiatur affectu: quin etiam
in Locorum tractationibus & descriptionibus
non est aliud quippiam adeò significans uti

fre-

ἕκαστοι παιδείας, τ' ἐλευθερίαν περ-
πότες, περότερον φιλίππῳ, νυνὶ δ' Α-
άνδρῳ· τῇ γαστρὶ μεδιῶντες, καὶ τοῖς
ίοις τὴν εὐδαιμονίαν· τὴν δ' ἐλευθε-
, καὶ τὸ μηδένα ἔχειν δεσπότην αὐτῆς,
τοῖς περτέροις ἔλλησιν ὅρος ἦν ἀγαθῶν ἦ-
, καὶ κανόνες, ἀνατεθράφοτες. ἐνταῦθα τῷ
ίδει τῆς ῥητορικῶν ὁ κατ' τῆς περιόδων,
ἐπιφορὰ τῶ ῥήτορος δυμός. [a] [b] διόπερ
ὴν Αριστοτέλης, καὶ ὁ Θεόφραστος μιλίγματά
τινὰ τῶν θεσπίων εἶ ταῦτα μεταφο-
, τὰ ὠπερεὶ φάναι, καὶ οἱονεὶ, καὶ, εἰ χρὴ
τον εἰπεῖν τὸν τρόπον, καὶ, εἰ δεῖ βιαιοτε-
υδικώτερον λέξαι. ἡ γὰρ ἐπιτήκησις (φα-
)ίται τὰ τολμηρά. [c] ἐγὼ δ' καὶ ταῦτα μὲν
πδέχεσθαι, ὅμως δ' πλῆθος, καὶ τόλμαν με-
φορῶν (ὅπερ ἔφην) κἄπειτα τῶν σχημάτων
δίκαιος, καὶ τὰ σφοδρὰ πάθη, καὶ τὸ ἡνιαῖον,
ῶν εἶ φημὶ ἴδιά τινα ἀλεξιφάρμακα· ὅτι
ῥοδίῳ τῆς φορᾶς παντὶ πέφυκεν ἅπαντα τ'
λα βασύρειν, καὶ φορωδεῖν, μᾶλλον δ'
ὡς ἀναγκαῖα πάντως εἰσπεχθῆναι τὰ
βόλα, καὶ ἐν ἐᾷ τὸν ἀκροατὴν χαλά-
ειν ὡς τὸν τῦ πλήθους ἔλεγχον, [d] διὰ τὸ
υνεθισμὸν τῷ λέγοντι. [5] ἀλλὰ μὴν ἔν γε
αῖς τοπικαῖς, καὶ διαιρεταῖς, ἐν ἄλλο
ι ἔτως κατασημαντικὸν, ὡς οἱ συνεχεῖς καὶ

ἐπαλ-

* Ἢ ὅτι πεφ-
σθεῖ, ἢ ἐπι
φερθέει.

a ἐπιφερθὲν
ἔμφερθεν ἦγεν
φανερὸς ἢ δη-
λῶ πᾶσι γίνε-
ται ὁ τῦ ῥήτο-
ρος δυμός.

b Quo pacto ex
sententia Ari-
stotelis & The-
ophrasti μετα-
φοραι τραχεῖαι
sint mollien-
dae.

c Longini ἐπί-
νοησις.

d Συνομοιο-
παθεῖ γὰρ ὁ ἀ-
κόων ἀεὶ τῷ
παθητικῶς λέ-
γοντι. ad Theo-
dorum Rhet. 3.

frequentes & continui tropi: quibus etiam ap
Xenophontẽ humani tabernaculi anatome m
nificè, ſed diviniùs multò apud *Platonem*
pingitur. Hominis quidem caput vocat,
cem: Iſthmum verò, medium inter ædific
dum cervicem collúmque, quo [caput] à p
ctore ſeparetur interjectum fuiſſe: Vertebra
tanquam cardines [in cervicis converſione
& flexum] ſuppoſitas & conſtitutas eſſe dici
Et voluptatem hominibus eſſe malorum eſca
linguam ſaporum probatricem: [*Cor*] ven
rum originem, fontemq; ſanguinis, per omn
corporis membra impetu quodam manantis,
haſtatorum domicilio collocatum: Meatum
diſcurſus *fauces* ſive *anguſtias* appellat: cord
trepidationi à terribilium metu, iræ, item co
citationi quæ ab igne eſt, *remedium molient*
[*Dii*] (*aiunt*) *pulmonum cordi ſubſtanti*
adhibuerunt mollem & exanguem: & canal
fiſtulas q; intus habentem tanquam mollem ſal
tum, ne quando nimia fervet ira in ipſo,
obſequium noceat: & cupiditatum domicilium
gynæceum vocavit; Iræ verò ipſius ſede
Andrôna: [quem locum in ædibus viris a
conveniendum ſolis deſtinatum vocant.] Ip
ſum Lienem *Inteſtinorum coquinam, unde pur*
gamentis expletus excreſcit tumetq; ſanie. Po
ſteà, hæc omnia (*inquit*) *carne deſuper operu*
runt: Carnem verò ipſam adverſus calores &
hyemis injurias propugnaculum & munimen-
tum

ἄλληλοι ξύστοι. [e] δὶ ὧν χὴ Θεὰ Ξενοφῶντι τ' ἀνθρωπίνε ζκήνες ἀνατομὴ πομπικῶς, ἔτι μᾶλλον ἀναζωγραφεῖται θείως παρὰ Πλάτωνι. * τὴν μὲν κεφαλὴν αὐτῦ φη- ν ἀκρόπολιν. ἰσθμὸν δ μέσον διῳκοδομῆσθαι τ ταχὺ τ σῆθος τὸν αὐχένα, σφονδύλους τε ἐπεσηρέχθαί φησιν, ὀδ σεφιγγας. χὴ τὴν μὲν λὴν ἀνθρώποις ἐξ) κακῶν ἀλεαρ, γλαῶσαν γλίσχρως δοκίμιον. [c] ἄιμα δ τὴν φλεβῶν, πυλὴν τ φερεφερομένε χτ παντὸς τὸ μέλη ροδρῶς αἵματ εἰς τὴν δορυφορικὴν οἴκη- ν κατατεταγμένην. τὰς δ διαδρομὰς τὴν ρὰν ὀνομάζει σεναπτάς. τῇ δ πηδήσει τῆς αρδίας ἐν τῇ τὴν δεινῶν παρασκευῇ, χὴ τῇ τ θυμοῦ ἐγέρσει, ἐπειδὴ διάπυρ λὼ, πτικὴν μηχανώμενοι (φασὶ) τὴν τ [a] πλεύ- μον ἰδέαν ἐνεφύτευσαν μαλακὴν, χὴ ἀναι- μον, χὴ [b] σήραγγας ἐντὸς ἔχουσαν ὀδ [d] αἵ- μα μαλακὸν, ἵν' ὁ θυμὸς ὁπόταν ἐν αὐτῇ * ἀκμάζῃ, εἰς ἄφαντον μὴ λυμαίνηται. χὴ τὴν μὲν τῶν ἐπιθυμιῶν οἴκησιν, ὑπὸ τὸν πτον ὡς γυναικωνῖτιν, τὴν τ θυμῦ δ, ὥσπερ ἀν- δρωνῖτιν. τὸν γε μὴν σπλῆνα τῶν ἐντὸς μα- γειρείου, ὅθεν πληρέμβλ τῶν ἀποκαθαιρο- μένων, μέγας χὴ [d] ὕσπλ αὔξεται. μ δ ταῦτα σαρξὶ πάντα αὐτά (φησι) κατεσκίασαν ἀνω- δυν. τὴν δ σάρκα σφόλην μὲν χυμάτων,

* ἐν τῷ Τι- μαίῳ.

e Lego Νᾶμα supplendo ex Platone τὴν καρδίαν.

a πνεύμον.
b σύριγγας canales & fistulas.
c Lego ἔλμα, & suppleo ex Platone εἰς ἐντέλειαν reliqua.
* χ. ζέσιν.
d Legitur apud Plat. ὕποπλος malè, corrigendum ex Longino ὕσπλ.

σφό-

tum dixit, Et quæ tanquam lana coacta contra varios casus molliter & benignè corporibus cessura esset : carnium autem pabulum dixit sanguinem : Alimenti verò causa, inquit, corpus rivis diductis humectârunt non aliter quàm hortos aquæductibus, ut à scaturiente liquore pertenues corporis meatus venarum latices fluant : Quum verò aderit vitæ finis, animæ facultates solvi dicit, *tanquam quibus in littore religatur navis funes, dimittiq; liberam.* His consimilia sunt infinita alia quæ ibidem sequuntur : sufficiunt quæ annotavimus ad demonstrandum quàm sint naturâ grandes [in verbis mutationes] quantúmque ad sublimem efficiendam Orationem conferant Translationes : Et quàm affectibus, adeóque simplicibus expositionibus constantes loci illis ut plurimum gaudeant. Earum porrò usum, ut & alia quæ pulchra sunt in Oratione omnia, ad excessum pollicere, etiam nobis tacentibus, jam [satis] perspicuum : Etenim hoc maximè nomine *Platonem* insectantur [nonnulli] quòd sæpè veluti à bacchante quodam verborum furore ad immoderatas & duras metaphoras, adeóque ad allegoricam [quandam] magniloquentiam rapiatur. *Non enim facilè intellectu,* inquit, *quòd Civitas similis esse debeat patera in qua merum, quod primò infusum bullit, statim altero sobrio Deo castigatum, atque optimè temperatum, bonus & moderatus potus efficitur,*

σεβλήμα ἢ χειμώνων, ἔτι ἢ παιδιάτων οἷς τὰ πλητὰ ἔσεσθαι κτήματα σώματι μελανῶς καὶ σφαλῶς ἐοικόσιν. νοσεῖ ἢ σαρκῶν ἔφη τὸ αἷμα, πῆξις ἢ ὑγρᾶς ἕνεκα (φησὶ) διαχεῖται τὸ σῶμα, πέμπουσιν ὥσπερ οἱ πηγαῖς ὀχετοὺς, ὡς ἐκ τινος νάματος ἐπόντος, ἀχαλῶν ὄντος αὐλῶν τοῦ σώματος, τὰ τῶν φλεβῶν * ῥέοντα νάματα. νῦν δὲ ἡ τελεία παρεῖται, λύεσθαί φησι τὸ τῆς ψυχῆς, οἱονεὶ νεὼς πείσματα, μεθεῖσάν τε αὐτὸν ἐλευθέρως. Ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια γινεσθαι ἄτλα ὅτιν ἐξῆς. Ἀπόχρη ἢ τὰ διειλημμένα, ὥστε δεῖξαι, ὡς μεγάλαι τινὰ φύσιν εἰσὶν αἱ ἕξεις καὶ, καὶ εἰς [a] ὑψηλοποιὸν αἱ μεταφοραὶ, καὶ ὅτι οἱ παθητικοὶ, καὶ ἐνεργεστικοὶ τὸ πλεῖστον αὐταῖς χαίρουσι τόποις. [b] ἔστι μὲν τοι καὶ ἡ χρῆσις ἐν ἅπασι, ὅσπερ τ' ἄλλα πάντα καλὰ ἐν λόγοις, σεσαγωγὸν ἀεὶ φέρεις τὸ ἄμεινον, δῆλον ἴσως, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω. ἐπὶ γοῦν τούτοις καὶ τὸν Πλάτωνα οὐκ ἤκουσα διασύρεσθαι, πολλάκις ὥσπερ ἐκ βακχείας τινὸς τῷ λόγῳ, εἰς [c] ἀπρεπεῖς καὶ ἀπωλεῖς μεταφορὰς, καὶ εἰς ἀλληγορικὸν τύφον ἐκφερόμενον· * ὃ γὰρ μάλιστ' ἐστὶν (φασὶν) ὅτι πάντων ἐστὶ δεινὸν κεφαλῇ κακῷ κακὸν, ἢ ἰσχνότητι μὲν ἐγκεχυμένῃ ζῇ, παλαζούσῃ δ' ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου δεῖ, καλὴν κοινωνίαν λαβὼν, ἀγαθὸν πόμα, καὶ μέτριον ἀφῃ-

a In quibus commodissimè possint usurpari metaphoræ.

b Cavendus illarum abusus.

c Quales sunt tertii & quarti generis metaphoræ apud Herm. ἐν μεθ. σεως.

* Νάματος.

* Al. ῥέοι.

efficitur. Sobriam enim, aiunt, facere divam aliquam ipsam aquam, & castigationem ipsam temperationem, Poëtæ utique est alicujus non usque adeò sobrii hujusmodi defectus studiosè sectari. At certè *Cecilius*, ex hoc ipso loco in suis in *Lysiam* commentariis, *Lysiam Platoni* in universum præstare fidenter pronunciavit, duobus sine ratione & temerè impulsus affectibus: Quum enim *Lysiam* tanto quanto non seipsum prosequeretur amore: in universum tamen illius in *Platonem* odium majus est quàm ejusdem in *Lysiam* studium. Verùm fortasse hæc animo contendendi affirmavit, quæ tamen (uti voluisse videtur) certæ non sint & indubitatæ observationes. Etenim tanquam inculpatum, & purum Oratorem illum producit in medium, multis in locis lapso *Platone*. At adeò non est verum, ut ne verisimile quidem videatur istud. Age igitur: jam sumamus verè purum Scriptorem aliquem & inculpatum.

Sect. 29.

AN non illud etiam de hoc ipso quærere universè operæpretium est? utrum tum in poëmatibus, tum in aliis orationibus præstet magnitudo quæ in nonnullis erret, an omnibus numeris absoluta, probata & omnis immunis errati mediocritas? Atque adeò [quod quæritur] amplius, utrum plures virtutes in oratione, an quæ majores sunt jure primas teneant?

Istæ

ἀπῳδάζεται. νήφοντα γάρ, φασί, δεῖν τὸν ὑδὼρ λέγειν, κόλακα δὲ τὸν οἶνον, ποιητὴν τινὰ τοῦ ὄντι, οὐχὶ νήφοντος ὄχ τοῖς τοιούτοις ἐλαττώμασιν ἐπιχειρεῖν. [2] ὅμως αὐτόδεν ὁ Κεκίλιος ἐν τοῖς πρὸς Λυσίαν συγκρίμασιν, ἀπιθάρρησε τῷ παντὶ Λυσίᾳ ἁμεῖναι Πλάτωνος ἐποφήναντας, δυσὶ πράγμασι χρησάμενος ἀκεῖνοις. φιλῶν γὰρ τὸν Λυσίαν, ὡς ἐδ' αὐτὸς αὐτὸν, δίκαιος μᾶλλον μισεῖ τῷ παντὶ Πλάτωνα, ἢ Λυσίαν φιλεῖ. πλὴν ἔσᾶ μὲν τοῦ φιλονεικίας, εἰδὲ τὰ ῥήματα ὁμολογούμενα καθάπαξ φήσω. ὡς γὰρ ἀναμάρτητον, οὐ καθαρὸν τὸν ῥήτορα παρέφερεν πολλαχῆ δεδιωρθωμένος ὑπὸ Πλάτωνος. τὸ δ' ἂν ἁρμόσῃ οὐχὶ τοιοῦτον, ἐξ ὀλίγου δεῖν. φέρε δὲ λάβωμεν τοῦ ὄντι καθαρόν τινα συγγραφέα, οὐ ἀνέγκλητον.

d *Phavorinus apud Agellium lib. 2. cap. 5. de Lysia & Platone solitus est dicere, Si ex Platonis oratione verbum aliquod demas mutesve, atque id commodissimè facias, de elegantia tantùm detraxeris, si ex Lysiæ, de sententia.*

κθ.

[a] Ἀρ' ἐν ἄξιον ἔτι διαπορῆσαι περὶ αὐτὸ τοῦτο καθολικῶς, πότερόν ποτε κρεῖττον ἐν ποιήμασι, καὶ λόγοις, μεγάλου ἐν εἰσὶ διωρθωμένον, ἢ τὸ σύμμετρον μὲν ἐν τοῖς κατορθώμασιν, [b] ὑγιὲς δὲ παντὶ, καὶ ἀδιάπτωτον. καὶ ἐπὶ τῆ Διὸς, πότερόν ποτε αἱ πλείους ἀρεταὶ τὸ ἀφορητον ἐν λόγοις, ἢ αἱ μείζους δικαίως ἂν φερέντο.

a *Verùm præstet Oratio sublimis nonnunquam errans, an verò quæ nunquam erret mediocritas.*

b *Quicquid probatur ὑγιὲς Græci dicunt.*

Istæ enim doctrinæ de sublimi oratione quæstiones maximè propriæ, adeóque quid super his statuendum sit omninò requirentes. Ego verò scio excellentem & exuberantem magnitudinem, naturâ minimùm puram esse: Quod enim usquequaque accuratum, periculum est, ne in parvum & humile degeneret: quod in maximis fit divitiis, id cernere est in orationis magnitudine, [nempe] necesse est aliquid fermè negligi. Ac nescio an hoc quoque necessarium sit, humilia & mediocria ingenia, quod nusquam periclitentur audaciùs, nec quæ summa sunt affectent, errare ferè non posse & tutiora permanere: Granditatem autem ipsam per se lubricam esse & periculosam: sed neque me latet alterum illud, in rebus humanis naturâ ita comparata omnia, ut ab eo quod deterius est dijudicentur censeantúrque potiùs: Adeóque peccatorum indelebilem permanere, ut contrà eorum quæ præclara sunt citò effluere memoriam. Propositis non paucis tum *Homeri*, tum aliorum maximorum quorumque auctorum erroribus, tametsi mihi minimè [omnium] probentur, non errata quidem voco, cùm sint potiùs voluntaria [dicenda] quàm hallucinationes per negligentiam temerè, & fortefortunà à magno ingenio citra animadversionem admissæ: nihilominùs censeo majore virtutes, etsi in omnibus non æqualiter & plane se habeant, meo calculo primas tenere semper

&

ἔστι γὰρ ταῦτ' οἰκεῖα τοῖς περὶ ὕψους σχήματα, καὶ ἐπιείσεως ἐξ ἅπαντος δόκιμα. c ἐγὼ δ' οἶδα μέν, ὡς αἱ ὑπερβολαὶ μεγέθους φύσει ἥκιστα καθαραί· τὸ γὰρ ἐν παντὶ ἀκριβὲς, κίνδυνος σμικρότητος. ἐν δὲ τοῖς μεγέθεσιν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἄγαν πλούτοις, εἶναί τι χρὴ καὶ παρειλημμένον. μή ποτε δὲ τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον ἦ, τὸ τὰς μὲν ταπεινὰς καὶ μέσας φύσεις, διὰ τὸ μηδαμοῦ παρεκκινδυνεύειν, μηδὲ ἐφίεσθαι τοῦ ἄκρου, ἀναμάρτητους ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ ἀσφαλεῖς διαμένειν, d τὰ δὲ μεγάλα ὑποφαλῆ εἶναι· αὐτὸ γίνεσθαι τὸ μέγεθος. ἀλλὰ μὴν ἀλλ' ἐκεῖνο ἀγνοῶ πῶ ἔστιον, ὅτι φύσει πάντα τὰ ἀνθρώπεια ὑπὸ τοῦ χείρονος ἀεὶ μᾶλλον ἐπιγνώσκεται, καὶ τοῦ μὲν ἁμαρτημάτων ἀνεξάλειπτος ἡ μνήμη διαμένει, τοῦ καλοῦ δὲ ταχέως ἀπορρεῖ. διατεθειμένου δ' ἐν ὀλίγα καὶ αὐτὸς ἁμαρτήματα, καὶ Ὁμήρου, καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι μέγιστοι, καὶ ἥκιστα τοῖς παθήμασιν ἀρεσκόμενος, ὅσῳ μὲν ἐκ ἁμαρτήματα μᾶλλον αὐτὰ ἐκόντα καλῶν, ἢ παρεργήματα δι' ἀμέλειαν εἰκῇ πως, καὶ ὡς ἔτυχεν, ὑπὸ μεγαλοφυΐας ἀνεπιτάτου παρενηνεγμένα, e ἄδηλον ἥττον οἶμαι τοῖς μείζοσιν αὐτοῖς, εἰ καὶ μὴ ἐν πᾶσι διομαλίζοιεν, τῷ τὸ πρωτεῖον ἦφορον μᾶλλον ἀεὶ φέρεσθαι, τὸ κακὸν ὄζειν τοῦ ἀγαθοῦ. a Lego ἀρεταῖς, Sic enim supra praecedente pag. lin. 12. in quæstione ipsa πότερον αἱ πλείους ἀρεταί, &c.

c Grande anteponit.

d Serpit humi tutus nimium timidusq; procellæ. Horat. in Arte Poët.

e Sic Plato πολιτειῶν ε'. τὰ γὰρ δὴ μεγάλα πάντα ἐπισφαλῆ, καὶ τὸ λεγόμενον τὰ καλὰ χαλεπά.

f Sic Ix. ά. ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ: quæ Homeri verba, παρεφθαρμένα ὁ Εὐριπίδης (inquit Eustath.) φησὶν ἐπεὶ ἦ χρεῖσσον

& si [maximè] ob nullam aliam causam [sæpè] ipsius sublimitatis gratiâ. Quandoquidem [uti hîc utamur aliquâ Communicatione] nunquam labitur *Apollonius Argonauticorum* Scriptor, & in *Bucolicis* paucis exceptis exoticis, *Theocritus* fœlicissimus est, utrum te malles factum *Homerum*, an verò *Apollonium*? Quid *Eratosthenes* in *Erigone* (omnibus enim partibus absolutissimum illud *Poëmation*) an *Archilocho* quòd multa & quidem haud ita bene disposita malè tractet, idque illo erumpentis eructantísque [magna] Divini Spiritûs impetu quem legi subjicere difficile, major Poëta [censendus]? in *Lyricis* quoque quid? utrum te præoptares esse *Bacchylidem* an *Pindarum*, & in tragœdia *Iônem* illum *Chium*, aut certè *Sophoclem* ipsum? siquidem illi nusquam lapsi deprehenduntur, & quoad venustatem prorsus compti & elegantes. At tum *Pindarus*, tum *Sophocles*, interdum incitatione quâdam & vehementiâ veluti omnia incendunt, ac postmodum non servatâ proportionis ratione extinguuntur sæpè cadúntque infœlicissimè, an aliquis [ad hæc] sanâ mente præditus vel unico fabulæ, quæ *Oedipus* inscribitur, actu, quamlibet in unum collata *Iônis* omnia [scripta] digna inde dixerit?

SECT. 30.

QUòd si virtutes ex numero, non autem ex re & veritate ipsâ æstimentur, hoc utique sc-

καὶ εἰ μὴ δι' ἑνὸς ἑτέρου, τῆς μεγαλοφροσύνης αὐτῆς ἕνεκα. [s] ἐπεὶτοι γε καὶ [b] ἄπαντος ὁ Ἀπολλώνιος ὁ τῶν Ἀργοναυτικῶν ποιητής· καὶ τῆς βουκολικοῖς, πολλοὶ ὀλίγων τῶν ἔξωθεν, ὁ θεόκριτος ἐπιτυχέστατος· ἆρ' ἂν Ὅμηρος αὖ μᾶλλον, ἢ Ἀπολλώνιος ἐνδέλοις ψεύσαιτο; πῇ δὲ Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἠριγόνῃ (διὰ παίντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποιημάτιον) Ἀρχιλόχου πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα θρασύνοντος, * κἀκεῖνα τῆς ἐνβολῆς τοῦ δεινοῦ πνεύματος ὁρμῇ, ἵν' οὕτω νόμον τάξαι δύσκολον, ἆρα δὴ μείζων ποιητής; τί δ' ἐν μέλεσι μᾶλλον αὖ τοῦ Βακχυλίδης ἕλοιο, ἢ Πίνδαρος, καὶ ἐν τραγῳδίᾳ Ἴων ὁ Χῖος, ἢ νὴ Δία Σοφοκλῆς; ἐπειδὴ οἱ μὲν ἀδιάπτωτοι, καὶ ἐν τῷ γλαφυρῷ πάντη κεκαλλιγραφημένοι· ὁ μὲν Πίνδαρος, καὶ ὁ Σοφοκλῆς, ὅτε μὲν οὖν πάντα ἐπιτρέχουσι τῇ φορᾷ, σβέννυνται δ' ἀλόγως πολλάκις, καὶ πίπτουσιν ἀτυχέστατα. ἢ οὐδεὶς αὖ δ' φεισῶν ἑνὸς δράματος [t] Οἰδίποδος εἰς ταυτὸ ξυνθεὶς τὰ Ἴωνος ἀντιπαράσαιτο ἔξης;

b *Id est* erratâ immunis Apollonius Homero postpositus quamvis interdum lapso. Sic reliqui omnes, qui sublime dicendi genus sunt sectati, quamvis errârint interdum, nunquam lapsis mediocribus præstant. Hæc igitur omnia συγκειτικά.

* χ. κἀκείνη.

λ.

Εἰ δ' ἀεθμῷ, μὴ τῷ ἀληθεῖ, κείνοιτο τὰ κατορθώματα, ὅτου αὖ καὶ ὕπνος

ſequetur, *Hyperidem Demoſtheni* ſuperiorem, tantóque Oratori omninò anteponendum eſſe. Eſt enim ipſo verboſior, & pluribus inſtructus virtutibus, & fermè in omnibus ſummus tanquam *Pentathlus Quinquertio*, qui videlicèt primas aliis certatoribus cedit, obtinet verò inter vulgares & rudiores. *Hyperides* enim ad imitationem virtutum omnium *Demoſthenis*, exceptâ compoſitione, *Lyſiacas* inſuper virtutes & veneres adjecit comprehenditque. Etenim orationis ſimplicitatem ubi oportet, emollit, nec omnia uno perpetuóque tenore, ut *Demoſthenes*, pronunciat: [quod] moratum [eſt] retinet cum ſuavitate [conjunctum] dulcedine [nempe] ſubtiliter conditum: innumeræ apud ipſum urbanitates, aliorum dicta ſuſpendendi naſo ratio percivilis, ingenuitas, in confligendo colluctandóque per ironias facilitas fœliciáſque, ſcommata ſecundùm *Atticos* illos non inſulſa nec inerudita, ſed inſtantia & [prementia adverſarium] objecta crimina elevandi ridendíque ratio faceta & expedita, comicæ venuſtatis & leporis plurimùm: item cum certo nec irrito joco aculeus: inimitabilis, ut ſic dicam, in omnibus iſtis elegantia & venuſtas: ad commiſerandum interdum propenſiſſimus aptiſſimúſque, præterea in fabuloſis narrationibus fuſus, ſpiritûs mollicie & agilitate ad digrediendum ſummè flexibilis, ut verbi gratiâ, quum in poëtica illa de

εἶδος τῷ παντὶ σοφίζοι Δημοδένους. ἔστι γὰρ
αὐτῷ πολυφωνότερος, καὶ πλείους ἀρετὰς ἔχων,
καὶ ἡδονὴν ὑπάρχουσαν ἐν πᾶσιν, [c] ὡς ὁ πένταθλος,
ὅς γε τῆς μὲν ποδωκείας ἐν ἅπασι τοῖς ἄλλων
ἀγωνισταῖς λείπεται, ποδωκεῖ δὲ καὶ τῆς ἰδιωτικῆς. ὁ
μὲν γὰρ Τπεκδίης πρὸς τὸν πάντα, ἔξω γε τῆς
Λυσιστράτου, μιμεῖται τὰ Δημοδένεια κατορθώ-
ματα, καὶ τὰς Λυσιακὰς ἐν ποιητῇ ποικιλίαν
μὲν ἀρετὰς [f], καὶ χάριτας. καὶ γὰρ μαλακίζεται
ἀφελείας ἕνεκα χρὴ, καὶ ἃ πάντα καὶ ἐξῆς ἰσο-
νοτόνως, ὡς ὁ Δημοδένης, λέγει· τὸ, τε ἡ-
δὺ ἔχει μὲν γλυκύτητος ἦδη· λιτῶς ἐφη-
δυσμένον· ἄφαντοι [g] δὲ αὐτόν εἰσιν ἀστεισμοὶ,
[c] μυκτὴρ πολιτικώτατος, δικηγορία, τὸ κατὰ τὰς
εἰρωνείας δικαίως, σκώμματα ἐκ ἄμουσα, ἐδ'
ἀνάγωγα κατὰ τὸν Ατλικὸν ἐκεῖνον, ἀλλ' ὅπερ εἶ-
μβρα· [b] διασυρμὸς τε ἐπὶ δεξιᾶς, καὶ πολὺ τὸ
κωμικὸν, καὶ μετὰ παιδιᾶς δεδοκημένον, ἀμίκτου
τῆ εἰπεῖν τὸ ἐν πᾶσι τούτοις ἐπαφρόδιτον· οἷς πο-
σαδή ποτε σοφοῦ ἐκφεύγεται, ἔτι καὶ μυθολογῆσαι
κεχρημένος, καὶ ἐν ὑγρῷ πάθει διεξοδεῦσαι
ἔτι δυναμένης ἄκρας. ὥσπερ ἀμέλει τὰ μὲν
ἁ ὁ νοῦς ἠθικὸν ἔχει μετὰ γλυκύτητος ἦπαι καὶ τὸ ἡδὺ λιτῶς ἐφη-
δυσμένον. Retinet moratum cum suavitate [conjunctum, hoc est] dulcedine leniter & modicè conditum. Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci. c μυκτὴρ ingestu potiùs quàm in verbis consistit. Persius naso suspendere dixit. b Hâc figurâ tanquam ludentes quæ ab adversariis objiciuntur refutamus: quâ methodo totus ille locus de jure civili in Sulpitium tractatur pro Murena.

c Per πενταθλους vulgò intelligimus eos qui certabant & exercebant se πένταθλοις, ἤτοι ἀγῶσιν, ἅλματι, δίσκῳ, ἀκοντίῳ, δρόμῳ καὶ πάλῃ. κατὰ μεταφορὰν qui in omni literarum genere versati sunt πένταθλοι dicuntur. in philosophia πένταθλος Democrit. dictus apud Latertium; sic in omnis generis virtutibus orationis quod excelleret Hyperides, πένταθλος λέγεται.

de *Latona* figmenta excurrit: funebrem orationem cum tanta compoſuit oſtentatione, ut an quiſpiam alius [talem concinnare potuerit] neſciam. At *Demoſthenes* ad mores & affectus effingendos ineptus, non diffunditur, minimè fluidus ſive cupidus oſtentationis: omnium ferè quæ antè recenſuimus expers. Vbi porrò riſum movere & urbanus eſſe nititur, non magis riſum movere quàm ipſe ridetur: quúmque huc contendere velle videtur propiùs ut ſit jucundus & lepidus, tum abſcedit longiùs: ſed quoniam (meo quidem judicio) alterius virtutes, quamvis multæ, carent tamen magnitudine & [quod dicitur videntur eſſe] ſobrii corde, otioſa & ejuſmodi quæ auditorem quieſcere ſinant: nullus utique *Hyperidis* lectione vehementiùs afficitur. At [*Demoſthenes*] hinc quidem acceptum ſummi ingenii, & ad faſtigium uſque conſummatæ in grandi oratione virtutis tonum, animatas putà perturbationes, ubertatem [& copiam in dicendo] ſolertiam, celeritatem: illinc verò, quod præcipuum eſt, omnibus inacceſſam eloquentiam, gravitatem & vim (ſi quidem hæc cenſeo tanquam divinitùs immiſſa quædam dona, humana enim dicere nefas) confertim ad ſeſe contraxit. Quocirca iis, quibus præditus eſt virtutibus, ſemper vincit, & pro iis quibus deſtituitur tanquam attonitos reddit, & luminis ſplendore circumfundit omnes omnium ætatum Oratores: ita ut quiſ-

σεὶ τὴν Λιτὴν ποιητικώτερα, τὸν δ' ὑπερβα-
λον ὑποδεικτικῶς, ὡς ἂν οἶδ' εἴ τις ἄλλος,
λάβετο. ὁ γὰρ Δημοσθένης [d] ἀνυπόκριτος, d Vide Budæ
ἀδιάκλυτος, ἡνίκα ὑγρὸς ἢ ὑποδεικτικὸς, ἁπαί- comment.
των ἐξῆς τὴν σφοδρημένων καὶ τὸ πλέον ἅμοι-
γός. ἔνθα μὴν τοῦ γλοιοῦ ἐφάπτεται, καὶ
ἀσεῖος, ἐ γέλωτα κινεῖ μᾶλλον, ἢ καταγλᾶ-
ται. ὅταν δὲ ἐγγίζειν δέλῃ τῷ ὑπερβαίνειν τῷ,
τότε πλέον ἀφίσεται. ἀλλ' ἐπειδὴ εἶρ ὅμως
τὰ μὲν δακτέρα καλὰ, καὶ ἐ πολλὰ, ἅμως ἀμε-
γέθη καὶ [e] καρδίην νήφοντος, ἀρχὰ, καὶ τὸν ἀ- e Plutarch.
κριβῆ ὑπερβαίνειν ἐαυτὸ. ἀδεὲς γὰρ ἐ τὰ δίδλια ἀεὶ ἀδολεχ.
ἀναγινώσκων φοβεῖται, ἃ δὲ ἔνδον λαβὼν τὸν
τῆ μεγαλοφυεστάτε, καὶ ἐπ' ἄκρον ἀφαιρῆ a Alludit haud
ζωτικελεσμένας, ὑψηγορίαν τόνον, ἁρμονίαν dubiè ad ali-
φάδη, πειθοῖαν, ἀγχίνοιαν, τάχος, ἔνδον cujus, qui Do-
δ' ἢ χύσιν τὴν ἅπαν ἀναβάσιον δεινότητα rica lingua
καὶ δύναμιν, ἐπειδὴ ταῦτα (φημὶ) ὡς ἀθρόως scripserit, Au-
πᾶ τινα διαθήματα (ἐ γὰρ εἰπεῖν δεμιτὸν ἐν- ctoris senten-
θρώπῳ) ἀθρόα ἐς ἑαυτὸν ἔσυρεν, διὰ τῶτο tiam, cujus he-
δῆς ἔχει καλοῖς ἅπασιν ἀεὶ νικᾶ, καὶ ὑφ' ὧν miſtichium κα-
ἐκ ἔχει, καὶ ἐπαφεὶ κατάδεσμα, καὶ φυγα- κολλησιν inſe-
φέυσει τὰς ἀπ' αἰῶνος ῥήτορας. καὶ θαῤῥῶν ἂν τις τ῀ rit Auctor.
b Vide Her-
moderatrix eſt
& cuſtos omnium figurarum modus dicendi aptus, uno verbo
eloquentia eſt.

piam cadentia fulmina apertis oculis facilius possit aspicere, quàm crebros illius motus & affectus obtueri.

Sect. 31.

IN *Platone* porrò alia quædam est, uti dicebam, differentia, non enim quoad magnitudinem [tantùm] sed etiam quoad multitudinem virtutum multo inferior *Lysias*, &, quod amplius est, pluribus exsuperat erratis, quàm virtutibus deficit. Quid igitur divini illi [auctores] viderunt, tum quæ maxima sunt inter scribendum captantes, tum' in omnibus accuratam illam diligentiam despicientes? Præter multa alia illud, quod natura non nos humile animal aut ignavum, hominem [inquam] statuit, sed tanquam in magnam aliquam Panegyrim, in vitam, adeóque in hunc universum orbem [ceu] spectatores quosdam cunctorum quæ sunt in ipso futuros, adeóque honoris & gloriæ cupidissimos certatores introducens, inexpugnabile continuò ingeneravit desiderium in animis nostris, cujusvis rei magnæ & tanquam nostro respectu divinioris. Quapropter humanæ mentis contemplationi & cogitationi ne totus quidem sufficit orbis. Quinimò cuncta ambientis [cœli] terminos sæpe excedunt cogitationes [nostræ] & si quis vitam eam undique circumspexerit quæ quod excellens in omnibus & magnum magis obtinet, intelliget illicò ad

quænam

μεγαυχοῖς φρονήμασιν ἀντανοίξαι τὰ ὄμματα
ἡμῶν, ἢ ἀντοφθαλμῆσαι τοῖς ἐπαλλήλοις
ἐκείνης παθήμασιν.

λα.

Ἐπὶ μέντοι τῷ Πλάτωνι καὶ ἄλλη τίς
ἐστιν, ὡς ἔφην, διαφορά. ἃ γὰρ μεγάθει σφᾶς
ἀρετῶν, ἀλλὰ καὶ τῇ πλήθει πολὺ λειπόμενος
ὁ Λυσίας. καὶ ὃ πλεῖόν ἐστι, τοῖς ἐμπτώμασι
σεσταλδίει, ἢ τῇ ἀρεταῖς λείπεται, τί ποτ' ἂν
εἶδον οἱ ἰσόθεοι ἐκεῖνοι, καὶ τῶν μειζόνων ἐφο-
ρῶμενοι τῆς συγγραφῆς, τῆς δ' ἐν ἅπασιν
ἀκριβείας ὑφορώμενοι; ἀρκεῖ πολλοῖς
ἄλλοις ἐκεῖνο, ὅτι ἡ φύσις ἡμᾶς
ζῷον, οὐδ' ἀγωνὲς ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ'
ὡς εἰς μεγάλων τινὰ πανήγυριν, εἰς τὸν βίον, καὶ
εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον εἰσάγουσα, θεατάς
τινας τῶν ὅλων αὐτῆς ἐσομένους, καὶ φιλοτιμω-
τάτους ἀγωνιστάς, εὐθὺς ἄμαχον ἔρωτα ἐνέφυ-
σεν ἡμῖν ταῖς ψυχαῖς παντὸς ἀεὶ τοῦ μεγά-
λου, καὶ ὡς θεοῖς ἡμᾶς δαιμονιωτέρου. διόπερ τῇ
θεωρίᾳ, καὶ διανοίᾳ τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιτο-
λῆς, οὐδ' ὁ σύμπας κόσμος ἀρκεῖ, ἀλλὰ
καὶ τοῖς τοῦ νοητοῦ πολλάκις ὅροις ἐκ-
βαίνουσιν αἱ ἐπίνοιαι. καὶ εἴ τις περιλέ-
ψαιτο ἐν κύκλῳ τὸν βίον ὃς πλέον ἔχει τὸ
θεωρητὸν ἐν πᾶσι, καὶ μέγα, ταχέως εὑρήσει θεοῖς

quænam nati ſimus: Hinc fit, ut tanquam naturæ quodam inſtinctu, non quidem quæ parva ſunt, vel lympida & commoda fluenta miremur, ſed *Nilum* & *Iſtrum*, & *Rhenum*, multóq; magis *Oceanum* ipſum: nec hanc vel illam à nobis accenſam flammulam, quoniam purum ſervat ſplendorem: cœleſtes & ingentes magis ſtupemus [flammas,] etſi ſubinde obſcurantur, & atrâ teguntur caligine: neque admirabilius quicquam eſſe putamus *Ætnæ* crateribus, [quippe] cujus meatus lapides ex profundo gurgite, atque integra ſolidáque ſaxa egerunt, fluviósque interdum illius generis, hoc eſt, totos igneos, effundunt. Quare ex omnibus illud ſtatuamus, quod utile aut etiam neceſſarium, hominibus facilè parari poſſe; verumtamen præclarum ſemper [videri] & admirabile quod novum eſt prætérque hominum expectationem.

Sect. 26.

IN orationis igitur verborúmque granditate, in quam non jam extra neceſſitatem utilitatémque cadit magnitudo, ex hoc ipſo loco ſimul obſervandum, a peccandi immunitate longè quidem remotos tantos viros, nihilominus tamen omnes quod caducum & mortale eſt ſuperare; atque quod ad alia quidem attinet, eos à quibus uſurpantur, arguunt homines tantum: Sublimitas verò proximè ad Dei evehit majeſtatem:

ρεῖς ἃ γιγνόμεθα. ἔνθεν φυσικῶς πως ἀνὸ
ρῶποι μὲν Διὶ ὑετὰ μικρὰ ῥεῖθρα θαυμάζομεν,
ὶ διαυγῆ, καὶ χρήσιμα, ἀλλὰ Νεῖλον, καὶ
ρον, ἢ Ῥῆνον, πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον τὸν
ιανόν. ὅσε γε τὸ ὑφ' ἡμῶν τετὶ φλογίον
αναλισκόμενον ἐπεὶ καθαρὸν σώζει τὸ φέγγος,
ατλητόμεθα τὴν ἀργείων μᾶλλον, καὶ τὴν πολ-
λάκις ἐπικοτημένων, ὅσε τὴν τῆς [a] Αἴτνης
κρατήρων ἀξιοθαυμαστότερον νομίζομεν. τὰ
ὶ ἀναχαὶ, πέτρας τε ἐκ βυθοῦ, καὶ βλοις ὀχ-
ους ἀναφέρουσι, καὶ ποταμοὺς ἐνίοτε τοῦ ῥέοντος
κείνου, καὶ ἄπωθεν μόνον ἐπιχέουσι πυρός. ἀλλ'
ὲν τὴν τοιούτων ἁπάντων ἐπεῖν ἂν εἰποιμεν,
ὡς δυσέκτητον μὲν ἀνθρώποις τὸ χρεών δες, ἢ
καὶ ἀναγκαῖον, θαυμαστὸν δ' ὅμως ἀεὶ τὸ πα-
ραδόξον.

a Ætnæ incendium quàm mirandum, vide Georg. primo sub finem lib. Vide & Agellium lib. 17. cap. 10.

b κρατῆρες in Monte Ætna dicuntur foramina quibus ignis cinísque evomitur, à crateris similitudine.

λβ.

Ὀγκοῦσι δ' ἐπὶ μὲν τὴν ἐν λόγοις μεγαλο-
φυῶν, ἐφ' ὧν ἐκεῖ ἔξω τῆς χρείας καὶ ὠφε-
λείας πίπτει τὸ μέγεθος, ἐπιτήδειοι ζωιδεω-
ρεῖν αὐτόθεν, ὅτι τῶν ἀναμφιβόλως πολὺ ἀφεστώτες
οἱ πλησιαίτατοι, ὅμως παίτις εἰσὶν ἐπαίω τῶν ὀφθαλ-
μῶν τὰ μὲν ἄλλα τοὺς χρωμένους ἀνθρώπους ἐλέγ-
χει, τὸ δ' ὕψος ἐγγὺς αἴρει μεγαλοφροσύνης θεῶ.

καὶ

ſtatem: ipſa porrò ab erratis immunitas non vituperatur quidem, at quod magnum eſt etiam ſuſpicitur. Sed quid plura ad hæc attinet dicere? tantorum ſcriptorum verbi gratiâ unumquodque omnia vitia unà ſæpè redimere & compenſare ſublimitatis virtute; &, quod præcipuum eſt, ſi quis annotârit & ſimul in unum congeſſerit *Homeri*, *Demoſthenis*, *Platonis*, & quorumvis aliorum maximorum auctorum errata, minimum quid [illa] atque adeò ne milleſimam quidem deprehenſum iri partem eorum, quæ paſsim dicuntur ſcribunturque præclarè ab illis Heroïbus. Quam ob cauſam etiam omnis ætas, omnéſque omni ævo mortales, qui modò livoris dementiâ capi non potuerunt, Victoriæ præmia illis deferenda ſemper cenſuerunt, & ad hunc uſque diem non auferenda conſervant & conſervaturi videntur. *Donec erunt fontes, dumq; arbos celſa viret cet.* Eum igitur qui ſcribit, Coloſſum in quo ſit aliquid vitii non præſtare Polycleti [nobiliſſimi illius ſtatuarii] doryphoro, promptum eſt excipere hoc, præter alia multa, reſponſo: in arte quidem accuratam diligentiam, in naturæ verò operibus ſuſpici magnitudinem. Naturâ autem homo eſt rationis particeps: atque in ſtatuis quæritur quod homini ſimile eſt, in Oratione verò quod ſuperat (uti dicebam) quæ ſunt humana. Par eſt tamen (redit enim unde orta erat in hac commentatione inſtituta nobis ad-

καὶ τὸ μὴ [a] ἀπταιστον ἢ φύγοιτα, τὸ μέγα καὶ καθ' αὑτὸ μαίζεται. τί χρὴ πρὸς τούτοις ἔτι λέγειν; ὡς ἐκείνων ἁπάντων καὶ ἀνδρῶν ἑνὸς ὄντος ἁπαντα τὰ [b] σφάλματα, ἑνὶ ἐξωνείται, πολλάκις ὕψει, καὶ κατορθώματι· καὶ, τὸ κεφαλαιώτατον, ὡς εἴ τις ἐκλέξας, τὰ Ὁμήρου, τὰ Δημοσθένους, τὰ Πλάτωνος, τὰ τῶν ἄλλων, ὅσοι μὴ μέγιστοι, κατορθώματα πάντα ὁμοῦ συναθροίσειεν, ἐλάχιστον ἄν τι, μᾶλλον δ' οὐδὲ πολλοστημόριον ἂν διαφθεῖραι τῶν ἐκείνοις τοῖς ἥρωσι πάντη κατορθουμένων. διὰ ταῦτ' ὁ πᾶς αὐτοῖς αἰὼν, καὶ βίος ἀκμαιότατος ἐστὶ τῇ φθόνῳ παραγοίας ἁλῶναι, φέρων ἀπόδοκτα τὰ νικητήρια. καὶ ἄχει νῦν ἀναφαίρετα φυλάττει, καὶ ἔοικε τηρήσειν,

a ἀδιάπτωτον, ἀναμάρτητον, quod non est erratis obnoxium, ab erratis immunitas.

b Errores, lapsus.

Εἰς ἀὴρ ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ Πλάτ. ἐν τεθήλῃ. Φαίδρ.

πρὸς μώμοτε γε τὸν γράφοντα, ὡς ὁ καλοκἀγαθὸς ὁ ἡμέτερος, ἢ κρείττων ἢ ὁ Πολυκλείτου δορυφόρος, παράκειται πρὸς πολλοῖς εἰπεῖν, ὅτι ἐπὶ μὲν τέχνης θαυμάζεται τὸ ἀκριβέστατον, ἐπὶ δὲ φυσικῶν ἔργων τὸ μέγεθος. φύσει δὲ λογικὸν ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἐπὶ μὲν ἀνδριάντων ζητεῖται τὸ ὅμοιον ἀνθρώπῳ, ἐπὶ δὲ λόγου τὸ ὑφαίρεσιν (ὡς ἔφην) τὰ ἀνθρώπινα. προσήκει δ' ὅμως (ἀνακάμψει γὰρ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἡμῖν τῆς ὑπομνήματος

adhortatio) quum non esse erratis obnoxium, ut plurimum artis sit operæpretium quoddam, nec in multa sublimitate [reperiatur facilè] unus idémque tenor, una eadémque spiritûs ac toni inventio, uti ad perficiendam orationis granditatem ars naturæ succurrat: quippe in quorum cohærentia mutua fortè ipsa sit constituenda perfectio. Atq; hæc quidem, ad ea quæ disquirenda proposita fuerant, demum constituere [nobis] necesse fuit: suo tamen quisque fruatur judicio.

Sect. 33.

VIcinæ metaphoris (redeundum enim) paparabolæ & icones sive imagines, eo tantùm discrepantes,

* * *

Tales etiam, *siquidem vos cerebrum in capite & non in calcibus supplantatum attulistis.* Quamobrem, scire oportet quousque in singulis sit progrediendum. Interdum enim qui sit ulteriùs progressus tollit hyperbolem, & id genus alia transcendentia remittuntur, deprimuntúrque. Quin etiam interdum in contraria degenerant. *Isocrates* igitur nescio quomodo pueriliter egit ambitioso quodam cuncta amplificandi & exaggerandi studio. Est enim illi in sua panegyricâ oratione propositum demonstrare *Athenienſium* Civitatem in *Græcos* beneficiis, *Lacedæmoniorum* Rep. superiorem esse

ἢ φθείρεσθαι) ἐπειδὴ τὸ μὴ ἀλλάττεσθαι ἐπὶ τὸ πολὺ, τέχνης δεῖ κατορθώσεως, τὸ δ' ἐν ὑπερχῇ πολλῇ ἐκ ὀρθότητος, μεγαλοφυΐας· βοηθείᾳ τῇ φύσει· παντὶ ποίημα δεῖ τι τέχνης· ἢ γὰρ ἀλληλοχία τούτων ἴσως σῴζει αὐτὸ τὸ τέλειον. τοσαῦτα μὲν ἀναγκαῖον ἦν ἡμᾶς περὶ τῶν ὑπτείνειν σπερμάτων· χαιρέτω δ' ἐν ἕξει οἷς ἤθετον.

c τῷ παντὶ.

d Natura fieret carmen laudabile an arte Quæsitum est, Ho. Horat. in arte.

λγ.

ΤΑῖς δ' ἐξ ὑποτυπώσεως χειτνιῶσιν (ἐπιτείνον γὰρ) αἱ ἐμβολαὶ, ἢ εἰκόνες, ὀνείνῳ μόνον παρηλλάξασαι,

a De quibus supra sect. 28.

* * *

τοι καὶ αἱ τοιαῦται, * εἴ ἐφ' ὑμεῖς ἢ ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κεφαλαίοις, καὶ μὴ ἐν ἢ πέρνας * χαπαπ πεπηγότον φορεῖτε. * Νόμῳ εἶναι χρὴ τὸ μέχρι πέ παρεκτέον ἐστὶν· τὸ γὰρ ἐκτὸς περαιτέρω προεκπίπτειν, ἀναιρεῖ τὴν ἐμφάσεως, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐκφαντικὰ χαλᾶται· ἔστ' ὅτε καὶ εἰς ὑπερηφανίαν ἀντιπίπτει. ὁ γὰρ Ἰσοκράτης, καὶ οἷς ἄπορος, παιδὸς παρθένια ἐπαθεν, διὰ τὸ πάντα αὐξητικῶς ἐθέλειν λέγειν φιλοπόνως. ἔστι μὲν γὰρ ἐπιδεικτικὸς αὐτῷ ὁ πανηγυρικὸς λόγος, ὡς ἡ Ἀθηναίων πόλις τάξις εἰς τὰς ἄλλας ἐνεργείας ἐμβάλλει τὸν παλαιὸν ἀγῶνα

* ἐν τῷ σοι τ' Ἀλονήσῳ.

c Vide Herm. παρεκβάσεις καὶ περιεργασμένη λέξις καὶ ἀφ' ἑαυτῆς σπουδή.

* σοὶ ἐμβολῆς.

b Maccelebrata & ferè princeps inter Isocrateas, quam alii decem, alii quindecim annis elaboratam putant, amplioreque utique spatio temporis quam Elephanti pariunt.

esse. Hîc verò statim initio hæc præmittit; *Quum* autem *ea natura & vis sit orationis, ut magna dicendo deprimi, parva exaggerari possint, & veteribus nova velut vestis indui, & his quæ recèns acta sunt vetustatis quadam opinio conciliari queat.* Siccine igitur (excipiet quispiam) ô *Isocrates*, quæ de *Lacedæmoniorum* & *Athenienſium* rebus habentur, immutaturus es? Fermè enim ista orationis commendatio adversus ipsam incredulitatis & diffidentiæ præceptum præmonitio neque auditoribus designavit. Igitur hyperbolarum optimæ (uti etiam antè de ornamentis & figuris orationis diximus) illæ videntur esse quæ sunt occultæ, quum nempe nos latet hyperbolas esse: Tale quid autem accidit quando à maxima perturbatione & commotione cum quadam circumstantiæ & casûs magnitudine simul proferuntur: quod à *Thucydide* præstitum in historia de iis qui in *Sicilia* perierunt. *Sed Syracusani illuc descendentes trucidârunt eos præcipuè qui erant in fluvio, unde subitò aqua corrupta est, ex qua nihilominùs cœnosa & cruenta bibebatur, deq; ea inter multos certabatur. Sanguinem cum cœnopotum, & eo usque expetitum ut de eo certaretur, facit credibile cladis affectuſq; exuperans magnitudo & circumstantia.* Simile & illud *Herodoti* de iis qui ad *Thermopylas* pugnârunt. *Hoc in loco, defensantibus se gladijs qui adhuc eis supererant, barbari circũ-*

fun-

ὁδ' ἀνὴρ ἐν τῇ εἰσβολῇ ταύτῃ πάθοιν, Εἶτα δ' οἱ λόγοι τοσαύτῃσι ἔχοιεν δυνάμιν, ὥσθ' οἷόν τ' ἦν καὶ τὰ μεγάλα ταπεινὰ ποιῆσαι, καὶ τοῖς μικροῖς ἐπιθεῖναι μέγεθος, καὶ τὰ παλαιὰ καινῶς εἰπεῖν, καὶ ἐπὶ τοῖς νεωστὶ γεγενημένοις ἀρχαϊσμῷ χρήσασθαι. ἀκούω (φησί τις) Ἰσοκράτης, ὅταν μέλλῃς καὶ τὰ περὶ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων ἀναλλάττειν, σχεδὸν δὲ τὸ τῶν λόγων ἐγκώμιον, ἀπιστίας τῆς καθ' αὑτὸν τοῖς ἀκούουσι φυλάγγελμα, καὶ παρασκεύασμα ἐξεύρηται μή πού τις ἀπιστήσῃ τῶν ὑπερβολῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων προειπόμην, αἰ αὐτὸ τοῦτο διαλανθάνουσαι ὅτι εἰσὶν ὑπερβολαί. γίνεται δὲ τοιόνδε, ἐπειδὰν ὑπὸ ἀπαιδείας μεγέθει πνὶ συνεχόμενοι τῶν τι φαύλων ἀπιστῶσιν. ὅθεν ὁ Θουκυδίδης ἐπὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ φθαρεισῶν πρᾶξιν. * οἵ τε γὰρ Συρακούσιοι (φησὶν) ἐπικαταβαίνοντες τοῖς ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον· καὶ τὸ ὕδωρ διὰ τοῦτο διέφθαρτο. ἀλλ' ὅμως πίνον ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ καὶ αἱματωδέστατον, καὶ φυμάχιτον ὑπὸ τοῖς πολλοῖς. εἶτα καὶ πηλὸν πόωμα, ὅτιως ἔτι φυμάχιτα ἔτι, ποιεῖ πρὸν ἢ τὸ πάθος ὑπερβολὴ, καὶ ἀπίστησις. καὶ τὸ Ἡροδότειον ἐπὶ τῶν ἐν Θερμοπύλαις, ὅμοιον. * ἐν τούτῳ Φωκέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρησι τῇσιν αὐτέων καὶ ἐτύγχανον ἔτι

* ἐν τῇ ζ'. συγγρ.

a In loco citato οἵτε πελοποννήσιοι. cæterum simile exemplum in Dario suppeditat Cic. turbidam aquam bibente, & cadaveribus inquinatam. Tusc. Quæst. lib. 5.

* ἐν τῇ Πολυμνίᾳ.

funduntur, & manibus & vocibus pugnare contra armatos. Et quale illud quæso dixeris, telis obrutos esse? Verumtamen perinde credibile ac superius illud *Thucydidis*. Non enim ad inserviendum hyperbolæ res assumi, sed contrà hyperbole rectè, & ut rationi consentaneum, ab ipsa re gigni videtur. Cujusvis enim (ut institutum sermonem prosequamur) in oratione audaciæ reparatio & *Panacea* quædam videntur esse, quæ proximè ad id quod quæritur accedunt tum res tum affectiones: Vnde etiam comica, quamvis aliàs ad id quod incredibile est excidant, probabilia tamen ob ridiculum fiunt. [Quale illud] Comici cujusdam poëtæ, fundum minorem possidebat epistolâ laconicâ. Etenim *risus, affectus quidam in voluptate* positus. Cæterùm hyperbolæ, ut ad augendum, sic quoque ad minuendum aliquid adhibentur: utrique enim communis intensio, adeoq; quodammodo diasyrmus sive elevatio, est demissionis & depressionis amplificatio.

Sect. 34.

EArum partium, quas initio recensuimus, sublimitatem perficientium quinta jam nobis superest expendenda, ô optime, ipsa nempe apta orationis compositio, de qua quum jam duobus integris voluminibus fusè disseruerimus, quantúmque ex observatione datum fuit assequi, ea tantùm quæ necessariò ad præsens argu-

σεις εἶναι, καὶ χαρὰ, καὶ σύμπαν τὸν τοιοῦτον βάρβαρα βάλλοντες. ἐνταῦθ' οἷόν ἐστι τὸ καὶ σύμπαν μάχεσθαι πρὸς ὠφελιμίνους, καὶ ὁποῖόν τι τὸ κατανικᾶσθαι βέλτιστον ἀρεῖς; πάλιν ὁμοίως ἔχει πίστιν. ὁ γὰρ τὸ πρέπον ἕνεκα τῆς εὐσχολίας ἀβασανίστως ἀνελὼν, ἢ εὐσχολίαν ἀνευλόγως ἠγνηκὼς πρὸς τὸ πρέπον. ἔστι γὰρ (ὡς ὁ παλαιὸς λέγων) παντὸς τολμήματος λεκτικῆς λύσις καὶ παράκλησίς τις, καὶ ἔγκλησις ἐξετάσεως ἔργα, καὶ πάθη. ὅθεν καὶ τὰ [b] κωμικὰ, καίτοι γ' εἰς ἀπιστίαν ἐκπίπτοντα, πάντως διὰ τὸ γελοῖον. [ὥσπερ τὸ] ἀγχὼν ἔχ' ἐλάττω γνῶ ἐπιστολῆς Λακωνικῆς. καὶ γὰρ ὁ γέλως, πάθος ἐν ἡδονῇ. αἱ δ' εὐσχολίαι καθάπερ ἐπὶ τὸ μεῖζον, οὕτω καὶ ἐπὶ τὔλαττον· ἐπειδὴ καιρὸν ἁμοῖον ἡ ἐπίτασις. καί πως ὁ διασυρμὸς, παρεινόητος ἔχειν αὔξησις.

b Ita hunc locum ex Strabone, et ex Isaaci Casauboni in ipsum notis restituimus.

c Aristoteles Rhet. lib. 1.

λδ.

Ἡ πέμπτη [c] μοῖρα τῆς ζωοτελισσῶν εἰς τὸν ὕψος, ὧν γε ἐν ἀρχῇ προὐθέμεθα, ἡμῖν λείπεται, ὃ κεφάλαιον ἡ διὰ τῆς λόγων αὐτῶν πρὸς ζωίδεσις, ὑφ' ἧς ἐν δυσὶν ὑποχρέωνται ἀποδεικνύοντες ζωπάγμασιν, ὅσα γε τῆς διανοίας ἐκ ἡμῶν ἐφικτὰ, τοσοῦτον ἐξ ἀνάγκης

διάστασις.

argumentum pertinent adjiciamus, [videlicet] harmoniam non esse solùm persuasionis & delectationis naturalem in hominibus effectum, sed maximè tum libertatis tum affectuum admirabile quoddam instrumentum. Non enim tibia quosdam erudientibus tantùm ciet motus, ac eos veluti de justa mentis sede deturbat, & corybantum furores implet, adjectóque rhythmo cogit auditorem sequi numerorum pondera & progressus, & modulationem exprimere, verùm etiam quotquot sunt omninò sonitus [verbi gratiâ] ipsius citharæ, nihil quidem per se significationes, sonorum mutationibus & mutuâ ipsorum inter se coitione & concentûs mixturâ & temperatione æquali, admirabilem, veluti ad stuporem, illecebram & mulcedinem aliis afferunt, imprimúntque: etsi talia idôla & simulachra adulterinæ sunt persuasionis, nequaquam autem, uti dicebam, hominis naturæ proprii & germani fœtus & effectus; an non censebimus compositionem harmoniam & concentum quemdam existentem hominibus insitæ ingenitæque orationis, & quidem ad animum ipsum, non autem ad aures solas pertingentis varias verborum, rerum, pulchritudinis, concinnitatis seu elegantiæ, omnium [denique] nobis usitatorum cognatorúmque formas moventem, atque unà cum mixtione & multiformi varietate sonituum inter se eos quibus tum incitatur Orator affectus in eorum qui

περιδείκνυσι. ἂν εἰς τὴν παροῦσαν ἐπίθεσιν, [a] ὡς ἐ μόνον δεῖ πειθῦς, καὶ ἡδονῆς ἡ ἁρμονία φυσικὸν ἀνθρώποις ἐνέργημα, ἀλλὰ καὶ μετ' ἐκπλήξεως, καὶ πάθους θαυμαστόν τι ὄργανον. [b] ἃ γὰρ αὐλὸς * μόνον ἐπιτίθησί τινα πάθη τοῖς ἀκροωμένοις, καὶ οἷ ἔκφρονας, καὶ κορυβαντιασμῶ πλήρεις ἀποτελεῖ, καὶ βάσιν ἐνδές τινα ῥυθμοῦ, περὶ ταύτην * ἀναγκάζει βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ συνεξομοιοῦσθαι τῇ μέλει τὸν ἀκροατήν, κἂν ἄλλοις ὅσοι παντάπασι, καὶ νὴ Δία φθόγγοι κιθάρας ἐδὲν ἁπλῶς σημαίνοντες, ταῖς τῆς ἤχων μεταβολαῖς, καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλοις χρόσει καὶ μίξει τῆς συμφωνίας, θαυμασὸν ἐπάγουσι πολλάκις ὡς ἐπίπαν ἐκπληξιν. καί τοι τὰ τοιαῦτα εἴδωλα, καὶ μιμήματα, νῦν δεῖ πειθῦς, οὐχὶ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως, ὡς ἔφην, ἐνεργήματα γήσια. οὐκ [d] οἰόμεθα δ' ἄρα τὴν συνθεσιν ἁρμονίαν τινὰ οὖσαν λόγων ἀνθρώποις ἐμφύτων, καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐχὶ τῆς ἀκοῆς μόνης ἐφαπτομένων ποικίλας κινῆσαν ἰδέας ὀνομάτων, νοήσεων, πραγμάτων, κάλλους, εὐμελείας, παντῶν ἡμῖν ἐνόντων καὶ συγγενῶν, καὶ ἅμα τῇ μίξει, καὶ πολυμορφίᾳ τῆς * ἑαυτοῖς φθόγγων τὸ παρεστὼς τῷ λέγοντι πάθος εἰς τὰς ψυχὰς τῆς πέλας

a Etenim compositione veluti amentis quibusdam nervísque intendi & concitari sententiæ videntur. Ideò eruditissimo cuique persuasum est eam valere quamplurimùm, non ad delectationem modò, sed ad motum animorum. Fab.

b Illustratio & probatio doctrinæ à simili. Vide Aristotelem polit. lib. 8. cap. 6.

* χ. μόν.

* χ ἀναγκάσει.

d ἐπίθεσις.

a Lego ἐν αὐτοῖς.

qui adſunt animos inſinuantem, & communem continuò auditoribus facientem, verborúmque ſuperſtructione magnitudinem per hæc ipſa conciliantem, ad amplitudinem, majeſtatem, & ſublimitatem, adeóque ad illud omne quod in ſeipſa continet, ſimul pollicere; & nos undique jus omne ſibi in ſenſum noſtrum vindicando pariter animare? Sed de rebus tam certis támque evidentibus dubitare furor eſt, comprobat enim hoc ipſum ſatis ſola experientia. Sublimis utique in ſpeciem & reverà admirabilis eſt ſententia illa, quam poſt decretum ſubjicit [continuò] *Demoſthenes: hoc decretum effecit ut quod Remp. circumdiderat periculum præteriret ut nubes*, ſed non minori harmoniâ pronunciata videtur ſententia: tota namque conſtat dactylicis numeris, præſtantiſſimi autem iſti & magniloquentiæ accommodatiſſimi: Quam ob cauſam etiam Heroïcum omnium eorum quæ novimus carmen pulcherrimum efficiunt conſtituúntque. Quandoquidem ſi ex propria ſede aliquid tranſpoſueris quacunque volueris ratione, ut verbi gratiâ, ſi dixeris, τοῦτο τὸ ψήφισμα ὥσπερ νέφος ἐποίησε τὸν τότε κίνδυνον παρελθεῖν; vel certè ſi unicam tantùm ſyllabam detraxeris, dicens, ἐποίησε παρελθεῖν ὡς νέφος, tum cognoſces quantopere granditati conſonet harmonia. Illud enim ὥσπερ νέφος longâ præcedentis numeri ſyllabâ innixum quatuor dimenſum temporibus incedit, dempta

παρεισάγεται, καὶ εἰς μεταβολὰς αὐτῶν τὰς ἀκόλουθους ἀεὶ καθιστᾶσαν, τῇ τε τῶν λέξεων ἐποικοδομήσει τὰ μεγέθη συναρμόζουσαν δι' αὐτῆς τούτων, κτλεῖν τε ὁμοῦ πρὸς ὄγκον † καὶ ἀξίωσιν, καὶ ὕψος, καὶ πᾶν ὃ ἐν αὐτῇ θαυμαζόμενον, καὶ ἅμα ἐκείνοις συναπτόμενα, παντελῶς ἁπλῆ τῆς διανοίας ἀπεργάζεται; ἀλλ' ἔοικε μανίᾳ τὸ περὶ τῶν ὕπατος ὁμολογημένων διατορεῖν. ἀποχρῶσα γὰρ ἡ πεῖρα πίστις. ὑψηλὸν γὰρ τῷ λαλεῖν νόημα, καὶ ἔστι τῷ ὄντι θαυμάσιον, ᾧ τῷ ψηφίσματι ὁ Δημοσθένης διηγόρευε, * Τοῦτο τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει ἐκπεσόντα κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν ὥσπερ νέφος. ἀλλ' αὐτῆς τῆς διανοίας ἐν ἐλάττονι τῇ ἁρμονίᾳ πρόεισι. ὅλον † γὰρ ἐπὶ τῷ [b] δακτυλικῶν εἴρηται [c] ῥυθμῷ. εὐηχέστατοι δ' εἰσὶ, καὶ [d] μεγαλοπρεπεῖς. διὸ καὶ τὸ ἥρωον ἂν ἔφαμεν κάλλιστα μέτρον ὀνομάζειν. ἐπεί τοι καὶ † ἰδίας αὐτὸ χώρας μεταδιδόασι, τοῦτο τὸ ψήφισμα ὥσπερ νέφος ἐποίησε τὸν τότε κίνδυνον παρελθεῖν. ἢ νὴ Δία μίαν ὑπόκωφον συλλαβὴν μόνον, ἐποίησε παρελθεῖν ὡς νέφος, καὶ εἶδεν πόσον ἡ ἁρμονία τῷ ὕψει συμπλέκει. αὐτὸ γὰρ τὸ ὥσπερ νέφος, ὅτε μεμέτρηται † πρὸς τοῦτο ῥυθμῷ βάζηται, τέτρασι τελείοις ἡμιαμβείοις χρῆται. τελειότατον, ab Aristotele de arte poëtica, τὸ ἡρῷον σπουδαιότατον, καὶ ὀγκωδέστατον τῷ μέτρων εἶναι. Propterea, hoc numero scribuntur res gestæ regúmque ducúmque & tristia bella.

* ἐν τῷ περὶ στερ.

b Quibus locis ἐν τῇ συμπ. apud Hermog.

c Vide quæ superiore proximâ pag.

d Cic. in oratore lib. 3. vocat dactylum Heroum quòd eo pede scribantur facta Heroum & Principum.

e Sic à Plutarcho dicitur στε-

ἐξαι-

dempta autem una ſyllaba, ὡς νέφος, ejuſmodi conciſione & detractatione labefactatur continuò ſublimitas: ut contrà ſi produxeris [reſtitutâ ſyllabâ] παρελθεῖν ἐποίησεν ὥσπερ νέφος, illud idem ſignificabis: at non ampliùs idem aſſonabis, quoniam longiori extremorum temporum morâ [ultimi ſcilicèt præcedentis numeri & primi proximè ſequentis] ſimul ſolvitur & laxatur quæ abrupta fuerat ſublimitas.

SECT. 35.

ORationibus præterea tanquam corporibus addit. magnitudinem membrorum apta conjunctio, quorum unum quidem amputatum ab altero [cui adhæreſcebat membro] per ſe ipſum nihil quidem retinet laudabile: ſed alia cum aliis conjuncta omnia ſimul totius corporis compagem conſtituunt, & juſtam illi magnitudinem afferunt. Eodem modo quæ magna ſunt ſi fuerint à ſe invicem alia aliò disjecta & diſperſa, ſublimitatem unà ſecum diſſipant: contrà, ſi communione fuerint in unum corpus coacta, & præterea harmoniæ vinculo concluſa, hoc ipſo evadunt ambitu ſonôra. Ut ſit fermè in periodis granditas orationis [ceu] comparata multorum collatione cœna. Quinetiam multos tum Scriptores tum Poëtas, qui quum ſuâpte naturâ minimè eſſent ſublimes, nunquam tamen magnitudine caruerint, licèt alioqui vulgaribus & plebeiis verbis, nec quicquã exquiſitum

inſi-

χαριεστέρους ἢ τῆς μιᾶς Συλλαβῆς, ὡς νέφθ, ὡς ἀκριβολογεῖται τῇ συγκοπῇ τὸ μέγεθ. ὡς ἔμπαλιν, ἐὰν ἐπεκτείνῃς, παρελκῶν ἐποίησεν ὥσπερ νέφθ, τὸ αὐτὸ σημαίνει, τὸ αὐτὸ ἔτι σφαιρίζει, ὅτι τῷ μήκει τῶν ἄκρων χόνων συνελύεται καὶ διαχαλᾶται τὸ μέγθ τὸ ὑπότομον.

a Id est, hæc verba ita pronunciata detractâ syllabâ non minùs fœdè mutilant granditatem, quàm corpus humanum deformant aures amputatæ. Veteres ijs qui in aliquo scelere deprehensi essent summas auricularum partes amputabant.

λε.

Μελῶν ἐπισωίδεσις.

Ἐν δὲ τοῖς μάλιστα μεγαδοσιεῖ τὰ λεγόμενα, καθάπερ τὰ σώματα, ἡ τῶν μελῶν ἐπισώιδεσις. οὐ γὰρ ἐν μέν τινι τιμὴν αὐτὰ ἔχει καθ' ἑαυτό τι ἀξιόλογον ἔχει, πάντα δὲ μετ' ἀλλήλων ἐκπληροῖ τέλειον σύστημα. ὥσπερ τὰ μεγάλα σκεδαζόντα μὲν ἀπ' ἀλλήλων ἄλλο ἄλλῃ, ἅμα ἑαυτοῖς συνδιαφορεῖ καὶ τὸ ὕψθ· σωματοποιεῖται δὲ τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ἔτι τῷ δεσμῷ τῆς ἁρμονίας περιλειφθέντα, αὐτῷ τῷ κύκλῳ φωνήεντα γίνεται. καὶ χρὴ ἐν ταῖς ἐξόδοις ἔρρωσθαι πλήθους τὸ μεγέθ. ἀλλὰ μὴν ὅτι τε πολλοὶ καὶ συγχαφέων, καὶ ποιητῶν ἐκ ὄντες ὑψηλοὶ φύσει, καὶ ποτε ἢ καὶ ἀμεγέθεις, ὅμως κοινοῖς, καὶ ἐπιφανέσι τοῖς ὀνόμασι, καὶ ἐδὲν ἐπαχθέσι

ſinuantibus, plerumque uterentur: unius tamen compoſitionis & harmoniæ beneficio, aſſumptis [quæ vocantur] veluti vocum ſpatiis intumuiſſe, & feciſſe ne unquam viderentur humi ſerpere (qualis inter alios quamplurimos & *Philiſtus*, *Ariſtophanes* in nonnullis, in plurimis *Euripides*) abundè ſatis à nobis demonſtratum, ut, verbi gratiâ, apud ipſum *Euripidem*, *Hercules* interfectis liberis ita loquitur, *Abundo malis, nec in me reſtat alteri locus.* Valdè plebeium & vulgare dictum illud, ſed factum eſt ſublime [ceu muſici] cantus ſono reſpondens. Quòd ſi hæc ipſa aliter concinnaveris, tum fiet tibi perſpicuum, *Euripidem* in compoſitione quàm in ſenſu fuiſſe feliciorem. In tragœdia verò, quæ *Raptata à tauro Dirce* inſcribitur, εἰ δέπτε τύχα πέλεξ, &c. *ſicubi fortè circumrotârit, raptârit: ſimul correptam mulierem, ſaxum, arborem, ſubinde mutant.* Sublimis quidem ſententia illa, at fit ſublimior & vehementior hoc ipſo quòd harmonia non fuerit præcipitata, nec tanquam moles aliqua devoluta pondere ſuo ruat. Sed fulcimenta habeant mutua inter ſe verba, temporúmque adminicula, quibus ad ſolidam pervenitur magnitudinem.

SECT. 27.

NIhil porrò eſt quod ſublimia ita deprimat, ut numerus fractus & concitatus pronunciatione,

ερῆσθον ὡς τὰ πολλὰ συγχρώμενοι, διὰ μό-
τὸ ζωδεῖναι καὶ ἁρμόττειν ταῦτα, δύσις ὄγ-
ον, καὶ [b] διάστημα, καὶ τὸ μὴ ταπεινοὶ δοκεῖν
ἀπεβάλοντο, ἃ καθάπερ ἄλλοι [a] πολλοὶ,
φίλιστος, Λεωσθένης ἔν τισιν, ἐν τοῖς πλεί-
ις Εὐριπίδης, ἱκανῶς ἡμῖν δεδήλωται. μὴ γέ
οι τὴν τεκνοτονίαν Ἥρας λῆς φησι,

Γέμω κακῶν δὴ κοὐκέτ' ἐσθ' ὅπη τεθῇ.

ρόδεσα δημῶδες τὸ λεγόμενον ἀλλὰ χέρνητ
ηλὸν τῇ [b] πλάσει ἀναλογεῖν. εἰ δ' ἄλλως
τὸ ζωηρμόσεις, φανήσεταί σοι δῆλον, ὅπ τῆς
ωδέσεως ποιητὴς ὁ Εὐριπίδης μᾶλλόν ἐστιν
τὸ νῦ. ἐπὶ γὰρ τῆς συνεχοῦς ἀπὸ τοῦ παύρου
ίρκης,

εἰ δέ πε

Τύχοι πεδὰ ἑλίξας εἶπεν ὁμοῦ λαβὼν
Γυναῖκα, τέτραν, δρυῶν μεταλλάσσων ἀεί.

ῆ μὲν γὰρ γυναῖον τὸ λῆμμα, ἀδρότερον γὰρ γένετ
ὸ [a] ἁρμονίαν μὴ κατεσπευδε, μηδ' ὃ ἐποχύ-
μά τι φέρειν, ἀλλὰ ἐνεργοὺς [a] ἔχειν πρὸς
λήλους τὰ ἁρμόματα, καὶ ἐξειρίσματα ἅμα χεῖ-
ων, πρὸς ἀραῖον διαβεβηκότα μέγεθος.

[b] Hinc διαστηματικὴ φωνὴ, intervallata vox, quæ cum intervallo suspenditur, ut in cantionibus & legendis versibus heroicis.

[a] Εὐρετ. ἐν Ἡρακλεῖ μαινομένῳ.

[b] Cantûs flexionem, & veluti figurationem, cantûs varietatem, πλάσιν dici Græcis intelligimus ex illis Theophrasti de Plant. li. 4. c. 10. ἐοικὸς δὲ εἰς τὴν πλάσιν μετέβησαν. Id est, interprete Plinio, Postquam varietas cantûs accessit, & cantûs luxuria dicitur, & πλάσμα. Vertimus igitur τὸ ἀναλογεῖν τῇ πλάσει, quod sono & varietati ejusmodi in musicis respondet. Quod pares obtinet vires, quod quadrat, convenit.

κδ.

Μιμεῖσθον δὲ καὶ ὧν ἕτερος ἐν τοῖς ὑψη-
λοῖς, οἷς ἡμεῖς κεκωλυκέναμεν λόγοις.

καὶ

ciatione, cujuſmodi ſunt Pyrrichii, trochæi, & dichorei prorſus ſaltationi convenientes. Quæ enim numerorum legibus aſtricta ſunt, elegantia, ſubtilia & exilia, atque per uniformem illam rhythmi ſpeciem ſine ullis affectibus ſimilitantia continuo apparent. Præterea, quod iſtis pejus eſt, quemadmodum cantiunculæ auditores avocant à rebus ipſis, & ad ſeſe rapiunt, ſic quæ in oratione ad numeros compoſita ſunt audientibus, non ſententiæ ipſius, ſed numeri affectionem imprimunt, ità ut interdum quæ expectantur neceſſariò terminationes prænoſcant, dicentibúſque aſſonent, & tanquam in ſaltatione aliquâ clauſulam anticipent. Eâdem ratione magnitudine carent nimis compoſita, nec non in minuta & brevi ſyllaba conciſa, & tanquam clavis frequentibus inciſim aſperéque copulata.

Sect. 37.

QUin etiam minuendæ granditatis vim habet conciſum genus dicendi: magnitudinem ſiquidem ipſam mutilat, dum nempe nimiâ coarctatur brevitate. Hîc verò intelligi volumus, non quæ commodè verſa & juſto ambitu comprehenſa, ſed contrà, quæcunque parva & diſſecta. Enimverò conciſa & truncata phraſis impedit intellectum, at compendiaria dirigit [ipſum.] quid vice verſâ ſtatuendum ſit de iis quæ longiùs explicata, porrigun-

tur

καὶ σύνθημάτος· οἷς δὲ πυρρίχαι, καὶ βηχαῖοι, καὶ δηλήσεως τέλεον εἰς ὄρχησιν ἐκπίπτοντες. εὐθὺς γὰρ πάντα φαίνεται τὰ κατάρυθμα κομψά, καὶ μιᾶς ἁρμονίας, καὶ ἀπαθέσματα διὰ τῆς ὁμοιολήξεως ἐπιπολάζοντα, καὶ ἔτι τύπτων τὸ χείριστον, ὅτι ὥσπερ τὰ ἀληθινὰ, τοῦ ἀκεφάλου καὶ ἀτελοῦς ἐκφεύγειν ἀφέλκει, καὶ ἐπ' αὐτὰ διαζεῖ τοὺς ἄκρους, καὶ τὰ κατερρυθμισμένα ἐκ λεγομένων ἐς τὸ τῆς λύρας πάθος ἐκβιάζει τοῖς ἀκούσι, τὸ δὲ ῥυθμοῦ, ὡς ἐνίοτε ἀφειδοῦντας τὰς ἀφελεμένους καταλήξεις αὐτοῦ καταχρῆσθαι τοῖς λέγουσι, καὶ φθάνοντας ὥς τι χρῶ τινι, ἐφαπτόμενοι τῷ βάθει. ὁμοίως δὲ ἀμελῆσθαι καὶ τὰ λίαν συγκείμενα, καὶ εἰς μικρὰ, καὶ βεβαιούμενα συγκεκομμένα, καὶ ὥσπερ γόμφοις τισὶν ἐναλλήλοις κατ' ἐγκοπὰς, καὶ σκληρότητας ὁπωσοῦν δεδεμένα.

a Supra synonimos ἀκρωτηριάζειν dixit.

b Commodus sensus si lacuna impleatur pronomine αὐτὸν, legamus ὑφ' ἑαυτοῦ. Fortasse melius ἐφ' ἑαυτά.

κζ.

ΕΤι γε μὴν ὕψους μεγαλοπρεπὲς καὶ ἡ ἄγαν τῆς φράσεως συγκοπή. περὶ γὰρ τὸ μέγεθος, ὅταν εἰς λίαν ἐκλύηται βραχύ. ἀκριβῶς δὲ νοῦν μὴ πᾶσι τὰ δέοντα ἐκφραμμένα, ἀλλ' ὅσα αὐτὴ χρὴ μὴ διεξοδικῶς ἐκφωνεῖν, καὶ καταχειρωτομούμενα. συγκοπὴ μὲν γὰρ κωλύει τὸν νοῦν· ἐκφώνησις δ' [b] * ἐπ' εὐθύ. ἐπιφύεται

Φράσεως συγκοπή.

tur, constat: Pro excrementis enim & stercoribus, quæ prolixitatem importunam absurdámq; accersunt, habenda.

Sect. 38.

AD granditatem præterea sive magnitudinem orationis deturpandam & corrumpendam, efficacissima quoque verborum exilitas. Apud *Herodotum* igitur, quoad quidem propositiones & sententias, tempestas divinè descripta est: sed certè materiâ ipsâ quædam continet ignobiliora, quale fortè hoc, ζεσάσης ὑπὸ τῆς θαλάσσης: quod verbum multam convellit sublimitatem propter difficilem & ingratam ipsius pronunciationem: item illud ὁ ἄνεμος, inquit, ἐκοπίασε. καὶ τὸν μὲν τὸ ναυάγιον βεβασανίκεις ἐξεδέχετο τέλος ἄσχετον. Verbum enim κοπιάσαι gravitati non respondet, quippe tritum & vulgare. Quod verò attinet ad illud ἄσχετον, ad tantum malum exprimendum improprium. Sic etiam *Theopompus* eximio cultu & ornatu descriptam *Persæ* expeditionem in *Ægyptum* quibusdam verbulis totam transfixit. *Quæ enim Civitas*, inquit, *aut natio in tota Asia non misit legatos ad Regem? ecquid eorum quæ vel ex terra nascuntur, vel artificio conficiuntur, tum pulchrarum pretiosa ad eum non comportarunt? Quot quaso & quàm pretiosa tapeta, & stragula? quot militares vestes partim purpureæ, partim variegatæ, partim etiam albæ? tentoria*

aurea

ἄλλον δ' ὡς ἐμοὶ δοκεῖν τὰ ἐκτὸς ἀπὸ ψυχῆς καὶ τὰ μᾶλλον ἀναγκαῖα ἐπιθήσει.

λπ.

Δεινὴ δ' αἰχμαὶ τὰ μεγέθη, καὶ ἡ μικρότης ὀνομάσειν. ὥσπερ γοῦν τὸ Ἡροδότου κατὰ μικρὸν τὰ λείψανα Σαμίων τῶν χειμῶν πέφευγας, πνεῦμά τι νὴ Δία φερόμενον τῆς ὕλης ἀθρόον τε καὶ τοῦτο μὲν ἴσως, * ζεούσης δὲ τῆς θαλάσσης· ὡς τὸ ζεούσης πολὺ τὸ ὕψος φέρεται, διὰ τὸ κατόδυμον. καὶ, * ὁ ἄνεμος, φησὶν, ὁπόσους ἐκ τοῦ ναυαγίου βεβοσκημένους ἐξελέξατο τέλος ἄχθει. ἀσύνδετον γὰρ τὸ κατόδυμον, καὶ ἰδιωτικόν· τὸ δ' ἄχθει, πλείστας πάθους ἀνοίκειον ὁμοίως καὶ ὁ Θεόπομπος ἐπὶ φυσῶν σκιδνάσας τοῦ τῶν Περσῶν καταβασιν ἐπ' Αἴγυπτον, ὀνομαστοῖς μὲν τὰ ὅλα διέβαλεν. Ποῖα γὰρ πόλις, ἢ ποῖον ἔθνος ἦν καὶ τῶν Ἀσίαν, ἐν ἐφεστήκει πρὸς βασιλέα; ἢ ἦν ἐν τῆς γῆς γεννημάτων, ἢ ἦν καὶ τέχνῃ ἐπιτετευγμένων καλῶν, ἢ πρίων, ἃ οὐκ ὠνήσατο πρὸς αὐτόν; ἃ πολλὰ μὲν, καὶ πολυτελῆ· στρωμναὶ καὶ χλανίδες· τὰ μὲν ἀλουργεῖς, τὰ δὲ ποικίλαι, τὰ δὲ, λευκαὶ, πολλαὶ δὲ σκηναὶ

Μικρότης ὀνομάσειν. Herodoti κατὰ μικρὸν.

* ἐν τῇ Πολυαίνῳ.

* ἐν τῇ Οὐεργίᾳ.

c Sic Homerus quum in similitudine omnem alias in re sublimitatem continente, voluit Græcorum in hostem vadentis exercitus alacritatem & impetum, describere, & veluti ob oculos ponere Il. C. dixit.

a ἐρυθρὸν μέν coloris species, quasi ἔλλος ἔργον, maris opus ex marina concha.

λευκὸν λευκῷ τι μεμιγμένον Platoni definitur purpureum, quasi ἔλλος ἔργον, maris opus ex marina concha.

aurea quamplurima omnibus iis quæ utilia forent instructa, multæ [etiam aliæ] purpureæ & subtiles vestes, lectiq; sumptuosi, argentum præterea aurumq; cælatum: pocula item crateréſque, quorum alios gemmis distinctos, alios accuratè & sumptuosè elaboratos vidisses: his adde armorum, tum Græcanicorum, tum barbaricorum, myriadas innumeras. Numerum quoq; omnem superantia jumenta, concidendas ad hæc victimas, condimentorum multos modios: librorum aliarumq; rerum utilium ad vitam cistas faccosq; complures, tot salsas omnis generis pecudum carnes, in tantos congestas acervos, ut accedentes è linginquo tumulos esse colleſq; surrectos conficerent. Sublimiora defugiens sectatur humiliora: quum contrà facere debuerit ut increſceret oratio: atq; admirabili illi totius apparatûs narrationi admiscens cistas, condimenta, sacculos, culinæ visionem fecit exhibuítque. Perinde enim est, ac si quis in illa magnifica suppellectili [instruenda] inter aureos & baccatos crateras, argentum cælatum, tabernacula & pocula aurea, cistulas sacculósq; medios collocaret: quod quidem factum esset aspectu fœdum: ita quoque hujusmodi verba interjecta intempestivè, sunt fœdæ maculæ & tanquam probroſe, notæ orationi inustæ. In promptu verò erat tanquam summatim percurrere etiam quos colles & prominentes tumulos conjecturâ habitos fuisse dicit, atque quoad alium appa-

χύσεως, κατεσκευασμένα πᾶσι τοῖς χρησίμοις· πολλαὶ δὲ καὶ ξυσίδες, καὶ κλῖναι πολυτελεῖς. ἔστι δὲ καὶ χοῖλα ἄργυρα, καὶ χρυσᾶ κατεσκευασμένα, καὶ σκεύη, καὶ κρατῆρες, ὧν τοὺς μὲν λιθοκολλήτους, τοὺς δ' ἄλλως ἀκριβῶς καὶ πολυτελῶς εἴδεσιν ἀνεπεπονημένους. πρὸς δὲ τούτοις ἀναρίθμητοι μὲν ὅπλων μυριάδες, πλῆθος δὲ ἑλληνικῶν, πλῆθος δὲ βαρβαρικῶν. ὑπερβάλλοντα δὲ τὸ πλῆθος κατάζυγα, καὶ πρὸς καπηλείαν ἱερεῖα εἰς ταὐτό. καὶ πολλοὶ μὲν [b] ἀρτυμάτων μέλιμοι, πολλοὶ δὲ ῥιζάλοι, καὶ σάκκοι, καὶ χάρται βιβλίων, καὶ τῶν ἄλλων χρησίμων. τοσαῦτα δὲ κρέα τεταριχευμένα παντοδαπῶν [c] ἱερείων, ὡς σπουδὴν αὐτῶν γίνεσθαι τιλικήτους, ὥστε τοὺς σπουδάζοντας πορφύραν ὑπολαμβάνειν ὀχθους εἶναι, καὶ λόφους ἀνατεθειμένους. ἐπὶ δὲ ὑψηλοτέρων ἐπὶ γῆ τεταπεινότερα ἀποδιδράσκει, δεῖν ποιήσαντας πάλιν αὖξησιν ἔμπαλιν. καὶ τῇ θαυμασίᾳ τῆς ὅλης παρασκευῆς ἀγγελίᾳ φθεγμάζεσθαι τοὺς δυλάκους, καὶ τὰ ἀρτύματα, καὶ τὰ σακκία, μαγειρείᾳ τινὲ φαντασίαν ἐποίησεν. ὥσπερ δ' εἴ τις ἐκ αὐτῶν ὀνείρων τῶν σκοσυμμάτων, μεταξὺ τῶν χρυσίων, καὶ λιθοκολλήτων κρατήρων, καὶ ἀργύρου χοίλου, σκιλῶν τε ὁλοχρύσων, καὶ ἀκροαμάτων φερομένων ἔθνη δυλάκια, καὶ σακκία, ἀφεψητὰ αὖ λωῦ τῇ σκευωρίᾳ τὸ ἔργον, ὅτου καὶ τῆς ἑρμηνείας τὰ τοιαῦτα ἐργάματα αἴσχη, καὶ οἷα τε φάγματα καθίσατο τοῖς κακοῖς ἐγκαταλαμβάνοντα. [a] παρέκειτο δ' ὡς ὁλοχερῶς ἐπιδεῖν, καὶ τὸς ὄχθους λέγει ζυμβεβλῆσθαι, καὶ σὲ τῆς ἄλλης σκη-

[b] Athen. lib. 2. horum etiam meminit, sed ἀρτύματ& legit.

[c] Observamus Graecos Scriptores ἱερεῖα appellare non solùm victimas, quæ verè ἱερεῖον, & in sacrificiorum usum mactantur, verùm etiam quæcunque ad comedendum jugulantur animalia. Hîc igitur, per τὰ ἱερεῖα, omnes quibus vescimur carnes intelligimus.

[a] Sensus, quid verò ista in tanto apparatu non bene habent, an fuerunt silentio prætereunda? Fuerunt, sed alio loco collocanda percurrendáq; &c.

apparatum mutuo ſermone dicere camelos, & jumentorum multitudinem gerentium ſubvectantiúmque quæcunque ad luxum uſúmque menſarum ſubminiſtranda forent, vel acervos vocare omnis generis ſeminum eorum etiam quæ ad lautitias, & id genus alia, ad hominum victum oblectationémque pertinentia ſunt præſtantiora: vel ad hunc modum ſcribere, quæ (uti volebat) ſufficerent ad condimenta paranda menſarum inſtructoribus & cupedinariis. Neque enim in ſublimibus ad ſordida & contemptiſſima temerè deſcendere fas eſt, niſi extremâ aliquâ adigente neceſſitate: ſed verbis quæ rerum dignitati reſpondeant uti convenientiſſimum fuerit, ipsámque in effingendo homine occupatam naturam imitari, quæ in nobis partes latentes, quæque honeſtè nominari non poſſunt, totiúſque molis corporeæ excrementa, non poſuit in fronte & conſpectu omnium, ſed prout dabatur occultavit, atque, ut illa *Xenophontis* uſurpemus, iſtorum canales citra ullum ullius animalis dehoneſtamentum quàm longiſſimè fieri potuit, avertit. Sed enim hunc tractatum eorum quæ orationem minuunt longiori enumeratione amplificari nihil attinet, ſi quidem ex præmiſſis & præmonſtratis iis quæ ipſam gravem & ſublimem efficiunt, perſpicuum fit horum contraria tandem deprimendi & lædefactandi vim ut plurimùm habitura.

δρασκιδῆς ὥτως ἀλλαίξας εἰπεῖν χαμήλοις, καὶ πλήθει ὑποζυγίων φορτηγουμένων πάντα τὰ σοῖς πυρροῖς, καὶ ἀπόλαυσιν τραπεζῶν χορηγήματα, ἢ σωρὸς ὀνομάσαι παντοίων σπερμάτων, καὶ ὅλως ἄπερ διαφέρει σοῖς ὀψοποιΐας, καὶ ἡδυπαθείας μᾶλλον, ἢ πάντα ὡς ἐδύνατο αὐτάρκη ὥτως δεῖναι, καὶ ὅσα τραπεζοκόμων, καὶ ὀψοποιῶν ἡδύσματα. οὐ γὰρ δεῖ καταντᾶν ἐν τοῖς ὕψεσιν εἰς ῥυπᾶν καὶ ἐξυλισμένα, αὖ μὴ ζαφόρα ὑπό τινος ἀνάγκης ζωσθησώμεθα. ᵇ ἀλλὰ σῶν σωγμάτων φύσει αὖ καὶ τὰς φωνὰς ἔχειν ἀξίας, καὶ μιμεῖσθαι τὴν δημιουργήσασαν φύσιν τὸν ἄνθρωπον, ἢ τι ἐν ἡμῖν τὰ μέρη τὰ ἀπόῤῥητα οὐκ ἔθηκεν ἐν σωτῆρι, οὐδὲ τὰ τῆς παντὸς ὄγκου σκεπάσματα· ἀπεκρύψατο γὰρ, ὡς ἐγὼ, καὶ, * κατὰ τὸν Ξενοφῶντα, τῶν τούτων ὅτι πορρωτάτω ὀχετὸν ἀπέστρεψεν, ἀδημὴν καταχώσασα τὸ σῶν ὅλης ζώου κάλλος. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐστὶν ἐπὶ τὰ μικρόστοια διατείνειν. σεσωσθεσθεγμένων γὰρ σῶν ὅσα εὐγλωττίας καὶ ὑψηλοῦ ἐρᾳζέται τοῦ λόγου, δῆλον ὡς τὰ ἐναντία τούτων ταπεινὸς ποιήσει καὶ τὸ πλεῖστον, καὶ ἀχνώσας.

b Verbis utendum quæ cum rerum magnitudine conveniant.

* ἐν τῷ 6'. ἀπομνημ.

SECT. 39.

CÆterùm ingenii & docilitatis tuæ gratiâ illud insuper appingere & declarare non gravabor, charissime *Terentiane*, quod non ita pridem de philosophis unus quærebat. Miror utique (inquiebat ille) cum multis aliis, quî tandem factum sit ut hoc nostro ævo summè docilia, civilia, perspicacia, & maximè ad eloquentiæ voluptatem proclivia, adeòque sublimia, magnáque supra modum non ampliùs, nisi raro, nascantur ingenia? Tanta nempè disciplinarum & discendi facultatis toto orbe terrarum hominum genus occupat sterilitas: An herclè, inquit, credendum vulgò jactatum illud, democratiam optimam esse magnorum [ingeniorum] nutricem: quippe cum quâ fermè solâ floruerint & conciderint eloquentissimi quique. Etenim ad fovendas, inquit, alendásque sublimes sublimium cogitationes, necnon ad illam inter se concertandi & contendendi veluti de primis partibus tum excitandam allicicndámque, tum semel perpellendam, libertas efficacissima est. Quin etiam ob proposita in Rebuspublicis præmia insignes illæ, quibus excellunt oratores, animi dotes exercitationibus excultæ undique exacuuntur, ac veluti tundendo eliciuntur, simúlque cum ipsis rebus, ut par est, effulgent liberæ. Nos verò hoc ævo videmur, inquit, jam à pueris servitutem justam didi-

Ἐκεῖνο μέντοι λοιπόν, ἕνεκα τῆς σῆς ἐρωτήσεως, οὐκ ἀπηξιωμένον ὑπομνησθῆναι, καὶ διασαφῆσαι, Τερεντιανὲ φίλτατε, ὅτι ἐξίπποτέ τις τῶν φιλοσόφων προσέπταιχθ. [a] Θαῦμα μὲν ἔχει, λέγων, ὡς ἀμέλει καὶ ἕτεροι πολλοὶ, πῶς ποτε καὶ τὸν ἡμέτερον αἰῶνα πεφύκασι μὲν ἐπ' ἄκρον, καὶ πολιτικοὶ, δεινοί τ', καὶ ἐπιχειρεῖν, καὶ μάλιστα πρὸς ἡδονὰς λόγων δ' ὀφεῖσι, ὑψηλοὶ δ' λίαν, καὶ ὑπερμεγέθεις, πλὴν εἰ μή τι ἀνάντιον, ἐκέτι γίνονται φύσεις, τοσαύτη λόγων κοσμική τις ἐπέχει τὸν βίον ἀφορία. Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, πρὸς τοῦτον ἐκεῖνο τὸ Θρυλλούμενον, ὡς ἡ δημοκρατία τῶν μεγάλων ἀγαθῶν τίκτουσι, καὶ μόνη γεννᾷ. καὶ ζωηκμάσαν οἱ τοιοῦτοι λόγοι δοκοῦσι, καὶ ζωπυρῆσαν. [b] Θρέψαί τε γὰρ, φησὶν, ἱκανὴ τὰ φρονήματα τῆς μεγαλοφυοῦς ὑπελευθερία, καὶ ἐρεθίσαι, καὶ ἅμα δ' ἐπιθεῖναι τὸ περίζηλον ἕκαστος πρὸς ἀλλήλους ἔχειν δοκεῖ καὶ τῆς πατρίδος τὰ πρωτεῖα φιλοτιμίας. ἔτι γὰρ δὴ καὶ τὰ προκείμενα ἐν ταῖς πολιτείαις ἐπάθλα, ἑκάστοτε τὰ ψυχικὰ προτερήματα, τῆς ῥητόρων μελετωμένης, ἀνακαίεται, καὶ οἷς ἐντέλλεται, καὶ τοῦ προάγεσθαι καὶ τὸ εἰκὸς ἐλευθέρᾳ συνεκλάμπει. [c] οἱ δὲ νῦν ἐοίκασιν, ἔφη, παιδαριώδεις ἤδη

a Ἐπόχεσις difficilis & lubricæ quæstionis μεθόδευσις καὶ μετάστασις εἰς ἄλλο πρόσωπον.

b Τῆς ἐπείας κατάστασις, cur tam effœta ingeniorum ætas? Longini. Hæc eadem quæstio excutienda proponitur initio Dial. de orat.

c Ejusmodi magnorum ingeniorum sterilitatis prima causa à communi hominum opinione.

d Ingeniorum nutrix & parens sub Democratico statu libertas: cui assertioni confirmandæ subservient τὰ ἑξῆς ἐπαγόμενα.

e A contrario Reip. statu.

didiciſſe, ipſius moribus & inſtitutis à teneris adhuc intellectûs ipſius notitiis propemodum faſciati, quippe quibus de uberrimo illo fœcundiſſimóque eloquentiæ rivo, (libertatem, inquiebat, intelligo) guſtare non licèt, proinde jam omnes magnifici evadimus adulatores. Hanc ob cauſam alios quidem habitus etiam in famulum cadere poſſe aſſerebat, ſervum verò oratorem fieri poſſe negabat: illicò enim ſcaturit atque emergit muſſans ac minimè loqui audens ſervile ingenium, & quaſi conſtrictum, hæſitans, ipſâ aſſuefactione debellatum atque expugnatum. *Namq; bonam partem virtutis tollere viſa ſerva dies*, ut illud *Homericum* uſurpemus. Quemadmodum igitur (ſi modò illud quod audio credibile) glottocoma ſive ſcrinia in quibus *Pygmæi*, quos vulgò nanos & pumiliones dicimus, educantur, non tantùm impediunt, verumetiam contrahunt coarctántque incluſorum adoleſcendi incrementum, circumpoſito ori vinculo: ſic quiſpiam rectè quamlibet ſervitutem, etiam juſtiſſimam, animi glottocomum & communem ſtatuerit carcerem. Verùm inquit, ô optime, facilè illud mihi perſuadeo, hominis proprium eſſe, ſemper de præſenti rerum ſtatu conqueri, vide autem ne unquam

* * *

Si univerſalis totius orbis pax magna corrumpit ingenia, multò magis quod deſideria & ſtudia

δελφὰς δηλέας, τοῖς αὐτῆς ἔθεσι χ̀ ἐπιτηδεύμασιν ἐξ ἀπαλῶν ἐπ φρονημάτων μονονουχὶ παραγεγανωμένοι, χ̀ ἀγελάστοις καλλίσε, χ̀ γαμωτάτε λόγων κάμινθ· πρὸ ἐλευθερίαν, φησὶν, λέγω. Ὅλως ἔξεν ὅτι μὴ κόλακας ἐπαίνοις μεγαλοφυεῖς. διὰ τοῦτο ταῖς μὲν ἄλλαις ἕξεις χ̀ εἰς οἰκέτιον πίπτειν ἔφασκεν, δεῖν ὑ μηδένα γίνεδς ῥήτορα. εὐθὺς γὰρ ἀναζεῖ τὸ ἀπαρρησίαστον, χ̀ οἷ ἐμφρενῆν, ὡσὲ ζωπυρείας [a] κεκονδυλισμένον.

* Ἡμῖν γὰρ τ' ἀρετῆς, (χ̀ τὸν Ὅμηρον) ἀποαίνυται δῆλον ἦμαρ. [b] ὥσπερ οὖν (εἴγε, φησὶ, τοῦτο πρὸν ἔξιν) ἐκεῖνο τὰ γλωττόκομα, ἐν οἷς οἱ Πυγμαῖοι καλέυμενοι ναῦοι τρέφονται, ἃ μόνον κωλύει τὴν ἐγκυκλεισμένων τὰς αὐξήσεις, ἀλλὰ χ̀ ζυνάγει διὰ τὸν περικείμενον τοῖς σώμασι δεσμόν· [c] οὕτως ἅπασαν δηλείαν, κἂν ᾖ σμικροτάτη, ψυχῆς γλωττόκομον, χ̀ κοινὸν δή τις σοφιζόμενος δεσμωτήριον. [d] ἐγὼ μέντοι γε καταλαμβάνω ῥᾴδιον (ἔφη) ὦ βέλτιστε, χ̀ ἴδιον ἀνθρώπου, τὸ καταμέμφεσθαι τὰ ἀεὶ παρόντα. θεᾶ ὑ μή ποτε

a Sic κονδυλιζόμενον ἤτοι κονδύλοις πλαττόμενον. Plautinus ille Sosias ad illud iteratum Mercurii, Cujusnam es? Tuus, respondet. Nam pugnis usus fecisti tuum.

* Οδ ς'.

b Simile, cujus ἀφήγησις lucem affert proverbio, ἡ δηλεία ψυχῆς γλωττόκομον.

c ἀπόδοσις, in qua proverbium.

d ἐπανόρθωσις qua corrigit aut eludit superiorem solutionem, ne Imperatorem offenderet, ἀ querulâ hominum naturâ.

* * *

οἰκτρμένης εἰρλῶν διαφθείρει τὰς μεγάλας φύσεις, πολὺ ὑ μᾶλλον ὁ κατέχων πᾶν τὰς

Ἀπο-

ſtudia remoratur hoc ſine fine bellum. Et hercle huc accedunt illæ quæ præſentem obſident vitam, atque eandem agunt ferúntque præcipitem, perturbationes. Pecuniæ ſiquidem, cui ſumus omnes addictiſſimi, & voluptatis amor nos redigit in ſervitutem, ſive potiùs (quod quis dixerit) mores & ſtudia cum ipſis hominibus demergit & abſorbet. Avaritia quidem morbus ſordidus, voluptas verò abjectiſſimus & viliſſimus. Nec verò [iſta] reputanti mihi & perpendenti conſtare poteſt, quî fieri poſſit ut qui immenſas tanti faciunt divitias, eáſque, ut veriùs loquar, in religionem trahunt, & tanquam Deum colunt, illis inſita mala in animos noſtros prorumpentia non admittant ſuſcipiántque. Immenſas enim & nimias divitias continenter, &, ut aiunt, paſſibus æquis ſequitur profuſio & luxus, & alia [hujus generis], perrumpentibus illis urbium domorúmq; portas, & limina, ad quæ aſcendunt, & in quibus una habitant: hæc verò ſi in hominum vita commorata fuerint diutiùs, ex ſapientium ſententia nidulantur atque continuò in gignenda prole occupata. Hinc collige & animo reputa, quid pariant [rurſum iſta], faſtum nempe ſive arrogantiam, delicias & luxum, non adulterinam quidem, ſed prorſus germanam ipſorum & propriam progeniem. Si verò quis harum divitiarum ſobolem adoleſcere ſinat, ſtatim crudeles & inexorabiles animis ingenerant Dominos,

ἐπιθυμίας ἀπεῖρους ὄντας ἀπλήστους πόλεμον. καὶ διὰ πάντα δὲ τοῦτον τὸν τῶν χρημάτων ἔρωτα, καὶ κτᾶσθαι ἅπαντα καὶ φέρειν πάντα πάντη ἐπὶ τὸν βίον, ἡ φιλοχρηματία, πρὸς ἣν ἅπαντες ἤδη νοσοῦμεν, καὶ ἡ φιλοδοξία, δυνατώτερα, μᾶλλον δὲ (ὡς ἄν εἴποι τις) καταδυναστεύουσιν αὐτοπάθειαι ἤδη τοῦ βίου φιλαργυρία μὲν, ἕρωμα μικροπρεπὲς φιλοδοξία δ' ἀμιγέστατον. ἐν δὲ ἔχει λογίζεσθαι δεῖν, ὡς οἷόν τε πλουσίους ἀόρατον ἐπιμανίας, τὸ δ' ἀληθέστερον εἰπεῖν, ἐπιθειάσας, τὰ συμφυῆ τούτῳ κακὰ εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἐπεισιόντα καὶ ἐμφωλεύοντα. ἀκολουθεῖ γὰρ τῷ ἀμέτρῳ πλούτῳ, καὶ ἀκολάστῳ, ἀμιμήτῳ, καὶ ἴσως (φασὶ) βαίνουσα πολυτέλεια, καὶ ἄλλα ἀνοίγοντα ἐκείνοις τῶν πόλεων καὶ οἴκων τὰς εἰσόδους, εἰς ἃς ἐμβαίνει, καὶ ζυνοικήσεται. χορτάσματα δὲ ταῦτα ἐν τοῖς βίοις, ἀσελγοποιεῖται καὶ τοῖς σοφοῖς, καὶ ταχέως ἐπίδηλα ἐκ τεχνοποιΐας, ἣν ἀναλέξον ἐν γλυφαῖσι, καὶ πύργον, καὶ περιφλυάρησον ὑδάτων ἐμπήματα, ἀλλὰ καὶ παίγνια, ἐὰν δὲ καὶ τότε τοῖς πλούτοις τοὺς ἐκγόνους εἰς πλησίας ἐλθεῖν ἀφῇ, ταχέως διαφθορὰς καὶ ψυχῆς ἐντίκτουσιν ἀπαρχὰς

a Alias causas, φιλοχρηματα, φιλοδοξία, &c.

a Vide Horat. carm. lib. 3. ode 16.

b Galli ad verbum, ἐὰν εἰς πλησίον ἐλθεῖν dicunt, laisser venir en age.

Dominos, contumèliam, insolentiam & imp
dentiam. Hæc enim ita fieri necesse est, nec a
pliùs homines ad sublimia spectare & aspira
nec [ullam] orationem supra vulgatum se
monem assurgere, sed ejusmodi vitæ corrupt
lam paulatim undique perfici, contrà tabesce
& emarcescere, atque adeò neglectas vilesce
magnas illas animi dotes, ubi primùm sua qu
dem, sed caduca, nec ullius usus, homines co
perint admirari, omisso virtutum cultu & incre
mento: nec enim fieri potest, ut quis in judi
cio, si corruptus fuerit, de iis quæ justa sunt &
honesta liberè integréque judicet: Etenim cu
jus mens oppressa est præmio, & lingua astrict
mercede, necessariò quæ conveniunt & propri
sunt naturæ suæ, pro honestis & justis habet
ubi verò mores vitámque nostram omnium i
universum, ut arbitræ regunt & moderant
judiciorum corruptelæ, alienæ item & horren
dæ mortium venationes, testamentorum insi
diæ, ac lucrum ex re qualibet, vel ipsa anim
quâ etiam sua quisque facti mancipia emimus
an in tanta támque pestilenti vitæ morúmqu
corruptione putamus adhuc magnorum, & a
omne ævum pervenientium scriptorum, judi
cem aliquem ingenuum ita ab illa rei familiari
augendæ & amplificandæ cupiditate liberum
ut ei blandienti & sæpiùs interpellanti, nun
quam assentiatur? Nunquid igitur ita nobi
quidem comparatis satius est alterius imperium

ferre

ἀναγκαίτατες, ὕβριν, καὶ ἀδικίαν, καὶ ἀναι-
σχυντίαν. ταῦτα γὰρ ὅπως ἀνάγκη γίνεσθαι, καὶ
μὴ τοὺς ἀνθρώπους ἀναβλέπειν, * μηδὲ ἕτε- * χ. μηδ' ἕτε-
ρόν φησιν ἐν τινὶ λόγῳ· ἀλλὰ τοιαύτῃ ρα.
κύκλῳ περιειλῆσθαι κατ' ὀλίγον τὸν βί-
ον τοῦ διαφθορέως, φθίνειν δὲ, καὶ καταμαραίνε-
σθαι τὰ ψυχικὰ μεγέθη, καὶ ἄζηλα γίνεσθαι· ἐ-
ξιτηλα τὰ ἀνδρικὰ ἑαυτῶν μίαν ἡμέραν ἑκάστην [e] Sic ἀνόργητα σώματα dixit Soph. id est ἀναφελῆ.
παραμαίζοιεν [d] παρέντες αὔξειν καὶ * αἴρεσθαι, d Omisso virtutum cultu & incremento.
καὶ ὅτι μείους μέν τις ἀποδείξει, οὐκ ἂν ὅτι * χ. ἀφεταί.
κρείττους τῶν δικαίων καὶ καλῶν ἑλόμενος, καὶ ὑγιὴς ἂν 2 Cic. in Pisonem interpretatur, Cujus mens oppressa præmio, lingua adstricta mercede.
διατελοίη, ἀνάγκη δὲ πρὸ [b] θανατικῶν τὰ
ἀνιαρὰ * μὲν φαίνεσθαι καλὰ καὶ δίκαια· ὅτι * χ. μή.
δὲ ἐκάστου τοῦ ὅλου ἤδη βίου δικαιοῦσι b Mortium. verbera & experimenta telorum mortium pertulêre patientiam. Quinctil. declam. 2.
βεβιῶσι, καὶ ἀλλόκοτον δίκαια [b] θανατῶν, καὶ
ἄνισα διαδικῶν, τὸ δ' ὅτι [c] παντὸς χρόνου
ἀνύμετα, τῆς ψυχῆς ἕνεκα τῆς ἀεὶ τοῦ
παντὸς ἰώμενοι, ἔρρειν δὴ ἐν τῇ τοι-
αύτῃ λοιμικῇ βίου διαφθορᾷ, δικαίως ἂν
ἑλόμενον τινὰ κεῖσθαι τῶν μεγάλων ἢ δικαίων
πόνων πρὸς τὸν * [c] αἰῶνα καθ' ἕκαστον ἀπολε- * χ. αἰῶνα.
λῦσθαι, καὶ μὴ καταρχαιρεσιάζεσθαι πρὸς τῆς [f]
πλεονεξίαν ὀλιγυμίας· ἀλλὰ μή ποτε τοῖς τοιού-
τοις, οἷοι πρὸ ἡμῶν ἡμεῖς, ἄμεινον ἄρχεσθαι, c Ad omne ævum. Rectè. Nam si lectionem retineamus, quis sensus?

[f] Sic ἀνόργητα σώματα dixit Soph. id est ἀναφελῆ.

ferre, quàm noſtri juris eſſe? Quandoquidem illæ plus habendi & acquirendi immodicæ cupiditates prorſus laxatæ, ut qui ex carcere liberi dimittuntur contra vicinos, ipſum etiam terrarum orbem cladibus incendere & inflammare poſſunt. Denique à ſumptibus dicebam proficiſci illam ingeniorum quæ hoc ævo naſcuntur pigritiam & mollitiem, in qua plerique ferè omnes (paucos enim excipio) vivimus, non aliter laborantes quàm qui recèns convaluerunt ex morbo & meliuſculè habere incipiunt, niſi laudis & voluptatis, at nequaquam profectûs alicujus cauſa, qui ſit æmulatione dignus & honore. Sed ſatius fortè fuerit hæc omittere, & ad ea quæ conſequuntur progredi. Sunt autem illæ animi perturbationes, de quibus ex profeſſo, tractatu proprio ſcripturos nos promiſimus, quippe quæ (ut in genere cujuſvis orationis) ſic & ipſius ſublimitatis bonam partem nobis videntur continere.

FINIS.

ἢ ἐλαδιέρεις εἶη); ἐπειτα γε ἀφελεῖσθαι τὸ ζωόλον ὡς ἐξ εἰρκτῆς ἄφετον καὶ τὴν πλησίον αἰ πλεονεξίαι, καὶν ἐπιχώσειαν τοῖς κακοῖς ἡ οἰκυμένη. [d] ὅλως δὲ δαπανῶν ἔφην εἶη τὴν νῦν γιγνομένων φύσεων ἡ ῥαδυμία, ἢ, πολὺ ὀλίγων, πάντες ἐγκαταβιβρῶσθε, ἐκ ἄλλως πονοῦντες ἢ ἀναλαμβάνοντες, εἰ μὴ ἐπαίνου, καὶ ἡδονῆς ἕνεκα, ἀλλὰ μὴ τοῦ ζήλου, καὶ τιμῆς ἀξίας ποτὲ ὠφελείας. κρεῖττον δ' εἰκῆ ταῦτ' ἐᾶν, ἐπὶ δὲ τὰ ζωογονῆ χωρεῖν. [e] ἵν' ὃ παῦπα τὰ πάθη, φεισάμενοι ἐν ἰδίῳ σεσηρυμμένως ὑπερχόμεθα κρίνειν ὑπομνήματα, πολύτε τοῦ ἄλλου λόγου καὶ αὐτοῦ τοῦ ὕψους μοῖραν ἐπιφέροντα, ὡς ἡμῖν δοκεῖ.

d Vide Senecam in Prolog. decla. Quantum quotidiè ingenia decrescunt.

e ἀναλαμβάνοντες, καὶ ἀναλαμβανόμενοι, ἀντὶ τοῦ ἀναλωμιζόμενοι ἐκ τῆς νόσου, ἀναφέροντες ἀπὸ τῆς ἀδυνείας, ῥαύζοντες, ex morbo convalescentes, meliusculè habentes.

f Suprà, nempe Sect. 2. in fine.

ΤΕΛΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ AD SINGULAS SECTIones Συνόψεις μερικώτεραι.

Hujus libri duæ sunt partes primariæ, quarum posterioris & primariæ quot sint membra præcipua ex illo quod subjecimus diagrammate cuivis sit satis perspicuum.

Prioris verò, quæ nihil est aliud quàm εἰσβολὴ, *ut* Longini *verbo utamur, analysis antequam singularum, ut propositum est, sectionum hypotheses præmittimus, esto ejusmodi.* Εἰσβολὴς τ βιβλίε hypothesis esto. *Libri* Cecilii *censura, & doctrina* περὶ ὕψες ἐπώχησις, *unde duæ illius partes perspicuæ: ac priorem quidem constituit* κείσις *& censura libelli quem scripsit* Cecilius περὶ ὕψες: 1. *quòd sit* ὅλης ἐποδιόσεως ταπεινότερον. 2. *quòd non attigerit quæ sunt præcipua, unde colligit non esse ergo magnæ utilitatis.* 3. νεδιτία *de scopo ad quem scriptores collimare decet.*

Εἶτ' ὀπὶ πάσης] 4. *Castigationis ratio* ἀπὸ τῆς ἀτελείας τ βιβλίε *repetita & confirmata: quòd nempe de duobus, quæ in tradendis artibus requiruntur necessariò, alterum omiserit, ac quidem potius, quippe cujus gratiâ illud prius.*

Πλὴν ἴσως] 5. *Apologia, sive potiùs* τ ἀκεφοδιγάν

ἐοδηκὼν πείσεως, & censuræ superioris ἐπιδιόρθωσις καὶ παρεμφασία. *Verùm, inquit, non tam carpendus nobis auctor ille ob ea quæ desiderantur in ejus libro, quàm laudandus ob istam commentationem & studium, juxta illud,* In magnis voluisse sat est: *&, ut infrà videbimus,* Μεγάλως ἀπολιδαύνειν ἁμάρτημα εὐγενές.

Ἐπεὶ δ' ἐπεκελεύσω] 6. *Hæc altera pars præfationis, & primùm* προέκθεσις, *doctrinæ, quam illustrat causâ* προπαιδευτικῇ, *& personarum dignitate, quibus vult consultum maximè hoc suo scripto, quibus tum seipsum, tum maximè suum Terentianum* κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ μέθοδον λαμπρότητι *accenset.* Ζῆν ὑποθέσει, *sive* προεκθέσει, οὐκ ἀπολογήσας *hanc appingit* γράμμα *sive* ὑπόθεγμα *de duobus quibus proximè ad Deos, ex* Demosthenis *sententiâ, mortales accedere dicit, beneficentiâ scilicèt & veritate.*

Γεφύρων καὶ πρόσ] 7. *Antequam ad rem aggreditur,* προδιδασκαλικῶς *ad id quod præcipuum est properare se profitetur, omissâ probatione accuratiore duplicis* ὑποθέσεως *tanquam* προγνώσεως, *hoc est, anticipatæ notionis in mente benevoli & eruditi lectoris, qualem testatur fuisse suum Terentianum. Nempe ita, semper ad eventum festinat, & in medias res, non secus ac notas, auditorem rapit. Prior* ὑπόθεσις, ὅτι ἀκούσεως καὶ ἐξοχῆτις δεῖ τὰ ὦτα. *Altera,* ὅτι οἱ ποιητῶν καὶ συγγραφέων μέγιστον ἐντεῦθεν μόνον ἐπράσθησαν.

Οὐ γὰρ εἰς πειθὼ] 8. Κατασκευὴ *ab effectis.*

Παύτῃ ἢ γε]. 9. Ἐφεξμλωσία & illustratio confirmationis.

Εἴγε τὸ μὲν πθανὸν]. 10. τῆς ἐφεξμλωσίας ἐπιτασιν ἀπὸ τῆ σύγκρισιν, eamq; duplicem. Prioris sententia, Nam τὸ πθανὸν ut plurimum nostræ est potestatis: At τὰ ὑψηφυᾶ vim quandam & robur ineluctabile præ se ferentia omnem auditorem superant. Altera σύγκρισις. Præterea quoad orationem, in qua τὸ πθανὸν tantùm spectatur, tum inventionis dexteritatem & peritiam, tum rerum ordinem & dispositionem, non ex uno aut duobus, sed ex universo demùm orationis contextu emergentem, vix animadvertimus. At sublimitas in tempore & loco usurpata, suas statim vires ostentat, turbinis aut fulminis instar omnia disturbans.

Ταῦτα γὰρ οἶμαι]. 11. Συμπέρασμα.

Ad Sectionem secundam.

Ἡμῖν δ' ἐκεῖνο]. 1 Rectè hæc in antecessum præmittitur excutienda quæstio, εἰ ἔστιν ὕψος τις ἢ βάθος τέχνη. Existimant enim alioqui non posse ullis artis præceptis τὸ ὕψος comprehendi, nec ullâ doctrinâ parari, quia sit φύσεως ἐν ἡμῖν ἢ τέχνης ἔργον. Naturæ opera autem si quis artis præceptionibus astringere voluerit, longè deteriora reddet. Sententia. Eorum quæ à Natura proficiscuntur non est ars. Atqui τὸ ὕψος, quòd ideò μεγαλοφυὲς dicitur, hoc est granditas sive sublimitas, à natura est, γεννᾶται γὰρ τὰ μεγαλοφυῆ: Ergò, τὸ ὕψος οὐκ ἔστι τέχνη, ac proinde τὰ μεγαλοφυῆ ἢ διδακτὰ γίνεται.

Εἰ

Εἰ ὑπολέλαπτό τις] 2. *Syllogismus superior hoc apagogico excipitur. Quorum non est ars, eorum nec ulla methodus: sed contrà futilis & temeraria confusio erit: Sed, ut isti volunt, eorum quæ à natura proficiscuntur nulla est ars: Ergò eorum quæ à natura proficiscuntur nulla methodus, sed temeraria quædam futilitas. Quod absurdum sequeretur necessariò, si simpliciter major illa propositio admitteretur. Quare ita constituendum, etsi αὐτόνομον ἡ φύσις, adeoq; (ut ad subjectam materiam addicamus quod γνησιώτερον dictum) ἐν τῷ ὕψει, non est tamen existimandum esse ἀμέθοδόν τι, quia majori ex parte videatur φυσικὸν ἔργον τὸ ὕψος: rectè enim conveniunt in unum & amicè conjurant εὐσὶς καὶ τέχνη, juxta Agathonis illud,* φύσις ἔστερξε τέχνην, καὶ τέχνη φύσιν.

Καὶ ὅτι αὐτὴ μὴν ὁρῶτόν τι] 3. *Non vult tamen naturam cum arte, & artem cum natura confundi, sed tanquam æquissimus judex vir criticus suum cuiq; κατ' ἀξίαν tribuit, ut sit natura tanquam στοιχεῖον ἀρχέτυπον & γνώστης τοῦ ὕψους: Ars verò habeat ipsius incrementa, exercitationem certissimam & usum.*

Καὶ ὡς ὑπολυσιωτέρα] 4. Ἐργασία εἰς κατασκευὴν ἐπιχειρήματος, *de necessitudine quæ intercedit inter utrumque, naturam & artem,* ἀπὸ τοῦ ὁμοίου, *sive potiùs nova confirmatio à genere ad speciem, ut sit novum ἐπιχείρημα, quod τὸ δ' insinuat, & quemadmodum rursum &c. quod alterum*

argumentum seu similis ἀπόδοσιν *confirmat proverbiali sententiâ,* Δεῖ γὰρ αὐτοῦ, *&c. quasi dicat, Non sufficit ad granditatem natura, requiritur enim ampliùs prudentia & peritia artis, quâ ceu stimulo excitetur nimius in illis stupor, in istis verò tanquam fræno temerarius impetus &* ἀμαθὴς *rudis illa audacia coërceatur, adeò ut ad naturam necesse sit accedere artem. Quam conclusionem* συνάγων τὸ πᾶν Δημοσθένους ἀπόδειγμα *pluribus persequitur. Nuda sententia est, tolli naturæ illam* δύναμιν, *sive* διάθεσιν *inutilem reddi, si ars ad ipsam non accesserit. Quod fit duobus modis: vel quum nullis artis præceptionibus excitata & adjuta natura tanquam sopita & emortua manet, vel quum cæco impetu quodam abripitur deficiente artis fræno. Hæc videtur esse sententia. Quanquam pleraq; ista desiderantur, partim tamen ex præcedentibus, partim ex consequentibus facilè colligimus. Partem exempli granditatis sine arte, & quæ solo fertur impetu naturæ, habemus: quam qui solam sequuntur,* τέχνης ἄτερ, *Icarum imitantur. Dum enim sublimia nimis petunt, ad vilissima feruntur. Hoc vitio laborâsse appositis exemplis docet* Leontinum *quendam* Gorgiam, Callisthenem, Clitarchum, Amphicratem, Hegesiam, & Matridem.

Ὅλως ἔοικεν εἶναι] 5. *Admonitio, ut eò cautiùs agamus, quò sumus proniores naturâ ad tumorem ambitiosè sectandum, & omnem declinandam humilitatem.*

Καλοὶ

Κακοὶ ζ ὄγκοι] 6. *Quinam sint vitiosi tumores in oratione. De tribus vitiis in granditate, primum est* κακὸς ὄγκος, *quo qui laborant, hydropico similes esse dicit.*

Τὸ μειρακιώδες] 7. *Alterum vitium superiori contrarium. Ejus definitio. Quinam sint obnoxii huic vitio.*

Τούτῳ φάκελος] 7. *Parenthyrsus tertium vitii genus, quod fugiendum est in sublimi oratione. Ejus definitio. Quum affectus, ubi affectibus opus non est, clamosè & importunè adhibentur. Huc referre possumus illud* Horatii, *quo hoc quoq; vitium carpere visus est.*

Telephe vel Peleu malè si mandata loquaris,
Aut dormitabo aut ridebo.

Ad Sectionem tertiam.

Θατέρου ζ] *frigidæ orationis exempla ex* Timæo, Xenophonte, Platone, & Herodoto.

Ad quartam.

Ἅπαντα ταῦτα] 1. *Ejusmodi in oratione vitiorum una causa* τὸ κεκυβιστηκέναι ἀφεὶ τὰς νοήσεις. 2. *Ad aliam transitus, indicato fine quorsum hæc omnia, de quibus hactenus, spectant.*

Ad quintam Sectionem.

Εἰδέναι χρὴ] ϟ ὕψους ἴδια & *notæ certissimæ omnium.* 1. *Illud magnum quod non excidit animo, sed firmâ & indelebili retinetur memoriâ.* 2. *Nota: illa vera Granditas quæ per omnia & omnibus placet. Hæc duo* ϟ ὕψους ἀποτελέσματα *in auditorum animis.*

Ad ſextam Sectionem.

Ἐπεὶ δ' πάντε ὡς ἂν εἴποι] περὶ τῶν ὅλων μερῶν, *ſive Idearum, quas idem vocat auctor, quibus conſtat* τὸ ὕψος, κατάστασις, *&* Cecilii *reprehenſio quòd in ſuo tractatu & partium numeratione, quibus conſtituitur* τὸ ὕψος, τὸ ζωοδρὸν πάθος *perperam omiſerit.*

Ad ſeptimam Sectionem.

Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ] 1. *Ad granditatem maturè aſſuefacienda oratorum ingenia, quæ aliâs Naturæ donum.* 2. *Viri oratoris ne ſit* φρόνημα πεπεινὸν καὶ ἀγεννὲς, *quale ſervitiorum: grandia enim verba, cujus graves & ponderoſæ fuerint ſententiæ juxta illud* Horatii *in Arte,*

Verbáq; prævisam rem non invita ſequentur.

3. ἐννοιῶν, ἢ φρονημάτων μεγάλων *exempla plura.* 4. *Homeri Iliadem ſcribentis & Odyſſeam concinnantis, adeoq; utriuſq; poëmatis differentia.* 5. *Digreſſio ad aniles quaſdam Odyſſeæ fabulas, & cur.*

Ad octavam Sectionem.

Φέρε νυῦν εἴτι]. *Tranſit ad alia quædam & ipſa* ὑψηλοποιὰ, *qualia ſunt* περὶ ἄρθρων λημμάτων ἐκλογὴ, καὶ ἢ πρὸς ἄλληλα ὑπαντώσεως, αὔξησις, χύσις, μίμησις, φαντασία. *De quibus ſingulis ſuis locis: ac primùm de primo hâc ſectione octavâ, cujus hæc membra.* 1. *Ad alia* τὸ ὕψος ποιητικὰ *tranſitus, quorum eandem eſſe rationem inſinuat cum ſublimitatis ſententiis, quam accidentium cum ſubſtantia, vel etiam partium cum toto.* 2. *Quod primùm*

primùm ad τὸ ὕψος καὶ σφοδρὸν πάθος requiritur, nihil aliud est quàm propositionum ex primarijs ac summis circumstantiis delectus & coagmentatio. 3. exemplum luculentum, ejusdemq; consideratio. 4. Ejusdem assertionis ἐπανάληψις, de duobus illis, circumstantiarum videlicèt præcipuarum delectu, & in unum veluti corpus constructione cum apotelesmate. 5. Doctrinæ ejusdem illustratio novis exemplis Homeri, & aliorum auctorum, idq; κατὰ σύγκρισιν. 6. Quæ hîc cavenda, futiles nempe circumstantiæ, quæ grandem deformant orationem.

Ad Sectionem novam.

Συνειδός ὅτι ἔστι]. 1. Αὐξήσεως descriptio, quando scilicèt, re hoc postulante, gravibus graviora semper in periodis, principijs, & clausulis multis, donec ad summum quid perventum sit, continuâ serie advoluta attexuntur. 2. Pro varia materia variæ amplificationes. 3. In solis miserationibus & extenuationibus à sublimitate amplificatio separata, aliâs verò nunquam deprehenditur. 4. Ad sequentia transitus, & ostenso discrimine Αὐξήσεως, & doctrinæ proximè in superiori sectione traditæ.

Ad Sectionem 10.

Οὐ μὰ τὴν τεχνοκράτων.] 1. Vulgaris definitionis αὐξήσεως refutatio. 2. Illius nova definitio, & quid ab argumento & probatione differat. 3. Ciceronis cum Demosthene comparatio. 4. In quibus Demosthenicæ, quæ densior est, &

Tul-

Tulliana, qua fusior & copiosior, orationi sit locus.

Ad Sectionem 11.

Οτι μέντοι ὁ Πλάτων] 1. *Platonis locus, in quo* μεγαθ& διὰ χύσιν. 2. μίμησις *imitatio praestantissimorum auctorum: quae sit illius vis similitudine & exemplis confirmat.* 3. πρόληψις, *quâ illorum occupat & refutat sententiam, qui factum istorum tanquam furtum damnârit.*

Ad Sectionem 12.

Οὐκ ἔν γ᾽ ἡμᾶς.] *Doctrinae continuatio tribus praeceptis. Primum, Qui dicturus est aut scripturus aliquid sublimiori stylo, in* Homerum, Platonem, Demosthenem, Thucydidem *intueatur, & quâ methodo, quibus verbis idem illud tractaverit & expresserit diligenter observet.* 2. *Praeceptum, Scribendum dicendumq; tanquam in gravissimorum illorum auctorum comitijs.* 3. *Qui scribit ne suam aetatem tantùm, sed perennem seculorum seriem cogitet; quò se respexisse, votiq; compotes factos esse splendidè gloriantur in suis poëmatibus concinnandis* Ovidius & Horatius, *Exegi monumentum ære perennius, &c.*

Ad Sectionem 13.

Ογκος γ᾽ μεγαλη γορία.] 1. *De phantasiis tum poëticis tum oratoriis.* 2. *Definitio* φαντασίας. 3. *Specialior vocabuli acceptio.* 4. *Inter poëticam & oratoriam discrimen.* 5. *Poëtica exempla.* 6. *Oratoria phantasia proprio fine à superiori*

ieri distincta. 7. Illius vis, exemplum, & quid in probationibus efficiat. 8. Conclusio doctrinæ de particulis τῶν ὑψῶν.

Ad Sectionem 14.

Αὐτάρκη μέντοι] De tertio sublimitatis fonte, hoc est, de figuris, quarum alias sententiæ, alias dictionis, juxta communem Rhetorum sententiam, fecit. Constat porrò hæc sectio 1. πεντάκις, quâ dicturum se de figuris tantùm aliquibus, quæ grandem efficiunt orationem, profitetur. 2. Demosthenici *loci* δι' ὁμοτικῶν σχημάτων *tractatio*, consideratione, ac eorum quæ in jurejurando usurpando spectanda sunt traditione, ex ejusdem Demosthenis *loci observatione*.

Ad Sectionem 15.

Οὐκ ἄξιον δ' ἐστὶ τούτοις] 1. *figurarum & granditatis conjunctio necessaria.* 2. *quòd simplex figurarum usurpatio absque granditate odiosa & periculosa, ut contra earum magna vis sit auditorem lateant.* 3. *quod sit τῶν ὑψῶν beneficio, tanquam jubare splendidissimo, ipsarum scintillas obscurantis.* 4. *Cui illustrandæ & approbandæ doctrinæ inservit & alterum simile à picturâ.*

Ad Sectionem 16.

Τίς δ' ἐκείνοις φθόνος] 1. Πλόκων καὶ ἐρωτήσεων *in oratione vis.* 2 *Exemplum, ejusdemq; ad institutum accommodata consideratio.* 3. *Cujus generis maximè interrogationes grandem efficiant orationem.* 4. *Currentem celeriùs & concisum efficiunt Assyndeta.*

Ad

Ad Sectionem 17.

Ἄχρως ἢ μὴ ἐπὶ ταυτὸ] *Hactenus de figuris aliquot seorsim. Iam quid conjunctis viribus, & quod dixit Poëta* παντοδὴν ὀρυμαγδὸν *efficiant, subjecto exemplo ostendit.*

Ad Sectionem 18.

Φέρε δὴ καὶ ἐκ τούτου] *Quæ sit vis* τῆς ἀσυνδέτων *demonstratio à contrariis, & illustratio* ἀπὸ τῶν ὁμοίων.

Ad Sectionem 19.

Τῆς δὲ αὐτῆς ἰδέας] 1. *Ad aliam figuram* ὑφ' ἑνὸς πρὸς πολλὰ *transitus,* τὸ ὑπέρβατον *nempe.* 2. *Ejus definitio.* 3. *definitionis particulæ illius quâ character affectus dicebatur, sententia explicatior.* 4. *Ejusdem declarationis approbatio ab artis & naturæ consensu.* 5. *Hyperbati exemplum ex* Herodoto. 6. *Explicatio.* 7. *Crebriùs* Thucydides, *parciùs* Demosthenes *utitur.* 8. *Quid* Thucyd. *frequenti hujus figuræ usu consignificet.* 9. *Quæ sit vis* τοῦ ὑπερβατοῦ, καὶ ὑπερβατὸν μακρὸν *demonstratio.*

Ad Sectionem 20.

Τάχα μὲν πολύσπαστα] 1. *Quarumdam eôdem pertinentium aliarum figurarum recensio.* 2. *Quæ sit singularium multitudinem sectantium,* 3. *& contrà unitatem insinuantium vis in oratione, cum exemplis.* 4. *Admonitio pro pluralium loco singularium.*

Ad Sectionem 21. & 22.

Ἀλλὰ μὲν δὴ τἀναντίον] 1. ἐπανάληψις *doctrinæ*

de

de singularibus multitudinem significantibus cum exemplis. 2. Cur tum collectiva singularia, tum pluralia unum quid notantia, pariter ad ornatum & vehementiam orationis conferant. 3. Præsentis temporis pro præterito usurpatio quid faciat. 4. Exemplum.

Ad Sectionem 23.

Εναγώνιος δ' ὁμοίως] quæ sit τῆς διὰ προσώπων ἀντιμεταθέσεως vis.

Ad Sectionem 24.

Ετι γὰρ μᾶλλον ἐνθ' ὅτε] 1. τῆς διὰ προσώπων ἀντιμεταθέσεως species, quâ fit ut repentè ipse auctor, ἀντὶ τοῦ προλέγειν, παθὼν illius personam induat de quo verba facit. 2. quid faciat. 3. Exempla.

Ad Sectionem 25.

Καὶ μέντοι καὶ ἡ περίφρασις] 1. Periphrasis ὕψους ποιητική. 2. Quod ex Platone, Xenophonte, & Herodoto desumptis exemplis probatur.

Ad Sectionem 26.

Επίκρισιν μέντοι] 1. Non ubique & cuivis sine discrimine περιφράσει locus. 2. Plato ridetur à nonnullis, quòd interdum visus sit hanc figuram usurpâsse intempestivè. 3. Totius hujus tertiæ partis, in qua de figuris aliquot sublimitatis actum, conclusio.

Ad Sectionem 27.

Επειδὴ μέντοι] 1. Ad Phrasim transitus. 2. quid efficiat. 3. Non ubique grandia verba & promiscuè usurpanda. 4. Anacreontis locus. 5. Theopompi alter quem simul à Cecilio reprehensum ostendit

ostendit. 6. *Tertius* Herodoti.

Ad Sectionem 28.

Περὶ ᾗ πλήθυς]. 1. *De plurium translationum in una periodo usurpatione.* 2. Demosthenis *exemplum.* 3. *quæ sint audaciorum translationum lenimenta ex* Aristotele & Theophrasto. 4. *Sententia Auctoris.* 5. *Troporum frequens usus in descriptionibus.* 6. *Exempla* Xenophontis *ac* Platonis. 7. *Vitandus abusus, cujus damnatus* Plato. 8. Longini *ac* Cecilii *de* Lysia & Platone *diversæ sententiæ.*

Ad Sectionem 29.

Ἆρ' οὐκ ἄξιον ἔτι]. *Quæstionis (utrum scilicèt interdum errans granditas, an probata & ἀναμάρτητος mediocritas præstet: hoc est, majoréne an plures numero virtutes primas teneant)* κατάστασις. 2. *Ratio quæstionis.* 3. *Ad* λύσιν προοδοποιὰ, *quæ continet* περίληψιν *contrariæ sententiæ & refutationem.* 4. *Unde* λύσις, *majores virtutes pluribus præstare in quovis scripti genere.* 5. *quam suam solutionem & sententiam evincit & confirmat quâdam oratoriæ communicationis specie,* κατ' ἀντίθεσιν καὶ σύγκρισιν *diversorum auctorum in suo genere.*

Ad Sectionem 30.

Εἰ δ' ἀεθμῷ]. *Superioris sententiæ confirmatio* Hyperidis & Demosthenis *comparatione.*

Ad Sectionem 31.

Ἐπὶμέντοι]. 1. *Quid de* Platone & Lysiâ *sentiat contra* Cecilium *pronunciat.* 2. *mox* τὰς μείζους

μείζους ἀρετὰς ἢ τὰς πλείους μᾶλλον θαυμάζεσθαι, adeoq; cur magni illi auctores in ea fuerint sententia, τὸ δίον humanæ mentis & ingenii excellentiam σεμνοτάτῃ descriptione subjicit.

Ad Sectionem 32.

Οὐκοῦν ἐπί γε τῶν]. 1. Επαναλῆψις τῆς ἀντιθέσεως institutæ comparationis eorum qui grandem cum iis qui mediocrem sectantur orationem, quâ ostendit semper excellere quamlibet ἀναμφιλόγους πολὺ ἐφεξῆς τὰς μεγαλοφυεῖς, etiam omnis ævi hominum judicio. περίληψις τῆς ἀντιπίπτοντος λύσις per distinctionem τῶν ἀνομοίων. ἐπίοδος, in qua quod quæsitum statim initio, sectione secundâ, cum iis quæ suprà quærebantur sectione 29, complexus, perfectionem in artis cum natura amicè conspirantis conjunctione positam esse tandem constituit.

Ad Sectionem 33.

Ταῖς δὲ μεταφοραῖς]. 1. Post benè longam digressionem ad τὸ φαντασικὸν reditus, de quo quarto sublimitatis fonte cœpit dicere sectione 27, & de metaphora sectione 28. quibus haud ita absimiles esse dicit Parabolas & Iconas. 2. Admonitio de servando modo in hyperbolis. 3. Isocrates reprehensus. 4. Quæ sint optimæ hyperbolæ exemplis demonstratur Thucydidis & Herodoti. 5. quo pacto incredibiles hyperbolæ non ineptæ interdum videri possint.

Ad Sectionem 34.

Ἡ πέμπτη μοῖρα] 1. Quintus fons sequitur

τῦ ὕψους, *apta nempè orationis compositio, de qua ad institutum quantum attinet dicere propositum* κατ' ἀποδόσιν *longioris tractationis, harmoniam scilicèt persuadendi & delectandi vim sive facultatem tantùm non esse, sed admirabile libertatis, & affectuum instrumentum.* 2. *Quod argumento (ut dicitur) à minori ad majus probat & illustrat, à musicorum instrumentorum concentu ad naturalem illam orationis compositionem, cujus longè alia vires: ex collatione fit satis perspicuum. Observa in compositionis natura & viribus describendis compositionis exemplum luculentissimum.* 3. *Aliud tamen sequitur ex* Demosthene: *ejusq; consideratio.*

Ad Sectionem 35.

Ἐν ᾧ πῆς μάλιστα] 1. *Altera compositionis species, non verborum tantùm, sed maximè* τῶν μελῶν, *membrorum, quibus* ὅλόν τι ξυνίσταται *in periodo, quæ est tanquam corpus suis membris,* τῇ τ' ἁρμονίᾳ δεσμῷ *compactum.* 2. *Quæ sit vis ejusmodi compositionis, nempe ea vis est* τῆς συνδιώσεως, *ut auctores qui suâpte naturâ tales non sunt, grandes efficiat,* 3. *Quod subjectis probat exemplis.*

Ad Sectionem 36.

Μικροτοιὸν ᾧ ὧδὲν ὅπως] *Quæ in compositione sublimitati adversentur,* Pyrrichii *nempè,* Trochæi, Dichorei, *brevibus constantes syllabis dictiones.*

Ad Sectionem 37.

Ἔτι γὲ μὴν ὕψους] 1. *Contraria etiam grandi-*

tati

tati concisa nimis oratio. 2. *Exceptio. Deijs quæ intempestivam prolixitatem sectantur, quid sentiat Rhetor.*

Ad Sectionem 37.

Δεινὴ δ' αἰσχύνει] *Granditatem dedecorat & corrumpit verborum exilitas; duplici demonstratur exemplo, Herodoti uno; altero, eoq; longiori, Theopompi.*

Ad Sectionem 39.

Ἐκεῖνο μέν τι λοιπὸν] *Appendix, in quâ excutitur quæstio illa, Quî fieret ut ætate Longini non tam clari & sublimes uti anteà reperirentur oratores? Respondet, primò aliam esse Reipub. formam: Democraticam ingeniorum nutricem fuisse, quippe sub qua libertas fuit Eloquentiæ alumna & mater: quæ ratio, quia odiosa, devolutis ad unius arbitrium & imperium rebus, non suam, sed philosophi cujusdam ἀγωνύμου & recenti ex vulgo fuisse dicit: eámque, ut omnem declinet invidiam, refutare voluisse videtur, à querulâ hominum naturâ, qui suâ sorte nunquam sint contenti. Causas deinde alias attexit.* 1. ἀπειθείαν πόλεων: 2. *Avaritiam, deinde luxum: hinc occasionem arripit in divitias invehendi pluribus: quippe quibus factum ut cum ipsis hominibus boni quoque mores perierint. Tan-*

dem post multa concludit, quum ita cupiditatibus mancipati fuerint sui temporis homines, praclarè cum ipsis actum esse, quum alterius, atque adeò uniius arbitrio subjecti fuerint.

FINIS.

NO,

NOTARVM AVCTARIVM.

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, VBI IN AVTHOris prosapiam, & patriam inquiritur. Criticus quare vocatus: *qui olim sic dicti. Enumeratio Scriptorum* Longini. *De Antimacho. Cyclus epicus.*

HAbes (LECTOR) *Longini* vitam ab interprete concinnatam; actum non agam; ea solùm quę ab illo prætermissa sunt, lubet ἀναπληρῶσαι.

Quod ad prosapiam *Longini*, convenit illud è *Milesiis Apuleii, Originis maternæ fundamenta à Plutarcho illo inclyto Philosopho prodita gloriam illi faciunt.* [a] Mater enim illi nomine *Frontonis*, quæ fratrem habuit *Cornelium Frontonem* Oratorem, [b] Magni *Plutarchi* nepotem. Qui *Athenis* vitâ functus *Longinum* Criticum sororis filium

[a] *Suid. in Frontone.*
[b] *Ryaldus in vita ejus. Sarisbur.*

filium hæredem scripsit. Erat, cùm hâc conjecturâ ductus, cum interprete, eum è *Syria* oriundum crederem, (*Emisa* enim *Syria* urbs.) Sed ex quo in [c] *Nicandri* scholia incidens illud legerem, Διονύσιος ὁ φασηλίτης ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀντιμάχου ποιήσεως, in eo sum, ut *Pamphylia*, in qua *Phaselis*, eum nos debere putem. *Dionysium* enim illum *Phaselitem* ab hoc nostro non alium fuisse facilè credet qui ex *Suida* didicit in *Antimachum* scripsisse *Longinum*. Quem authores passim *Criticum* appellant. [d] Critici autem olim dicti qui postea Grammatici. Critica hæc, quæ *Aristotelem* patrem agnoscit, in eo præcipuè versatur ut quæ authorum γνήσια, quæ ἀναβολιμαῖα discernat: & hoc munus (*Athenis*, ut puto) *Longino* impositum; de quo [e] *Eunapius* sic refert, εἴ τις κατέγνω τινὸς τῶν παλαιῶν ἢ τὸ δοξαδὲν ἐκράτει φέρεσθαι, ἀλλ' ἢ Λογγίνου πάντως ἐκράτει κρίσις. *Si quis in antiquorum aliquem calculum ferret, sententia rata habita non est, priusquam* Longinus *accederet*: quam provinciam ante eum administravit alter *Dionysius* è *Caria*. *Athenis* autem, fidem facit ἀπαυτοσχεδίαστον illud *Porphyrii* ex [f] libris περὶ φιλοσόφου ἱστορίας, ubi se à *Longino* Πλωτίνεια *Athenis* celebrante inter alios ad festum vocatum tradit. *Plotinia* autem haud dubiò, in *Plotini* defuncti præceptoris honorem instituit, die forsan emortuali; [f] natales enim suos ex consulto discipulos cælari voluit.

[c] *in Theriac.*

[d] *Dion. Chry. Or. de Homero.*

[e] *In vita Porphyrii.*

[e] *Quorum 3. citat Stephanus in γάδαρα.*

[f] *Porph. in vita Plot.*

Scripsit

Scripsit *Longinus* plurima, eáque non vulgaria; περὶ βιβλίων ἃ αὐτὸς πολὺ πλῆθος φέρεται, καὶ τὸ φερόμενον θαυμάζεται. Quæ à *Suida* memorantur breviter percurram. Eunap.

1 περὶ τοῦ κατὰ φειδίου commentarium, crediderim in orationem contra *Phidiam*; forte Μειδίου, quæ *Demosthenis* est.

2 ἀπορήματα ὁμηρικά. *Dubia Homerica*, ea sunt quorum liber quintus citatur ab *Homeri* scholiaste, ubi Draconem passeres devorantem *Sthenium* vocatum refert, ὅτως γὰρ ἱστορηται Διονυσίῳ ἐν τῇ ϛ περὶ ἀπορῶν. ἀπορημάτων ὁμηρικῶν etiam libros sex conscripsit *Aristoteles*. *Laer.* h Ιλ. ϛ.

3 εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος. An *Homerus fuerit Philosophus*. Apud i *Laertium* sunt qui *Scepticorum* Principem putant. Et k *Anaxagoræ* succenturiat *Horatius*, hoc ei elogium ferens, i in Pyrrhone. k lib. 1. 2. l Epist. 1. 1.

Quid sit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non,
Plenius ac melius Chrysippo & Crantore dicit.

4 προβλήματα ὁμήρου καὶ λύσεις. *Quæstiones & solutiones Homericæ*. Ex quo mustaceo laureolam anteà captârant haud pauci. Putà *Heraclides Ponticus* λύσεων ὁμηρικῶν, *lib.* 2. quos vertit & in lucem dedit *Gesnerus*, titulo *Allegoriarum* in *Homeri* fabulas. *Porphyrij* etiam ζητήματα ὁμηρικά, majoris operis progymnasmata, ad nos deduxit ævi fluxus; reliquis ejusdem nominis absorptis.

5 τίνα φησὶ τὰς ἱστορίας οἱ γραμματικοὶ τὰς ἱστορικὰς ἐξηγοῦνται. Quæ Grammatici præter hiſtorias ut hiſtorica commentantur: & in hoc etiam opere *Cæcilium* habuit facem præferentem, qui (ut idem *Suidas*) de ijs ſcripſerat quæ a rhetoribus ſecundum hiſtorias, vel præter hiſtorias referuntur.

6 περὶ τῆς παρ' Ὁμήρῳ πολλαχοῦ σημαινομένων λέξεων. De dictionibus *Polyſemis* apud *Homerum*: opus grammaticum, quale illud [a] *Protagoræ* de *Homeri* gloſſis: fortè & [a] *Demetrii* de Iliade & Odyſſea: Nam de *Baſilide*, quem in Epitomen redegit [b] *Cratinus*, res eſt extra aleam, περὶ Ὁμηρικῆς λέξεως pariter inſcripto.

7 Ἀττικῶν λέξεων ἐκδόσεις β'. Atticarum dictionum Editiones duæ; quibus in limine operis ſui ſe in eo congerendo uſum eſſe agnoſcit *Suidas*; præivit hic etiam *Cæcilius Siculus*; quibus eo in loco ſubjunguntur *Lupercus*, *Pacatus*, & *Pollio Alexandrinus*. Addit *Photius Dionyſium Halicarnaſſæum*, *Pauſaniam*, *Mœridem*, *Atticiſtas* omnes: melioris notæ quàm paucula illa *Phrynichi*, *Magiſtri*, aut *Moſchopuli*, quibus tamen reliquorum jacturam levamus ex parte.

8 Ἀντιμάχου ἢ † Κλέωνος.] *Cleones* duo, [c] unus poëta *Siculus*; alter [d] Κυκλικὸς *Argonauticorum* ſcriptor, à quo multa *Apollonius*, *Antimachum* talem fuiſſe, ut *Delio* natatore opus haberet, ex iis patet quæ apud [e] authores ferun-

[a] Laert. l. 5. & 9.

[b] Etymol. in ἀείζηλος.

[c] Curtius l. 8.

[d] Apollonii ſchol. lib. 1.

[e] Apollonii & Nicandri ſchol.

tur:

tur: Hujus æmulus & mirator [c] *Hadrianus Cæsar, Catacrianos*, libros obscurissimos, eum imitatus scripsit, Indicio etiam sunt tum quæ à *Nicandri* scholiaste adducuntur, tum quòd *Nicandrum* pariter ejus æmulum prædicat, & ab eo multa mutuatum: fortè non in *Theriacis* sed *Thebaicis*, uterque enim argumentum illud tractavit. [d] *Tzetzes* inter Poëtas ὀνομαστὰς reponit, quales ei sunt numero quinque, *Homerus, Hesiodus, Panyasis*, (corruptè Πάνυσις) *Antimachus*, & *Pisander*. Cum *Homero* conjungit [e] *Propertius*,

Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero.

Imò & præferre ausus est [f] *Hadrianus*, qui de abolendo penitùs *Homero* cogitavit, ut *Antimachum* induceret, cujus anteà ne nomen quidem apud plures innotuit. ὃ οὐδὲ τὸ ὄνομα πολλοὶ πρότερον ἠπίσταντο. Litem dirimat [g] *Gregorius* Theologus, qui hoc inter eos discrimen ponit, quod *Homerus* multa paucis complexus sit, hic pauca multis; eóque brevitatis palmam *Homero* defert, τοῖς πράγμασι πεῖναν τὸ μῆκος, ἀλλ' ὁ τοῖς μήκεσι πράγματα. Alterum etiam correctorem nactus est, *Longini* συμφοιτητὴν, [h] *Zoticum* scilicèt, & ipsum *Criticum*; operis nomen Τὰ Ἀμφιμάχε διορθωτικά. Fuit autem *Antimachus* Scriptor *Cyclicus*, si verum doceat [i] *Acron* Grammaticus, tam ambitiosè digressionum amans ut viginti quatuor libros impleret priusquam εἰς τὸν ὁμηρικὸν διάκοσμον perduceret. [k]

c *Spartian. in vita.*

d *In prolegom. ad Lycophr.*

e *lib. 2. el. 34.*

f *Dio. l. 69.*

g *Naz. ep. 3.*

h *Porphyr. de Plot.*

i *In Horat. de Arte po.*

k *Porphyrio ibid.*

l. Apud Photium in Chrestom.

Verum[l] *Proclus*, cui hâc in parte tutiùs credendum, *Antimachum* & quatuor comites superiùs adductos ab Epico Cyclo apertè excludit. Κυκλὸς autem ἔπικὸς fuit historia mythologica à diversis descripta, sed in unum corpus congesta; in quo, fabularum quicquid ab ipsis deorum incunabulis ad reditum *Ulyssis* in *Ithacam* invaluit, mendáx *Græcia* lætanter agnovit. Authores ejus passìm audiunt, Κύκλιοι, & ἐγκύκλιοι: opus ipsum, Κυκλὸς ἐπικὸς, κύκλια ἔπη, ποίημα ἐγκύκλιον, &, sine addito, aliquando κυκλός.

m in abl. supra.

9 Hæc de operibus *Longini* à *Suida* memoratis, succedant quæ[m] *Porphyrius* retulit: Inter quæ, ordinem ducit liber περὶ ἀρχῶν. De principiis. *Philarchæus* etiam geminum illi opus elaboravit, nisi malit quispiam περὶ φιλαρχαίας sic accipere, ut φιλαρχαῖον sit inscriptio alterius operis *Longini*: utcunque habeat, hoc statuere possumus syntagma illud politiori literaturâ refertum fuisse, licèt primâ fronte nihil minus polliceatur; inde enim illud *Plotini* effatum, *Longinum philologum esse, philosophum nequaquam.*

10 Πρὸς Πλωτῖνον καὶ Γεντιλιανὸν Ἀμέλιον περὶ τέλους. *De fine, ad Plotinum & Amelium*; Continet responsum ad ea quæ ab ijs objecta: librum inscripsit *Marcello* cuidam.

11 Πρὸς τὸν Ἀμέλιον ἐπιστολή. Epistolam vocat, quod volumen erat; quia ad *Amelii* Epistolam rescripta.

12 Περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα δικαιοσύνης. *De justitiâ secundùm Platonem*; & hoc etiam contra *Amelium*.

13 Περὶ τῶν ἰδεῶν. In quo sententiam suam de Ideis adversus *Plotinum*, ejúsque hyperaspistem *Porphyrium* tuetur.

14 Πρὸς τὰ τῶν στοϊκῶν περὶ ψυχῆς δόξαν ἀντίῤῥησις. † *Disceptatio adversus Stoicorum de anima opinionem*: in qua probat animam non esse corpoream. Sed vereor ne titulum istum *Eusebius* ipse particulæ ab integro aliquo opere abstractæ imposuerit. † Euseb. de præpar. evang. l. 15.

15 Περὶ συνθέσεως λόγων. *De compositione orationum*, quâ de re duo syntagmata à se conscripta refert cap. 34. hujus.

15 Περὶ παθῶν. *De passionibus* commentarium promittit ad finem hujus; an absolverit incertum.

16 *De acierbus bellicis*. Librum *Romæ* servari refert * *Gesnerus*. * In biblioth.

17 Περὶ ποιητῶν. *De Poëtis*. *Dionysii Phaselitæ* opus; citat *Nicandri* Scholiastes.

18 Κεστικός. [a] *Laertius* citat *Dionysium* ἐν Κεστικοῖς. agnomen Critici huic nostro datum facit ut hoc ei opus adscribam; nec enim dubito quin *Laertius* *Longino* posterior esse poterit. a In Thalete.

19 Περὶ ὕψους. *De sublimitate*; sic enim conceptum ab authore titulum conjicio, tum quòd passim ipse sic appellat; tum quòd *Ceciliani*

ciliani operis epigraphe talis fuerit. Circumforaneum illud περὶ ὕψους λόγου, & *Gesneri* alterum περὶ ὕψους λόγου ῥητορικοῦ, minùs probo. κ) ταῦτα μὲν κ) ταῦτα.

CAP. I.

Cæcilius quis. ὑπομνήματα, *& syntagmata. Viri politici, & sophistici. Pythagoræ discipuli, Augusti, politici, mathematici. Fœminæ politicæ. Emaculatio authoris tentata. Acroamata.* ἀκροώμενοι. *Quatuor pœnitentium ordines.*

Τοῦ μὲν Καικιλίου.] Præter Comicum, Jurisconsultum, & *Cæcilium Bionem* περὶ ἀνωμάλων, duos invenio *Cæcilios*; alterum [a] historicum *Romanum*, illum forsan quem *Salustio* prætulit [b] *Hadrianus*, (sic enim antiquiores codices, sed Criticorum παραδόξως *Cæcilii* loco *Calium* substituit) Rhetorem alterum, [c] *Siculum*, qui olim *Archagathus* dictus. Ejus mentio apud [d] *Plutarchum* sæpiùs: vixit sub *Augusto*, *Dionysii* [e] *Halicarnassei* familiaris: quos conjungit [f] *Quintilianus*. *Calantianum* vocat *Suidas*, rectiùs *Athenæus* ἀπὸ καλῆς Ἀκτῆς, E *Cala Acta*, quam *Siciliæ* urbem fuisse probat πολυμαθέστατος *Casaubonus*. Erat & altera καλὴ Ἀκτὴ urbs [g] *Cretæ*, eandem existimo quam in D. *Pauli* διάπλου

synonymâ

a *Strabo lib. 5.*
b *Spartian.*
c *Suid.*
d *De decem Rhetor.*
e *Halic. in ep. ad Pomp.*
f *Inst. 3. 1.*
g *Steph.*

synonymâ voce signatam legimus[h] καλὰς λιμένας. Ex divisis vocibus καλὴ Ἀκτὴ in unam concrescentibus fit καλάκτη, quod in aliis id genus insolens non est; ut Νέα πόλις, Νεάπολις. Μεγάλη πόλις, Μεγαλόπολις. Inde *Polybius Megalopolitanus* dictus: Et ἀπὸ καλῆς Ἀκτῆς *Cæcilius Calactianus*: unde lapsus *Athenæi* interpres qui in *pulchra Attica* natum dixit, quia nimirum *Atticam* olim Ἀκτικὴν vocatam novit.

h *Actorum.* 27. 8.

Συγγεγραμμένον.] *Cæcilii* opus σύγγραμμα vocat, vere; proprium autem ὑπόμνημα, modestè. Quasi illud *syntagma* esset, hoc tantum *Commentarius*. Quid interesit, lubet ex[k] *Ammonio* docere, Scripta ὑπομνήματα ἐκεῖνα καλοῦσι, ὅσα σφῶν αὐτῶν ἕνεκεν ὑπεμνήσθησαν τὰ ὑπόμνημα, &c. Commentarios vocant, quæcunque in subsidium memoriæ annotant. Solebant enim antiqui priorum opera relegentes, opiniones eorum & argumenta annotare, quin & sua; ut si quando ad scribendum se accingerent, in procinctu haberent antiquorum eâ de re sententiam, futuri operis materiam. Συντάγματα verò ὅσα φέρειν ἔχει πρόσωπον σύνταγμα, καὶ τάξιν τῶν κεφαλαίων ἔντεχνον διαίρεσιν. In quibus & phrasis magis elaborata, quæque syntagma deceat, & ordinatior in capita partitio. Ideò *Agellii* liber propriè Commentarius est, *quem ad subsidium memoriæ, quasi quoddam literarum penus, recondebat.* Uti habet in calce operis;

i *Cap.* 1. & 32.

k *In Arist. Categ.*

operis; quæ tota narratio, quod à *Plinio* factum, potiori jure à fronte libri colloceretur una cum *Elencho* capitum; ut in *Plinio* factum cernimus, exemplum cujus secutus est *Gellius*, (& præfationem maximâ ex parte mutuatus) ut *Plinius Sorani*. Simili sensu & ὑπομνηματικὰ vocantur Grammaticis, qualia *Phavorinus* composuit: licèt Rhetores vocem strictiùs sumant, quibus [m] ὑπομνημόνευμα θέσις ἔστιν ἢ λόγου βιωφελής. *factum vel dictum utile*. Et inde *Cæsari* vitio vertitur quod opus illud suum Commentarios inscripserit, quod verius historiam poterat.

l *Gell. & Laert. passim.*

m *Theon. progym. cap. 5.*

P. 52. Ἀνδράσι πολιτικοῖς.] Viros politicos appellat non tam qui rempub. administrant, quàm Oratores illos qui causas civiles in foro agebant; ut ab umbraticis illis doctoribus separaret, qui fictas tantam controversias, μελέτας scilicet, vel Suasorias in scholis declamitabant: discrimen illud & [n] *Pollux* admittit; ῥητορικὴ, ἡ αὐτὴ καὶ πολιτικὴ καὶ σοφιστική. Rhetorica inquit, quæ & politica & sophistica. Illam judicialem vocat [o] *Philostratus*, apud quem *Damianus* δικανικῆς σοφιστικώτερος, σοφιστῆς δικανικώτερος audit: Et [p] alibi, λόγον ἀγωνιζόμενον, qualem scilicet agones scholastici agnoscunt, opponit politico. Huc facit illa [q] *Pythagoræ* discipulorum distinctio; quorum alii, qui contemplationi vacabant, *Augusti*, θεαστικοὶ appellati; qui rebus agendis, Politici; qui

n *Lib. 4. cap. 1.*

o *De vitis soph. l. 2.*

p *In Apollonio Naucratite.*

q *Theocrit. schol ad Idyll. 14.*

qui Geometriæ, & Astronomiæ, Mathematici. Adde quod [a] hodierni *Græculi* vænalis pudicitiæ fœminas πολιτικὰς vocant.

[a] *Heins. in Hesiod.*

Εὖ γὰρ δὴ ὁ ἀποφαίνων.] Chriam istam, quam eruditus interpres ἀμφηνέως ad *Demosthenem* refert, ego productis tabulis in antiqui domini possessionem revoco; [b] *Pythagoras* is est, qui duo hæc homines habere dixit deorum operibus quàm similia, τὸ ἐ ἀληθεύειν καὶ τὸ εὐεργετεῖν.

[b] *Ælian. var. hist. l. 2. c. 59.*

Καὶ ἐ ἑαυτὸν φεύσαλον ἐυκλείας ἐ αἰῶνα.] Vertit interpres, *Et laudibus suis orbem implevisse*. *Græca* non ferent: quæ per se etiam nimis dura; Ego sic corrigendum censeo, καὶ ταῖς ἑαυτὸν ὑφρύσαλον ἐυκλείας τὸν αἰῶνα, & reddendum, *vitam famâ supergressi*. αἰῶνα enim, præter alia, etiam humanam vitam significare & pueri nôrunt. φεύσαλον autem pro ὑφρύσαλον lapsus proclivis.

Οὐ γὰρ εἰς πειθὼ τοὺς ἀκροωμένους.] Ἀκροώμενοι dicuntur, sed latiùs sumptum, quivis auditores; strictiùs, scholastici; ἀκροάματα enim olim professorum ad discipulos dictamina. σχεδὸν γυμνοὺς ἀκροατὰς, ut [c] *Ammonius*. Quæ [d] ἀκροατικοὺς λόγους vocavit *Aristoteles*, in quibus arcana Philosophiæ recluſa: Imò & disciplinæ [e] ἀκροατικαὶ vulgò audiebant: Vocabulum illud etiam *Latiari* togâ olim donatum, & *Acroama* apud [f] *Ciceronem* etiam de persona dicitur. *Actor & acroama*. Sequiori seculo [g] *Acro-*

[c] *In Arist. Categ.*
[d] *Gell. lib. 20. c. 5.*
[e] *Plut. in Alex.*
[f] *Orat. pro Sest.*
[g] *Acro-*

a *Isidor. in gloss.* [a] Acroamata vocata est auditio tibiarum & lyrarum. Demùm quæ vis vocis ἀκροώμενοι, apud Scriptores Ecclesiasticos licèt doctioribus non ignota, quia tamen non ita vulgò cognita, lubet hic explicare. Erant in Ecclesia primitiva quatuor ordines pœnitentium, προσκλαίοντες, ἀκροώμενοι, ὑποπίπτοντες, & συνιστάμενοι. Primi intra portas oratorii non admissi;

b *Anon. MS.* [b] Προσκλαίοντες μὲν εἰσὶν οἱ ἔξω τῆς θύρας τοῦ εὐκτηρίου ἑστῶτες, καὶ πρὸς τὴν εἴσοδον τε καὶ ἔξοδον πιστῶν εὐχαί τε αἰτούμενοι, καὶ πλὴν τῆς ἀναφορᾶς συγχώρησιν. Ἀκροώμενοι intra portas, in narthece, stabant, & sacras Scripturas, & communem doctrinam audiebant, posteà cum *Catechumenis* unà exibant: Ἀκροώμενοι οἱ ἔνδον τῆς θύρας ἑστῶτες ἐν τῷ λεγομένῳ νάρθηκι, καὶ τὴν θείων γραφῶν καὶ τὴν κοινὴν ἐπακούοντες διδασκαλίας: εἶθ' ὅταν μετὰ τὴν κατηχουμένων ἐξερχόμενοι. Ὑποπίπτοντες, intra Ecclesiam stantes, sed post ambonem, οἱ ἔνδον τῆς ἐκκλησίας ἑστῶτες κατόπιν τοῦ ἀμβωνος· καὶ μετὰ τῶν κατηχουμένων καὶ ὅτε ἐξίοντες, ἡνίκα τὸ, ΟΣΟΙ ΚΑΤΗΧΟΥΜΕΝΟΙ, ἐκφωνηθείη παρὰ τοῦ διακόνου. Συνιστάμενοι, qui precibus & psalmis cum fidelibus communicant, sed à sacris mysteriis abiguntur: οἱ τοῖς πιστοῖς μὲν συνδιάγοντες, καὶ συμψάλλοντες, τῆς δὲ τῶν ἁγίων μυστηρίων ἀπειργόμενοι συλλήψεως, μέχρις ἂν, ἐξήκοντος τοῦ νενομισμένου χρόνου, τὸ τέλειον αὐτοὺς τῆς θείας ἐνδέξηται κοινωνίας.

Παντὶ δὲ μᾶλλον συνεπαλήξει τὸ πάθει.] Mallem legeretur τὸ συνεπαλήξει, ut sint duo cola ὃν πά-

ἀδρανῆλε jacentia, & κρατεῖ verbum ἀπὸ κοινῆ utrique respondeat; in hunc sensum: *Semper enim quod percellit, & illud quod in stuporem agit, eo fortius quod ad gratiam.*

Ὡς τὰ πολλά.] *Ut plurimùm.* Non enim hoc vult, in nobis *semper* positum esse ut persuadeamus; præsertim sine granditate, sed ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

Cap. II.

Βάθος, *altitudo. Virgilius dithyrambicus.* Δόλος, δολός. *Gorgias Leontinus; à quo* γοργιάζειν, & γοργεῖα. περβάλλειν. *Orationes Gorgiæ* λαμπάδες. *Callisthenes quis. Clitarchus.* φορβειὰ *quid. Amphicrates. Hegesias. Matris. Scholastici.* παιπαλῶδες. *Theodorus. Parenthyrsus.*

Εἰ ἔστιν ὕψος τις ἢ βάθος τέχνη.] Βάθος & ὕψος pag. 7.
non nunquam voces synonymæ. Sic [a] *Theocritus*, — ὡς ἦ βαθεῖαι ταὶ ἀτραπιτλίδες ἐπί. Quàm altæ sunt atractulides! Ita altum & profundum apud *Latinos*; ut, Juvat ire per *altum*: Et,

Terrásque, tractúsque maris, Cœlúmq; *profundum*.

[a] Idyll. 4.

Κατασκελετεύομεν.] Rectè quidem, *arefacta*; inde enim [b] ἀλίσκω & ἁλίσκομαι de mortuis dicuntur

[b] Plut. sympos. l. 8. c. ult.

dicuntur (quos gabbaras vocant Ægyptii) λοιδορημάτης τὰ ὀνόματα τῆς ξυρίττης. Illud enim διὰ τὸ μὴ ἔχειν λιβάδα, hoc παρὰ τὸ σκεῖλαι dictum.

Πλεκτάνας, καὶ τὸ πρὸς ὄρφνον ἐξημεῖν.] Audaces illæ tranſlationes pyrgopolinicis alicujus apud tragicum neſcio quem, jactantiam redolent; qui minatur ſeſe cœlo oppedere, *Boream pro fiſtulatore* habere, & *undoſo flammarum vortice* tectum incendere. πλεκτάνη autem apud *Pollucem* cincinnos implexos deſignat. Et apud *Comicum*, Αὐραῖ διαλαίρυσι πλεκτάνας κάπνου. *Auræ diventilant volumen fumi.* Invenias forſan & apud *Æſchylum* quædam hiſce gemina; imò (quòd mireris) apud *Virgilium*; Lege, & pronuncia:

c In ὄρνιθ.

Æneid. 3.

Horrificis juxtà tonat Ætna ruinis:
Interdumq; atram prorumpit ad æthera nubē:
Turbine fumantem piceo, & candente favillâ:
Attollitq; globos flāmarum, & ſydera lambit.
Interdum ſcopulos, avulſaq; viſcera montis
Erigit eructans, liquefactáq; ſaxa ſub auras
Cum gemitu glomerat; fundoq; exæſtuat imo.

d Vlpian. in Demoſt. περὶ παραπρεσβ.

Τεθόλωται.] θόλος *Athenis* locus erat ἔνθα ἐστιτοδοῦντο οἱ ἐν δημοσίοις γεγραμματεῖς, ἢ χειροτονηθέντες ὑπὸ τῆς πόλεως. ὠκοδόμηθη δὲ θόλος, διὰ τὸ θολοειδὲς καὶ στρογγύλον ἔχειν τὸ σχῆμα: *in quo ſcribis publicis, & magiſtratibus à civitate electis victus præbebatur; ſic dictum quòd ſigura eſſet rotundæ, ad inſtar tholi.* θολὸς autem atramentum

tum sepiæ; unde apud *Philostratum* occurrit huic nostro geminum; vinum dicit, Ἐναπομέλαν τῇ τῆς ὑὸς οὐσίᾳ, διαθολεῖν τὸν ἐν τῇ ψυχῇ αἰδέρα, sudum mentis obfuscare.

* *In vitâ Apollonij. l. 1. c. 6.*

Κἂν πρὸς αἰγὰς ἀναδοκιμῇς.] *Si ad solem suspicias.* Metaphora à rei vestiariæ institoribus desumpta; qui, si quid latentis in panno vitij insit, sic explorant. Vide sis *Macrobium* Satur. l. 2. c. 4.

P. 11. Τὸν ἐκ τῆς Λεοντίνης Γοργίαν.] *Gorgias Leontinus*, Rhetor *Siculus*, de quo librum integrum scripsit [a] *Hermippus*; primus sophistarum pater, quem cognomine dialogo exagitat *Plato*; à quo hoc responsum retulit, καλῶς μὲν ὁ Πλάτων ἰαμβίζειν, *Plato* optimè novit convitiari; sic enim interpretari mallem, quàm, *optimè* novit iamborum usum; ἰαμβίζειν γὰρ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὸ λοιδορεῖν, & indè iambis nomen. A *Gorgia* τὸ ἐπιπλέον *Thessali*, ejus miratores, [b] γοργιάζειν vocabant; & γοργιάσματα quædam orationis γοργείας dicta; quibus & ipse *Plato* nimis pueriliter quandoque exultat; de quo [c] *Dionysius Halicarnassæus*, γοργιάσματά τινα καὶ παίγνια τοῖς γοργείοις ἐπαίρων καὶ μειρακιεύων ἐπαφρύνεται. Adeò ut ne ipsi *Gorgiæ* in gorgiasando primas cederet, [d] ἔδει τὸν Γοργίαν παίσαντα αὐτὸν ἄρτιον γοργιάζειν: ab hoc inflatum illud orationis & cristas, τὸ ἐξηλόφωμον καὶ ἐπηρμένον eruditi sunt *Critias* & *Thucydides*. Sed hebemata ista *Gorgiana* quæ fuerint licèt ex *Diodoro*

a *Athen. lib. 11.*
b *Philostr. in Gorg.*
c *Athen. ib. Dionys. περὶ τῶν ἀρχ. & Hephæstionis Schol.*
d *Philostr. ib. & in Critia. Max. Tyr. diss. 7.*
e *De Demosth. & in Isæo & de compos. f. Philostr. in Ep. ad Juliam Aug. & in Critia.*
g *Biblioth. l. 12.*

doro Sioulo discere: nempe antitheta, ἰσόκωλα, πάρισα, & ὁμοτέλευτα: quem imitandum sibi proposuit *Æschines* in oratione de *Thargelia*, unde *Gorgianum* hoc desumit *Philostratus*, Θαργηλία ἐλθοῦσα εἰς Θετταλίαν, ξυνῆν Ἀντιόχῳ Θετταλῷ, βασιλεύοντι πάντων Θετταλῶν. Fuit autem tam præsentis ingenii *Gorgias*, h ut *primus in conventu poscere quâ de re quisque audire vellet, ausus sit*: nempe cùm *Athenas* legatus veniret, & ingenii specimen in theatro edere vellet, edixit i προβάλλετε, Proponite quod vultis; unde vox illa extemporaneis dicendi magistris in posterum solennis: inde tantus illi delatus honor, ut *universa Græcia in templo Delphici Apollinis statuam solido ex auro ei poneret*; cùm *cæterorum, ad id tempus, auratas collocâsset*. Ita *Valerius*; licèt paulò aliter *Athenæus*. Imò *Athenienses* postea k τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐν αἷς ἐπεδείξατο ἑορτὰς ἐκάλουν· τοὺς δὲ λόγους αὐτοῦ λαμπάδας. dies illos, quibus se audiendum populo propinavit, festos; & Orationes ejus lampadas vocabant: rationem subjungit, quia nimirùm ὥσπερ τὸ σῶμα ἐκπύρεται τὸ σκότος, οὕτως ἡ ξυνετοὶ λόγοι τὴν ἄνοιαν. Nec tamen evasit Criticorum censuras; in quo l *Dionysius Halicarnassæus*, ὄγκον ποιητικῆς κατασκευῆς, Poëtici ornatus fastum culpat; & hic noster adductis exemplis abundè probat, quod alter ille m alibi de eodem dixerat, ἐν πολλοῖς πάνυ φορτικῶς π

h *Valer. Max. l. 8. cap. 15. Platoin Gorgia.*

i *Philostr. de vitis. lib. 1. in initio.*

k *Troilus sophista in prolegom. rhetor. MS.*

l *Ep. ad Pompeium.*

m *In Lysia.*

κ) ὑπερῆχαν πολῶν τ κατιόντων, κ) ὁ πόρρω διανεφέλησαν ἔντα φθεγξόμενον.

Ξέρξης ὁ ἡμῶν Περσῶν Ζεύς.] *Xerxes Persarum Iupiter*: nollem poëtam aliter dixisse; [n] *Oppianus* optimè,

n Κυνηγετ. lib. 1.

Αὐσονίη Ζηνὸς γλυκερὸν θάλος Αντωνῖνε.

Sed in oratore nimis audax; habeo tamen quo *Gorgiam* excusem; quid si illud *Hellespontii* viri ante oculos haberet, quo *Xerxem* jam transvectum excepit? [o] Ὦ Ζεῦ, τί δὴ αὖ τὸν ἐμὸν Πέρσην, κ) ἔνομα αὖτὶ Διὸς Ξέρξεα θέμενον, &c. *O Jupiter, quidnam tu sub specie viri Persæ, & accepto Xerxis pro Jovis nomine, Græciam è sedibus suis, exturbare vis, omnes homines ducens, cùm etiam citra hoc tibi id facere liceret?*

o Herodot. Polymn.

Γύπας, ἐμψύχοις τάφοις.] Neque hoc effugit [p] *Hermogenis* notam, qui subligneis istis sophistis non alia, quàm quæ ipsi adornârunt, sepulchra imprecatur. Ἀρὰ τοῖς ξυλίνοις τούτοις σοφισταῖς πάμπολλα ἄγρια ἄν. τάφους τ κ) ἐμψύχους τοὺς γύπας λέγουσιν, ὥσπερ εἰσὶ μάλιστα ἄξιοι, κ) ἄλλα τοιαῦτα ψυχδόν τι πάμπολλα.

p Deidelt. l. 1. c. 6.

Καί τινα τῶν Καλλισθένους.] Fuit *Callisthenes Aristotelis* in *Alexandri* institutione successor; impotentis linguæ, & cui [q] ἄκρατον παῤῥησίαν passim tribuunt authores. [r] Scripsit historiam *Græcanicam*; sophistam vocat *Athenæus*; & confirmat illud *Alexandri* in eum jactatum, μόνῳ σοφιστῷ ὄντι ἐδ' αὐτῷ σοφός. Quod ad

q Arrian. anab. 8. Sen. Suasor. 1. Laert. in Arist. r Athen. lib. 10.

stylum spectat, de quo hìc agitur, λεπτὸν ei tri-
s *In Alex.* buit s *Plutarchus*; & *Suidas* πολλὴν ῥυμὴν plurimum impetum: s *Aristoteles* ejus in dicendo vires agnoscit, sed prudentiam exigit: λέγειν μὲν ἱκανὸς καὶ μέγας, ἀλλὰ νοῦν οὐκ ἔχων.
t *Plut. in Demosth.* Erat etiam *Callisthenes* alius, t Orator *Atticus*, quem, inter cæteros, dedi sibi postulabat
† *MS. apud Meursium in gloss.* *Alexander*. † Alius de vita *Alexandri*, Ψευδόνυμος.

u *Laert. l. 4.* Τὸ κλειτάρχου.] *Clitarchus*, φλοιώδης ἀνὴρ, homo corticeus, φλοιῶν μεστὸν dixisset u *Crantor*.
x *Athen. lib. 4.* x Scripsit historias de rebus gestis *Alexandri*.
y *l. 1. & aliàs.* Ejus mentio apud y *Plinium* & *Plutarchum* sæpiùs: stylus ejus haud injuriâ reprehensus à *Longino*; accedit *Cicero*, qui cum τὸ μιεγχιώδες in *Sisenna* reprehenderet, z *Unum Clitarchum neque quenquam praterea de Gratia eum legisse videri, dixit.*
z *De leg. l. 1.*

Φυσῶν, κατὰ τὸν Σοφοκλέα,
Μικροῖς μὲν αὐλίσκοισι, φορβειᾶς δ' ἄτερ.

Totum illud *Sophoclis* correctius habes apud *Ciceronem*,

Φυσᾷ γὰρ ἐμμικροῖσιν αὐλίσκοις ἔτι,
Ἀλλ' ἀγκύλαις φύσαισι φορβειᾶς ἄτερ.

Non jam modicas inflat tibias, sed ingentes follis sine capistro: nisi quòd φορβειὰ acutitonum sit, ut a *Herodiano* placuit libro περὶ τῆς ὀξυτονικῆς προσῳδίας.
a *De prosodia dictionum in Odyssea.* Est autem φορβειὰ capistrum quo tibicines ora sibi colligabant, *Suidæ*, φόρβιον, & φορβιὰς, *Hesychio* etiam (nescio quàm emendatè)

datè) φορβαία & φορβέα. Usus ejus ἵνα μὴ χανῇ τὸ χεῖλος. *ne fortè labrum findatur*; *Suidas*. Addit scholiastes [b] Comici, ὅπως ἂν σύμμετρον τὸ πνεῦμα παιπάλωμον ἡδεῖαν τὴν φωνὴν τῷ αὐλῷ ποιήσῃ: *ut spiritus moderatiùs emissus vocem tibiæ dulciorem efficiat*. Inde *Pollux*, καὶ φορβειὰ σφηνίσκος τοῖς αὐλοῖς, καὶ ἡ τῇ φορβειᾷ κατειλημμένον, ἐμπεφορβημένον ἔλεγον: malè interpres; *Ligulæ tibicinibus conveniunt, unde & ligulis detentum, alligatum nominant*: ligulæ enim tibiarum, φορβειαί tibicinum: author forsan ad illud [c] Comici respexit, ὅπου κόραξ εἶδεν ἐμπεφορβιωμένον. *Nunquam corvum vidi capistratum*. Sed uter ex altero corrigendus incertum, an uterque ex [d] *Eustathio*: qui ἐμπεφορβειωμένον habet.

[b] In Vesp.

[c] Aristoph. in Avibus.

[d] In Odyss. τ.

Τῆς φορβειᾶς speciem uti meliùs dignoscas, ecce tibi, post eruditum Criticorum par *Schottum* & *Salmasium*, monumentum à *Velsero* primitùs doctis exhibitum, recusum damus.

Picturam hanc [a] *Andreas Schottus*, author non ingenuus minùs quam eruditus, contendit esse vel servi, vel homicidæ, cui os camo obturatum: sed, pace tanti viri, quæ in medium producit, *Aristophanis*, *Chrysostomi*, & è Menologio testimonia haud facilè evincunt. Si *Harpocratis* esset, quorsum rimula ista ori adaptata, siquidem per nares liceat respirare? Et satis probat ἀμφοτίδας non esse, quibus aures sibi palæstritæ muniebant: Ego quidem *Rubeniorum* sententiæ lubens accedo, qui *Marsyæ* tibicinis iconem putabant; uti & [b] *Salmasius*, ὁ πάνυ: Tum quòd *Marsyam* constet & φορβειὰν in usu habuisse, quæ ideò perforata ut tibia ori inseratur; tum quòd aures habeat satyricas, *Marsyas* enim è satyrorum genere, uti

[a] *In append. Vaticanam paræmiarum.*

[b] *In exercit. Plinianis.*

uti & *Midas*, cujus aures penè ad proverbium notæ; [c] μετεῖχε σατύρων γένους ὁ Μίδας, ὡς ἐδήλου τὰ ὦτα; utrumque expressit *Simonides*, ubi de *Marsya* contentione verba faciens, sic habet, χρυσῷ δ' ἀγλαΐηνπ περσύρμοσιν ἀμφὶ σιαγόνας Κόρσας, χὐ σῶμα λάβεσκ ὀπιδοσκίτισιν ἱμᾶσιν. *Aurum splendidum adaptavit hispidis supercilijs, & ori ingenti retrò ligata vincula:* uti ex eo tum [d] *Johannes Tzetzes*, tum [e] *Plutarchus*. Objicit *Schottus*, ex *Apuleio*, *Marsyam hispidum, multi-barbum, spinis & pilis obsitum fuisse*: hunc verò glabellum penitùs & imberbem juvenem: & sanè *Marsyas* iste marmoreus, cujus iconem ex ædibus *Valensibus Romæ*, nobis spectandum præbet [f] *Baptista de Cavalleriis* abundè barbatus est. Verùm minori negotio expediemus de barba controversiam, quàm de auribus ille, quarum in servo, vel damnato, prolixitatem nullus docet.

c *Philostr. de vita Apoll. l. 6. c. 13.*

d *Chiliad. 1. hist. 15.*

e *De ira cohibenda.*

f *Antiquarum statuarum Romæ l. 1. 85*

Ἀμφικράτης.] *Amphicratis* ἀεὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, *De viris illustribus*, libri meminit *Athenæus l. 13.* sed poëtam illum fuisse ex distichо ibi loci adducto abundè constat; ego hunc nostrum solutâ oratione scripsisse ex ijs quibuscum hic conjungitur persuasum habeo.

Καὶ Ἡγησίου.] fuêre haud dubio *Hegesia* plures; unus *Salaminius* poëta; [g] de quo dubium an κύπρια ἔπη, *versus Cyprios*, composuerit. De eorum authore quæstio satis antiqua.

g *Athenæus, l. 15.*

Herodotus in *Euterpe* eos *Homeri* non esse sed alterius cujuspiam, probat [h] *Proclus*, nec *Hegesia* esse, sed *Stasini Cyprii*. Alter *Hegesias Maroneus*, à quo *Plinius* nonnulla mutuatus est l. 8. Tertius *Magnesius*, quem *Halicarnassaeus* sophistam vocat, *Theon* rhetorem; uterque in eo styli vitia damnat. [i] *Dionysius* quidam postquam luxatis sententijs orationem *Herodoti* infractam reddiderat, statim subjicit Ἡγησιακὴν τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς Διωνύσου, *hanc esse formam compositionis Hegesiana* τῶν γὰρ τῆς λήρου ἱερεύς ἐστιν ὁ ἀνήρ, *Est enim istiusmodi nugarum antistes*. Et in eandem planè sententiam [k] *Theon* Sophista, tum illum, tum *Asianos* rhetores alios malæ compositionis reos peragit: ut qui deperirent nimiùm τὴν ἐμμελῆ καὶ εὔρυθμον λέξιν. [l] *Plutarchus* etiam frigiditatis incusat, qui templũ *Ephesi*, εἰκότως ἂν καταφλεχθῆναι, φησὶν ὁ Ἀρτέμων ἀφλεγμάνης πρὸς τὴν Ἀλεξάνδρου γαίωσιν. *Meritò conflagrâsse dixit, quasi Dianâ, tunc nascente Alexandro, in obstetriciò munere occupatâ. Epiphonema*, inquit *Plutarchus*, *adeò frigidum, ut incendium ipsum restinxisse potuerit*, κατασβέσαι δὲ πυρκαϊὰν ἀνεῖλεν ἐπὶ ψυχρίᾳ γενομένην.

h *in Chrestom. apud Photium.*

i Δεῖ Διωνύσου ἐγομ.

k *Prolym. cap. 2.*

l *In Alexandro.*

Καὶ Μάτρις Ἡρ.] Scripsit *Matris Herculis encomium*; orationem puto, non poëma panegyricum.

a *Athenæus, l. 10.*

p. 13 Σχολαστικὴ γνώμη.] *Notio scholastica. Scholastici* olim dicti Rhetores qui vænalem

b *Suet. de clar. rhet.*

in

in scholis eloquentiam venditabant: unde *Scholasticæ controversiæ*, in dialogo de Oratoribus, quem & *Tacito* stylus abjudicat; & longè aliud opus fuisse illud *Quintiliani*, *De causis corruptæ eloquentiæ*, abundè constat ea quæ ad finem libri octavi, cum ijs quæ in dialogo dicuntur, conferenti. Imò [b] *Seneca* pater luculenter docet exercitamenta Rhetorum, quæ *Ciceroniano* seculo *Theses*, ab ipso *Cicerone causæ*, audiebant, suo tandem *Declamationes* & *Scholasticas controversias* appellata: nostro demum notionem istam in peculium suum vindicavit Theologia.

b *Præfatione ad controvers.*

Τὸ ξένιζε καὶ πεποιημένον.] *Eximium* & *fictum*. πεποιημένον dicitur quod peregrinum in sermone est, & poëticum. Sic *Halicarnassæus*, ἔστι ῥητὰ διάλεκτος ἰδιωτικὰ, ἃ δὲ γλῶτται πολλαί τινες, ἔστι ξένα ἢ πεποιημένα ὀνόματα. Distinguit [c] *Technicus* inter ἰδιωτικὰ & πεποιημένα vocabula, necnon ξένα, ἀρχαῖα, ξένα, & ὁμώνυμα: quòd poëtica sunt ὅσα τινὸς ἐξηγήσεως δεῖται, quæ *interpretatione indigent*, ut κρήγυον & ἀντιθεΐζειν. Πεποιημένα autem, ut κέλαδος, κόναβος, κελαρύζειν· † nimirùm quæ per ὀνοματοποιΐαν à sonis rerum formantur. Verùm hæc non ubique obtinent.

c *Theon. cap 4.*

† *Aristot. Rhet. l. 3. c. 2.*

Ὅσοι ὁ Θεόδωρος παρ' ἡμῖν ἐπάλλει.] Scriptores satis multi, *Theodori* nomine insigniti; erat qui [d] περὶ αἱρέσεων commentatus est: viginti præterea *Theodoros* enumerat [e] idem alibi. Si quis

d *Laert. in Aristippo.*

e *ad finem.*

ex

ex iis omnibus hic à *Longino* referatur, *Dionysius Halicarnassius* crit, ὁ ἀπὸ λόγων πολιτικῶν. *Orator civilis*: quem & λογοδαίδαλον vocat *Quintilianus* ex *Platone*. Verùm ego totus in hanc sententiam feror, ut *Theodorum Gadarenum* hic intelligendum putem, qui *Gadaris* natus, docuit *Rhodi*, & se dici maluit *Rhodium, quem studiosè audîsse, cùm in eam insulam secessisset, dicitur Tiberius Cæsar.* Eúmq; sæpiùs inter objurgandum *Theodorus* appellavit. ἰλὺν αἵματι πεφυρμένον. *Lutum sanguine maceratum.* Servili ipse genere natus filium reliquit Senatorem: ad *Hadriani* tempora pervenit; & inter cætera scripsit περὶ ῥητορικῆς δυνάμεως, de *facultate rhetorica*: ubi dixerim & *parenthyrsum* ab eo descriptum, & scholasticas notiones alias de novo introductas; nam & quod vulgò *Thesis*, *Theodorus* hic κεφάλαιον ἐν ὑποθέσει vocavit. *Parenthyrsus* autem committitur quando vel περὶ μικρῶν ὑποθέσεων: vel περὶ ἐντελῶν σωμάτων differimus.

f *Instit. lib.* 3.

g *Strabo lib.* 16.

h *Quintil.* 3.

i *Sueton. in Tiberio.*

k *Suidas.*

l *Theon. cap.* 12.

CAP. III.

Timæus dictus Epitimæus. Messenæ. Bellum Messeniacum. Isocratis Panegyricum. Ἑρμαῖ. *Interpretis lapsus. Dionysius sacrilegus. Socratis palæstra. Xenophontis locus altiùs excussus.* Κόρη. Ἀναγλυπτέα. Ὑπόβολον. Ὑπηέα,

ὑπήνεια, & alia nuptialia. Λίλτοι. Ἄξονες. Κύρβεις. *Monumenta cupressea Platonis.*

Τοῦ ψυχροῦ πλήρης ὁ Τίμαιος, ἀλλοτρίων μὲν ἐλεγ-
κτικώτατος διαπτωμάτων, ἀνεπιδόκτου δὲ τῶν ἰδίων.] *Frigido passim laborat Timæus, ad alienos errores reprehendendos propensissimus, propriorum autem sensu destitutus.* [m] *Timæus* historicus *Siculus*, Tauromenites; plura de eo *Suidas*, qui eandem ei maledicendi licentiam cum hoc nostro objicit: qua de causa, pro *Timæo*, *Epitimæum* ab *Athenienſibus* vocatum narrat, ἀπὸ τῆς ἐπιτιμᾶν, à *reprehendendo*. Hoc ei nomen imposuit [a] *Ister Callimachius* libro contra eum scripto, cui titulus, Αἱ πρὸς Τίμαιον ἀντιγραφαί.

m *Suidas.*

a *Athen. lib. 6.*

p. 15. Οἱ μὲν πεντήκοντα ἔτεσι Μεσσηνίων παρέλαβον.] *Lacedæmonii tricesimo tantùm anno Messenem ceperunt:* [b] *Messene* seu *Messenia*, ex quinque maritimis *Peloponnesi* regionibus una; in qua postea urbs *Messene* extructa: est & altera ejusdem nominis in *Sicilia*, prioris colonia; *Ethnicorum* author hoc interesse refert, quod hæc *Sicula* per simplex σ, Μεσήνη, illa *Peloponnesi* duplici, Μεσσήνη scribatur: [c] *Latinis* hæc *Messene*, illa *Messana* dicitur. Cum *Messeniis*, infensissimi eorum hostes, *Lacedæmonii* nec unum bellum, nec breviculum habuerunt; [d] occasio pro vario partium studio varia refertur. Primum bellum *Messeniacum*

b *Strabo l. 8. Pausan l. 4.*

c *Plinio & Melæ.*

d *Vide Pausan: in Messeniis & Isocratem in Archedamo.*

per

per viginti annos continuos durâsse, unanimi consensu scriptores tradunt; nam per undeviginti annos obsessam, vicesimo tandem captam à *Lacedæmoniis Messenem*, ex *Tyrtæo* deducunt[e] *Strabo* & [f] *Pausanias* quo tempore *Parthenie* à *Spartanis* virginibus editi. *Tyrtæi* versus sic habent:

e *Lib.* 6.
f *Lib.* 4.

Ἐικοστῷ δ' οἱ μὲν πίονα ἔργα λιπόντες
Φεύγον Ἰθωμαίων ὄρη μεγάλων ὄρεων.

Anno bis deno linquentes pinguia rura,
Messeni Ithomes deseruêre juga.

Incepit autem hoc bellum *Olympiadis* nonæ anno 2. *Amphiâ* à *Lacedæmoniis* captâ; desiit anno 1 *Olympiadis* 14: (malè *Amasæus*, *Pausaniæ* interpres, reddit, vicesimæ quartæ:) duravit ergò ultra annos novendecim. Bellum hoc *Messeniacum* primum descripsit *Myron Prienensis* historicus. Secundum incepit anno quarto *Olympiadis* 23. annis post *Ithomes* excidium quadraginta; deficientibus à *Spartanis Messeniis*, suasore primùm, postea duce, inclyto illo heröe *Aristomene*. *Lacedæmoniis* verò ductor erat *Tyrtæus* poëta, oraculi jussu ab *Athenis* petitus; finem habuit bellum hoc, *Irâ* captâ, *Olympiadis* 28 anno primo; duravit ergò non ultrà duodeviginti annos. De hoc bello *Rhianus Benæus*, poëta. Tertii etiam belli *Messeniorum* mentio apud [g] *Diodorum Siculum*; apud [h] *Strabonem* & quarti, ἐν ᾧ κατελύθησαν οἱ Μεσσήνιοι, in

g *Lib.* 15.
h *Lib.* 8.

quo occidione penitùs deleti Messenii. Verùm hæc quamdiu duraverint non habeo dicere; nec ullum ex diligentissimo *Messenicorum* scriptore *Pausania* subsidium; adeò ut quomodo *Longinus* noster qui bellum hoc ad tricesimum usque annum protendit, cum historicorum vulgo, qui intra vicesimum claudunt, in gratiam reducendus sit, planè nesciam. Neque illud prorsus ἀναμφισβητήτως quod proximè subjungit.

Ὁ δὲ παναγυρικὸν ἐν μόνοις λέγει συντάξαι.] *Isocrates autem solo decennio orationem panegyricam composuit*; & sanè citiùs pariunt elephanti. *Dionysius* noster ex ijs est, qui in hac parte minimùm ponunt; sic enim alter ille ex *Halicarnasso* de *Isocrate* loquens, ὁ μὲν γὰρ τὸν παναγυρικὸν λόγον, ὡς οἱ τὸν ἐλάχιστον χρόνον γεγράφοντες ἀπεφήναντο, ἐν ἔτεσι δέκα συντάξαι. Sunt qui anno tandem decimo quinto perfectum ferunt; uti *Plutarchus*, τὸν δὲ παναγυρικὸν ἔτεσι δέκα συνθεῖναι, οἱ δὲ πεντεκαίδεκα λέγουσιν: *panegyricum annis decem (ante obitum*, addit interpres, haud rectè) *aut, si aliis credendum sit, quindecim.* Accedit *Photius*, συνθεῖναι μέντοι παναγυρικὸν, οἱ μὲν ἔτεσι φασὶ δέκα· οἱ δὲ ἐπὶ τέτταρσι καὶ πέντε. *Panegyricum ajunt decem annis alij, alij quinque annis elaborâsse.* Mendosa versio summi viri, quæ nec verbis nec veritati consona; sic corrige, *Alii decem annis, alii quinq; ad hos* (nempe quindecim) *elaborâsse ajunt.*

m *Dionys. Halic.* περὶ συνθέσεως ὀνομ.

n *De decem Rhetor.*

o *Myriobibli cod.* 260.

aiunt. Et hinc oratio ista [p] πειθὼ καὶ λόγος, & πολυθρύλητος audit apud authores; quem tanto conamine fecit tandem: Imò ne fecit quidem, nam totam penè ex [q] *Leontino Gorgia* & *Lysia* traduxit; Imò & ipse *Gorgias* [r] à *Melesagora* suffuratus est; & Νεοπτολέμειον planè non expertus *Isocrates*, cujus panegyricum hoc [s] *Theopompus* historicus defloravit: qui & hoc etiam vitium cum magnis viris commune habuit; quos, *stromatum sexto*, plagii admissi reos peragit Philosophus *Alexandrinus*.

Τοῖς Ἀθηναίοις ἁλῶσι περὶ Σικελίαν.] *Captis Athenienſibus in Sicilia.* *Athenienſium* expeditionem in *Siciliam*, duce *Niciâ* incassum renitente, susceptam, cladémque ingentem à *Syracusanis* illatam, latè prosequuntur [t] *Thucydides*, [u] *Diodorus Siculus*, & [x] *Plutarchus*; quò lectorem remittimus, ut exinde discat [y] *Vesperias Siculas Athenienſibus* etiam accidisse, quorum & vitâ plurimi & reliqui libertate mulctati; unde natum proverbium, [z] Ἦτοι τέθνηκεν, ἢ διδάσκει γράμματα.

Εἰς τὸν Ἑρμῆν ἀσεβήσαντες καὶ περικόψαντες αὐτοῦ τὰ ἀγάλματα.] *Quòd in Mercurium impii fuiſſent, ejuſq; ſtatuas mutilaſſent.* Statuæ autem *Mercurii* recepto vocabulo ἑρμαῖ vocatæ sunt; quas in viis & vestibulis ædium collocabant; [a] ἐπὶ φυλακῇ τῆς ἄλλων κλεπτῶν, *in aliorum furum custodiam*, erat enim *Mercurius* furatrinus Deus: [b] materia illis lignea, vel lapi-

[p] *Halic. in Isocrate.*
[q] *Plut. & Photius ib.*
[r] *Clemens ſtrom. l. 6.*
[s] *Porphyrius de philoſ. hiſtoria.*
[t] *lib. 6. & 7.*
[u] *lib. 13.*
[x] *In Nicia.*
[y] *Veſpres Siciliennes. v. Paſchaſium. Recherch. l. 8. c. 56.*
[z] *Zenob.*
[a] *Ariſtoph. ſchol. in Pluto.*
[b] *Ulpian. in Orat. contra Lept.*

pidea; forma talis; faciem *Mercurij* præfe-
rebant; [c] desinebant non in pedes, sed epistylium quadrangulare: [d] In hoc epigrammata insculpta erant; qualia legere est apud *Plutarchum* in *Cimone*: tale illud — Αντ' ἐυεργεσίης ἀγαμέμνονα δῆσαν Αχαιοί. — formabant autem sine manibus & pedibus, & propterea ἀγύιας vocabant, [f] ἀπὸ τέρψεως, διὰ τὸ μὴ χεῖρας ἔχειν μηδὲ πόδας· γύῖα δὲ τὰ μέλη: unde & [g] *Pausanias* ἑρμᾶς ἀγωνίους vocat. Stabat etiam *Mercurius* ἐντεταμένῳ καὶ ὀρθιάζοντι, extento scilicet mutone; uti habet [i] *Herodotus*, quem præ oculis habuit doctissimus *Eustathius*. Neque hoc tamen de omnibus verum erat, sed iis tantùm *Mercurii* anathematis quæ senem eum referebant: eos enim ἑρμᾶς ἐντεταμένους τοῖς μορίοις exhibet [k] *Plutarchus*: de junioribus expresse negat *Phornutus* (quem codex noster *MS.* *Cornutum* vocat) οἱ δ' ἀρχαῖοι τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ γενειῶντας (*Velarius* legisse videtur γυμνώντας) ἑρμᾶς ὀρθὰ ἐποίουν τὰ αἰδοῖα ἔχοντας· τοὺς δὲ νεωτέρους καὶ λείους παρειμένα παρέχοντας. *Antiqui seniores & barbatos Mercurios erectis membris faciebant, juniores & glabros reclivibus.* De reliqua supellectile *Mercuriali*, *caduceo*, petaso, talariis, & marsupio, non dico; satis est cum *Mercurio* ἰφοδίῳ digitum intendisse. Historiam de mutilatis una nocte *Mercurii*, quotquot erant *Athenis*, statuis, latè [l] *Andocides* (qui istius criminis reus in alios amolitur)

c *Pausan.*
d *Demosth. contra Lept. & Ulpian. ibid.*
e *Harpocrat. in ἐξ-ἑμαι.*
f *Ulpian. in Demosth. Midianam.*
g *In Atticis.*
h *Eustath. in Ιλ. i lib. 2.*
k *lib. an seni resp.*
l *In Orat. de Mysteriis.*

m lib. 6.
n In Alcibiade & Nicia.

tur) [m] *Thucydides*, & [n] *Plutarchus*: præter cæteros, *ex Attico Pausaniæ lexico*, refert scholiastes τοὺς τετμημένους καὶ τὰ αἰδοῖα τοῦ ἑρμοῦ ἀφανισθῆναι καὶ τοῦτο δεῖσαντας Ἑρμοκοπίδας καλεῖσθαι *Mercurii statuas collis & veretris circumcisas; ejusq; rei authores Hermocopidas vocatos*. De posteriori concinit *Hesychius*; quem non gravabor ὡς ἐν παρόδῳ insigni mendo liberare: in Ἑρμῆς sic legitur: Τὸν Ἑρμοῦν ἐπὶ πώσεως ἐθεὸν ἔλεγον, καθάπερ ἀγαθὸν δαίμονα καὶ Διὸς σωτῆρα. Corrige mecum ἐπὶ πόσεως εἰδος ἔλεγον. *Mercurium* vocabant ultimum poculum, ut aliud boni Genii, *Jovis salvatoris* aliud; res est nota ex *Pólluce*. *Phavorinus*, ut sæpè aliàs, ipsum hoc *Hesychii* erratum transcripsit.

Οὐκ ἤκουσα δ' ἵνα ἀνδρα ὃς ἀπὸ τῆς πυρρανομίας διὰ πατέρων τῶν Ἑρμοκράτους ἦν Ἑρμωνος.] Mentem authoris non attingit hoc loco eruditus interpres; neque enim *Athenienses* propter *Hermocratem* pœnas dederunt, sed per eum fuit enim *Syracusanarum* partium ductor; neque ille in admissi criminis culpa, sed *Athenienses* ipsi. Ego sic reddendum censeo. *Id præcipuè per unum hominem, qui, quod ad parentes spectat, à parte læsa nomen habuit, Hermocratem scilicèt, Hermonis filium*. Vulgò enim *Timæus* in exigendis pœnis ob truncatos Ἑρμᾶς (*Mercurii* statuas) ingenium nominis conspicuum fuisse, quod eo maximè pro instrumento uteretur, qui & ipse & pater etiam

etiam à *Mercurio* injuriâ affecto diceretur, Ἑρμῶν enim ἀπὸ τ῀ Ἑρμῆ. In simili nominis notatione lusit etiam *Timæus*, quando mali ominis *Athenienſibus* fuiſſe dixit, *quòd* [a] ὁ ἀπὸ τ῀ νίκης ἔχων τὄνομα, (*Nicias* nimirùm) *qui à victoria nomen habuit*, in expeditione ſicilia *imperator electus munus illud detrectaret*. Unde non immeritò jocatur *Longinus* mirùm eſſe quòd non & in *Dionyſium* dixerit, quia in *Jovem* & *Herculem* impius fuiſſet, εἰς τὸν Δία καὶ τ῀ Ἡρακλέα) ideò *Dionē* (ὡς ἀπὸ τ῀ Διὸς) & *Heraclidem* (ὡς ἀπὸ τ῀ Ἡρακλέους) *eum regno ſpoliâſſe*. Qui *Dionyſii* hâc ex parte commiſſa ſcire cupit, [b] *Ciceronem* adeat: reliqua quæ huc faciunt videantur apud [c] *Plutarchum*, [d] & *Diodorum Siculum*.

a *Plut in Nicia.*

b *De naturâ Deorum lib. 3. & Clem protrept.*

c *In Dione.*

d *libb. 15. & 16.*

7. Ὅτι γὰρ οἱ ῥήτορες ἐκεῖνοι, καίτοι γ' ὂν τ῀ Σωκρά- τους ὄντες παλαίσματα.] *Xenophontem* & *Platonem Socratis* diſcipulos, heroas appellat; utpotè de eloquentia optimè meritos; nam, ut taceam reliquas grammaticorum λεπτολογίας, ſunt qui heroas nomen ſuum rhetoricæ debere volunt, rhetoricam illis originem: ἡ ῥητορικὴ ὀνομάζεται ἀπὸ τ῀ ἥρωσι πρῶτον ἐφάνη, ὅθεν καὶ ῥήτορες ἐκλήθησαν, ἀφ' τὸ ἐρεῖν καὶ λέγειν: verba ſunt commentatoris [a] *Hermogenem*, anonymi, anecdoti; qui *Homerum* advocat in teſtimonium, [b] quaſi tria cauſarum genera in heroibus ſuis expreſſerit; in *Menelao* deliberativum, qui [c] ὀπὲρ ἐχθρᾶν ἀγόρευε

a *De Statibus.*

b *Sic & Troilus ſophiſta in prolegom.*

c Ἰλιαδ. γ'.

Παῦρα μὲν ἀλλὰ μάλα λιγέως. *Succinctè concionabatur pauca quidem, ſed valdè acutè.* In *Neſtore* demonſtrativum, [d] Οὗ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.

d Iliad. α.

E cujus lingua melle dulcior fluebat oratio.

In *Ulyſſe* autem judiciale, cui tribuere ſolet [e] ἅπερ νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσιν.

e Iliad. γ.

Verba nivibus ſimilia hybernis.

Palaſtram Socratis pro ſchola dixit, ille enim [f] πρῶτος ῥητορικὴν ἐδίδαξε, *primus rhetoricam docuit:* & ſophiſtis omnibus eloquentiæ palmam præripuit. Non auſim tamen hoc aſſerere *palaſtræ* nomen per eminentiam dici de loco ubi docuit, licet *Academia Platonis, Peripatus* in *Lyceo Ariſtotelis, Cynoſarges Antiſthenis, Stoa Zenonis* fuerit: neque enim ſatis compertum habeo *palæſtram Socratis* eſſe nomen peculiare, uti erat [g] *palæſtra Hippocratis*: ſed ut gymnaſium, quod propriè locum athletarū exercitiis deſtinatum deſignat, ad profeſſorum ſcholas transfertur: ſic & palæſtra cognatæ, imò ejuſdē ſignificationis dictio; de cujus originatione diſſerit *Plutarchus* [h] *in ſympoſiacis*.

f Idomeneus in Socraticis apud Laert.

g Plut. in Iſocrate.

h Lib. 2. probl. 4.

Ἀσθμονεστέρους δ' ἂν αὐτὰς ἡγήσαιο καὶ αὐτῶν τῶν ἐν ταῖς ὀφθαλμοῖς παρθένων.] *Zenophontem* planè ἐν βελτίοσι ſtatuit vulgata lectio, quæ θαλάμοις habet, non ὀφθαλμοῖς. Loquitur hiſtoricus de *Lycurgo*, qui adoleſcentes ſic inſtituere curavit, ut etiam fœmineo ſexu ſe modeſtiùs gererent; quos *verecundiores* eſſe dixerit

αὐτῶν τῶν ἐν θαλάμοις παρθένων. Sive autem thalamus pro mulierum conclavi, (θαλάμους enim ἀνδρῶνας opponit [*] *Herodotus*,) sive magis stricte pro claustro sponsarum sumatur, neuter locus à verecundia abhorret: quod de thalamo dixi suis non destituitur authoribus; ut nympheum sponsorum conclave, ([k] νυμφεῶνα ὁ αὐτός φησιν ἐν ᾧ οἱ νυμφίοι) sic *thalamus* sponsarum: [l] θάλαμος κοσμίως εἴρηται οἶκος ἐν ᾧ παρθένοι καὶ αἱ νυμφόδουλαι: unde & virgines desponsatæ θαλαμοδόκοι dicuntur. Thalamum autem de novo constitui solitum docent *Etymologus* & [m] *Homeri* scholiastes: atque inde *Theocritus*, Πρόδε νεογάμβρου θαλάμοι χόρον ἱσταμένοιο. Et [n] Ἡμιτελῆ θαλάμων, dixit [o] *Diodorus*; eóque antiquior *Homerus*, ᾗ δόμος ἡμιτελής: quo respexisse crediderim [p] *Valerium Flaccum*,

Primo domus imperfecta cubili.

Sed frustra sumus, siquidem testis exceptione major *Longinus*, contra hodiernam codicum fidem, *Xenophontem*, ἐν τοῖς ὀθαλμοῖς, scripsisse asserit. Est tamen quo *Atticam Musam* aliquatenus excusemus, si, ut [q] aures memoriæ, frons genio, dextra fidei, genua misericordiæ; sic [r] oculos verecundiæ sacros dicamus: & propterea *Xenophontem juvenes è Sparta ipsis oculorum pupillis verecundiores vocâsse*: per metalepsim scilicet, à pœtis sæpiùs usurpatam: quæ fit quoties vocum duarum inter se diversa significantium, utrâque

[*] *Lib. 1.*

[k] *Eustath. Il. ξ.*

[l] *Pindari schol.*

[m] Ιλ. β.

[n] *Idyll. 18.*

[o] *Anthol. l. 3 c. 23.*

[p] *Argon. l. 6.*

[q] *Servius in 3. Æneid*

[r] *Et hinc proverbium* ἐν ὀφθαλμοῖς; εἰ) *addit Aristot. rhet. l. 2 c. 6.*

tamen alicui tertiæ æquivocæ, ſecundùm diverſas ſignificationes æquipollente, altera pro altera ponitur. Exempla alia ſuppeditabunt technici; mihi ſatis eſt vox Κόρη, quæ æquivocè & virginem deſignat, (quæ propriè παρθένος) & oculi pupillam, quæ γλαυκὸν dicitur; unde fit ut μεταληπτικῶς nonnunquam γλαυκὸν ſumatur pro virgine, ut [r] Ἔρρε καχὴ γλαυκῶν, *faceſſe timida puella*, & vice verſâ παρθένος pro pupilla, ut in hoc *Xenophontis*.

r *Homer.* Ιλ. θ.

Ἀμφικράτει χ᾽ ὁ Ξενοφῶντι.] De *Amphicrate* ſuprà nonnulla: addo [s] ex *Plutarcho*, fuiſſe etiam iſtius nominis oratorem *Atticum*; qui cum *Seleuciæ* exularet, ſcholam ea in urbe aperire recuſavit, quòd diceret, ὡς οὐδὲ λεκάνη δελφῖνα χωρεῖ. *Pelvis delphinem non capit.*

s *In Lucullo.*

Ἐκ τῶν ἀνακαλυπτηρίων ἐρῶ τάχιστα.] *Anacalypteria* quid ſint ut diſtinctiùs innoteſcat, date veniam (Lectores) rem ipſam paulò altiùs repetendi. Novam nuptam ad ſponſum velatam deducere mos erat ubique gentium ſolennis: apud [t] *Hebræos*, *Græcos*, *Romanos*; *Græci* velum illud ἑανὸν & καλύπτραν vocabant; Romani flammeum, [x] *Tertullianus* jugum. [y] *Flammeo autem amicitur nubens boni ominis cauſâ, quòd eo aſſiduè utebatur Flaminica, cui non licebat facere divortium.* Coloris ſanguinei, propter *ruborem cuſtodiendum*, tradit *Juvenalis* [z] ſcholiaſtes; verùm ἐξ ἑτοίμου λαμβάνει. Fuit enim lutei; unde [a] poëta, *Ut*

t *Gen.* 24. 66.

u *Poll. l.* 3. c. 3.

x *De veland. virg.*

y *Feſtus.*

z *Ad ſat.* 6.

a *Virgil. in Cyri.*

tibi

tibi Corycio *glomerarem flammea luto*: Et
[b] *Lucanus, Lutea demissos velârunt flammea vultus.* Accedit [c] *Plinius, lutei video honorem antiquissimum, in nuptialibus flammeis totum fœminis concessum*: qui color & in soccis nuptialibus obtinuit:

[d] *Luteo plantas cohibente socco.*

Velum hoc peractis nuptiis amovere pronubæ munus; *Hymenæus* enim in nuptiis [e] *Mercurii*, & *Philologiæ* sic præcipit:

Flammea virgineum quæ obnubere sueta (pudorem
Regina deme pronuba.

Dies autem quo hoc peractum ἀναϰαλυπτήρια vocatus est, ἡμέρα ἐν ᾗ ἐπϰαλύπτει τὴν νύμφην: [f] Neque id solùm, ἀλλὰ ϰὴ τὰ ἐπ' αὐτῇ δῶρα, *sed & munera etiam, quæ eo die sponsæ data, ἀναϰαλυπτήρια vocata sunt.* Data autem à sponso, & ab amicis domesticísque, ὅταν τὸ πρῶτον ἀναϰαλύπτονται ἀνδράσιν ὀφθῆναι, *cùm primùm viris se spectandas præberent nuptæ* deposito velo. Hinc *Hermocrates sophista*, cùm *Severi* Imperatoris jussu uxorem duceret non adeo formosam, & è familiaribus quidam interrogaret, *Quando præbiturus esset* ἀναϰαλυπτήρια; urbanè respondit, ἐγϰαλυπτήρια μὲν ἔν, τοιαύτην λαμβάνων, *imò potiùs* ἐγϰαλυπτήρια, *qui talem duxerim.* Majores orationem, *Lysiæ* vulgò adscriptam, viderunt, [b] Περὶ ἀναϰαλυπτηρίων: in qua τὸ ζητούμενον hoc fuit, *An uxori per vim ductæ licet* ἀναϰαλυπτήρια retinere; uti nobiscum ob-

b *Lib.* 2. c *Hist. l.* 21. *c.* 8.

d *Seneca in Hippol.*

e *Martian. Capella l.* 9

f *Pollux. l.* 3. *c.* 3. *Harpocr. Suid.*

b *Theon. progymn.*

servavit *Philippus Manssacus*: qui & hoc etiã annotat, *Alexandrinos* θεώρετρα vocare quæ reliqui *Graci* ἀνακαλυπτήρια. Eo adductus (uti ego credo) quod *Harpocration* dixerit, τὰ παρ' ἡμῖν δεώρετρα, ut qui *Alexandrinus* fuerit. *Eustathius* tamen contrarium videtur innuere; & *Moschopulus* γυμνῇ τῇ κεφαλῇ, dum ἀνακαλυπτήρια interpretatur, τὰ κοινῶς δεώρητρα, quæ communiter δεώρητρα. Est autem δεώρητρον ex quaque dotis libra sex aurei, plura suppeditabit *Jo. Meursius* ἀνὴρ πολλῶν αὐτάξιος ἄλλων. Qui ex glossis etiam observat eadem & ἀθρήματα vocari δῶρα πεμπόμενα ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῖς γαμουμένοις παρθένοις. *Dona quæ à cognatis recens nuptis mittuntur.* Ἐπαύλια etiam vocata sunt quæ die secundo à nuptiali, sponso pariter & sponsæ à patre hujus cum pompæ specie oblata; qualia sunt, *patinæ*, *smegmata*, *pectines*, *sandalia*, &c. quæ ex *Pausania* descripsit *Suidas*, Dies autem ipse quo hæc peraguntur: ἐπαυλία dicitur *Etymologo*, *Eustathio*, & *Hesychio*; cui per omnia æquivalet ἀπαυλία; uti & *Polluci* ἀπαύλια sunt etiam munera sponsæ data; quæ & παρθενεύματα: & παρθένια dona ob virginitatem amissam: ex *Agia* Comico. Nempe *illud*.

Quod prima pro nocte datur.

Quod grassante barbarie apud *Latinos*, sed parum *Latinè*, *Morganatica* audiit; morghengabe, quòd *mane daretur*. Aliàs *morgengabe*

c *Ad Harpa.*

d *Suidas.*

e Ιλ. λ. ex *Pausaniæ lexico.*

f *Harmen. in proch. l. 4. tit. 10.*

g *In gloss.*

g *Iuvenal. sat. 6.*

gabis, donum *morganiticum*, & *vitalitia*: quæ portenta verborum si cui vacat intelligere, consulat [i] *Ludovicum de la Cerda*.

Περιτέλεια etiam in eorum numero est quod & diem designat, ([k] qua scilicet parentes novam nuptam in arcem ad *Minervam* deducebant,) & [l] dona; *Eustathius* enim περιτέλεια & διαφυτζα confundi putat. Apud [m] *Halicarnassenses* vox ista, nescio quid in futuri conjugii sponsione viro (ut videtur) à sponsa collatum denotat; ubi *Tarquinius* major cum minore *Tullia* contrahit, historicus sic habet, αὐτίκα δὲ αὐτῇ πίστις, λαβὼν τὰ περιτέλεια (mendosè legitur, περιτόλεια) τῶν ἀνδρείων γάμων, καὶ διαπραξάμενος ἀπῆρχετο. Dona etiam quæ sponsæ ad flammei depositionem dantur Ὀπτήια vocantur ab *Hesychio*, & *Polluce*. [n] Ὑπόβολον donum ante nuptias; est & alia non dissimilis istius vocabuli notio apud [o] *Hermenopulum* in *hexabiblo*: *Suidas* exponit δακτυλίδιον, *annulum*: nescio an nuptialem velit; quem nascentis *Christianitatis* ævo in usu fuisse satis constat. Sunt qui originem altiùs repetunt; & annulum pronubum ex gemma onychina, vel amethysto, quo *Jesephus* B. *Mariam* desponsavit, in *Perusia Umbriæ* civitate servari tradunt: de quo peculiari libro egit. *Jo. Baptista, Laurus, Perusinus, Urbano octavo* pontifici à cubiculo. Περίζ item, quæ apud *Homerum* dotem, apud posteros pro nuptiali

i *Adver. sacr. cap.* 131.
k *Suid.*
l Ιλ. λ.
m *Antiq. lib.* 4.
n *Bud in Pand.*
o *Prochiri. l.* 4. *tit.* 10.

dono ſumitur. Μείλια vel ἐπιμείλια, dona quæ parentes nubentibus conferunt: ἕδνα vel ἔδνα, mutua nubentium munera: φέρνη, quod maritus ſponſæ: ἐπιφέρνια, quæ illa viro tribuit. Sic enim diſtingui volunt literaturæ Græcæ Triumviri. [p] Ἐπίπροικα, ſecundum poſt dotem donum exponit *Heſychius*.

p. 19. Ἐν ὀφθαλμοῖς κόρας, μὴ πόρνας ἔχων.] Tribuit hoc *Plutarchus* rhetori neſcio cui, ἄδην ὁ μὲν ῥήτωρ τὸ ἀναίσχυντον ἐκ ἔφη κόρας ἐν τοῖς ὄμμασιν ἔχειν, ἀλλὰ πόρνας. *Impudentem dixit non pupillas in oculis habere ſed meretrices.* Quod, præter interpretem, ad oras manuſcripti *Iuniani* annotavit *Stephanus* ὁ μαχαείτης.

Τὰς σέλτες.] Tabulas quaſvis ad ſcribendum paratas σέλτες vocant, quòd olim & ipſæ tabulæ figuræ triangularis, & libri ſic compacti ad imaginem literæ Δ. [t] ἀπὸ τῶν σελτωτῶν βιβλίων, ἤγουν ἐκ τῶν τριγώνων πλινθείων γραφῶν. Habuerunt *Athenienſes* tabulas ſuas æneas, [r] σέλτες χαλκᾶς, *quibus olim inſculpti, & ritus patrii, & leges ſacrorum.* Nec non & Κύρβεις ſuas ejuſdem figuræ tabulas; [s] *primò lapideas, poſtea ex ligno dealbato confectas*: quas & [t] σήλας etiam vocabant, & ἄξονας, in quibus *Solon* leges ſuas perſcripſit. *Heſychius* & alii *Axones* & *Cyrbes* confundunt: qui autem accuratiùs loquuntur, [u] has triangulares, illos tetragonos fuiſſe volunt: deinde [x] in his ἀγραφα, *cenſum civium*, in illis leges exaratas: addit inter

p *Euſtath. in Odyſſ. α. Heſych. & Pollux.*
q *Euſtath. Il. γ.*
r *Pollux. l. 8. c. 10.*
ſ *Apollonii Schol. l. 4.*
t *Ariſtoph. ſchol. ad Nubes, & Aves. At Comment. anon. in Ariſt. rhet. l. 2. c. 23. refert, Athenis (σηλω) columnam erectam, ἐν ᾗ ἔδεντο κύρβι (lego κύρβιν) in qua tabulæ ſuſpendebant proditorum nominibus inſcriptam.*
u *Plutar. in vita.*
x *Apollon. ſchol. l. 4.*
y *Etymol:*

inter cætera, μακροσυββατικὰς ille *Suidas*, *Cyrenes* leges de rebus sacris, *Axones* de privatis continere. Qui alibi etiam leges in eis βουστροφηδὸν scriptas fuisse refert (quod fit cùm superiori versu à sinistra ad dextram exarato, inferior à dextra regreditur ad sinistram) unde fit ut ὁ κάτωθεν νόμος apud *Demosthenem* de lege, quam inferior *Axonis* versus præferebat, exponatur. Totum illud *Suida* ex *Harpocratione* tralaticium est. Quæ continuâ serie apud *Suidam* leguntur, ὅτι δραπετάνει, & ὅτι ἑξακισχίλια sunt ad illud de quo agit planè ἀπεσπασμένα: in suum quodq; ordinem redigendum est, prout in *Harpocratione* conspiciuntur: inde & παράδειγμα *Æmilii Porti* prodet sese, qui dum illud Οὐδεὶς γὰρ τῶν πεῖραν ab antecedentibus divellit; & πρὸς τὰ ἑπόμενα refert, mentem authoris planè pervertit. In eundem sanè lapidem impingit vir impensè doctus *Phil. Massacus*, qui *Harpocrationem* suum sic interpungit. Ὅτι ἑξακισχίλια ἦν τάλαντα τὸ πᾶν μέγεθος τῆς Ἀττικῆς, Δημοσθένης φησὶν ἔτος. Ego post Ἀττικῆς, periodum pono; & Δημοσθένης φησὶν ad sequentia retraho: in quibus nec correctionem [b] *Meursii* admitto, qui pro ὀκτακισχίλια reponit ἑξακισχίλια: fatendum quidem est in loco *Demosthenis*, quem adducit *Harpocration*, ἑξακισχίλια nunc legi, idque emendatiùs; sed codex *Harpocrationis* ὀκτακισχίλια habuit; vidit hoc Criticus, & virgulâ notavit: in hanc sententiam.

z In ὁ κάτωθεν νόμος.

a Vide Pausan. in Eliacis.

b Lection. Att. l. 1. c. 1.

sententiam, *Census* Atticæ 6000 *talenta. De*
mosthenes, in oratione de classibus ita dicit
Agri nostri censum audiet esse 8000 talent
Quod vel erratum est scriptura, vel forte ora
tor hoc astutè dixit, ut respub. majores facul
tates habere videretur ad bellum cum rege ge
rendum. Census enim Atticus revera se
millia talentum: Philochorus in decimo histo
ria Attica: & Orator ipse divisis posteà re
tionibus, varium eorum calculum instituen
ostendit. Locum intelligit ubi *Demosthenes* 6
talenta, partem 100ta censûs, 120 parten
50ta vocat: inde enim conficitur integrum es
sex millia.

Θεῖος Πλάτων.] *Divinus Plato.* Non temer
ἐξ' οἷς ἔτυχεν epitheton hoc *Platoni* tribui
[a] Epitaphia passim ingerunt: neque vel [b] ad-
versarius hoc ei invidit elogium: Ταῦτα λέγ
Πλάτων, ὁ τὸ ἐπιγράμμα[ς] μετέχων, ᾧ δι' ὃν τὸ Αεί
ξωνος γένος θεῖον ἀπέλαβεν. *Hæc Plato, in quem*
epigramma conscriptum est, & per quem di-
vinum planè redditum Aristonis genus.
Scholiastes ἀνέκδοτος in eum locum, epigram-
ma illud in *Aristonem* patrem scriptum re-
fert in hæc verba, Ὦ παῖδες Ἀρίστωνος κλειτοῦ,
θεῖον γένος. *O nati Aristonis inclyti, divinum*
genus! quod, θεῖον, *alii Platonis solius causs*
positum volunt, ut indicaret, ὅτι θεῖος ἦν: *ali*
quia pater ejus fortiter fecerat. Imo tam præ-
sentis divinitatis indicia in *Platone*, ut *Ari-*
stotele

[a] *Apud Laert. invita.*
[b] *Aristid. orat. Platonica* 1.

toteles discipulus aram ei ponere non veritus
t, hoc consignatum carmine.

[b] Βωμὸν Ἀριστοτέλης ἱδρύσατο τὸν Πλάτωνι·
Ἄνδρὰ ὃν οὐ θέμις ἐστὶν ἀνειπεῖν τοῖσι κακοῖσι βροτοῖς.

b *Append. ad Anthol.*

ram hunc Aristoteles Platoni posuit, viro quē
ec laudare malis fas est. Et *Longini* præcep-
or [c] *Plotinus* à *Galieno* Imperatore tantùm
on impetravit ut *Platonopolin* conderet; ur-
em in qua Philosophi ad leges *Platonis*
iuerent.

c *Porphyr. in vita.*

Cupressea monumenta appellat *Plato* in-
trumenta illa quibus pacta, emptiones, & lo-
ationes consignantur, quæ magistratûs exa-
mini subjecta in templis reponi præcipit. *Cu-*
ressea autem, quòd ex cupresso pugillares o-
im, seu codicilli, ad scribendum facti, uti & ex
ebore, citro, buxo.

Ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν.] Habet & hoc *Herodoti* excusationem aliam, nempè quòd *Alexander* postea mulieres Persicas dolores oculo-
rum appellavit: [d] ὡς εἰσὶν ἀλγηδόνες ὀμμάτων αἱ Περσίδες.

d *Plutar. in Alex.*

Ἀλλ' οὐδ' ἐπ τούτων, &c.] *Sed neque ex istiusmo-*
di hominum exemplo, ob degeneris animi viti-
um, in omne ævum fas est ineptire. Sic enim
legit *Stephanus*, ἀμαυρεῖν πρὸς τὸν αἰῶνα ἅπαντα.
Ταῦτα μέντοι, &c.

CAP. IV.

Cap. IV.

Partes Grammaticæ. Critici munus. Τὰ ἔξω δυ. Οἱ ἔξω. Ἡ ἔξω θάλασσα. *Lapsus interpretis.* Ἐπίβολον, & ἐπιβολον. *Alaidæ. Pompici rhetorum,* & ἐπιδείξεις. Φοιβάζει.

P. 21. Κορυβαντιῶσιν.] Quæ sit vis vocis hujus dicemus postea ad authoris *Sect.* 34. *p.* 137.

P. 21. Ἡ τῆς λόγων κρίσις πολλῆς δεῖται πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα.] *Scriptorum Crisis est longæ experientiæ accessio ultima.* Ecce elogium quod celeberrimus *Criticus* arti suæ tribuit; quam suprà dixi supremam Grammaticæ partem constitui, [a] ὃ δὲ κάλλιστον ἔστι πάντων τῆς ἐν τέχνῃ. De qua multa & erudita [b] *Manssacus*: unicum hoc superaddo, utcunque *Dionysius* ipse sex Grammaticæ partes faciat, ejus tamen [c] Commentator quatuor tantùm ab antiquis agnitas refert. διορθωτικὸν, quæ in emendatione authorum: ἀναγνωστικὸν, in lectione; ἐξηγητικὸν, in enarratione; & demum κριτικὸν, quæ in judicio consistit. *Criticus autẽ discipulis tradere solebat, quæ poetarũ effata rectè, vel perperam, quæ oppositè, vel secus, opportunè vel intempestivè ponerentur: nec non qui versus obelo, qui asteriſco notandi docere.* ὁ κριτικὸς δὲ τῆς παντῶν καλῶς ἢ κακῶς, ἐν δέοντι ἢ μὴ ἐν δέοντι, εὐκαίρως ἢ ἀκαίρως πιθεῖσαν ἔννοιαν παραδίδωσι τῷ νέῳ. Paulò latiùs quàm apud [d] *Diomedem Varro.*

a *Dionys. Thrax.*
b *In differ. Critica.*
c *Gr. MS.*
d *Gram. l.* 2.

P. 21. Πολὺ τὸ ἔξωθεν σεσραγωδημένον.] Τὰ ἔξωθεν dicuntur passim bona externa, seu fortunæ: ti sunt, quæ hic recensentur, divitiæ & ho- nores. Οἱ ἔξω autem, & οἱ ἔξωθεν, in e sacra pa- gina vocantur quotquot à Christianis sacris lieni: unde consuetudo invaluit, ut Scripto- es Ethnici apud Patres ubique audiant, οἱ ἔξω- ν, & οἱ ἔσω θεν: ut profanæ literæ, ἡ ἔξω παι- δευσις, & ἑλληνική; f sacræ, βαρβαρική: imò & a- pud Græcos dividitur mare, εἰς τὸν ἔξω, vel ντὸς θαλάσσης, ἢ τὸν ἔσω, vel ἐντός: illo Atlanti- cum mare, hoc nomine Mediterraneum vo- cant: undè inter antiquiores Homeri enarra- tores, Cratetem & Aristarchum, controver- sum est, g an Ulysses erraverit ἐν τῇ ἔξω θαλάσσῃ, an ἐν τῇ ἔσω: h Hoc autem nomine appellabant maria illa quibus Romanum Imperium ohm terminatum. Græci autem ipsi maris sui fines statuebant inter Cyaneas insulas, & Chelido- nias, uti ex i Plutarcho notavit k Seldenus noster ὁ θαυμάσιος.

e 1 Cor. 5. 12. 1 Tim. 3. 7. et aliàs.

* Tatian. contra Græcos.

f Apollonii schol. Strabo. l. 2. & 3.

g Gell. l. 14. c. 6.

h Idem lib. 10. cap. 7.

i In Cimone.

k In mari clauso.

P. 23. Ἂν τὸ ξυνεχὲς ἐποκοπῇς.] Si contextum orationis observes. Neque enim facilè quis- piam probaverit ἐποκοπὴ, nomen pro ver- bo, uti legit interpres; & consequenter men- dosè transtulit, Meditationis continuatio.

P. 25. Τὸ ὠφελὶ τὰς τοήσεις ἐπιβολον.] Ἐυεπιβόλως equidem interpres noster, vocem autho- ris, quam haud temerè alibi invenias, expres- sisse videtur. Ἐπίβολον hoc in sensu apud Ho-

l Odyss. 6.

merum

merum legitur; nec tamen poëticum (cui μεγαλε
Stephano) dixerim, sed Atticum potiùs, ut it) q
Porphyrio visum. Qui adductis aliunde exem- ne;
plis probat: qualia sunt Archippi: χρημάτων ἐπίβολος, pecunias adeptus. Hyperidis, ὑπὲρ τῶν mutu
πολέμου μήτε πολιτείας ἐπιβόλους γενέσθαι. Nec non ber,
& Sophoclis ex Alcmeone: quod simul usum is exe
vocis ostendit, simul scrupulum tollit, quem tæ: &
Stobæi margines summo viro injecerant, sitne annis
fabula ista Sophoclis an Euripidis. Πομπικώτερος incref
quidem, nec tamen invenustè composita, apud Diana
hunc nostrum ἀνδρεπίβολον, apud Suidam μεγα- ndè
λεπίβολος, (qui res magnas capessit) sic enim Καὶ
m Lib. 5. apud Diodorum Siculum vocatur m Darda- Et fan
n Lib. 15. nus: Et eodem elogio n posteà Epaminon- veniſſ
dam dignatur: uti & Isacius Imperator apud In qu
o Alexiad. l. 5. sequioris sexûs gloriam, o Annam Comnenam Poëtæ
φιλολογώτατος καὶ μεγαλεπιβολώτατος audit. Adeò philom
opus non erat ut Stephanus hìc integræ vocis Τὰ
venustatem divellendo destrueret, qui legen- ostent
dum suadet, ἀνδρὸν καὶ ἐπίβολον. lis, v
Ως καὶ ἐν τοῖς περὶ Ξενοφῶντος.] Uti in iis quæ de tores
Xenophonte dedimus exposuimus. Ecce hìc ρων, n
vicesimum Longini scriptum, nempe in Xe- δεῖξ
nophontem, fortè commentarii instar, labores: strat
qui nobis penitùs excidêrunt, dum festinanti naic
calamo superiorem operum catalogum exa- quæ
p Gel. l. 15. c. 21. ravimus. app
Phornut. in Nept. P. 37. Ἀλωάδας.] Otus & Ephialtes, Iphime- Φ
dee & Neptuni filii. (hunc enim trucibus dic

μιγαλεπαβόλοις patrem designare poëtis placuit) qui[q] primi Musis sacra fecerunt in *Helicone*; quæ ab iis tres tantum habitæ Μελέτη, Μνήμη, & Ἀοιδή. Fabulam quam hic texit poëta mutuati sunt ejus imitatores[r] *Quintus Calaber*, & *Virgilius*: attigit[s] *Pindarus*. Latius exequuntur enarratores eorum & scholiastæ: & instar omnium *Apollodorus*: ut quotannis latitudine cubitum, longitudine ulnam increscebant; ut, cum jam novennes essent, Dianæ fraude in eadem mutuam exarserunt: indè *Homerus* aptissimè,

Καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν ὑπὲρ μόρον· ἦλθον δὲ.
Et sanè perfecissent, si ad pubertatis annos pervenissent.

In qua fabula cudenda[t] *Justinus* Philosophus Poëtam ea respexisse putat quæ de turris *Babilonicæ* structura retulit *Moses*.

Τὰ ἐγκώμια, καὶ τὰ πομπικὰ, καὶ ἐπιδεικτικά.] Quæ ostentandi ingenii causâ vel privatim in scholis, vel publicè in conventibus & festis rhetores declamitabant, ea nunc[u] πομπικὰ τῆς ῥητορικῆς, nunc ἐπιδείξεις, & [x] ἀκροάσεις ἐπιδεικτικὰς, nunc ἐπιδείξεις vocantur. Quia, ut plurimùm, demonstrativi generis erant, (quales sunt panathenaicæ veterum oratorum) indè factum, ut, quæ[z] reliqui ἐγκωμιαστικὰ, *Aristoteles* ἐπιδεικτικὰ appellaret.

Φοιβάζουσι τοὺς λόγους.] φοιβάζειν propriè *Pythia* dicebatur, cùm *Plena Deo*: cùm scilicet,

Totum

q *Pausan. Bœot.*
r *Paralip. l. 1.*
s *Pythion. ei δ δ'.*
t *In parænes. ad Græcos.*
u *Eunap in Proœresio.*
x *Gell l. 2. c. 22.*
y *Athenæ. l. 14.*
z *Theon. prog c. 1.*

a Claudian. *Totum spirant præcordia Phœbum.*

b Lycophr. Sic de *Cassandra* ὀχοτευθὴς [b] ille vates:

Δαφνοφάγων φοίβαζεν ὀπὶ λαιμῶν ὄπα.

Laurivoro ex gutture vocem edens vatici nata est.

CAP. V.

Homerici poematis partitio, antiqua, hodierna. Eustathii error. Translationis hiatus sublatus. Hesiodi opera genuina quæ: an Μεγάλαι ἠοῖαι: an Ἀσπὶς. Homerus an in deos impius. Longinus an Christianus. Zoilus. Jejunium quoto die lethale. Διὸς Κόσμος.

P. 22. ΕΝ νεκύᾳ.] *In tractatu de manibus*: vel νεκυομαντείᾳ: sic autem vocatur communiter à veteribus, non solùm pars quædam *Odysseæ* λ. sed & rhapsodia etiam istius poëmatis suprema ἀπογραὶ vel νεκύα. Olìm enim tum *Hesiodi*, tum *Homeri* poëmata in partes discerpta, in unum corpus prout nunc sunt postea digesta: *Homerus* quidem vel *Pisistrati* [b] industriâ vel [c] jussu. Ità tamen ut partes nonnullæ antiquis nominibus etiamnum gaudeant. Sic pars *Iliados* β vocatur *Bœotia* vel *Catalogus*. λιταὶ, preces. κ, νυκτεγερσία, & Δολώνεια. Π, Παράκλεια. Σ, Ἀσπὶς, &c. Secundùm numerum autem & ordinem Alphabeti *Græci* ab *Aristar-*

a *Plut. in Theseo. Strab. l. 5. Ælian. Var. hist. l. 13. c. 4.*

b *Ælian. ib. Cicero de orat. l. 3.*

c *Eustath. in Ιλ. α'.*

cho grammatico primùm divisos *Homeri* libros refert [d] *Plutarchus*. Locus est eximius apud *Stephanum*, è *Dionysii Thracis* enarratoribus unum, sed paulò prolixior, quem tamen huc transferre non gravatus sum. Ἀναγκαῖον ἦ τ' ἐπιμολογίαν τ' ῥαψῳδίας μικρὸν εἰπεῖν καὶ ἐνταῦθα· ὅτι, τινὲς χρόνῳ τὰ Ὁμήρου ποιήματα παρεφθάρησαν, ἢ ὑπὸ ἀνεγνωσμένως, ἢ ὑπὸ σεσημειωμένως· καὶ ἀλλήλοις τὴν βίβλον διαφερόντων καὶ φθαρέντων, ὕστερον εὑρέθη ὁ μὴ ἔχων ἑκατὸν σίχους τυχὸν Ὀμηρικούς, ὁ δὲ χιλίους, ἄλλος διακοσίους, ἄλλος ὅσους ἂν ἔτυχε. Καὶ ἐμέλλε λήθη παραδώσειν ἡμᾶς τοιαύτη πάθος. Ἀλλὰ Πεισίστρατος ὁ τῶν Ἀθηναίων τύραννος θέλων ἑαυτῷ δόξαν περιποιήσασθαι, καὶ τὰ τοῦ Ὁμήρου ἀνανεώσασθαι, τοιοῦτόν ἐβουλεύσατο· Ἐκήρυξεν ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι ἔχοντα Ὀμηρικοὺς σίχους ἀγαγεῖν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ μισθῷ ὡρισμένῳ καθ' ἕκαστον σίχον. Πάντες δὲ οἱ ἔχοντες ἐπέφερον καὶ ἐλάμβανον ἀδιαφόρως τὸ ὀφειλόμενον μισθόν· ἐκ ἀπιδόντος δέ τινος τὸ φέροντος ὡς ἤδη πεπληρωκὼς σίχους παρ' ἑτέρου, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὸν ἀποδιδόντος μισθόν· ὑποτεθὲν ἐν αὐτῷ ἕνα ἢ δύο σίχους ἀφεῖναι πρὸς ἑνίους τῶν πλείους. Ὅθεν τε καὶ ἕως ὅτε καὶ ἰδίους παρεισφέρειν τοῦ μισθοῦ ὀφειλομένου· καὶ οὕτω γραμματικοὺς ἐπιδεῖναι τὰ τοῦ Ὁμήρου ἕκαστον καθαρὰ, ὅπως ἂν δόξῃ καλῶς ἔχειν, ὑπὸ μισθῷ ῥάπτοντι λογικοῖς ἀνδράσι, καὶ χρηταῖς ποιημάτων, ἐκ τοῦ δεδωκὼς πάντας τοὺς σίχους κατὰ δίαν ὅσους ἦν ζωπυρῶν. Καὶ μὴ τὸ ἕκαστον ζωδεῖναι καὶ πλὴν ἑαυτῆς φωνῆς, εἰς ἓν ζωπύρημα πάντας τοὺς συλλεχθέντας γραμματικοὺς, ὀφείλοντας ἐπιδεῖξαι αὐτῷ ἕκαστον τῶν δίαν ζωδέσιν παρόντων ὁμοῦ πάντων. Οὗτοι ἂν ἀκριβεσάτους

[d] *Libro de Homero.*

[e] *In locum* ὠειράλφω-ς *Nas. MS.*

[f] *Ut est ista* Ιλ. β. σῆσι δ' ἀγὼν ἵν' Ἀχαιῶν ἴσατο φάλαγγες, *quo ex Homero probaret Salaminem insulam Attici juris olim fuisse.*

[g] *Vereor ne hoc confictum sit ex iis quæ de 72. interpretibus Bibliorum referuntur apud Clem. Strom. l. 1. Iustinum Mart. in paræn: ad Gr. & Aristeã de 72. interpr.*

σάμψοι ἢ σφῶς ἔριν, ἀλλὰ σφῶς τὸ ἀληθὲς, καὶ ταῦτο τὴ τέχνη ἁρμόζον, ἔκριναν πάντες κοινῇ καὶ ὁμοφόνως ἐπικρατῆσαι τὴ σύνθεσιν τ καὶ διόρθωσιν Ἀριστάρχε καὶ Ζηνοδότε. Καὶ πάλιν ἔκριναν τὴν δύ Ζηνοδότειον τε καὶ διορθώσεων βελτίονα τῷ Ἀριστάρχε. Ἐπεὶ δέ τινες τὴν Ζηνοδότου τοῦ Ὁμηρικὰς ἴσχυς σφῶς τ Πεισίστρατον, διὰ τὸ πλείονα μισθὸν λαβεῖν, καὶ ἰδίας ἴσχυς (ὡς εἴρηται) σκεψαμένους σφετέθηκαν, καὶ ἤδη ἐν Ζηνοδότε ἐγένοντο τοῖς ἀναγινώσκουσι. ἐκ ἔλαθεν τοῦτο τοὺς κριτὰς, ἀλλὰ διὰ μὴ τὴν συνήθειαν καὶ σφέλειψιν ἀφῆκαν αὐτὰ κεῖσθαι. ὀβελίσκους ἢ ἐκάστῳ τὴν ἀδοκίμων καὶ ἀλλοτείων καὶ ἀναξίων τῶ ποιητῶν ἴσχων σφετιθέμενοι, τοῦτο αὐτὰ ἐπεδείξαντο, ὡς ἀνάξιοι εἰσὶ τῶ Ὁμήρε. Φέρεται ἢ ἐπίγραμμα εἰς τ Πεισίστρατον συναγαγόντα συναγαγεῖν τὰ Ὁμήρε, τοιοῦτον. Τεῖς με πυραννήσαντα, &c. prout habetur in *Anthologio*. Non ero longiori versione ulteriùs molestus: summa huc redit, *Homeri libros vel deperditos vel dispersos, Pisistrati operâ & sumptibus collectos, ab eo commissas septuaginta duobus conductis grammaticis corrigendos & in unum cogendos: qui singuli sigillatim id agentes, absoluto negotio communi calculo palmas retulit Aristarchi compositio & correctio, secundas Zenodoti.* Sed grammatici hic aeumen desideramus, non enim fieri potest, ut *Aristarchus*, vel *Zenodotus Pisistrato* hac in re operam navarent; quo, quatuor ad minimum seculis, posteriores erant; Ille siquidem eodem tempore *Athenis* summam rerum obtinuit, quo *Servius Tullius*

Tullius Romæ; hi verò circa Olympiadem LVI. [h] *Aristarchus* autem (cujus συγγενὴς & *Zenodotus*) floruit Olympiade CLVI. Hujus erroris vel ducem habet, vel comitem *Eustathium*, qui nobile hoc grammaticorum par coryphæos statuit inter illos qui *Pisistrati* jussu *Homeri* διόρθωσιν procurabant.

P. 31. Ἐγὼ μὲν πρεσβεύω, &c.] Locum hunc *Plutarchi* ad oras exhibet codex *Junianus*; ad *Homeri* alterum digitum intenderat *Crispinus*; utrumque satis fœliciter in *Græcis* conjunxit, interpres sed Latina claudicant; quæ sic supplenda — *si essem Permenio, magnanimitatem suam satis ostendit: Sicut & spatium illud cœlum inter terrâmq; interjectũ, in eo versu, (Ingreditur q; solo & caput inter nubila condit.) Generosam Homeri indolem ostendit: nec quisquam verius dixerit hanc Contentionis mensuram esse quàm ipsius Homeri.*

Εἰ γε Ἡσιόδου καὶ τὴν Ἀσπίδα θετέον.] An poematium illud, quod *Scutum Herculis* vulgò audit, *Hesiodi* opus γνήσιον sit, an suppositititium, quæstio est, & nunc & olim agitata. *Aristophanes* grammaticus, tum [a] Ἀσπίδα, tum [b] ἐπυλλίους *Hesiodi* esse negavit. *G. Canterus* partem putat majoris operis, quod Μεγάλας ἠοίας appellabant. commento planè tam ingenioso ut pene pudeat non credere; nempe quòd ab ἠὼς ordiatur, sicut & quæ ex illo opere proferuntur haud pauca: quo criterio usus & [d] *Casaubonus*

[h] *Euseb. Chron. & Suid.*

[a] *Volater. in Anthrop.*
[b] *Quintil. inst. l. 1. c. 10.*
[c] *Novarum lec. l. 4. c. 3.*
[d] *In Strab. l. 1.*

bonus. Sed quo minùs in has partes totus concedam, facit, tum quòd *Scutum* & Eœæ ut distincta opera sæpiùs ab [e] authoribus memorantur: Tum quòd [f] *Bœotii*, quibus hac in parte tutiùs credendum, conterraneum suum poetam Ἔργα tantùm composuisse contendunt. Adde quòd μεγάλας ἠοίας hæsitanter admodum *Hesiodo* inscribunt [g] authores. Neque prorsùs mihi persuadent magni viri, *Eœas* & *Catalogum mulierum* idem opus, imò veteres eosdem esse: aliam enim fabulam de *Phineo*, & de *Endymione* ex *Magnis Eœis*, aliam ex *Mulierum Catalogo*, & *Hesiodo* nobis propinant [h] *Apollonii* scholia: Et distincta fuisse διαφόρων affirmat [i] *Pausanias*. Neque tamen negavero *Eœas* etiam & fuisse *Catalogum*, & vocari, sed quo ordine non ita certum. Antiquitas plures *Catalogos Hesiodicos* agnovit [k] *faminarum*, *Heroûm*, forte & *Heroidum Deorum*. γυναικῶν enim καταλόγων ordine primum fuisse, ex [l] *Maximo Tyrio* non improbabili conjecturâ addùcor, ut credam. *Hesiodus*, inquit, χωρὶς μὲν τῶν ἡρώων, ἀπὸ γυναικῶν ἄρξας καταλέγων τὰ γένη, ὅτις ἐξ ἧς ἕφυ· χωρὶς αὖτε πεποίηνται οἱ Θεῖοι λόγοι, ἅμα τοῖς λόγοις Θεογονία. *primus peculiari opere herôum catalogum conscripsit, initioq; à mulieribus factô quâ quisque matre oriundus esset recensuit. Rursus Theologiam, aliud opus, scripsit: cui quâ Theogoniam conjunxit.* Atque ex his fortè

Theolo-

e Suid. Tzet.
f Paus. in Bœoticis.
g Athen. l. 8. Apoll. schol. l. 1. & 2. & 4.
h Libb. 2. & 4.
i Lib. 9.
k Suidas etiam ex lib. 5. constitisse refert.
l Dissert. 16.

Theologia libris hausit illud *Manilius*, quod in *Theogonia* desiderat [m] *Scaliger*. Qui etiam dictatoriè nimis asserit *nullum veterum prodidisse, neq; verum esse alia Geoponica scripsisse, præter ea quæ in manibus sunt* ἔργα καὶ ἡμέρας. Verùm ad *Hesiodum* referri solitum & aliud opus, quod veteres Μεγάλα ἔργα vocitabant, innuere videtur [n] *Athenæus*. Unde forsan censoriam virgulam stringit commentator in *Manilium* nil tale merentem: Nec tamen est quòd rabidi nimis oris [o] author *hoc solo* infælicem pronunciaret poëtam, *Quòd audacem illum & supercilioſum nactus sit Criticum Josephum Scaligerum*. Quis *Hesiodi* catalogorum secundas obtinuit, quis tertias, non satis compertum: locum quartum ἡ Ὁμήρου tribuit præsentis ævi delitiæ [p] *Dan. Heinsius*, & quarti partem fuisse, de quo nunc agitur, *Scutum*, ex antiqui argumenti authore colligit.

m *Ad Manil. l. 2.*

n *Athen. l. 8.*

o *Christ. Scheiner Rosæ Vrs. l. 4. p. 2. c. 2.*

p *In Anim. in Τετρεμ.*

Ἠεροειδέος.] Aquam potiùs quam aërem vertisse debuerat, *obscuram* scilicèt, vel *cæruleam*, [q] *aëri* colore *similem*: unde passim apud poëtam legimus ἠεροειδέα πόντον.

q *Hesych.*

Αἰδωνῆος.] Designat vox hæc tùm locum inferorum, tùm *Plutonem*: fuit autem *Aidoneus Epiri* rex, ὃς κατεμυθεύθη ἐπὶ τῷ Πλούτωνι: ut loquitur Scholium *Dionysii* τῦ Περιηγητῦ.

Εἰ μὴ κατ' ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο, πανάθεμον ἄθεα.] *Nisi allegoricè sumantur, planè athea sunt.* Eo nomine *Homerum* ab impietate vin-

dicant ex antiquis haud pauci, qui de ejus allegoriis scripserunt, ut [r] *Metrodorus Lampsacenus*: & qui ad nos pervenit, *Heraclides Ponticus*: cui allegoria est, ἡ ἄλλο μὲν ἀγορεύον τρόπος, ἕτερα δ' ὧν λέγει σημαίνων. *Tropus in quo aliud dicitur, aliud intelligitur.*

[r] *Tatianus contr. Græ.*

P. 35. Ὁ τῶν Ἰουδαίων θεσμοθέτης, οὐχ ὁ τυχὼν ἀνήρ. *Iudæorum legislator, vir non vulgaris.* Ex hoc de *Mose* judicio *Longinum* semichristianum pronunciari posse putat doctissimus *Voisci* commentator. Et favere videtur quòd *Ammonium* & *Origenem* Philosophos *Christianos* non contemnendo [s] dignetur encomio. Reclamat autem tum scriptorum altum hac de re silentium, tum quòd paulò ante dixerat, ἡμῖν δυσδαιμονοῦσιν ἀπόκειται λιμὴν κακῶν θάνατος. Quod prout ab ipso dicitur, non magis Christianitatem sapit, quàm *Catulli* illud

[s] *Apud Porphyrium in vita Plotini.*

Nobis, cùm semel occidit brevis lux,
Nox est perpetuò una dormienda.

Nam quòd *Mosis* cum honore meminerint fecerunt & Ethnicorum plurimi: *Diodorus Siculus* libro ultimo, Μωσῆς, φησίν, πολλῷ τῷ φρονήσει πλείω πλείστων διαφέρων. *Cumulatâ prudentia & fortitudinis laude insignis.* Quæ enim duo loca in eandem sententiam, ex libro primo profert [t] *Iustinus* consultò prætereo: utpote quæ *Græcâ* fide referuntur: in altero enim non de *Mose* sed *Mneve Diodoro* sermo alter & truncatus urgetur & manifesto scan-

[t] *Iustin. Martyr. Paren. ad Græ.*

mendo, prout conferenti patebit. Quin & [u] *Porphyrius Longini* συμφοιτητὴς, & *Christiana* religionis infensissimus hostis, *Mosem* cum laude citat. Sunt etiam qui & *Porphyrium* in extremis *Christianum* factum volunt, [x] argumento haud fa[illegible]rmo adducti: nam si id verum esset, cùm à *Hieronymo* ipso, [y] *Augustino* & aliis patribus toties sceleratus audiat, non immeritò illud *Augustini* reponeret. *Hic vir objicit mihi gratiam Christi.* Idem de *Zenobia Longini* discipula suadere satagit magnus [z] *Baronius*, sed nondum persuadet. Idem de *Libanio* sophista [a] *Amphilochius*, ille quippe cæso in *Persia Iuliano Cæsaream* properus advenit. *Et ad genua S. Basilii provolutus, Baptismum* (si diis placet) *oravit, exoravit,* ἠξίου δέξασθαι τῷ ἐν χειρῷ προεγγίσαι καὶ ταύτης τυχὼν ὁμόσε ἦλθε γέγονεν Βασιλείῳ, ἅμα Εὐβούλῳ. Quod immane quantum à vero remotum sit, abundè nos docet *Libanius* ipse, tùm [b] aliàs, tùm in oratione nondum vulgata ὑπὲρ τῆς τιμωρίας Ἰουλιανοῦ, in qua eos ad supplicium conquiri postulat, qui *Iuliano* necis authores fuerant: quam non à *Persarum* aliquo, sed à proprio milite illatam asserit.

P. 37. Δῆλον δὲ ὅτι πολλῶν τε ἄλλων συντεθεικὼς ταύτῃ δευτέραν τιθὶ κατάθεσιν.] Scopum authoris non ferit interpres: *Longinus* enim tùm ex aliis, tùm ex eo quòd *Homerus* in *Odyssea*, tanquam Episodia quædam, *Iliacarum* cladi-

u *De vita Pythag.*

x *Ex Hier. in Chron.*

y *De civit. l. 19. c. 22.*

z *Ad annum Christi 274.*

a *In vita Basilii.*

b *De vita sua, & in epitaphio Iuliani.*

um reliquias introducit, inde colligit poetam *Odysseam* scripsisse post *Iliadem*. Verte ergò, *Palam enim est à Poeta hoc argumentũ secundo in loco compositum esse, tum ex multis aliis, &c.* De quo olim quæsitum docet * *Seneca*

* De brevit. vitæ c. 13.

P. 39. Οὐκ ἴσον σώζει τὸν τόνον.] *Non æquabilem servat* orationis *tenorem*, vel *sonoritatem*. Constat enim τόνον apud græcos, non *sonum* tantùm & *accentum* denotare, (unde [a] τονίζειν, interpungere) sed & *vires*, δύναμιν καὶ ἰσχύν. (unde [b] ἀτονεῖ, debilitatur) & illud quod in oratione *canorum* & sublime: quo in sensu hic sumendum judico: illud inquam, quod Latini vocant *Magna sonare*. Sic [c] *Horatius*,

a Troilus Sophista.

b Longinus sect. 9.

c Serm. l. 1. sat. 4.

Putes hunc esse poetam.

Ingenium cui sit, cui mens divinior, atq; os
Magna sonaturum.

Et [d] *Virgilius*. (*nandum*,

d Geor. 3.

Nunc veneranda Pales, magno nunc ore so-

[e] *Juvenalis* item, de causidicis loquens,

e Sat. 7.

Ipsi magna sonant, sed tunc cũ creditor audit.

Οὗς ὁ Ζωίλος.] *Zoilus Amphipolites, Homeromastix*, qui librum inscripsit Λόγον Ομήρου, & eo nomine pœnas luit. [g] *Heraclides* appellat *mancipium Thracium*, qui hoc etiam in *Homero* vitio vertebat, quòd *Apollinem* [h] in mulos & canes sævientem induceret. Θρασὺν ἀνδράποδον, λέγω δὲ Ζωίλον, ἄνω καὶ κάτω τοιούτῳ τινὶς λήρους φλυαροῦντα.

f Suidas.

g Homer. solut. l. 1.

h Ilia. a.

i Aristot. Hist. An. l. 5 c. 13.

Καὶ τὸν ὑπὸ τῶν Πλειάδων.] Πλειάς, *Livia*, avis quidem

quidem columbini generis περιστερειδὴς, non tamen columba. Quod ex Philosopho observat [k] *Athenæus*: qui & poëtam ab hac *Lon-gini* criminatione purgat, locum exponens non de avibus (πέλειαι enim & πτηνὰ separantur) sed stellis *Pleiadibus*.

Τῇ μὲν δ' οὐδὲ πτηνὰ παρίζεται, οὐδὲ πέλειαι
Τρήρωνες, ἄιτ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν.
Huc nec accedunt aves, nec Pleiades
Celeres, quæ Jovi patri ferunt ambrosiam.

[k] *Lib.* 11. *quem vide.*

Δεκὰτῃ δέ με νυκτὶ.] *Homerus* sic effert, [l] Ἐνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην. *Hinc autem per novem dies ferebar*: quem si quis excusatum eat, non succurret quod in loco non dissimili tentâsse quosdam [m] Scholiastes refert, ἐνῆμαρ, *unum diem*, pro ἐννῆμαρ legentes; hic enim statim subjicitur

Νῆσον εἰς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί.
Decimâ nocte in Ogygiam appulerunt Dii.

[l] *Odyss. μ.*

[m] *Ad Iliad. μ.*

Quin potiùs adeat Medicum simul & Philosophum doctissimum, [n] *Fortunium Licetum*: qui non ad decem solùm dies, sed ultra annos decem sine alimento omni & vixisse plures, exemplis, & vivere posse, rationibus probat.

[n] *De his qui diu vivunt sine alimento.*

Διὸς ἐπύπνια.] Pulchrè quidem ad hæc interpres; & facile esset inventis addere: è multis unum tantùm subjiciam, Διὸς Κόεως, quod proverbium aliter explicant [o] parœmiographi, aliter usurpat [p] *Philostratus*: ubi de *Hermocrate* sophista sermo, qui *Antipatri* filiam

[o] *Zenobius & Suid.*

[p] *De vitis soph. l. 2.*

filiam ducere in uxorem recusavit: αὐθὶς τῶν αὐτὸν τῶν συγγενῶν ἐς τὸν γάμον, ὡς Διὸς Κόρινθον ἤγουμένων τὸν Ἀντίπατρον. *Cognatis enim ad nuptias impellentibus, ut qui* Antipatrum *putarent* Jovis Corinthum *esse*: hoc est, magnum aliquem & Imperatori à deliciis.

Cap. VI.

Translatio emendatior tentata. Τὸ μὲν, τὸ δὲ. *Arimaspiorum author. Herodoto vera lectio restituta.* Φιλῶ. *Agones. Vossiatores defensi, & alia.*

Ἐξ ἀνάγκης γένοιτ' ἂν ἡμῖν ὕψος αὔπον.] Commation hoc εἰς τὰ ἐπόμενα, non ad antecedentia referendum censeo; & versionem totius coli sic efformo. *Cum enim omnibus in rebus circumstantia quædam sunt, quæ principalem materiam naturaliter comitantur: earum, cùm inter se similes sunt, præcipuas deligere, eâsque mutuâ connexione in unum quasi corpus compingere, necessariò nobis granditatis causâ erit: partim enim delectus capitum, partim densitas eorum quæ electa sunt, auditorem conciliat.* Certum enim est & τὸ μὲν, τὸ δὲ. & τὰ μὲν, τὰ δὲ. & τῦτο μὲν, τῦτο δὲ. apud *Græcos*, esse modos loquendi ἐπιλυομένους, significantes, *partim quidem, partim verò*: Exempla suppeditabit

peditabit [q] *Herodotus*. Poterint & non incommodè reddi tum hic, tum aliàs, *Non solùm, sed etiam*: ut apud [r] *Halicarnassenum*. *Quævis terra socios nos admittet*, τὰ μὴ ἀλύπους ἐσομένους τοῖς ὑποδεξομένοις, τὰ δ' ὠφελίμους, *Non solùm non molestos futuros suscipientibus, sed & utiles*.

q l. 1. §. 72. & l. 3. §. 8. & l. 9. §. 7.
r Antiq. l. 6.

P. 43. Τὸ αὐτό.] Hoc est, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ χρόνου, *Sub idem tempus*. *Simul*.

Ὁ τὰ Ἀριμάσπεια ποιήσας. *Arimaspi*, gens *Scythica* monoculi: unde [s] *Æschylus* μονώπων γρᾶπτου Ἀριμασπῶν vocat. Quia, ut [t] *Eustathio* placuit, ad sagittandum assueti alterum oculum claudere solebant, tandem verò consuetudo in naturam mutata est, inde & nomen sortiti sunt, ἀεὶ enim, linguâ Scythicâ, ἑνὸς, ὀφθαλμὸς autem *oculum* significat. Quæ ad hunc populum spectabant, ea carminibus istis comprehensa quæ *Arimaspia* dicta; de authore licet Criticus noster dubitare videatur, insinuant tamen, idque haud occultè, [u] *Gellius*; [x] *Plinius*, & [y] *Pausanias*; & disertis verbis asserunt [z] *Tatianus*, [a] *Suidas*, [b] *Strabo*, [c] *Herodotus*, & [d] *Tzetzes*, *Aristeam Proconnesium* versûs istos composuisse, quem *Suidas Cræsi & Cyri* temporibus vixisse refert: adeò ut fallantur necesse est quotquot vel *Homeri* æqualem & *Præceptorem*, vel etiam [e] antiquiorem existimant. *Suidæ* accedit *Herodotus* ex parte, qui illum anno ducentesimo quadragesimo postquam

s In prometh.
t In Dionys. perieg.
u L. 9. c. 4.
x Hist. l. 7. c. 2.
y In Atticis.
z Orat. con. Græcos, sub finem.
a In Aristea.
b Libb. 1. & 13.
c Lib. 4.
d Chiliad. 2. hist. 30.
e Apud Strabonem quidam.
f Tatianus.

quam denuò disparuisset in *Metaponto* jam rursus comparuisse refert: idque, ut vult *Tzetzes*, *Herodoto* jam tum vivente: ex quo etiam deducimus veriorem esse lectionem, quam in marginem rejectam videmus, ὅτιοι τριακοσιοστῷ ἔτει, quàm quæ in textum *Herodoti* admissa est, τριακοσίοισι. Si enim à *Cyro* & *Cræso* ad *Herodoti* tempora computemus, ægrè ducentorum annorum numerum complebimus.

P. 45. In ea quæ sequuntur *Arimaspia* hæc à nobis scholia habeas. Δύσμοροί τινές εἰσιν· hoc est, πάντες τινες, *omnes*, φίλας χεῖρας id ἰδίας, *suas*, *proprias*, Ἀναβαλλομένοισι, fortè ναυτιῶσι, *stomacho præ nauseâ rejectante*. Quòd autem φίλας vertimus *proprias* [g] *Heinsio debemus*, qui primus docuit φίλον sæpe significare, *meum*, *tuum*, *nostrum*, &c. vel quod est *cujusque* proprium. Sic apud [h] *Hesiodum* filius dicitur amputare genitalia φίλῳ πατρί. Et apud [i] *Quintum Calabrum*, *Lemniades* dicuntur mactare φίλους ἀκοίτας, *viros suos*.

[g] *Lectionum Theocrit. c. 5.*

[h] *In Theog.*

[i] *Lib. 9.*

Ὀλίγον γὰρ δὲ ξύλον αἰὲν ἐρύκει.] *Parvum autem lignum mortem* (vel *Orcum*) *abigit*. Est enim τμῆσις usitata, τῇ ἐρύκει. *Arati* hoc sic ἑρμηνεύει *Germanicus Cæsar*.

Ast alii procul è terra jactantur in altum:
Munit & hos breve lignum, & fata instantia pellit.

Et

Et tantum à letho, quantum rate fluctibus abſunt.

Nempe, —*Digitis à morte revulſi*
Quatuor aut ſeptem. Iuvenal.

Παῤῥέιστι τὸν κίνδυνον.] *Exterminavit, exulare juſſit periculum:* vel *finem ei impoſuit. Homerus* autem non item; *Non enim ſtatim ſubmovet id quod terrorem incutit.* Eiſdem tormentis carmen affecit quibus & ipſi affecti patientes. Hoc artificii ex *Homero* didicit *Virgilius*; qui *Cyclopem* non alio carmine dignatus eſt quàm planè monſtroſo,

k *Monſtrum horrendum, informe, ingens, cui* k Æneid. 3.
lumen ademptum.

Et ſubſultorium neſcio quid ineſſe voluit verſui, in quo de re leviori ſermo:

Tum varia illudant peſtes, ſæpe exiguus mus.

Quem miratur l *Quintilianus*, quia & *Epitheton* exiguus, *aptum proprium efficit: & caſus ſingularis magis decuit; & clauſula ipſa unius ſyllabæ non uſitata addit gratiam.* l Inſt. l. 8. c. 3.

P. 47. Οὐκ ἄλλως ὁ Ἀρχίλοχος ἐπὶ τῶν ναυαγίων. *Archilochus* poëta, præter iambos m *proprios*, ſcripſit etiam n elegos, quibus annumerandum cenſeo, quod hic citatur, opus *De naufragio*: quod illum compoſuiſſe probabile eſt in obitum ſororis ſuæ mariti, quem in mari periiſſe ex o *Plutarcho* cognoſcimus. m Horat. de arte. n Athen. l. 11. o Lib. de aud. poet.

Καὶ ἐπὶ τῇ σφαγῇ ὁ Δημοδόκος.] *Et poſt allatum*

allatum nuncium Demosthenes. Ecce tibi Oratoris locum meopte *Marte* adinventum.

p *In Orat. de Corona.* p Ἐστι γὰρ μὴν καὶ τὸ ἦν, ἦλθε δὲ ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς πρυτάνεις, ὡς Ἐλάτεια κατείληπται. Locus est egregius sed latior, quem nec *Longinus* exscribere sustinuit; in eo orator tumultum *Athenienſium* post allatum, de capta à *Philippo Elatia*, nuncium, graphicè describit. Eidem argumento insudavit etiam [1] *Hyperides*, sed successu impari.

q *Theon. prog. c. 2.* Τὰς ἐξοχὰς ἀρισίνδην ἐκλαβόμενοι.] *Summa rerum fastigia pro dignitatis ratione seligentes.* Sic r *Lucianus*, Πλουτίνδην κελεύεις, ἀλλὰ μὴ ἀρισίνδην κρίνειν. *Considere jubes pro divitiarum, non pro dignitatis ratione.*

r *In Ioue Tragœdo.*

Ὥσανεὶ ῥήματα ἢ ἀγάλματα, &c.] Nec authorem hic satis assequor, & de interprete planè *Davus* sum. Constat eum hic ab oratione amandare τὸ ἐλοιῶδες καὶ τὸ ὄγκον, illud s *ſrumoſum & cortice pingui*: quin & ἀγάλματα (post quam vocem interpungendum puto) illud denotare quod turgidum & spongiosum; an autem aliud quippiam quod ædificiis inserviat adhuc docendus sum: eóque *Ampliandum* censeo.

s *Perſ.*

Ἀγώνων.] *Agones* appellant non solùm ludos gladiatorios, & gymnasticos, nec tantùm ludos sacros, quos *Græcia* quatuor agnovit, in eísque omnibus victor [2] τὸν ἀπὸ δόξου νικᾶν dicebatur.

a *Athen.*

(Τοιαῦτες εἶσιν ἀγῶνες ἐν Ἑλλάδι πέντε ἱεροί.)

sed

sed etiam agonas sophisticos, rhetorum controversias; & ἀγῶνας πολιτικὺς oratorum adversarias actiones. Unus (quod scio) [b] *Athenæus* *Agones politicos* vocavit certamina bellica; rectius forsan πολεμικῶν ἀγώνων legeretur. *Casaubonus*, ὁ ταλαίπωρος, *Pharisæorum agona*, apud *Epiph.*: sumit vel pro severiori ista disciplina & αὐστηρότητι quo se ad tempus excruciabant, vel pro tempore ipso quo ita se exercebant, puta decennio vel octennio: sed multum reclamante *Lansselio* Jesuitâ, qui ἀγῶνα pro orationis repetitione sumendum monet. *In dispunctionibus calumniarum Casauboni*: in quibus hominem se prodit in sua vitia facundum.

Κατὰ περίοδους ἀρχάς τε πολλὰς καὶ ἀναπαύλας.] Periodus apud *Latinos* dicendi magistros *ambitus*, *circumductum*, *continuatio vel conclusio* apud [d] *Fabium*, *circuitus* etiam, *comprehensio* & *circumscriptio* apud [e] *Ciceronem* audit. Constat, ut plurimum ex colis duobus vel supra: quædam tamen periodi sunt μονόκωλοι. *Demetrius Phalereus* in *historicam*, *rhetoricam*, & *dialogicam* partitur: qui ἀναπαύλας etiam ut hic noster, pro clausulis posuit. Περίοδος etiam de circuitu dicitur, quem ad visitandas Ecclesias capessunt ii, quos olim [g] περιοδευτὰς vocabant: Quo nomine & circumforaneos medicos intelligi putat [h] *Salmasius*, quos nos *montebancos* vocamus; *Græci* vero

b *Lib.* 11. c. 10.
c *In exercitat.*
d *Lib.* 9. c. 4.
e *Ad Heren.* & *aliàs.*
f Περὶ ἑρμηνείας.
g *Meurs. gloss.*
h *In exercit. Plin.*

i *In prolog. ad Hermog.* verò, ut ex i *Troilo* sophista colligimus, ὀνομάζειν ἰατρὸς *medicos curules*: puto quòd curribus hinc inde transferri solebant.

Διὰ τοπικείαν.] *Per loci communis tractationem.* Διὰ enim, etiam cum accusativo, apud Scriptores præsertim *Atticos*, significare *per* notius est quàm ut me monitore indigeat: cujus tamen inadvertentia interpretem, tum hic, tum k antea, transversum egit.

k *Pag. 15. l. 19.*

P. 49. Πεφυγεσθαι γάρ τις ἂν ἐκεῖνο σφᾶς ἄκρων λημμάτων.] Legendum putavi, φευγεσθαι γάρ τις ἂν ἐκλογὴν τῶν ἄκρων λημμάτων, &c. De his enim duobus capitibus egit per ultimas hasce Sectiones. Favent *pag. 41. lin. 10. & pag. 43. lin. 20* sed nihil muto.

Ταύτης τῆς πίστεως λείπομαι.] Desideramus hic discrimen quod inter αὔξησιν & πίστιν assignârat author: sed de iis latiùs technici: cum primis a *Fabius*, & b *Aristoteles*, hic de fide tum artificiali, tum inartificiali, ille de *amplificatione*, latè differentes. Magis dolemus amissam Κείνου summi viri, quam, *Demosthenis* & *Ciceronis* collationem instituens, exeruit. *Demosthenem* quidem, quem per excellentiam *rhetorem* appellat, *Periclis* fulmina, *Ciceroni* verò (quem *Seneca controv. l. 1.* *unum* Latini *habuerunt, quem insolenti Græciæ vel opponerent, vel præferrent*) adscribit *Pindarica* dictionis torrentem. *Thyphiodorus Homerum* παμμεγέθεων *Ulyssi* concedit utrumque, Δεινὸν ἀναβρόντησε, καὶ ἰσείνης ὑπὸ πυκνῆς Ἐξόχεν μὲν

a *Lib. 8. c. 4.*

b *Rhetor. lib. 1.*

ἰδέαν μεγαλοφυᾶ & ἐκφερόμενον. *Horribile quid fulminavit, & è sacro fonte effudit ingens flumen melliflua nivis.*

Τὰ μὲν οὖν ὑμεῖς αὖ ἄμεινον ἐπικρινεῖτε.] *De his quidem VOS exactiùs judicetis.* Ecce hic *Longinus*, author ad invidiam elegans, unum hominem, *Terentianum* suum, multitudinis numero compellat. Putà *Vossiſſatorum* unus, quos aduncò nimis naſo ſuſpendit *Eraſmus*; rem eſſe contendens χρὴς ἐν τῷ γράφω in literariam rempublicam invectam. Neq; illud verum eſt πρόσωπον non niſi in prima perſona contingere dq; modeſtiæ, feſtivitatis, vel Euphoniæ gratiâ; in ſecunda nunquam, niſi cùm genus ſignificamus, non perſonam; quale eſt illud *Naſonis* --*Quæ veſtra libido eſt.* Ecce enim *Platoni* licenti, οὐκ ἐμὸς ὁ μῦθος, occurrit ſtatim *Ariſtides*, ἀλλ' ὑμέτερος ὦ Πλάτων. *Imò verò veſter eſt, Plato.* Sed cauſam publicam non ulteriùs agam.

De conſcribendis epiſtolis, c. 12.

Oratione Platonicâ 1.

CAP. VII.

1

Κυρτιστοὶ *qui, Heſychius emendatus.* Κορυδαλία. *Pythia, quomodo numen concipit. Homeri imitatores. Ammonius. Steſichorus. Chori olim quales.* Φαντασία. Σημαὶ θεαί. *Longinus*

emendatus. Σειραῖος ἱππεύς. Λύκος. ὁ Παιανιεύς. *Hyperides. Charonea pugna.*

pag. 55. Κτείποντες ἀλλήλους σιδηρεοῖς κέρασι.] *Cornibus ferreis* (hoc est, armis) *arietantes*: Id enim propriè significat κνείπειν. Inde apud Hesychiũ joculatores mimi in *Italia*, seu βωμολόχοι moriones, qui in *Corythalia* festo personis ligneas induebant (putà, ut obversis frontibus tutiùs concurrerent) κνιπτοὶ appellati sunt. Κνιπτοὶ, οἱ ἔχοντες τὰ ξύλινα πρόσωπα ἐν Ἰταλίᾳ, ἑορτάζοντες τῇ κορυθελλίᾳ γελοιάσαι: legendum existimo vel [b] κορυθαλίᾳ, vel [c] κορυθαλείᾳ. Quam *Hesychius* alibi pro lauro coronatâ sumit: sunt qui idè cum εἰρεσιώνῃ statuunt, alii Θεὸν ξένιον θεὸν *Deam peregrinam*, interpretantur: nisi malit quispiam Θεὸν βόρειον legere, [d] *Abaris* enim hyperboreus εἰρεσιώνην introduxit. Κορθάλη item dosè, apud *Etymologum*, pro κορυθάλῃ, quæ illi est *laurus præforibus collocata, pueris eminentibus & filiabus pubescentibus lauros statuebant lanâ & fabis onustas.* δάφνας προπύλοις ἐπ' ἔρια καὶ κύαμους· εἰς τὸ ἔνδον, Sic enim corrigo. Existit forsan κνιπτῶν genere calvus ille apud [g] *Synesium*, qui cum ariete frontem conferere non extimuit.

Ἀλλοτρίῳ θεοφορεῖν πνεύματι τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν ἐν Πυθίαν, &c.] Quod hic summatim delibat author noster de *Delphico* tripode, & spiramine illo entheo quo *Pythia* φοιβολήπτου fit, latè exequun-

a *Extat locus, variante aliquantulùm lectione, apud Plat. Polit. l. 9.*

b *Ex Hesych. in* κορ.

c *Ex Etymol. in* εἰρεσιώνη.

d *Hesych.*

e *Innuit. Aristoph. scholiastes in equit, ubi corruptè legitur* βάειν, *&* βάειδας *pro* Ἀβαεῖν *&* Ἀβάειδας.

g *In Orat. de Calvitio.*

exequuntur alii. [h] *Diodorus* narrat, *ut hinc primò per capras oraculum inventum, hiatu isto terræ divinam auram exhalante: cui postea virgo præfecta est, tandem anus specie virginem simulans, quæ primò ligneæ machinæ tres bases habenti, pòst tripodi æneo insidebat.* In eandem sententiam *Strabo*, qui primæ [i] *Pythiæ* nomen *Phamonoen* fuisse addit: oracula autem ab eis edi hunc in modum *ex profunda specu, aditu non ita lato, ἀναφέρεσθαι πνεῦμα ἐνθουσιαστικόν· ὑπερκεῖσθαι δὲ τοῦ στομίου τρίποδα ὑψηλόν, ἐφ' ὃν τὴν Πυθίαν ἀναβαίνουσαν δεχομένην τὸ πνεῦμα ἀποθεσπίζειν ἔμμετρά τε καὶ ἄμετρα, ὑπείρειν δὲ καὶ ταῦτα εἰς μέτρον ποιητάς τινας ὑπουργοῦντας ἐπ' αὐτῷ. Enthusiasticus quidem spiritus exhalat: supra orificium specus tripus sublimis situs est, quo conscenso, Pythia, ubi spiritum exceperit, oracula edit tum carmine, tum oratione soluta. Porrò poetæ quidam templo servientes, quæ prosâ oratione edita sunt, in carmen compingunt.* Quin è patribus nonnulli idem tradiderunt. [k] *Origenes* ita; *De Pythia proditum est, ut Castalium os illud insideat Apollinea vates, & ex inferiori sinu, & parte illâ quâ fœmina est, spiritum suscipiat, quo plena, oracula reddit.* Et [l] *Chrysostomus* adhuc magis Latinè. Λέγεται πολλάκις ἡ Πυθία γυμνὴ πεσοῦσα ὑπερκαθῆσθαι τοῦ τρίποδος ποτὲ τοῦ Ἀπόλλωνος διαιροῦσα τὰ σκέλη· εἶθ' ὕπωθεν πόθεν πονηρὸν κατέβαλεν ἀναδιδόμενον, καὶ διὰ τῶν γεννητόρων αὐτῆς διεδύσετο μυελῶν, παρεδὺ τὴν γυναῖκα

h *Lib.* 16.

i *Lib.* 9.

k *Initio l.* 7 *contra Celsum.*

l *Hom.* 29. *in* 1. *ad Corinth.*

γυναῖκα τ μανίας. κ) ταύτην τὰς τείχας λύειν, λοιπὸν ἐμβακχεύσασθαί τ, κ) ἀφεῖναι ἐκ τ σώματος ἀφιέναι: κ) ὅτως ἐν παροιμίᾳ γενομένην τὰ τῆς μανίας φθέγγεσθαι ῥήματα.

Μόνος Ἡρόδοτος Ὁμηρικώτατος ἐγένετο.] *Solus Herodotus Homeri (ut ita loquar) imitantissimus.* Subjungit hìc & alios ſummi viri imitatores, quem eruditionis omnis promuncondum lubenter agnoſcunt antiqui. Rhetoricam ex eo deduxit, *Telephus Pergamenſis,* [m] qui librum ſcripſit, Περὶ τ καθ' Ὅμηρον ῥητορικῆς. [n] *Omnis quippe eloquentiæ partibus exemplum & ortum dedit.* Ad eum Geographiam refert [o] *Strabo.* Ad eam [p] Aſtronomiam. Et poëtæ patrem ſuum non inviti appellant.

m *Anon. in Hermog. de Statibus.*
n *Fab. l. 10. c. 1.*
o *Lib. 1.*
p *Achilles Statius in Arati Phæn.*

[q] *à quo, ceu fonte perenni,*
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.

vel, ut ſonantiùs [r] *Manilius,*

Cujus ex ore profuſos
Omnis poſteritas latices in carmina duxit,
Amnemq; in tenues auſa eſt deducere rivos,
Unius fœcunda bonis.

q *Ovid. Amor. l. 3. El. 8.*
r *Aſtronomici l. 2.*

Quem propterea ἕνα κ) μόνον ποιητὴν ſalutat [s] *Architectonicorum* author. Imò & *Philoſophici gregis ducem* [t] *Maximus* Tyrius Ὅμηρος μὲν ἀποκρύπτει τοῖς φιλοσοφίας ὁπηλικῶν τ γένος. Ubi & in eandem ſententiam cum hoc noſtro diſſerit, *Platonem*, quàmvis præceptorem ejeret, & *Homerum* lanâ coronatum unguentóque

s *Athenæus, vel Philo.*
t *Diſſert. 14.*

delibutum

delibutum è republica sua ejecerit, fuisse nihil minus ἐκείνης τῆς ᾠδῆς ἀξίωμα; *illius musæ alumnum:* quod se latiùs alibi ostensurum recipit; forsan præstitit in opere illo, quod [u] *De Homeri Philosophia* conscripsit. Fecisset utique & *Longinus* hìc, si non *Ammonius* jam antea perfeciset. Illud enim colligere est ex loco proximè sequenti, utcunque mendoso. u *Suid.*

P. 57. Εἰ μὴ τὰ ἐπ' Ινδοὺς καὶ οἱ περὶ Ἀμμώνιον ἐκλέξασθες ἀνέγραψαν.] *Si non Ammonius, in iis quæ contra Indos commentatus est, jam perscripsisset.* Per Οἱ περὶ Ἀμμώνιον enim *Ammonium* solum assignari satis nôrunt grammaticorum filii. Quo nomine plures olim fuisse, eósque primæ classis philosophos, ignotum non est. Ego totus in hoc sum, ut *Ammonius Alexandrinus*, Philosophus (dum vixit) Christianus, hic intelligatur: ut qui *Platonicus* fuerit, & de *Platone* [x] scripserit nonnulla: & quem *Longinus* [y] aliàs eo nomine commendatum habeat, cujus familiaris fuerit. *Platonici verò* (inquit) *Ammonius & Origenes,* ὃις ἡμεῖς τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου συνεσοιτήσαμεν, αὐδρῶσιν ἐκ ὀλίγῳ τοῦ καθ' ἑαυτοὺς εἰς σύνεσιν διενεγκόσιν. Fuit *sine* & *Ammonius* grammaticus, non alius ab eo quem *Suidas Ammonianum* appellat; quod enim *Suidas* de *Ammoniano* narrat, *asinum habuisse poeticis lectionibus addictum adeò, ut apposito pabulo nihilominus esuriret:* illud ipsum de *Ammonio* refert [z] *Damascius*; author ex quo

x *Hierocles de providentia apud Photium.*

y *Libro de*

z *In vit Isidori apud Photium.*

quo non hæc tantùm αὐτοῦ ῥητῶς transcripsit *Suidas*. Quod hic dicitur τὰ ἐπ' Ἰνδοῖς, vitiosum est haud dubiò. *Indicorum* Scriptores haud paucos offendimus, *Androsthenem*, *Basilidem*, *Camaronem*, *Clitophontem Rhodium*, *Chrysermum*, *Daimachum*, *Megasthenem*, *Nearchum*, *Onesicritum*, & (qui solus, nec totus, ad nos pervenit) *Ctesiam*, subtilitæ fidei homines: sed quid his cum ijs quæ ex *Homero* mutuò sumpserit *Plato*? poterit fieri uti *Longinus* scripserit τὰ ἐν αὐτοῖς, sed conjecturam istam nec ipse probo, nec aliis amplexandam propino.

Στησίχορος ἔτι πρεσβύτερον.] *Et Herodoto etiam antiquior Stesichorus*. Hîc enim natus est [a] *Olympiade* XXXVII; & primò *Tisias* vocatus, *Stesichori* nomen postea adeptus; ὅτι πρῶτος κιθαρῳδίᾳ χορὸν ἔστησε, *qui primus cum cytharæ cantu chorum instituit*. Chorum *Lyricum* intelligo, non *Dithyrambicum*, quem vel [b] *Philoxenus*, vel *Hermioneus*, vel certè [d] *Arion* invenit; non *tragicum* vel *comicum*, quî fortè [e] *Philammonem* primum authorem agnoscunt; & à prioribus in hoc differunt, illi [f] circulares, hi quadrangulares; *Comicus* quidem [g] ex XXIV choreutis κατὰ ζυγὸν καὶ στοῖχον constitutis (in ranke and file) ζυγὸς quivis quatuor personas, τοῖχος autem (seu [h] rectiùs στίχος) sex comprehendit. Chorus *tragicus*, post *Æs-*

a *Suidas*. b *Is. Tzet. de poëtis*. c *Antipatrus & Euphronius apud Scholiast. Aristoph. in Avibus*. d *Hellanicus, Dicæarchus, et Demarchus ibid. & Arist. apud Proclum in Chrestom.* e *Plutarch. in Mus.* f *Tzetz. ubi prius. Pollux, li. 4. cap. 15. Aristoph. schol. in Equites.* g *Colligitur ex o-puscul. περὶ τάξεως παλαιᾶς, collato cum Toll. l. 1 c. 10.*

h ubi pro τοῖχος, lego στοῖχος, vel στίχος.

chyli

chyli Eumenidas, ex XV ſolis choreutis conſtitit, ita inter ſe ordinatis, ut in quovis ζυγῷ, ſeu ordine ſecundùm latitudinem ponerentur tres chorici; in quovis σίχῳ, ſive ordine ſecundùm longitudinẽ, quinq; hunc in modũ : : : : : Chorus autem tam *Lyricus* quàm *Dithyrambicus* circularis ex L. choricis conſtabat; hoc tamen intererat, quòd hi tripodem, illi taurum pro præmio referebant; deinde, his *antiſtrophi*, in uſu non erant; illis & *ſtrophæ* & *antiſtrophi*, & *epodi*; eáque etiam (ut creditur) *Steſichori* hujus inventum; unde parœmia, [h] ἄπτε τὰ τρία Στησιχόρου γινώσκεις. *Ne tria quidem Steſichori nôſti*; nempe στροφὴν, [i] quæ ad lyram canebatur κινουμένοις εἰς τὰ δέξια χορευταῖς, *Choricis ad dextram procedentibus*; ἀντίστροφον, *quem canebant, ad ſiniſtram revertentes*; & ἔπωδον, *quem in medio conſiſtentes recitabant*. Denique, proderit non neſcire, & in ludo talorum jactum quendam [k] *Steſichorum* vocari; octo nempe; idque ob ſepulchrum poëtæ, in *Himera Sicilia* urbe. ἐξ ὀκτὼ πώτων ζωστὸν, [πῶμον] *ex octo omnibus conſtitutum*; inde natum proverbium ἅπαντα ὀκτώ. *Omnia octo*. Expreſsiùs [l] *Euſtathius* de ſepulchro ait, ἐξ ὀκτὼ γωνιῶν ζωσκέκετο, *ex octo angulis conſtitutum*. Addit [m] *Apoſtolius*, ὀκτὼ κίονας, καὶ ὀκτὼ βαθμοὺς, *columnas etiam octo, & octo gradus*. Apertè ſatis, ſed in hoc lapſus, quòd *Catanam* poſuit pro *Himera*.

h *Dicgenian.*

i *Pindari ſcbol. in introduct. ad Olymp*

k *Pollux l. 9. c. 7.*

l *Iliad.*

m *Paræ Cent. 15 par. 67.*

n *In com ment.*

Καὶ οἱονεὶ διαδρεπτέουλος.] *Budæo*, viro de *Græcis* literis optimè meritò, συστάδην μάχεσθαι est comminùs pugnare, cui opponi monet διὰ δοράτων μάχεσθαι, seu δορατίζειν, pugnare eminùs. Mihi verò διαδρεπτίζεσθαι hoc in loco *velitationem* quandam designare videtur.

P. 59. Πρὸς τὰ ἀνειδωλοποιούμενα μέτρα.] *Ad rerum imagines adumbrantes versus*. Sic interpres. Atqui quid *Platoni*, *Demosthenis*, & *Thucydidi* cum versibus? per μέτρα potiùs *mensu-*
o pag. 31. *ram* eorum, & *altitudinem animo conceptam* intelligo; quo sensu ° superiùs dixerat ὄγκος μέγας. Vel, si hoc non placeat, quidni pro μέτρα legamus μετέωρα? *Elata*, & plusquam
p pag. 11. sublimia; uti vel ex eo satis liquet quod *Callisthenis* quædam ἐκ τοῦ ψηλοῦ ἀλλὰ μετέωρα ᵖ vocavit.

Ὑπέχειν ἐυθύνας, καὶ μὴ παίζειν.] *Judicium subire, & non ludere*. Conjicio legendum potiùs, καὶ μὴ πταίσαι, *& non causâ cadere*.

Τὸ ἰδίου βίου ὑφήμερον.] *Quod vitæ suæ tempus excedat*. Ὑφήμερος vox forensis, eos propriè
Harpocr. denotat, ᵍ *qui in judicio damnati, mulctas impositas ad diem constitutum non persolverent. Et res ipsa*, ἡ ὑφημερία. Apud *Suidam* autem, ἐξ ὑφημερείας ἐλαυνθέναι, est *post festum* venire, κατόπιν τῆς ἑορτῆς.

Sect. 13. Ὄγκος, apud authorem hunc, tragicum quendam orationis fastum & tumorem designat. Quâ voce appellabant olim, nescio *quid supra larvam personæ tragicæ, ad figu-*

ram

m literæ Λ, in altum ſublatum. [r] ὄγκος ὅτι τὸ ἐφ' τὸ μέσον ἀνέχον εἰς ὕψος, λαβδοειδεῖ τῷ χαρακτῆρι. [r] Pollux l.4.c.19. §.3.

P. 61. Φαντασία, παθος ἐννόημα λόγου γεννητικόν.] xtat, apud [s] *Plutarchum*, *Chryſippi* locus uſtris, in quo inter φαντασίαν, φαντασὸν, ντασικὸν, & φάντασμα ſatis ſubtiliter diſtinuit. Cui *phantaſia* eſt πάθος ἐν τῇ ψυχῇ γενόμενον ἐνδεικνύμενον ἑαυτὴν καὶ τὸ παθητικόν: *affectio in ima oborta, eiq; repræſentans ipſum illud à uo factum eſt.* Illud nempe quod in ſcholis pellamus *ſpeciem intelligibilem*. *Phantaſma* tem *eſt*, ἐφ' ὃ ἐλκόμεθα ὑπὸ τὸν φαντασικὸν διάκενον κωσμόν· *in quod ferimur per phantaſticum & anem tractum.* Nempe ægri ſomnia, qualia dere eſt *in iis qui atrâ bile laborant, vel qui rore perciti ſunt*. Mox ipſiſſimum hunc *Euipidis* locum adducit, & ſententiam de eo rofert tanquam authori noſtro planè ὁμοφώνου. [s] De placitis phil. l.4.c.12.

[t] Ex 12. libro de Anima, ut conſtat ex Laert. l.7. in Zenone.

Δεῖνον τῶνδε κόρας.] *Serpentibus horridas puas*. Furias intelligit, quas *Erinnyas*, *Heſiodus*; *Eumenidas*, & Σεμνὰς θεὰς, *venerandas as*, per euphemiſmum vocabant *Athenienſes*; uti & peſtem "νόσον ἱερὰν, *morbum ſacrum*; ſiniſtram ἀριστερὰν, & εὐώνυμον. q. *potiorem*, boni ominis manum. Quod autem *furias* ῥεγκον τῶνδε vocat *Euripides* ab *Æſchylo* muatus eſt, [x] *qui primus finxit earum crines rpentibus implicitos.*

[u] Apollonij ſchol l.1.

[x] Pauſan. in Att.

O

Ὁ δὲ ἑαυτάδης, μᾶλλον δεῖν, &c.] Ὑποταλ… potiùs, ὦ, recipiendum puto: ut sit, *Q… autem ab eo imaginatum est, penè audi… ipsos videre coegit.*

P. 63. Ἕλαι δὲ, &c.] Locus hic *Euripidis* h… dubiò ex ejus *Phaëtonte* desumptus est; fa… lam enim istius nominis scripsisse constat … [y] *Eustathio*, [z] *Laertio*, & [a] *Macrobio*.

Ἑπτὰ δ' ἐκ' ἑπτὰ Πλειάδων.] Signanter dixit *s… tem Pleiadas*. Nam [b] *Septem dici, sex tan… esse solent*. Septimam sunt qui sæpiùs nasci … denasci existimant, alii ab aspectu solùm … stro subduci, alii non omninò dari. Atque … in classe *Homerum* reponit [c] *Athenæus*, … qui sex tantùm *Pleiades* in poculo *Nest…* formaverit. Accedunt Mathematici, [d] *Th…* qui *Vergilias*, non obstante *Arati* authorit… septem asserentis, sex solas conspici posse … serit. Πλειὼ δὲ ἡ ἐπὶ ταύτας φησὶν εἶναι, ἀλλ… ἀληθείᾳ ἓξ εἰσὶ μόναι φαινόμεναι. [e] *Proclus*, εἰ… ὁπὸ τῷ ταύρῳ, ὁπὸ δὲ κότε αὖτις πείμενοι ἀστέρες, … ἀεθμοὶ ἓξ, καλέονται Πλειάδες. *Stellæ, quæ in d… Tauri sunt, numero sex, vocantur Pleiades*.

Πτερόεσσαν ὀμιλάδων.] *Volucrium equor…* (non curruum) ita enim dictum est, ut in il… *Neque audit currus habenas*. Sic clarissi… [f] *Rutgersius*; qui & αἰθέρος πυχὰς, *aetheris c… vexa*, (non juga) significare ex *Hesychio* … notavit. Et illustri mendo authorem nostr… liberavit, pro Σειρεὶς βεβαὰς, reponens σ… βεβ…

[y] *Versus quosdam ex eo citat ad Iliad. v.*
[z] *lib. 2. in Anaxag.*
[a] *Sat. l. 1. c. 17.*
[b] *Ovid. fast. l. 4.*
[c] *Lib. 11. c. 12.*
[d] *In Arati phænom.*
[e] *Sphæræ cap. ult.*
[f] *Var. lect. l. 1. c. 10.*

ὠς. *Terga funalis* equi premens. Monet
m [g] quadrigas olim duplici temone fuisse,
que perpetuo & qui omnibus equis injice-
ur; & hos *funales* appellatos; ut, quibus
gum injectum, *jugales*. Funales [h] *Graci*
ους vocant, δεξιὸν τ' ἄγεις.
Σειραῖον ἵππον εἶναι τὸν παρορεύμενον.
Dextero funario laxans habenas attrahe-
intunsum. Scholiastes exponit τὸν ἕξω τ
ν, τὸν δεξιὸν παρορεύμενον ὃ τῷ καταῦνει ἀειγεῖν.
rgerfius interpretis nostri versionem, (*Pa-*
autem ponè dorso Sirii conscenso equita-
t,) adunco nimis naso suspendit; *Quid eum*,
quit, *commeritum fuisse putas, qui illas tri-*
di assuetas præsidis Musarum nates tam
venti sidari, velut eculeo impasuerit? nisi
s Phœbus illa medicamine quo Phaetontis
put contigit, flammæ patientes fecerit.
uod Soli hic *Euripides* equas tribuat, nemo
spectum habeat; licèt enim [i] *Ovidius* &
i in quadriga ejus solos mares conjungat;
Eumelus tamen *Corinthius* etiam *Brontem*
Steropen equas admittit. Quadrigam dixi,
ùod poëtæ, ut [l] Lunæ bigas, Plutoni trigas,
vi sejugas, sic Soli quadrigas tribuunt;
cunque sculptor, in limine operis hujus —
patiis disclusus iniquis, *Phaetonti* bigas tan-
m ascripserit.

Θήρειος λοχαγέτης.] *Bellicosi duces*: ut Θήρειος
ις, *bellicus ales*, apud [m] *Æschylum* in
Sphinge.

g *Ex Isidoro l.* 18. *c.* 23.

h *Poll. l.* 1. *c.* 10. §. 9.

i *Soph. Electra.*

i *Metam.*

k *Hygin. fab.* 183.

l *v. Herm. Hug. de re equestri. lib.* 1.

m *Aristoph schol. in Ranis.*

Sphinge. λοχαγέτης autem dicitur, qui λό-
ducit. λόχος autem agmen exercitûs mi-
n Lib. 5. comprehendens DXII, ut ex n *Thucyd.*
colligitur; *Lacedæmones* autem quinque λό-
* in Lysi-stratam. habuêre, (ut vult *Comici** Scholiastes inedi-
o Hesychio ἔδωλος. eorum nomina, ο ἔδωλος, ἀείμνας, πλόα,
σοάγης, & σίνις. *Thucydides* septem agn-
cit, χωρὶς τῶν νικητῶν, ait scholiastes hîc;
ctiûs χωρὶς τῶν σωτηρίων, præter *Sciritas*, qui et-
p Thucyd. schol. l. 5. inter *Laconicos* λόχους p recensentur; de q-
bus Consule q *Diodorum Siculum*, qui λό-
q Lib. 15. cum *locho* confundere videtur; ut r *Xenop-*
r in Laced. repub. μόρων · cujusmodi, ex *Lycurgi* instituto,
habuerunt.

Ταυροσφαγῆντες εἰς μελάνδετον σάκος.] *Bov-*
mactantes super nigrante clypeo. Locum hu-
subsannat *Comicus* in *Lysistrata*,

Εἰς ἀσπίδ', ὥσπερ φασὶ ἐν Αἰσχύλῳ ποτέ,
Μηλοσφαγοῦσαι. *Super clypeo, quod olim*
Æschylo factum ferunt, oves mactabim-
Nec enim *Biseti* commentum recipio, q-
nescio quâ authoritate fretus, *Æschylum*
bulam quandam scripsisse æstimat, titulo M-
λοσφαγοῦσαι.

Καὶ θιγγάνοντες χερσὶ ταυρείου φόνου
ὄρκωμότησαν.] *Contingentes manibus taur-*
num sanguinem, sanctè jurârunt. Id enim
sacramentis istiusmodi solenne fuit, ut sa-
guinem adhiberent; nonnunquam humanum
s Sallust. sic enim s *Catalina* conjurationis suæ soc-
pro

ópinavit. Et apud reges barbaros in more
ositum fuisse refert [t] *Tacitus, quoties in soci-* [t] *Annal.*
atem coeant implicare dextras, pollicesq; *l.12.*
ter se vincire, nodoq; perstringere. Mox,
bi sanguis in artus extremos se effuderit, levi
tu cruorem inliciunt, atque invicem lam-
unt: Id fœdus arcanum habetur, quasi mu-
no cruore sacratum. Quod idem tradit [u] *He-* [u] *Lib.4.*
odotus, nisi quod pro *pollicibus* ponit *bra-*
bia; uti & *Luciani Toxaris.*

P. 65. Τὰ τῆς Λυκέργυ βασίλεια κ τὴν ὑπὸ φάνειαν
Διονύσυ θεοφορεῖσθαι.] * *Lycurgum* intelligit fi- * *De quo*
um *Dryantis*, regem *Edonorum*; *Ejus*, in- *Hom. Il. ζ.*
uit, *regia, cùm primùm Bacchus apparuit,* *Hygin. fab.*
acro quodam furore percita est. Fuit enim *132. Ap-*
Lycurgus Bacchi hostis infensissimus, de quo *pollodor.*
abulam scripsit *Æschylus*, unde quod hîc *biblioth*
ubjicitur ab authore desumptum est. *Euri-* *l.3. Nonn.*
idis autem illud, Παῖ ζ ξωνεβάκχευσ' ὄρεσι, extat *Dionys.*
n *Bacchis* vers. 725. *l.20.*

Μετὰ διοσημείας.] *Cum prodigiosa tempestate:*
st ubi & vox hæc illam *Astrologiæ* partem
lesignat quæ circa tempestates prædicendas
versatur; eóq; alteram *Arati* partem διοσημεῖα
vocamus; & *Johannes Philadelphensis*, inter
lia Mathematica etiam περὶ διοσημειῶν scripsit;
quod non ita commodè, *De ostentis*, vertit
nterpres *Suidæ.*

Ἔκφυλοι αἱ θελάσεις.] Quamvis non con-
emnenda interpretis conjectura qui παρεκβά-

σεις

σεις legit, poterit tamen antiqua lectio loc
ſuum tueri; ſi παραβάσεις poëtarum intelli
mus, quas ideò *alienas* appellat; ſic autem
cabant apoſtrophos iſtos, quos, exeuntibu
tempus actoribus, chorus ad ſpectatores,
de rebus publicis, vel de ipſius poëtæ pr
tis, habere ſolebat. Παρέβασις δέ τοῦτο μ
τοῦ χοροῦ καιρὸς, ὅτ' πρώτα μέρη πληρωθέντ
τῆς σκήνης ἀναχωρῆσαι, ὡς ἂν μὴ τὸ δρᾶμ
ἀργὸς καθέζηται, ὁ χορὸς ἀποστροφον ἐποιεῖτο πρ
δήμου, &c. Hactenus, & plura [y] *Platonius*,
parabasios iſtius partes ſtatuit, μελύδριον, κα
τιον, στροφὴν, ἀντίστροφον, ἐπίρρημα, ἀντεπίρρημα,
anapæſtos. Septies enim ſe convertere ſo
bant. Paulò aliter author vitæ *Ariſtopha*
ſed locus mutilus eſt. Nec multùm dive
[z] *Pollux*: cui & παραβάσεως δίκη eſt *actio in*
riarum forſan, vel impietatis potiùs: u
Julianus apoſtata per antonomaſiam fa
apud authores audit, ſine addito, ὁ παραβά
ut *Homerus*, ὁ ποιητής· *Demoſthenes*, ὁ ῥή
Strabo, ὁ γεωγράφος· *Stephanus*, vel ejus epi
mator *Hermolaus Byzantius*, ὁ τὰ ἐθνικὰ
λας.

y De differentia Comœdiarum.

z Lib. 4. c. 16.

P. 67. Εἴ τις δῆτα εἶπεν παρελθὼν, ὡς ὁ τοῦτος ἐ
κτὸς ὄντι. *Si quis interim adveniens renuncie*
ipſum hunc illum eſſe qui captivos *emiſe*
(ita ut idem ille author criminis inveniat
qui index erat) *ne ad cauſam quidem dice*
dum admiſſus, protinus periret.

CAP. VIII.

Pugna Marathonia. Salaminia. Plataensis. Demosthenis Iuramentum. Per quos juratum. Καινοτάφιον. *Sepultura publica. Tyrannus.* Ἐπὶ κόρρης. Περιπλακῆναι.

P. 69. Οὐδὲ γὰρ οἱ ἐν Μαραθῶνι πλεῖστον.] Miro dicendi artificio orator hîc tres celebriores *Athenienſium* pugnas commemorat. *Marathoniam*, in qua *Medos* [a] devicere. [b] Nec ulla unquam pugna magis gloriantur. Eam in *Pœcile* depingi curabant, quæ propterea à *Perſeo* dicitur:

Braccatis illita Medis Porticus.

Οὐδ' οἱ ἐν Σαλαμῖνι.] *Salamis* inſula, ad quam navali pugnâ [c] *Athenienſes Themiſtocle* duce *Xerxis* copias fuderunt. *Salamini* [d] *Atticæ* aliam in *Cypro* cognominem extruxit *Teucer*, cùm à *Telamone* patre non reciperetur, ut qui *Ajacem* fratrem αὐτόχειρα non impediiſſet. Atque hinc *Salaminem Atticam veram* appellant Scriptores,

[e] *Nunquid Ajacis Salamina veram.* Et

[f] *Treſq; petunt veram credi Salamina Cyrinæ.* Et

[g] *Vera Syracuſis Salamis non merget Athenas.*

a *Herodot. l. 6.*
b *Pauſan. lib. 1.*
c *vid Diodor. Sic. l. 11. Plut. in Themiſt. Herodot. lib 8.*
d *Schol. Æſchyli ad Perſas. Acron. ad Hor. l. 1. od 3.*
e *Sen. in Troad.*
f *Lucan. l. 3.*
g *Manil. aſtron. l. 5.*

Ubi

Ubi aqua hæret magno *Scaligero*.

k Herodot. l. 9. Plut. in Aristide. Diodor. Sic. lib. 11.

Οὐδ' οἱ ἐν Πλαταιαῖς.] Ad[k] *Plataas* fusi sunt *Persæ* quibus præerat *Mardonius*, à *Lacedæmonijs* & *Athenienſibus*, illos *Pauſaniâ*, hos *Ariſtide* ducente.

Μετὰ τῶν ἐν Μαραθῶνι κινδυνευσάντων.] *Post eos qui in Marathone anteâ periclitati ſunt.*

l Lib. 1.

Phraſin ex[l] *Thucydide* mutuatus eſt, φαμὲν γὰρ Μαραθῶνί τε μόνοι κινδυνεῦσαι τῷ βαρβάρῳ. *Diximus nos ſolos cum barbaris in Marathone non ſine ſummo noſtro periculo concertâſſe.* Juramenti formam addit orator de proprio quam, licet heſterni[m] quidam rhetorculi carpere non vereantur, conſtat apud ſaniorem judicii ſeculum plauſum retuliſſe. Et[o] *Lucianus* ingeniosè fingit *Demoſthenem* in hæc verba ſupremum ſpiritum exhalâſſe; *epoto*, inquit, *veneno limen templi ſine mora tranſgreſſus, & me reſpiciens* ἄγε δὴ τοῦτον, ἔφη, πρὸς Ἀντίπατρον, Δημοσθένη γὰρ οὐκ ἄξεις· ἐμοὶ μὲν γὰρ ἐφαίνετο προσθήσειν τοῖς ἐν Μαραθῶνι πεπτωκόσιν, ὃν δὲ χαίρειν εἰπὼν, ἀπέπτη. *Duc hoc*, inquid, *ad Antipatrum, Demoſthenem enim non duces. Non per eos: Additurus mihi viſus eſt; Eos qui in Marathone cecidêrunt; Ille autem, dicens æternum vale, occidit.* Sunt qui grammatico nimis acumine, ex hoc & aliis locis ſic colligunt,

m Baltacus in ep.

o In Demoſth. encomio.

p Apollon. ſchol. ad lib. 2. ver. 259.

[p] ἔθος ἦν ἀρχαῖον ὀμνύναι πρῶτον θεούς, εἶτα τοὺς ἐπάγειν καὶ παῖδας καὶ γένος ξυμφοράς. *Solebant olim primò deos jurare, dein & ſua damna ſubjicere.* Sic

[q] *Cepheus*

[q] *Cepheus* per *Apollinem* simul & per cæcitatem suam, Ἰὼ Λήτους υἱός ——

Καὶ τόδ' ἐπ' ὀφθαλμῶν ἀλαὸν νέφος.

Sic *Telemachus* per *Iovem*, & dolores patris,

[r] Οὐ μὰ Ζῆν', Ἀγέλαε, καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο.

Sic *Demosthenes*, Μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι. At sanè non aliud voluit orator, quam quod hîc disertè satis expressit *Longinus*; nempe εἰ ὁμοπαθῆ ἐμιμήσατο τοὺς προγόνους ἀποδεῖξαι, *majores in deorum ordinem conscribere*, ut sic *Athenienses* in *Philippum* concitaret alacriùs. Atque hinc facilè conficitur juramenta antiquitùs per eas tantùm personas concepta, quas pro dijs habuere; Sicubi enim per *Genium Cæsaris* adhuc viventis, hoc pejori seculo adulationi publicæ datum est; postquam rerum summa ad unum translata; anteà certè obtinuit illud [s] *Minucij, invitis hoc nomen adscribitur, optant in homine perseverare, fieri se deos metuunt, &, etiamsi senes, nolunt.*

Huc facit quòd *C. Cæsar* post mortem *Drusillæ* sororis, quam in divorum numerum referri curavit, [t] *nunquam nisi per numen* (alij *nomen*) *Drusillæ dejeravit.*

P. 73. Λόγον ἄξιον.] *Opinionem* verte, non *orationem. Ut auditoribus ingeneraret opinionem illorum virtute dignam.*

Πεποίηται χάριν τοῖς ἀπολωλόσιν ὁ ὅρκος.] *Iuramentum in eorum gratiam qui victi sunt* (malè, *occisi*) *elaboratum est; ne Chæroneæ clades*

[q] *Apollon. ibid.*

[r] *Odyss. ω.*

[s] *in Octavio.*

[t] *Sueton. in Caio.*

clades Athenienſibus ulteriùs ſummi infortunii loco haberetur.

Διὰ τοῦθ' ἑξῆς κανονίζει ἢ δι' ἀσφαλείας ἄγει ἢ ὀνόματα. διδάσκων ὅτι, &c.] Sic interpungere non dubito; (licèt exemplaria univerſim omnia reclament,) ita primâ facie hic ſe ſenſus offeret; *propterea ipſa etiam verba, quæ ſequuntur, ad normam explorat, & inoffenſa profert: docens, quàm neceſſe ſit etiam inſanire cum ratione.* Κανονίζειν propriè eſt ad *normam explorare*, inde tranſlatum eſt ad eam, de qua modò dictum eſt, ἀποθέωσιν denotandam. Quòd illi tantùm pro *Sanctis* habendi ſunt, quorum vita ad regulam perfectionis examinata inculpata reperitur. *Canonizatio* autem iſta, prout [u] in *Romana* Eccleſia jamdudum obtinet, ſiquid antiqui habet, illud omne ab ethnicis mutuatum. Ut quòd, inquiſitione de vitâ, famâ, & miraculis canonizandi habita, ternâ vice Pontifici ſupplicat Orator ut in album Sanctorum referatur; primò, *inſtanter*; ſecundò, *inſtanter* & *inſtantiùs*; tertiò, *inſtanter*, *inſtantiùs*, & *inſtantiſſimè*: quò columbas, turtures, & caniſtellum vivis aviculis diverſi generis plenum offerunt, una cum cereis, panibus, & vini cadis; hæc, inquam omnia non multùm abludunt à formulâ ἀποθεώσεως iſta, quam latè proſequitur [x] *Herodianus*. Certè honores ſuos omnes (quos ſeptem aſſignat *Roccha*) *Canonizati* cum *Divis* com-

[u] *V. Cæremoniale Rom. & Angelum Roccham comment. de Canonizatione Sanctorum*

[x] *Lib. 4 in Principio.*

munes habent. Ut sint, inter *Sanctos* referri: Sic ethnici inter *Deos*: in Ecclesiæ precibus invocari; templa & aras in eorum memorias erigi; sacrificia in honorem eorum offerri; dies festos celebrari; imagines pingi, addito certo lumine in signum gloriæ; & demum reliquias custodiri. Sic inquam & ethnici suos invocabant; & templa vel ἱερὰ eis statuebant; quin & aras, quas propriè ἐσχάρας vocare licet; [b] βωμοὶ enim altaria deorum; ἐσχάραι, hæ divorum, seu herôum: inter quæ & hoc intererat, quod illa in altum erecta, hæ defossæ. [c] βωμὸς ὀυρανοῦ ἐσχάρα ὀυρανία. Ουρανίων enim (quòd scio) non agnoscunt Scriptores ethnici; semel apud *Pollucem* offendo, sed pro titulo; quod ideò suspectum habeo quia ἐν τοῖς ἔπεσι nihil tale occurrit. Sacra etiam sua, & festos, ludósque, imò & sacerdotes decretos habuere; ut sodales *Augustales*, *Augustus*. Cujus etiam, (ut & avunculi *Iulii*) radiatum caput in statuis fuisse, tum ex historicis, tum ex numismatis innotescit. Fidem his faciunt quæ de *Romuli*, *Iulii* & *Augusti Cæsarum*, *Drusillæ*, *Severi*, & aliorum deificatione [a] referuntur.

Καὶ πρὸς ἑσπέραν Ἀρτεμισίου.] *Artemisium* erat promontorium [b] *Euboeæ*, supra *Hestiæam* ad boreale littus expansum.

De prælio *Græcorum* contra *Persas* ad *Artemisium commisso* legatur [c] *Herodotus*.

[y] *Ammon. de vocum diff.*

[z] *Ethnicorum auctor. in βάιος.*

[a] *Apud Plut. in Rom. Livium l. 1. Italic. l. 1. Tacit. l. 1. Senec. de brevit. & in ludo, &c.*

[b] *Plut. in Themist.*

[c] *lib. 7.*

Οὓς ἅπαντας ἔθαψε δημοσίᾳ ἡ πόλις.] *Quos omnes sepelivit publicè civitas.* Solebant enim *Athenienses*, ex instituto patrio, eos qui in bello cecidissent publicè sepelire, in hunc modum. [d] Triduo ante diem justis destinatum, tentorium erigunt, in quo defunctorum ossa proponunt; ipso funeris die arcas ex cupresso factas plaustris adferunt, pro unaquaq; tribu unam, in quibus ossa reponuntur; & præterea lectus unus vacuus, stratus, ob eos quorum cadavera reperta non sunt. Funus hoc modo adornatum prosequuntur omnes, tum cives, tum peregrini; mulieres item cognatæ ejulantes: Hæc in publico agro condunt, additis cujusque sepulchro [e] columnis cum adscriptis titulis; demum aliquis è meliori nota, ad hoc munus destinatus, solenni oratione habitâ defunctos pro rostris laudat. Locus autem in quo sepeliebant, erat extra urbem, *Ceramicus* dictus. [f] Κεραμεικὸς, ἔνθα τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τελευτήσαντας ἔθαπτον δημοσίᾳ, καὶ τοὺς ἐπιταφίους ἔλεγον. Atque huc respexit *Aristophanes* in *Avibus*,

Ὁ Κεραμεικὸς δέξεται νώ. Δημοσίᾳ γὰρ ἵνα ταφῶμεν, Φήσουμεν πρὸς τοὺς στρατηγοὺς Μαχαίνῳ τοῖσι πολεμίοις Ἀποθανεῖν ἐν Ὀρνεαῖς. *Ceramicus suscipiet nos, ut enim publicè sepeliamur, ducibus dicemus nos cum hostibus pugnantes in Orneis mortuos esse.* Atque hoc in cæteris sanctè observatum, eos tantùm qui in *Marathonio* prælio obie-

d *Thucyd. lib. 2.*

e *Pausan. l. 1. Suid. in κεραμεικὸς.*

f *Harpocration.*

obierunt, non in *Ceramico*, ſed in eo ipſo campo ſepelierunt, ἐκείνων διαφερόντως τοῦ ἀριστοῦ κρίναντες, ut *Thucydides*: cui ſuccinit *Pauſanias*, addítque inſuper herôas eos à *Marathoniis* appellari.

P. 75. Τυράννους, βασιλέας.] Reges optimos *tyrannos* olim vocatos. *Cui non dictus Hylas?* Quando verò vox iſta à primæva ſua ſimplicitate deflexit, non ita triviale. [g] *Scholiaſtes Sophoclis* annotavit reges omnes *Trojanis* antiquiores *tyrannos* vocatos; vocem verò iſtam *Homeri* temporibus ignotam prorſus, ut qui *Echetum*, bipedum omnium nequiſſimum, regem vocaverit, non *tyrannum*, [h] Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν ὀλοώτατον ἀνδρῶν. Tandem, circa *Archilochi* tempora, vocis uſum ad *Græcos* perveniſſe vult *Hippias* ſophiſta. *Tyranni* autem vel ab urbe *Tyro*, vel à *Tyrrhenis* dicti, quòd hi latrociniis dediti eſſent. Quos autem nunc *tyrannos* olim αἰσυμνήτας vocabant; referente *Ariſtotele* in *Republica Cumæorum*. Hæc ille, & in hanc rem plura.

g *Ad Oedipum Tyr.*

h *Odyſſ. σ.*

Κἂν ὑπεργαθήσῃ τῇ τοῦ θυμοῦ, πρὸς τοῦ πειθοῦς ὀφλὸν λόγων πάντως ἀντιλαμβάνεται.] *Vel, ut iræ imperet, at orationis ſuadelæ* (ſeu, *quò minùs ab ea perſuadeatur*) *penitùs reluctatur*. Ita enim interpungere malim, quàm receptam ſequi παρασημείωσιν.

Τότε ἄειδεν ἀκοὴ τὸ χρεών, &c.] Conſonum huic eſt quod de epiſtolico charactere præci-

i In epist. ad Aspasiam.

pit i Philostratus, ἐχέτω τὸ ὄγκιον ἐν τῷ μὴ ἐγκεκυφέναι. *Figuram habeat in eo quod sit minimè figuratus.* Figuram autem variè definierunt antiqui rhetores. k Zoilus ita; χῆμά ἐστιν ἕτερον μὲν σημαίνειν δοκοῦν, ἕτερον δὲ λέγειν. *Aliud simulare, aliud dicere.* k Cecilius (idem ille de quo crebra hîc mentio) paulò aliter, Κεκίλιος δὲ ὁ Καλακτίνος (corrige, Καλακτίπης) ὧδέ που τὸ ὄνομα, χῆμά ἐστι παρέκπτωσις εἰς τὸ μὴ κατὰ φύσιν. *Deflexio ad id quod secundùm naturam non est.* l Tiberius pleniùs, χῆμά ἐστι τὸ μὴ κατὰ φύσιν τὸν νοῦν ὁποίαν, μηδὲ ἐπ' εὐθείας, ἀλλ' ἐκτρέπειν καὶ ἐξαλλάττειν πως διάνοιαν κόσμου τινὸς τῆς πλάσεως ἢ χρείας ἕνεκα. *Figura est non ordinario modo mentem exprimere, nec directè; sed sententiam animi inflectere, & variare fictione aliquâ, vel ornatûs vel necessitatis gratiâ.* Exempla cupienti suggeret m Halicarnasseus.

k Apud Phœbamonem in proleg.

l De figuris Demosth. Et Plutarch. de figuris Homeri.

m 2 figuris.

P. 77. Τὰς πύσεις καὶ ἐρωτήσεις.] *Technici* ita distinguunt, ut ἐρώτησις sit interrogatio, quæ pro responso assensionem tantùm vel negationem requirit; *est*, vel *non*. πύσεις autem quæ fusiorem responsionem: ut, n *Theano Pythagorica* interrogata ποία γυνὴ ἀπ' ἀνδρὸς καθαρὰ εἰς τὸ Θεσμοφορεῖον πάτειον; εἶπε, ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου ἀφαγνὰς, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου οὐδέποτε. *Quæ mulier à viro pura ad Cereris sacra veniret?* respondit, *A suo statim, ab alieno nunquam.* Locum, ex o *Clemente*, sic restituo, ποσαῖα γυνή. Quoto die mulier, &c.

n Theon. c. 5. pro exemplo πύσεως hoc adducit.

o Stromat. lib. 4.

P. 76. Ἐξ ἀυτογύης.] *Ex tempore.* Αὐτόγυον enim idem quod παρὰχειρον, (*ad manum*) vel πὰρ ποσί (*ante pedes*) γυῖα enim (ut ex *Ulpiano* anteà monui) propriè manus & pedes designant.

Τὸ Ἡροδότειον. Εἰ ἔτυχε.] Locum hunc *Herodoti* non vacavit exquirere; remittit nos *Stephanus* ad pag. 384. in codice *Genevensi*: ut ego lectorem.

P. 81. Φέρει τῆς ἀγωνίας ἔμφασιν, &c.] *Æstûs animi, seu agoniæ cujusdam, repræsentationem exhibet, eodem tempore & impedientis aliquid & urgentis.*

P. 83. Ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρρης.] κόνδυλοι propriè [q] significant ipsas articulorum in digitis prominentias, atque inde & plagam articulis inflictam. Ἐπὶ κόρρης autem [r] alii de ictu capiti illato interpretantur, quia *Homero* κόρυς est κεφαλή: alii temporibus, [s] vel pro alapa genis impacta, ita ut ipsa tempora attingantur, (ut [t] *Ælius Dionysius*) πληγὴ εἰς σιαγόνα ἢ κρόταφον. Apud *Hesychium* & alios ἐπὶ κόρρης pro eodem sumitur; quod magis *Atticum* esse contendit [u] *Maussacus*; verùm [x] *Phrynichus* & [x] *Magister*, *Atticista* summi, non ita; quin apud eos, Ἐπὶ κόρρης παίειν λέγουσιν Ἀττικοὶ, τὸ πλὴν γνάθου πλατείᾳ πλῆξαι χειρὶ, *Malam explicat à manu ferire Attici vocant* ἐπὶ κόρρης. Addit *Magister*, & *Platonis* exemplum, & *Libanii*; quem etiam ob id accusat, quòd alibi ῥάπισμα dixerit; hoc quippe (ut etiam ex

q *Pollux l. 2. c. 4. §. 31.*
r *Apud Poll. l. c. 4. §. 1.*
s *Apud Suid.*
t *Apud Eustath.*
u *Ad Harpoc.*
x *In collectionibus dict. Attic.*

Harpocratione discimus) licèt in communi vita usitatum, minùs *Atticum* tamen, eóque reprobandum.

Ἀήθεις ὄντας τῆ θεσπιλαχίζεσθαι.] *Contumeliâ affici non assuetos.* Sic enim vocem hanc interpretari videtur [y] *Halicarnasseus*, θεσπιλαχιζομένη καὶ δεινὰς ὕβρεις καταμένουσα. *Etymologus* vocem deducit ἀπὸ τοῦ πηλός. Οἱ γὰρ Ἀττικοὶ τὸν ἐπί τινι ἀδικήματι ἐλόντα, πηλῷ χέοντες ἐδημοσίευον. *Attici enim criminis alicujus convictum luto inungentes in publicum protrudere solebant:* Addit *Suidas*, quos olim luto nunc caligine ungi. Forte, παλλακείας *concubinatus* crimen intelligit, cujus supplicium fuerit θεσπιλαχισμὸς; uti adulterii ῥαφανίδωσις, & πυγαπλμὸς virorum, ἀνοδασία fæminarum. Videtur & θεσπιλαχισμὸς pro colopho sumi majori impetu incussio. [z] θεσπιλαχισμὸς ἰσχυρὸς ἐπὶ κόρρης καὶ μείζων τοῦ κονδύλου. Quod huic *Demosthenis* loco apprimè convenit.

y Epist. ad Ammæum.

z Phavorinus in lex.

CAP. IX.

Isocratici. Ἐπὶ ξυρᾶ ἀκμῆς. ἐν χρῷ. Κώδωνες, & Κωδωνίσται. *Phrynichus. Suidæ error. Mileti excidium. Hecataeus.* Καταχρᾶσθαι.

a Quintil. l. 3. c. 1. Ἰσοκράτειοι.] [a] *Isocratis praestantissimi discipuli fuerunt in omni studiorum genere.* Inter eos celebriores erant, *Isaeus, Hyperides, Theodectes, Theopompus, Philiscus, Trallianus*; De discipulis *Isocratis*

volumen integrum, eúmque accuratè scripsit [b] *Hermippus*. Notantur apud [c] authores, ut qui πλεονάσεις & antitheta in orationibus suis nimis pueriliter affectarent. *Longinus* hîc etiã polỳsyndeta eis in pretio fuisse meminit.

P. 87. Ἐπ ξυρῆ ἀκμῆς.] *In acie novaculæ.* Proverbiale hoc ab [d] *Homero* mutuati sunt [e] *posteri*. Νῦν γὸ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυρῆ ἵσταται ἀκμὴς. Quod (ut *Eustathio* & *Triclinio* placet) *Sophocles* παραφράζει, cùm dicit ξυρεῖ ἐν χερῖ. Quod proverbium esse de rebus in summo periculo constitutis monet scholiastes, ἐπὶ παρομία ἐπὶ τῶν ἐπικινδύνων πραγμάτων. [f] *Erasmus* (ex *Theocriti* scholiis) deduci putat *à circulatoribus qui in acie gladiorum ingrediuntur; aut ab iis qui ferrum manu contrectant.* [g] *Eustathius* autem *à vulneribus quæ jam*, utpotè aliter immedicabilia, *sectionem postulant*: ἐπὶ τῶν τραυμάτων ἤδη τομῆς δεόντων. Ego potiùs à maleficis jam plectendis, vel ab hostiis sub cultro constitutis translatum censeo; quo sensu [h] *Horatius*, *Fugit improbus, ac me Sub cultro linquit.* Alteram loquendi formulam, ἐν χρῷ, [i] superiùs nobis exhibuit *Sappho*. Ejus usus apud authores varius; est ubi certum [k] tonsuræ genus, quod πάρειον vocant, designat. De quo & aliis latè [l] *Hadrianus Junius*. Aliàs, *in proximo*; ut [m] ἐν χερῶ τῦ κινδύνε γένεδ. Atque inde [n] ἐν χερῶ μάχεδ, est *commissis pugnare*; & οἱ ἐν χερῶ, *amici, intimi*: quo modo

b *Halicar. in Iseo, & Athen. l. 8.*
c *Demetrius Phal. et Halic. in methodo panegyr.*
d *Iliad. κ.*
e *Herod. Lucian. in Iove tragœdo. Soph. in Ajace flagell.*
f *In Chiliad.*
g *Ad Iliad. κ.*
h *Ser. l. 1. sat. 9.*
i *pag. 49.*
k *Hesych. Arist. sch. in Avibus. Comment. de Coma. cap. 6.*
l *Synes. ep. 4.*
m *Dion l. 50.*

o Sat. 3. modo ° *Persius*, *Ego te intus & in cute novi.* Hoc est, *Cornuto* interprete, *in animo & in conscientia.* Plura suggeret p *Franciscus Vi-*

p De idiotismis 6. 9. *gerus.*

Ἐν δὲ μᾶλλον ὁ Θουκυδίδης.] *Thucydides* etiam hyperbatis nimium quantum delectatur: quo nomine apud q *Halicarnassenum* vapulantem vide.

q De Thucyd. charactere.

P. 91. Αὐτίκα (φησὶ) λαὸς ἀπείρων, &c. Male metuo ne gratis dicat interpres hæc *Thucydidis* esse; quæ unâ tantùm litterulâ immutata, cujus etiam vestigia in Ms. deprehendimus, nullo negotio in carmen, nescio cujus poëtæ, coalescent. Sic ergò,

——— Αὐτίκα λαὸς ἀπείρων.
Θωὸν ἐπ' ἠόνεσσι δυσαήμοισι κελάδησαν.

Statim infinitus populus ad littora ruebant, & divisi clamaverunt.

P. 93. Παντα χοῦ κώδωνα ἐξηρτῆσθαι λέγων σοφιστὴν.] *Tintinnabula ubivis suspendere sophistam sapit.* Hæc sunt quæ *tympana eloquentiæ* vocavit r *Fabius*: *timinitus Gallionis* legimus: Et *Ciceronem crepitaculum fori* salutatum. Hinc κώδωνα *experimentum facere*; vel quòd vigilum insomniam, vel quòd coturnicum, seu etiam equorum pugnacitatem tintinnabulis explorare solebant. Sic s *Comici* Scholiastes ἀντὶ τοῦ κώδωνα, διαπειρᾷ. μετῆκται δὲ ἀπὸ τῶν * ὄρνιθοτρόφων τοὺς κώδωσι διαπειρωμένων οἱ ἐγρηγόρασιν οἱ ὅπως τοὺς φυλακὰς τεταγμένους. Οἱ δὲ κωμικοὶ, ἀπὸ τῆς ὀρνιθο-

r Lib. 5. c. 12.

* Author dialogi de oratoribus.

s Ad Lysistratam. * χ. ἀλεκτρυόνων.

φασὶ μετὴχθαι τῷ λέξιν· τοὺς δὲ ὑπομείναντας τ' καὶ δωδεκαετίας ἔχειν τοὺς μάχιμους. Ἔνιοι δέ φασι καὶ τοὺς ἵππους καὶ δώδεκα ἐξετάζειν.

Ἔπειτ' ἡ Πελοπόννησος &c.] Locus integer sic habet. [t] Οἷς δὲ ἐπιτετεύχασιν ἐν Λεύκτροις, οὐ μετρίως ἐχρήσαντο τῇ εὐπραγίᾳ· ἡ Πελοπόννησος ἅπασα διεῖστήκει. *Suis ad Leuctra successibus non usi fuerunt moderatè; deinde tota Peloponnesus in factiones erat divisa.* Vbi à plurali transit ad singularem. Quod etiam in sequenti exemplo contingit. [t] *Demosth. de Corona.*

Καὶ δὴ Φρυνίχου δράμα, &c.] Locum hunc primus, ex [u] *Herodoto*, adduco. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἄλλων ἐπαίνων [u] *In Erato.* ἐπῆλθον ἐπὶ πᾶσι ἐμβαλόντες τῇ Μιλήτῳ ἁλώσει, τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῇ, καὶ δὴ καὶ πάντων Φρυνίχῳ δράμα, Μιλήτου ἅλωσιν, καὶ διδάξαντι, εἰς δάκρυά τε ἔπεσον τὸ θέατρον καὶ ζημιώσαντες μιν, ὡς ἀνακαλοῦντα οἰκήια κακὰ, χιλίῃσι δραχμῇσι· καὶ ἐπέταξαν μηκέτι μιηδένα χρᾶσθαι τούτῳ τῷ δράματι. *Athenienses autem Miletì excidium se molestè tulisse, tum ex aliis multis deolarârunt, tum ex eo quòd Phrynico fabulam edenti, quam de Mileti excidio composuerat, theatrum in lachrymas prorupit; eúmque, quòd domestica mala refricuisset, mille drachmis mulctârunt; addito interdicto, ne quis posteà eâ fabulâ uteretur.* *Phrynicum* intellige poëtam tragicum, (*Comicus* enim *Herodoto* posterior) quem *Suidas* falsò à *Persis* mulctatum narrat, quòd *Mileti* excidium in tragœdia repræsentâsset, Φρυνίχου αἱ

Πέρσαι

Πέρσαι χιλίοις ἐζημίωσαν, ἄλωσιν τειχομάχητον Μιλησίων. Non hoc *Persarum* factum, qui *Miletum* ipsi diripuerant, sed *Atheniensium*; uti *Herodoto* assentiunt [x] *Strabo* & [y] *Plutarchus*. *Miletus* autem urbs *Ionica*, adeò lutodiffluens, ut [z] *Milesia* carmina pro impudicis habita sint, non minùs quàm *Sotadica*. Et fabulæ quævis literariis ludicris refertæ, *Milesiæ* vocantur; quales sunt [a] *Apuleii*. Et [b] Μιλήσια σώματα ob delicias suas in proverbium abiere; ut quæ ipso somno *molliora*: [c] Πορφυρεοι δ' ὑπάπτης ἀΐω, μαλακώτεροι ὕπνῳ. Ἀ Μίλητος ἐρεῖ. Videatur & *Marcellinus l.* 28.

x Lib. 14. ex Callisthene.
y In præceptis politicis.
z Ovid. trist. l. 2.
a Capitolinum in Clodio Albino.
b Eustath. in Dionys.
c Theocrit. Idyll. 16.

Ad ea quæ hîc de mutatione numerorum, temporum, personarum, disserit author, adjunge (si lubet) exempla quæ ex *Homero* suppeditat author libelli de schematis *Homeri*, sive is *Plutarchi* γνήσιος, sive potiùs *Apollonii Alexandrini*. Nec non quæ ex *Thucydide* [d] *Halicarnassæus*.

d De charact. Thucyd.

Ἐν τῷ ἀπροσδόκητον.] *Hoc inopinatum*. *Sententia* authoris satis per se clara, non ἀπλῆ. Et plura in unum contrahere, & in plura unum dividere, utrumque sublimitati confert; idq; ob eandem causam, τὸ ἀπροσδόκητον scilicet. Quia conversio hæc præter expectationem contingit.

P. 95, ὁ δὲ Σοφοκλῆς ἀποσείεται τὸν Κύκνον.] Multifarias verbi Σοφοκλέω significationes habes apud Lexicographos Græcos, omnes sanè

tam

tam huic *Xenophontis* loco appositas, ut verisimile sit ad eum ipsum explicandum excogitatas. *Etymologus* apertè hic sumi monet ὀκνὸ τὸ ἀλγεῖν, pro *dolere*. Apud *Atticos* pro *ægrè ferre*, vel *palpitare*, vel ægrè ferentem *subsultare*. In *lexico rhetorico* pro δυσαναιτεῖν, *difficulter mori*. ματαίως ἀποθάνειν, *frustrà convelli*: vel ob vulnus recens exceptum subsilire. e *Hesych.* μὴ πονηρῶς τινὰ φῇς, μαίνεται τις, παραπήγνυται ἀπὸ τραύματος ζέοντος.

P. 97. Περὶ τῶν Ἑκαταίου] *Hecataeum Milesium* intelligit, historicorum, qui solutâ oratione scripserunt, primum. Historiam suam sic auspicatus est. f *Suid.* g *Demetrium Phaler. de elocut.* Ἑκαταῖος Μιλήσιος ὧδε μυθεῖται. Τάδε γράφω ὡς μοι ἀληθέα δοκεῖ εἶναι. *Hecataeus Milesius sic memorat*, &c. Quam formam ab eo mutuati sunt, & *Herodotus* ejus æmulus, & *Thucydides*. In hoc autem *Hecataei* loco vel (cum *Stephano*) pro ἡμῶν, ὑμῶν lege: vel interpretis, *Vos*, in *Nos* converte.

Εἰπιθῆναι δμώεσσιν.] Δμῶαι dicuntur *famulæ*, ut & Θῆσσαι. Hoc discrimine, quod hæ ordinariæ, illæ extraordinariæ & conductitiæ. Fundamentum suggerit *Homerus*. h Θῆτές τε δμῶές τε. h *Odyss. γ.* Vocabant autem servos suos *Athenienses* Θῆτας. *Lacedæmonii*, *Helotas*. *Cretenses*, Κλαρωτάς. *Syracusani*, Καλλικυρίους. *Thessali*, Πενέστας, non quidam à paupertate, uti perperam *Halicarnasseus*, ἐπάλυν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι μὲν Θῆτας, τοὺς πελάτας, ἀπὸ τῆς λατρείας. Θετταλοὶ δὲ πενέστας, ὀνειδίζοντες

ἔχοντες αὐτοῖς ἐυθὺς ἐν τῇ κλήσει τὴν τύχην. *Ipsò vocabulo fortunam eis exprobrantes*; πένεσθαι enim significat *pauperem esse*. Sed potiùs (ut i *Stephanus* ὁ πάνυ) ἀπὸ τοῦ πένομαι, quòd *struere, parare*, & *apparare* significat. Vti vel ex hoc ipso, quem præ manibus habemus, *Homeri* loco abundè patet:

i *Lib.* 4. *Schediasm.* 14. & 15.

Σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι.

P. 103. Θήλειαν νῦσον.] Inter grammatici virtutes est quædam nescire. Quem morbum historicus *fœmineum* appellat, nec satis scio; nec, si scirem dicere velim.

Ἐπίτηδες αὐτὸ τὸ σχῆμα ἡ ἀφέλεσθαι.] *Præcipua res est Periphrasis si non affectata sit.* Rectè quidem, nec figura ulla sublimitati magis inservit. Facile esset exemplis in medium productis rem illustrare: inter multa judicet lector de Periphrasi qua vesperam circumloquitur ingeniosissimus vir k *Famianus Strada* sub persona archipoëtæ. *Cœlum ex Cyclopedi no*

k *Prolus. Acad. l. 2. prol. 6.*

Nocturnus tunc Argus erat.

Cùm scilicèt minores stellæ enciperent solem cadentem. In hisce nimius notatur l *Alcidamas*; uti & hìc *Plato*; & apud m *Athenæum* ὀνοματοθήρας ille sophista *Demades*; qui ephebos vocavit ἔαρ τοῦ δήμου, *Ver populi*: mœnia autem ἐσθῆτα τῆς πόλεως, *vestes civitatis*; tubicinem item κοινὸν Ἀθηναίων ἀλέκτορα, *publicum Atheniensium gallum.*

l *Aristot. Rhet. l. 3. c. 3.*

m *Lib. 3.*

P. 105.

P.105. Οὐκέτι Θρηϊκίης ὑπηρέφοιεν.] Quamvis *Anacreontis* hoc (quod sciam) non extet; conjicio tamen poëtam lyricum hoc velle, se usque adeò amore distineri, ut *non jam ulteriùs Thraciam* Orphei lyram *curet*.

P.107. Δεινὸς ἀναγκοφαγῆσαι πρόγματα.] *Hesychio* ἀναγκοφαγεῖν est πρὸς ἀνάγκην ἐδίειν ὅπερ ἀθληταὶ πάσχουσιν. *Ex necessitate comedere, quod athletis contingit.* Hunc *Theopompi* locum rectiùs exponit *Longinus*, sumi scilicèt ἐπὶ τῶν αἰσχρῶς καὶ ῥυπαρῶς πλημμόνως καὶ μὴ ἡδονῆς ἕνεκα πλεονεξίας καρτερούντων. Illius *Dionysii* opus, quod περὶ ὀνομάτων ἐκλογῆς *Melitio* suo [n] promittit, si extaret, æquiori animo hujus nostri hiatum ferre possimus. Ego ad hunc fontem spectare puto voces istiusmodi quas nos compositas, *Græci* συνθέτους vocant; quæ si aptè adhibeantur poëtam non dedecebunt; quanquam à soluta oratione prorsùs exulare debeant. Istiusmodi ἱππολάμονα ῥήματα in *Æschylo* tragico non immeritò exagitat [o] *Comicus*. Vti & in [p] *Lycophrone* aliisque *Aristoteles*. *Latini*, quibus non licet esse tam disertos, hâc ex parte modestiùs peccant: præsertim antiquioris ævi; citerioris enim ætatis homines ingenio suo nimis indulserunt; atque inter eos, (quem vulgus hominum pro *Darete Phrygio* recipit,) author poëmatis de *Bello Trojano*: apud quem legas

Monstripari pacem pelagi. Et,

Ventri-

n *Lib.* περὶ συνθέσεως ὀνομ.

o *In Ran.*

p *Rhet* l. 3. *cap.* 3.

Ventripotens ponit genius. Et
Falsigraphos commenta docet. Aliáque id genus satis multa. Genuinus autem (ut hoc ὡς ἐν παρόδῳ moneam) istius operis parens fuit
q *Balæus ex Lelando* q *Iosephus Devonius, Exceſtrenſis*, qui poema illud ſuum *Baldwino Cantuarienſi* Archiepiſcopo dicavit; cujus non contemnendum elogium, quia in impreſſis non extat, hic è manuſcripto ſubjiciã. Poſt illa,* Quo præſide floret
* *Lib. 1. paulò poſt principia.* *Cantia* & in priſcas reſpirat libera leges, ſequitur, (cit

In numerum jam creſcit honos; Te tertia poſ-
Infula; jam meminit Wigornia, Cantia diſ-
cit,
Romanus meditatur apex; & naufraga
Petri
Ductorẽ in mediis expectat cymba procellis.
Tu tamen occiduo degis contentus ovili.
Tertius à r *Thoma, Thomaſq; ſecundus &*
alter;
r *Intelligit Sanctum Thomam Cantuarienſem.* *Sol oriens, rebus ſucceſſor, moribus hæres.*
Felices quos non trahit ambitus, &c.

Ἕως ὅλον καταχορδίων ἑαυτὸν διέφθειρεν.] *Donec totum ſe reſcindens perierit.* Ita quidem, nec malè, interpres. Apud s *Herodotum* locus hic paulò aliter legitur. Vox καταχορδίω, ἀπὸ τῆς χορδῆς, quæ & inteſtinum, & chordas ex inteſtinis factas ſignificat. Erítque τὴν γαστέρα καταχορδίειν, *uterum ita diſcindere ut inteſtina diffluant:* vel, ſi ad antecedentia reſpiciamus
s *Lib. 6.*

ciamus, ubi *Cleomenes* ἐπιτέμνει καὶ μικρὰ τὰς σάρκας, *carnem suam in longum discindit*, κατακρεουργεῖν erit *chordarum in modum concidere*. Demum, si hunc ipsum *Longini* locum per se solum consideremus, verba illa, τὰς ἑαυτοῦ σάρκας κατατεμὼν εἰς λεπτὰ, *carnes suas in minutas partes concidit*, facilius, ut sequentia, κατακρεουργῶν ἑαυτὸν διέρχεσθαι, non aptius reddi posse putem, quàm *ex sespso factum faciens interiit*. Sic enim loquitur *Pyrgopolinices* iste apud *Plautum* de macharâ suâ, [t] *In milite glor.*

Quæ misera gestit factum facere ex hostibus.

Nunc video cur non partitione *facta* dicantur κρουόμενοι citharorum *chordæ* vocaminis; cùm ex intestinis æquè confecta sint ac nec diversum prorsùs ab hac expositione abierit doctissimus Scholiastes, qui κρεουργεῖν interpretatur *secare*, addit que insuper τὰς τῶν ἀρνῶν [u] *Ad Arist. Steph. Equites.* φωνὰς, *vocem hanc ab arte farciminum venditoris desumptam esse*, scilicet qui carnes in id munus destinatas in frusta secant. Nec ab hac significatione multùm abludit altera illa *Herodoti* vox κατακεκρεουργῆσθαι, quam etiamnùm fœce vulgi traduxit [x] *Hæc enim adradunt* idiotam: hoc est, proximè ad eum accedunt, & tantùm non attingunt. Sic poëta, *Radit iter lævum interior.* Et *Propertius*, *Al* [y] *Æneid. 5. lib. 3. in somnio.*

terremur equus, alter tibi radat arenas.

CAP. 10.

Ἀκρωτηριάζειν. Περιτιτεῦν. Γυναικωνῖτις, & ἀνδρωνῖτις. *De Platone & Lysia crisis. Antiquitas vocis* Καθολικὸς *asserta. Theocriti Bucolica. Eratosthenis Erigone. Hyperides.* Πενταπλᾶ. μυκτῆρες, *& nasus Atticus. Nilus. Ætna crateres.* ποτάμιοι τυφῶνες. *Polycleti* ἀκρόχειρες.

P. 108. Ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἀκοὰς παίζοντες.] Ponitur hic passivum ἠκρωτηριασμένοι pro activo ἠκρωτηριακότες. Est autem propriè extremas corporis partes rescindo; metaphoricè ἀκρωτηριάζω, idem quod λυμαίνομαι, *pernicium infero*: Quia scilicèt [a] οἱ λυμαινόμενοι τοῖς ἀνδράσι τὰ ὦτα ἀφαιρεῖσθαι αὐτῶν τὰ ἄκρα: vel quòd antiquioribus convictis aurium extremitates amputare solebant; [b] ὅτι οἱ παλαιοὶ τὸν ἐπί τινι ἀποτμηθῆναι κολάσεις ἐπιβεβλημένον, τὰ ἄκρα τῆς ἀκοῆς ἀπέτεμνον. Neque de aurium solùm, sed & narium amputatione dicitur; inde [c] ἀκρωτηριάζειν τοὺς ῥῖνας & [d] ἀκρωτηριασθέντων τὰ πρόσωπα. Quin & manuum pedúmve detruncatione; hæc enim membra [e] ἀκρωτήρια vocantur.

a Harpocrat. in ἀκρωτ.
b Etymol. in ἀκρωτ.
c Athen. l. 5.
d Plut. in Alcib.
e Thucyd. lib. 2.

P. 109. Τῇ ἐλευθερίᾳ σπενδόντες.] *Libertatem suam propinantes.* Hoc est χαρίζεσθαι *gratis concedentes*. Metaphora ex antiquo more translata, quo reges in festis vinum prælibantes,

libantes, ipsum etiam poculum, cui visum est, porrigentes dono dabant: [f] ἀπίεναι μηδὲν πίνοντας· καὶ τότε παρείχοντο ᾧ αὐτὸς ἐβούλοντο καὶ πλεῖν κελεύειν καὶ ἐκάλειτο συμπίνειν. Quod de *Philippo* refert [g] orator; Εἴ τινα τοῦτο καὶ δεινὸν ἦν, ὅτι πολλάκις ἀγγέα καὶ χρυσᾶ σκεύη ἔπεμπεν αὐτοῖς. Dies autem quo hoc peractum [h] ὀρκωμοσία vocabatur. Simile quid observat *Pindari* Scholiastes, in illa verba, Φιλίαν δὲ εἴτις ξεῖνον ἐπὶ νᾶσον ἐλθὼν συμπίνειν. *Si quis Philiam genero propinare donet.* συμπίνειν λέγεται τὸ αὐτὸ τῷ κεράσαι τὸ ἀγγεῖον χαρίζεσθαι: *Simul cum diluto vino poculum donare*; unde Anacreon, ἀλλὰ σύμπινε φαίδιμος· ἀφίει, ἀπίει. [k] *Eustathius* item negat συμπίνειν propriè esse ante alium bibere, sed poculum alicui præbere ut ante ipsum bibat. Hinc factum ut συμπίνειν sumatur pro gratis prodere, vel donare: quomodo hunc *Demosthenis* locum exponit Harpocration, συμπεπαικότες αὐτῷ προδεδωκότες, ἐκ τῶν παρὰ τοῖς ξένοις καὶ κήρυκι. Συμπεπαικέναι περὶ τῶν πολλὰ ὑφ' ἁρπαζομένων, &c. Hæc enim interpretio eruditum criticum aliqua fuit oneris parte in restitutione loci istius levare poterit.

[f] Suid. & Vlpian. in Demosth. de ei mysteriosb.

[g] De falsa legat.

[h] Suid.

[i] Olympion. od. 7.

[k] In Odyss. 1.

[l] Sic & Hesych. & alii.

P. 111. Παρὰ Ξενοφῶντι.] *Apud Xenophontem humanæ tabernaculi anatome pompaticè* [l] *depingitur.* Cum fortè intelligit, ubi prodentiam ait visum βλεφαρίδες δυσῶσι, *palpebrarum foribus præcludere*; & cùm usus postulat

[l] Απομνημ. Socratis lib. 1.

ſtulat ἀναπτύνυται, καὶ ὑπὸ ὕπνου συγκλείεται; *expanduntur, ingruente ſomno clauduntur.* Et, *ne venti officiant*, ὀθμὸν βλεφαρίδας ἀμφύσαι, ὀφρύσι δ' ὑπερτείνουσι τὰ ὑπὲρ τῶν ὀμμάτων: *ciliorum cribra ordinare; quin & ſuperciliorum ſugrundiis qua ſupra oculos ſunt muniri.* Ubi & alias corporis partes, ſed minori pompâ exponit.

Ἀναξωγορείοις ἔοικε καὶ τοῖς περὶ Πλάτωνα.] Locus hic è *Platonis Timæo* hinc inde deſumptus, nec eiſdem prorsùs verbis, nec ordine ſervatis.

Καὶ συέιγγας ἐντὸς ἔχουσι οἷον ἐσπόγγους.] Ita ex *Platone* colligunt codices recentiores; atqui & *Kobertelli* editio, & MS. *Junianus* habent συέιγγας καὶ ὑπομάλαγμα: utrúmque forſan non malè. Μαλάγματα autem, apud alios Caſaub. thores ἐκ πολιορκητικῶν, vocantur omnia corex *Philone.* pora mollia, quæ ad eludendos tormentorum ictus ante muros opponuntur. Et favet quod ſpongiæ comparat *Plato*. Sic enim ille, συέιγγας ἐντὸς ἔχουσι, οἷς αὐτὴ κατατετρωμένη. Neque hic, neque in ſequentibus ἐπὶ πόδα *Platonem* expreſſit. Quòd *Platoni* eſt γυναικωνῖτις καὶ ἀνδρωνῖτις οἰκήσεις, hoc à *Longino* γυναικωνῖτις & ἀνδρωνῖτις appellatur: uterque inſtitutum patrium præ oculis habuit; apud *Græcos* enim pars ædificii, in qua mulieres lanificio & textrinæ operam dabant, *gynæconitis* dicta eſt; altera verò in qua viri ſine interpellationibus mulie-

mulierum versantur, *andronitis*. Plura *Vitruvius*, [o] *ubi de Græcorum ædificiorum dispositione & nominibus agit*. Hinc *Antisthenis* illud [p] se à *Sparta* venisse *Athenas*, ἀπ' ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος εἰς τὸν ἀνδρωνίτην. Cui per omnia simile [q] illud *Alexandri Molotti*.

o Lib. 6. cap. 10.

p Theon. Prog. c. 5.

q Apud Gell. l. 17. c. 21.

P. 113. Ἐπὶ τούτοις καὶ τὸν Πλάτωνα ἐκ ὀνείρου διαφθεῖραι.] Inter eos qui *Platonem* hoc nomine reum peragunt agmen ducit *Halicarnassæus*, qui passim cum *dithyrambici* cujusdam tumoris incusat, & cincinnos orationis fugillat: uti & [s] *Aristides*. Locum, quem è legibus profert hìc *Longinus*, agnoscit [t] *Plutarchus*.

s In Platonicis.

t De audiendis poëtis.

Ἀξ' οὐκ ἄξιον ἔτι διαπραξῆσαι πρὸς αὐτῷ τούτῳ καθολικῶς.] Vocis hujus, καθολικῶς, hìc ab authore positæ contemplatio facit, ut in cognatæ dictionis ætatem, *Catholicus*, inquiram. Prodiit apud nos, non ita pridem, [u] author melioris notæ; qui, inter cætera, *de symbolo Apostolico* agens, ut ab *Apostolis* eum compositum non esse probet, (quod ego nunc non ago) hoc pugnat argumento: *Apostolicis* temporibus *Ecclesiam* non fuisse, nec dici potuisse *Catholicam*; imò vocem istam, (*Catholicam*) tunc temporis prorsùs ignotam. Illud ego nego, pernego; ut concedam titulos epistolis [x] *Catholicis* ab aliis quàm authoribus longò post adscriptos fuisse. Certè vagiente adhuc in cunis Ecclesiâ, vocem hanc à scriptoribus etiam ethnicis communi usu protritam fuisse

u I. D.

x Iacobi, Petri, Iohannis, & Iudæ.

penitùs negari, viri est in authoribus istis non versatissimi: Componite togas, audietis. Habemus *Hermetis* λόγον καθολικὸν, ad *Tat.* Catholica syderum errantium, apud [y] *Plinium*. Catholica veterum [z] grammaticorum. Sed hæc utcunque ad *Christi* tempora proximè accedant, forsan non eoúsque pertingunt. Quid ergò reponet [a] *Nigidio Figulo*, qui ante Christum natum, *Cæsaris Julii* temporibus scripsit: ἐγὼ ταύτην νῦν ἐφήμεσα βεργιλιανὴν καθολικὴν ἀλλὰ μόνης εἶναι τῆς Ῥώμης ἔνεκεν. *Brontoscopiam suam non Catholicam, sed solius Romæ esse voluit.* Quid item *Halicarnasseus*, testi omni exceptione majori, qui *Augusto* seculo floruit? ille quippe non solùm vocem hanc ipse usurpat, [b] Εἰς καθολικὸν ἐγὼ ἔντεχνόν τινα ἐπίληψιν ποιῶν, sed etiam communi usu apud rhetores protritam indicat, [c] ἃ ἐγὼ καλῶ καθολικὰ κεφάλαια. Et idem planè agnoscit [d] *Quintilianus*, *Precepta quæ καθολικὰ vocant, id est, (ut dicamus quomodo possumus) universalia, vel perpetualia.* [e] *Et ab iis dicuntur quibus καθολικὰ vocant.* Sic & *Troilus* sophista, καθολικὰς ἀρχὰς, & καθολικὰ τέλη agnoscit.

P. 115. Τὰ ἐν πάντι ἀκριβῆ, κίνδυνον σμικρότητος.] *Quod omni ex parte accuratum est, in parvitatis discrimen incurrit.* Quæ in hanc sententiam differit hìc *Longinus* (non minori facundiâ quàm judicio) eadem latiùs exequitur [f] *Daniel Heinsius*. Et sanè plures sunt

y *Lib. 1. in anatypoſe lib. 2.*

z *Heraclidis apud Apollon.*

a *Ad finem libri* περὶ βεργιλιανοσκοπίας.

b *De ſtructura nominum.*

c *De eo quod in exercitationibus inartificioſum eſt.*

d *Inſtit. l. 2. c. 13.*

e *Id lib. 8. cap. 5.*

f *In prolegomenis ad Heſiodum.*

sunt authores qui (ut ait ille) *in eo peccant quod nihil peccant.*

P. 119. Καὶ τοῖς βουκολικοῖς ὁ Θεόκριτος.] Hæc antiqua inscriptio fuit, [g] *Theocriti Bucolica*; non (ut nunc habemus) *Idyllia*: & *Theocritum* ipsum βουκολικὸν nomine à veteribus citatum, sicut *Homerum* Poëtæ, loco è *Pindari* scholiis addueto, ostendit elegantissimus [h] *Heinsius*; uti & (è *Servio*) Idyllia Bucolica *Theocriti* decem tantùm agnovisse veteres; quæ, ut plurimùm, versibus constant *Bucolicis*; qui scilicet [i] *in quarta regione dactylum habent, finientem partem orationis.* [k] Alii & primum pedem dactylum esse debere præcipiunt.

Ἐγεννήθη ἐπὶ τῆ Ἑκτόμβα.] *Eratosthenes Cyrenæus* l *Callimachi* poëtæ discipulus, cognomento βήτα, & πένταθλος, & *Junior Plato*; inter cætera poëtica scripsit & *Erigonen*; de qua & patre *Icaro*, & cane *Neæra*, quam *Hyginus* corruptè *Meram* vocat, vide, si lubet, authores mythologicos. Obiit *Eratosthenes* Olympiade CXLVI. *Ptolemaicæ* in *Alexandria* bibliothecæ curator; cui in isto munere successit *Apollonius Rhodius Argonauticorum* author; qui etiam de [m] *Archilocho* scripsit: è septem illis poëtis quos [n] *Pleiadas* vocabant unus; uti & *Theocritus*, *Aratus*, *Nicander*, *Homerus* tragicus, *Byzantius*, & *Lycophron*: *Ion* autem *Chius* (ut reliqua hìc subtexam) poëta dithyrambicus, quem ἀοίδιμον ἀσίης, *Sydæ*

g *Sic Apollonii schol. lib.* 1. *Et Hermogenes περὶ ἰδεῶν. l.* 2. *cap.* 3.
h *Lectionum Theocrit. c.* 1.
i *Diomedes. gr lib.* 3. *& Probus in Virgil. Buc.*
k *Servius, ibid. ex Donato.*
l *è Suida.*
m *Athenæus.*
n *Tzetzes in Lycophr.*

o *In pace.* *Eorum* vocatu incœperit *Aristophanes*; causam reddit doctissimus *scholiastes*, quia odeh fecerat, cui principium, Ἀστὴρ ἀερσίπους ἀέξεται εἰνοδίῃ, κεχλιδὼν πλάνητι παρέρχομαι, *Stellam aëripedem augmentat sydus præstolamur, solis cubantes ad aram teambulonem.* Et ex his versibus statim fato concessit. Opera ejus, ætas, aliáque ibidem recensentur. Dramata ejus alii quadraginta asserunt: fabulas intellige, uti & *Œdipus* hic *Sophoclis* drama; non enim magis opus fuerat [*actum*] vertere, quàm ut *Victorius* apud *Phalereum* pro *Homeri* γεράνῳ reponendi ὄρνεα: neque enim *Homeri* solius scripta, quæ à literis nomina sortita sunt, γεράνους vocantur; sed & alia quævis etiam solutâ oratione exarata.

p *Ammonius diff. vocum.* P. 121. Ὑπερίδης Δημοσθένους πολυφωνότερος. *Hyperides Demosthenes multò vocalior*, vel *sonantior*. Quid de hoc oratore senserunt veteres videre est apud *Halicarnassæum*, & *Hermogenem*, q qui μέσην τινὰ ὑπέσχετο, *tumidam quandam sublimitatem* ei tribuit.

q Περὶ ἰδεῶν, l. 2. c. 11.

r *Festus.* Ὡς ὁ πένταθλος.] *Ut quinquertius.* Sic enim antiqui eos vocabant qui in quinque iisdem se exercebant, jactu disci, cursu, saltu, jaculatione, & luctatione. Quæ omnia uno versu conclusit s *Simonides*,

s *Antholog. l. 1. c. 1.* Πλήθει, πεδίλοις, δρόμου, ἀκοντίοις, πάλαι.

(In quem satis multa *Brodæus*) qui contra *Vallam* & *Volaterranum* docet alium esse

πένταθλον,

adducto inter
alios Aristotelis loco; ubi qui crura velociter
moyere, δρομικοὺς; qui stringere & tenere,
qui ictu depellere πυκτικοὺς; qui in utris
que his excellis, καὶ ἀμφοτέρων κρατοῦντας;
& qui in omnibus his, πεντάθλους. Atqui enumerârat tantum quatuor certaminum genera, quæ perfectum τέλειον non absolvunt. Corrige ergo, cum Beroso Eugubino,
Μυστῶν πολιτικῶν τε καὶ γυμνικῶν ἀγώνων
καὶ ἱππικῶν.] Nasum Atticus etiam apud Latinos notatus. Et eleganter Cassius de Pompeio, Nos illum deridemus, sed timeo ne ille nos gladio αἰτιᾶται.] Ἀλλὰ νῦν ὁ λόγος ἐπὶ τοῦτον.] Utrum seu Danubium, & Rhenum Germaniæ fluvios noster hic confundere videtur. Nilum Ægypti Homerus Ægyptum, Hesiodus Nilum vocat; quo argumento hunc illo juniorem fuisse contendit Eustathius. Nilum Ægyptii pro Deo venerati sunt, & à tempore quo fluere incipit, annum suum auspicabantur, hoc est, ab ortu canis. Nilo autem juxta numerales literas annum Ægyptiacum designant totidem ferè dierum CCCLXV. Cui etiam ἐνιαυτῷ sunt Μείζονι, & Ἀλλ' ἐνιαυτῷ.] Crateres & pocula significant & has Ætnæ fauces; quod Lucretius de Empedocle laudandi materiam præbuis, qui

t Rhetor. l. 1. c. 5.

u In loco.

x Senec. suas.

y Ad Odyss. δ.

z Censorinus de die natali.

a Lib. 3.

qui in crateras hosce se præcipitem dedit. Ἐν δὲ κρητῆρσιν ἄϋπνον ἔχουσι πῦρ ἀΐδιον, *Ignem bibiſſe ſub crateribus ſempiternis.* Nec Ætnæ tantum, ſed & aliorum montium *crateras* vocari docet [b] *Ritterſhuſius*; & *Muſæus* primum carmen, quod ad *Orpheum* ſcripſit, cratera appellavit. In *Sicilia* etiam *crateras implacabiles*, quos *dellos* vocabant, ex *Polemone* aliiſque *Græcis*, de *Falciis* agens oſtendit *Macrobius*, quibus de crimine ſuſpectos explorabant. Ut & in cratere illo, quem deſcribit [d] *Philoſtratus*, quem ignem Veniæ, πῦρ συγγνώμης, vocabant *Indi*. Multa id genus habuerunt veteres; πυρὸς ἐμπύρου φόβρον (apud *Sophoclem*) *ferrum ignitum* legimus, quo reos probare ſolebant. Et *os veritatis Romæ* etiamnum extare accepimus; æneum caput aperto ore, quod inſerto pejerantis digito ſuâ ſe ſponte concludere ſolebat. [f] Aquam zelotypiæ *Judæos* habuiſſe nemo eſt qui ignorat. Et in eundem uſum *Conſtantinopoli* olim columnam quandam ſeu ſtatuam *Veneris* habuiſſe ex *Chronico* notat [g] *Gualtherius*; quam prætergreſſa non ſignati floris mulier pudendum cogebatur oſtendere: quam ea de cauſa ſoror uxoris *Juſtini Cæſaris* demoliendam curavit διὰ τὸ μὴ αὐτῆς τὸ αἰδοῖον φανῆναι μωχθηρόν. Et majores noſtri *ignem* & aquam [h] *Ordealem* è *Germania* huc tranſvexerunt. Hinc *Erotici* Scriptores probas ſuas excogitârunt; *Chariclia* apud

b *Ad Oppiani Kuny.*

c *Macrob. l. 3. c. 19.*

d *De vita Apoll. l. 3. cap. 3.*

e *In Antig. ad verſ. 269. ubi Schol. Callimachum adhocat.*

f *Numer. cap. 5.*

g *Ad Eumathium.*

h *V. Lambard. in Archæonomia.*

apud [i] *Heliodorum* τῆς ἐχάρης, *Leucippe* apud [i] Æthiop. lib. 10.
[k] *Achillem Statium* τῆς φερεφόνης, *Ismene* apud [k] Lib. 8.
[l] *Eumathium* τῆς Ἀρτέμιδος πάγης, & *Cratander* [l] Lib. 8.
apud [m] *Prodromum* τῆς ἐλαφρίου φλόγος judi- [m] De Dosicle & Rhodanthe, l. 1.
cium subeunt.

Ποταμοὺς πυρὸς ἐκβάλλοντας.] *Fluvios ignis effun-*
dunt. Quod noster hic per circuitum, illud alii [n] In Phædone.
aperto capite dixerunt. [n] *Plato*, πολὺ δὲ πῦρ, καὶ
πυρὸς μεγάλους ποταμούς. Et ille ex quo hæc de
Ætna transumpsit *Lenginus*, *Pindarus*, nec- [o] In prometheo.
non & Æschylus. [o] Hic de Oceano, ἐνθεν ἐκ-
καλύπτεται πᾶσα γαῖα πυρὸς ἀθανάτους ἐκχύσεις
γενέσθαι. [p] Ille de Ætna, Τοῖς ἐφ' ὑμῖν πᾶσι τὸν [p] Pythionic. 1.
πλείστου πυρὸς ἐκβρύσαντα ἐν μυχοῖς πέτραις
ἀμείλικτον μὲν ἐκπέμψαντι.

P. 129. Οὐ διωκόμενον ὑπὸ τῆς ὁδοῦ ἐξαγαγεῖν
ἐλαύνων.] Non assequitur interpres; redde ad
sensum, invidi licet, nemoque adeò tamen ita
demens incurrere potuerunt, quin.

Πολυκλείτου ἀγωνίους.] *Polycletus Sicyonius*
Statuarius Doryphorum fecit, quem [q] *Plinius* [q] Hist. lib. 34. c. 8.
viriliter puerum vocat; *juvenem scilicet* [r] Lib. 5. cap. 12.
bellicosum aptum vel militiæ, vel palæstræ;
sic [r] *Fabius*.

Cap.

CAP. XI.

Parabole, icon, & metaphora quid differant. Μεγάλα, paroxytonum. Epistola Laconica. Λεχὲς ἀντιαζομὲς. Plasma. Theopompus. Stigmata, Ἑκατὸν τάλαντα, Pygmæi, Nani, Ἰου βαῖνε. Διηγήσεις.

P. 131. Ταῖς δὲ μεταφοραῖς μεγίστην αἱ παραβολαὶ ἔχουσι συγγένειαν, &c.] Inter metaphoram, parabolam, & iconem quid intersit (utcunque *Longinus* intercederit) aliunde scire non est difficile. Sunt quidē inter se cognata, ita ut similitudinem rei cum re latiùs exequatur parabola, seu collatio, strictiùs insinuet icon & metaphora; atque illa (ut plurimùm) in sententia posita est; hæ sæpè in dictione consistant. Parabolæ characteristicum hoc, ὅμοιον ἐστὶν ὥσπερ εἰ. *Simile est* ac si. Iconis signum ὡς. Metaphora nudam vocem pro voce ponit. Ut, *Non oportet Magistratus per sortes eligere; simile est enim, ac si quis athletas sortiatur non certandi peritos, sed qui sortitò obtigerint*; Parabola est. Et qui de *Achille* dixit, ὡς τε λέων ἐπόρουσι, *tanquam leo irruebat*, iconem fecit; si (dempto ὡς) dixisset tantùm, λέων ἐπόρουσι, metaphoram fecisset.

a *Aristot. Rhet. l. 3. cap. 4.*

P. 133. Τὰ μεγάλα ταπεινὰ ποιοῦσι.] Sunt nonnulli inter scholasticos hujus ævi doctorculos, apud

apud quos μεγάλα efferre, & non μάλα, piaculum esset quod multa supellex virgea non purgaret. At nos ferulæ manum subduximus, nec veremur antiquorum praxin adversus literatorum offucias tueri. Obliqui enim sequuntur formam recti sui genuini, & non mutuatitii casus, quod si heteroclitorum non esset, μεγα & faceret. Plura videre est apud *Etymologum*, cui si quis nupperus grammaticaster se opponat, scio quid docturi sunt, [illegible]] Hiulcam his interpretationem sic emendo: *Illos hac in loco, gladiis se propugnantes (qui adhuc ei superfuerant) barbari manibus pedibusque impetrantes obruebant.* Hic, quale illud, quæso, dixerit, *Armatos oribus impetere?* quale item illud, *Telis obrui?* Locus est de recentis illis *Laconibus* qui *Leonidâ* duce ad *Thermopylas* contra *Persas* pugnantes interierunt.

P. 135. "Ὅτου ἐν ἀστεῖος γλυκὺς ἔστιν ἐπιστολὴ Λακωνικῶν.] *Fundum minorem habuit epistolâ Laconicâ.* Utcunque *Laconicam* [illegible] nemo nescit; ego tamen vix dubito quin *Cornicus* hic speciatim respexerit epistolam illam quam in hæc verba rescripserunt. *Lacedæmonii Philippo,* Διονύσιον ἐν Κορίνθῳ, *Dionysius in Corintho est.* Quam epistolam penè ad proverbium notam ex [a] *Ciceronе* licet colligere,

b In λαῦς.

a Ad Attic.

b Περὶ ἑρμηνείας.

gere; Et *Demetrio Phalereo*. Hoc rescripto *Philippum* ab affectata in *Graecia* tyrannide deterrere volebant; siquidem *Dionysius*, nuperus *Syracusarum* tyrannus, jam imperio omni exutus, privatam pædagogi vitam in *Corintho* ageret. Videre ergo *Philippus*, ne ejus vitam imitetur, cujus exitum perhorrescit.

Περὶ τῆς ἐν Ῥόδῳ ἀποδημίας Cuthbertus Tunstallus.] De compositione orationis duos se libros conscripsisse hic testatur *Longinus*; sed quos injuria temporis nobis præripuit: eorum jacturam aliquatenus ex iis resarcire licet, quæ summi viri, *Halicarnassæus* & *Phalereus* reliquerunt.

P. 137. Κορυβαντιῶσι πλήκτης ἀπορεῖν.] *Corybantes* Jovis nutricii, *Rheæ* filii, quos alii novem, alii decem ponunt; hic dicti ἀπὸ τῆς κορυφοῦσθαι τὰς βάλανον ὀρχήσεως, *quia eum saltatione tintinnabula intrederent*. Illos *Homerus* ideò δαιμονίους vocat. Quia verò *Corybantes* saltare, & instinctu divino cieri solebant, ideò καὶ τοὺς ὑπὸ δαιμονίου τινὸς κινουμένους κορυβαντιᾶν φαμεν: qui furore correpti aguntur, *Corybantiare* dicimus. Quo sensu ad oratores transfertur, tum ab hoc nostro, tum a *Themistio*. Quin & eos, qui *parentibus oculis dormiunt*, Κορυβαντιᾶν Græci dicunt. *Corybantiasmum* Scaliger interpretatur *morbum imaginosum quem vetustas a Corybantibus immitti credebat*; quo affectu vide-

c *Aristoph. Sch. ad Lysistr.*
d *Strabo. lib. 10.*
e *Odyss. θ.*
f *Suprà, pag. 19.*
g *Orat. 1.*
h *Plin. lib. 1. c. 37.*
i *In illud Catulli ep. 12. Solet æs imaginosum.*

videbantur sibi auribus canoriorum fororibus personari. Confirmat adducto *Platonis* loco, & illo insuper [k] *Varronis*:

Levisomna meus sonorinas imagines
Affatur; vanumbrantur somno populo.

Neque hæc tamen *Scaligerum* ab [l] *Hieronymi* & *Mercurialis* convicijs immunem præstiterunt; cui, nec mitiùs, postea respondit [m] *Scaliger*.

k *De Promotheo.*
l *Var. lect.*
m *In notis ad Eusseb. anno 420.*

P. 143. Καὶ ὁ φίλος Φ.] *Philistus*, historicus *Syracusius*, qui *Dionysii* res gestas scriptis mandavit; [n] aliquo fidei detrimento. *Hermocratis* σύγχρονον & imitatorem ponit *Halicarnassæus*; necnon *Thucydidis*.

n *Pausan. Attic.*
o *In Isæo.*

Τῇ πολλῶν ἀπολογίᾳ.] *Theophrasti* illud ab interprete adductum vertit [p] *Boulengerus*, postquam ad fictionem vocis ventum est. Et eò refert etiam illud [q] *Persii*. *Liquido enim plasmate guttur Mobile colluerit.* Cæterùm ego quod à præceptore duduum didici etiamnum retineo; *plasma* eò loci sumendum pro potionis genere, quo declamaturi ad vocem molliendam utebantur.

p *De Theatro, lib. 2. cap. 8.*
q *Sat. 1.*

Εὐριπίδης ἐν τῇ Ἀντιόπῃ.] *Dirces* à privignis suis *Zeto* & *Amphione* ad indomitum taurum crinibus religatam egit *Euripides* in tragœdia, quam (ut ex [a] *Hygino* conjicere est) *Antiopam* inscripsit, non *Dircen*. Eam post *Euripidem* finxit *Ennius*; sculpsit totam ferè fabulam *Taurisius*; quam ex uno marmore

a *fab. 8.*

more *Rhodo advectam*, olim in *Asinii Pollionis* ædibus, nunc in *Farnesiana Romæ* videre est. Cujus ectypon expressum habemus apud *Baptistam de Cavalleriis*.

h *Antiquarum statuarum urbis Romæ l. 3. pict. 3.*

P. 145. [Ἐν χορῷ τινὸς ἄδειν κανταδόρου πρότερον ἐκδιδάσκοντος.] *Ut cum chorо aliquem ἄδειν cantitem prius exhibuerant.* Hoc est, idem agit quod Chorodidascalus, seu magister Chori, facere solebat, τὸ ἐκδοτήριον, sive (ut hìc) cantûs fundamentum iis præeundo suggerens. [Ἐξήγησιν γράφει τοῦ τόπου, ἣν παρεφθάρθαι φησὶν ὁ Δίων.] Interpres corrigit *Dionem*, sed *Stephanus*, in eadem sententia. Quod sequitur, ὅτι ὁ Ἰσοκράτης ἐμιμήσατο τὰ ἐκ τραγῳδιῶν ἁρμόττοντα τῇ λέξει, sic reddo; *Rursus constat ea quæ protracta sunt ex tragœdia & languida esse, ut poterunt quæ intempestive prolixitatem adversantur.* Græca nonnihil luxata sunt. P. 147. [Ὁμοίως καὶ Θεόπομπος ἐν τῷ πρώτῳ] *Theopompum Chium* intelligit, quem supra *Isocratis* discipulum diximus, itaq; *Isocratem omnibus in dicendo inferiorem*, ὁ ἀσθενὴς καὶ Ἰσοκρατικὸς τὸν τρόπον. De Dictione ejus non idem omnes judicant. *Dionysius* eam suavitate destitutam censuit, ἀτονίᾳ τῇ πρὸς ἡδονὴν ἀκροατοῦ, contrà quàm *Halicarnassensis*, qui phrasin ejus ἡδυσμένην, *jucundis lenitatibus fluentem* ei tribuit. *Phalereus* sic statuit, eum ἁπαλὸν καὶ ἁπαλὸν λέγειν, ἐκόμα *Hermogenes* imitatione indignum censet. *Theopompum* hunc animi deliquium ad triginta

c *Photius bib. Cod. 176. ubi plura.*
d *Ibid.*
f Περὶ ἑρμ.
g *De formis lib. 2. cap. ult.*

dies

dies passum esse, qui nonnulla è sacris literis in historiam suam transcribere ausus esset, refert *Iosephus*. h

P. 149. Διονεὶ στίγματα κατάστικτα.] *Stigmata* propriè sunt notæ quas vel mancipiorum, vel militum, vel etiam malefactorum vultui manibúsve inurebant. *Latini* i *Threicias literas* appellant. *Graci Samias*; k *Suidas* & k *Apostolius* referunt *Samios* ab *Athenienſibus* bello captos noctuâ signatos; *Athenienſis* ab eis famenâ. Hinc servi stigmatiei dicti. Quin & l calumniatores literâ *K* notati; si authorem petas, non invidemus Critico quod tantopere flagitavit, *Lipsius invenit*.

h *Antiquit. l. 12. cap. 2.*

i *Tull. offic. lib. 2.*

k *In Paræmia* Σαμίων δῆμος.

l *Elect. l. 2. c. 15.*

Θύλακοι καὶ σάκκοι καὶ χάρτα βιβλίων.] Veriorem puto m *Athenæi* lectionem, in qua χάρτα non habentur.

m *Lib. 2.*

Quas hic (Sectione 39) corruptæ eloquentiæ causas attexit; easdem planè & author dialogi de oratoribus, & *Seneca* protulerunt: & de principali succinit n *Halicarnasseus* qui *Romam* rerum dominam eo nomine nonnihil perstringit. αἰτία δ' οἶμαι καὶ ἀρχὴ τῆς τοσαύτης μεταβολῆς ἐγένετο, ἡ πάντων κρατῆσαι ῥώμη, πρὸς ἣν ἅπαντα ἀναγκάζεται τὰς ἄλλας πόλεις ἀποβλέπειν.

n *Epist. ad Ammæum.*

P. 153. Πῶς ποτε καὶ ἡ ἡμετέρα αἰὼν, &c.] Non totalem hic ingeniorum defectum deflet, sed sublimium; ætatem suam in aliis satis feracem agnoscit; quod vel non vidit, vel dissimulavit interpres: quem restituo. Qui

fiat

fiat quòd ſeculum noſtrum ingenia ferat ad perſuadendum nata, & ad cauſas agendas, acria item, perſpicua, & quæ in ſermonis deliciis ſummè luxuriant; at ſublimiora paulò, & quæ magnitudinem præferant, niſi rara admodùm, non ulteriùs compareant.

Τὰ περικείμενα ἐν δὲ πολιτείαις ἔπαθλα, &c.] Ecce hic vocem, ἔπαθλα, quam ſemel tantùm, apud *Euripidem*, legi perperàm notavit [m] *Vlpianus*. Ponitur hîc pro præmiis iſtis quibus Reſpublicæ Oratores ſuos honorare ſolebant; qualia invenio, [n] Στεφάνους, ἀτελείας, σίτους, προφυλακάς, καὶ τὸ ἐπισίδιον, coronas, eáſque aureas, ſumptu publico procuratas; immunitates à tributis & penſionibus; victum de publico, *Athenis* quidem in *Prytaneo*; quod (ut alia multa) etiam ad poſteros deſcendit [o] μέχρις ἥβης, *uſquedum duodeviceſimum ætatis annum pertingerent*, ut exponit *Scholiaſtes*; purpuram geſtandi privilegium, & ſacerdotium adminiſtrandi. Vitâ functis autem epitaphia, ſepulturam publicam, columnas, & ſtatuas decernebant; quod de [p] *Zenone* legimus aliiſque.

m *Ad Demoſth. Philip. 1.*

n *Philoſtr. in Hermocrate.*

o *Thucyd. lib. 2.*

p *Laert. lib. 7.*

q *Hom. Il. γ. Ariſtot. hiſt. an. l. 8. cap. 12 Philoſtrat. in v. Apoll. l. 3. c. 14. & lib. 6. c. 12.*

P. 155. Οἱ Πυγμαῖοι καλούμενοι νάνοι.] De *Pygmæorum* gente, quam alii [q] aſſerunt, alii negant, alii [s] dubitant, non inquiro; conſtat hîc *Pygmæos* nil aliud quàm pumiliones ſignificare; *Græci* πύγμας & *nanos* appellant; quam vocem apud *Tyrrhenos* erronem ſignificare

r *Strabo lib. 1. Gell. lib. 9. cap. 4.*

s *Plin. l. 7. cap. 2.*

(neſci

(neſcio quam verè) admonuit [t] *Tzetzes*, & *Ulyſſem* ideò ſic vocatum: νάν ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπὸ Τυρσηνοῖς καλεῖται, ἀλλὰ τὸ ὄνομα τὸν πλανήτην. Vox autem *nani*, ſolum vertit & in *Latium* migravit, ob quam [u] *Laberius* cenſuram incurrit. *Helvius Cinna* etiam de mulis aut equuleis humilioribus dixit,

At nunc me geniana per ſalicta
Binis rheda cupit citata nanis.

Quos hic *nanos* appellat, eos [x] *Ariſtoteles ginnos*; cui γίννοι in equis idem ſunt quod μεταίχμια in porcis; μεταίχμιον autem porcellus iſte minimus qui ex utero ultimus prodit.

t *In Lycophr.*

u *Gell lib. 16. c. 7. & l. 19. c. 13.*

x *De generat. animalium. l. 2. c. ult.*

Διὰ τὸν φαινόμενον τοῖς σώμασι δεσμόν.] Malim τοῖς σώμασι, neque enim ſatis ſcio quomodo vinculum *oris* circumpoſitum auctioni impedimento ſit, ſi non & totum *corpus* involvat.

P. 157. Ἴσα (φασὶ) βαίνουσα.] Proverbialis locutio; ἴσα βαίνειν alicui dicitur, qui ejuſdem ingenii eſt, qui pari paſſu procedit, qui per omnia reſpondet; [a] *qui continuò cum eo verſatur, nec unquam recedit*, ut [b] ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ. Et [c] παρ' αὐτὸν ἴσα βαίνουσα ἑταίρα πολυτελής. *Pari paſſu cum eo incedens delicata amica.* Et [d] *Philoſtratus* de *Æſchylo* loquens, ὀνειρεύεται δὲ τὰ ὑποκείτας ἀνεβίβασεν, ὡς ἴσα ἐκείνης (τῆς ἐκδοποιΐας ἡρώων) βαίνοιεν: *hiſtriones pulpitis ſuperimpoſuit, ut heroico apparatui in inceſſu prorsùs reſponderent.*

a *Harpocrat. & Suid.*

b *Demoſth. contra Æſch.*

c *Menander.*

d *De vita Apol. l. 6. c. 6.*

P. 159. Ἐπὶ κρίσει δεκαδεῖς.] *In judicio largi-*

tione corruptus. Vocem hanc δεκάζω licèt [d] Antiqui ad unum omnes ἀπὸ τῆς δεκάδος deducant, eò quòd ad prætorium vel ipsi judices *deni* convenientes munera [e] recipere, vel quod sycophantæ *deni* dare solebant; & huc etiam referant proverbium illud Λύκης δεκάς: invenio tamen mediæ ætatis authorem qui vocis originem ad decem Oratores refert; quos quia divites ad causas suas agendas pecuniâ conducebant δεκάζειν dicebantur; alii verò qui suas ipsi causas orabant ἀδέκαστοι. [f] Οἱ ἄρχοντες τῆς Ἀθηνῶν ἐπίπαν ῥήτορας δέκα, ὡς ἐάν οἱ ἐν τῇ πόλει ὄντες ἐμπέσωσιν εἰς συκοφάντας, ἵνα συγκαλῶνται ἐκ τῆς ῥητόρων τινὰς καὶ ἀφαιρῶνται τὰς αὐτῆς συκοφάντας, καὶ ἰσάζωσι καὶ λύωσι ἐν τῷ δικαστηρίῳ· τινὲς δὲ τῆς πλείονων παρέχοντες δῶρα καὶ τοῖς δέκα, ἐλάμβανον αὐτοὺς ἐν ταῖς οἰκείαις συκοφάντας, καὶ κατέβαλον τοὺς ἀντιδίκους. Ὅσοι δὲ, μὴ ἔχοντες τοὺς δέκα, τὰς ἑαυτῆς ἔλυον ὑποθέσεις ἐλέγοντο ἐκεῖνοι ἀδέκαστοι. Ego verò non improbabili magis conjecturâ ducor, ut asseram Decemviros illos (οἱ δέκα vocantur) [g] qui post expulsos triginta tyrannos summam rerum *Athenis* administrabant, originem suam huic voci dedisse. Vel potiùs à decem illis judiciis quæ *Athenis* fuisse novimus, quibus & decem judices præerant; δέκα δὲ ἦν τὰ δικαστήρια ἐν Ἀθήναις, ait eruditus Comici [h] Scholiastes; ubi & judiciorum formam, & judicum electionem, & quæ eò faciunt graphicè describit: locus dignus est qui apponatur,

d Harpocr. Suidas. Zenobius in λύκης δεκάς.
e Etymol.
f Anon. MS.
g Xenoph. ἑλληνικῶν, lib. 2.
h In Plutum.

natur, sed vereor ne lassatus dudum lector jam seriò inclamet

Ohe, jam satis est. ôhe, libelle.

Neq; inficias eo me provectum longiùs, quàm vel ipse optâssem: Cùm de edendo hoc authore primùm cogitavi, prospexi mihi de prioribus editionibus; apud me habui & *Graeco-latinam Gabrielis* de *Petra*, & *Graecam Crispini*, *Robertelli* alteram benignè nobis communicavit in reipublicæ literariæ bonum natus Clarissimus Vir *Patricius Junius*, bibliothecæ Regiæ Curator dignissimus; transmisit item & codicem manuscriptum, ipsissimâ πολυμαθείᾳ *Stephani* manu exaratum; illud enim me nescire noluit notissimæ eruditionis vir *Henricus Hammond*, Regiæ Majestati à sacris. Ego verò nullus dubito quin MS hic vel *Andreæ Dudithii*, *Itali*, peculium olim fuerit, vel certè *Didithiani* codicis apographum, duplici fretus criterio, altero, quod *Dudithius* se *Longinum* hunc transtulisse, & in lucem daturum pollicetur; altero, quod liber hic notulas subinde ad marginem habeat *Italicâ* linguâ perscriptas; quo fit ut *Stephano* abjudicem: accedit quod idem planè factum observamus in *Dionysii Halicarnassei* manuscripto *Saviliano*, qui ex *Dudithiano* descriptus est. Commentarium in *Longinum* scriptitasse patrem suum *Fran. Portum Cretensem* testatur *Æmilius f.* quem incassâ operâ diu quæsivi;

i *In Epist. ad Halicar.*

quæsivi; nunc verò ego is sum qui

——*Quem non invenit usquam*
Esse putat nusquam.

Hisce subsidiis instructus collatis exemplaribus variantes lectiones collegi; institueram ad finem operis sub aspectum dare, sed dubium erat an operæ pretium facturus essem; manuscripti textus vix aut ne vix discrepat ab editione *Robertelli*; margines correctiones habent satis multas, sed non alias ferè, quam quas *Crispinus* (ut auguror, exinde desumptas) exhibet. Unus autem locus illustrior, ubi scriptus lineas habet, unam vel alteram (sed censoriâ virgulâ transfixas) quæ in editis non conspiciuntur; pag. 123. lin. 9. post verbum ἀφίσατο sequitur, τὸ γέ τοι ἀεὶ * φρυγίας ἢ Ἀθηνογένης λογίδιον ἐπιχειρήσας γράφειν, ὅτι μᾶλλον ἂν Ὑπερίδου ζαύεσιεν. Quæ è margine in textum irrupisse censet (quem dixi) *Dudithius*; ita enim margines loquuntur. *Tutto questo dubito che sia stato trasportato dal margine nel testo; & che sia giudicio di qualchuno che biasima Longino perche dà tanti lodi à Hyperide.* Quæ præterea notatu non indigna sunt sub *Stephani* nomine in notis nostris hic illic posui: Illæ verò, seu legenti stomachum moveant, seu non omninò displiceant, supremum hoc lector) exorare liceat, *Scias cui debes.* Interea dum *Longinum* typis daremus, uti ne nudus (prout statui) non ignobilis author in pub-

* ἴσως φρυγός.

publicum prodiret, rogat, urget, ſuadet, perſuadet clariſſimus *Th. Wethereldus*; nempe imperare poterat; Tutor quondam, tunc Conſocius meus clariſſimus VIXIT; præmaturo ſcilicet fato, (ſi non Deo aliter viſum) ipſa hæc dum ſcribimus, raptus eſt. Longiori vitâ dignus, niſi quòd meliori dignior. Cujus memoriæ —— *Quam ſemper acerbam ſemper honoratam* habebo, ſequens carmen mœrens ſacravi; non ingenii certè, ſed affectûs indicium.

SI modò quæ citimo fiant mortalia mundo
Nec ſuperis neſcire datum, non impiger auſim
Supplice Te crebrò (WETHERELDE) *inceſſere voto,*
Quem, ſive extremi ſpatiâre per atria cœli,
Præmia per ſerum tantùm ſolvenda tribunal
Candidus expectans, ipſam ſive incolis aulam,
(Nec dubito) Chriſtóque *Tuo jam proximus aſtas,*
Tanget fortè mei quæ pridem cura relicti.
Hæc quæcunque damus poterant, (ni fata negâſſent)
Nomine tuta Tuo. ſed tunc à fronte legendo,
Pergere iter vacuum. Querimur ſociumque patrémque
Abreptum, & ſacri ſi quid mage nomen amici
Spondet & experti; quem tam ſenſiſſe benignum
Pœnitet; hinc damno pretium ſuperadditur; ex quo
Perdiderim, talem pars eſt habuiſſe doloris.
Pergis adhuc prodeſſe tamen, qui charior abſens
Efficis æternæ major ſit gratia vitæ:
Nam poſtquam tremulâ clauſi tibi lumina dextrâ,
Hinc cœli mihi crevit amor: veterémque ſodalem
Invidi ſuperis: qui vel plaudentibus aſtris
Notus ad Hebræos deducitur incola myſtas,
Excipit aut Illum Graio pater aureus ore

Anſo-

Ausoniόve Hipponis honos; quos plurimus olim
Versârat, sacri quærens mysteria veri,
(Quæ miseri nescimus adhuc) nec lætior ullo
Commensale Deûm gratatur turba minorum.
Hîc pietatis honos! WETHERELDI nomina sacro
Sub nimio nunc digna legi. Qui prælia vivus
(Iamtum Sapctè satis) ducit post fata triumphos.
Sic mihi vita fluat; nec me, statione peractâ,
Excipiant aliæ, quam quas geris ipse, coronæ.

FINIS.

MVSEVM BRITANNICVM

Errata typographica quæ vitia sic corrige.

Prior numerus pag. . . . lineam denotat.

EPistolæ primæ pag. 2. lin. 2. lege, *exaratos debemus.* p. 1. lin. 20. (ipsius operis) lege *solutiones.* 12. 9 le. eximium. 15. 17. le. τὸν. 16. 12. l. ἐα. 31. 2. l. ὃν ἔχειν ἐοίκασιν. 35. 2. l. ἠγνοίκασιν. 40. 4. l. *inornatâ.* 41. 10. l. ἐπιλέγειν. 51. 19. l. μετὰ. 55. 3. l. κυείσοντας. 61. 22. l. μεγαλοφυὴς. 62. 26. l. *contingentes.* 101. 19. l. θεμερίους. 105. mar. 6. l. *receptissimum.* 133. 10. l. ἐξαδικᾶ. lin. ult. l. τοῦ. 137. 1. l. ὡς δεινότατα.

In notis.

Pag. 26. lin. 8. l. Εἰνοσὼ. 42. 22. l. *appositè.* 48. 20. l. *commissos.* 54. 28. l. νοῦς. 65. 12. l. *profundo.* 68. 18. l. *quia.* & in mar. g. le. *Pall.* 91. 15. l. μυδεῖται. 98. 15. l. *Robertelli.* 90. 6. l. ἀνδρανῆτιν. 100. 1. l. *negare.* 102. 18. l. *Demosthene* 107. 10. l. *docti reposituri.* lin. 28. l. Διονύσιος. 110. 3. l. *expressum.* lin. 20. l. *isque.*